

PESTY FRIGYES

[KÉZIRATOS HELYNÉVTÁRA]

KÓVÁR
VIDÉKE

KRASZNA
VÁRMEGYE

Pesty Frigyes kéziratos helynévtára 1864
Kővár vidéke
Kraszna vármegye

**Pesty Frigyes kéziratos helynévtára
1864**

Kővár vidéke

Közzéteszi:

† Mizser Lajos–Sebestyén Zsolt

Kraszna vármegye

Közzéteszi:

† Mizser Lajos–Sebestyén Zsolt–Kovács András

**Debreceni Egyetemi Kiadó
Debrecen University Press
Debrecen, 2023**

A kiadvány az Országos Széchényi Könyvtár kéziratok anyagának
(Fol. Hung. 1114/23, 1114/26) felhasználásával készült.

A kiadvány megjelenését az MTA Tudomány a Magyar Nyelvért Nemzeti Program
támogatta.

Szerkesztette Kis Tamás

Borítóterv: Gacsályi Gábor

Térkép: Barkóczy Norbert

A térképek a GISa Hungarorum (OTKA K 111766) fejlesztés felhasználásával
készültek

© Mizser Lajos örököse, Sebestyén Zsolt, Kovács András 2023

© Debreceni Egyetemi Kiadó, beleértve az egyetemi hálózaton belüli
elektronikus terjesztés jogát, 2023

ISBN 978-963-615-089-1

Előszó

Pesty Frigyes történész, a Magyar Tudományos Akadémia tagja az 1860-as évek elején elhatározta, hogy kísérletet tesz „a haza helyneveinek gyűjtésére és összeírására”. A temesvári születésű tudós – aki polgári foglalkozását tekintve ekkor szülővárosa kereskedelmi és iparkamarájának titkára – felismerte, hogy a „topographiai megnevezések” sokféle tanulsággal szolgálnak egy-egy nép nyelvének, történetének alakulásáról, s úgy gondolta, hogy a helynevek összegyűjtése és magyarázata révén jelentősen hozzájárulhat a magyarság múltjának megismeréséhez. Pesty az országos méretűre tervezett gyűjtés előkészítéséhez 1862-ben fogott hozzá. Elgondolását két nagy tekintélyű tudományos társaság, a Magyar Tudományos Akadémia és az Erdélyi Múzeum-Egyesület is felkarolta. A nagyszabású munkához azonban meg kellett nyernie a hivatalos szervek, a Magyar Királyi Helytartótanács és az Erdélyi Főkormányzóság támogatását is. E hivatalok – belátva a kezdeményezés fontosságát – vállalkoztak arra, hogy az ország közigazgatási apparátusának felhasználásával megszervezik a gyűjtést.

Pesty Frigyes a munkát segítő útmutatót és kérdőívet szerkesztett, amely a magyar mellett német, román és szlovák nyelven is elkészült.¹ Az utasítást a helytartótanács és a főkormányzóság minden településnek megküldte, és elrendelte, hogy a gyűjtést a helyi hatóságok végezzék el, és terjesszék fel az elkészült anyagot.

A gyűjtés 1864-ben indult meg, de a munka a következő évben is folyt, mivel ahonnan kevés anyag érkezett, vagy a felhívásra egyáltalán nem jött válasz, ott a hivatalos szervek újragyűjtést rendeltek el. Főleg a helybeli jegyzők, körjegyzők teljesítették a feladatot, de néhol tanítók, egyházi tisztségviselők is részt vettek a munkában. A felterjesztéseket általában a helyi önkormányzatok vezetői: bírók, esküdtek hitelesítették.

A munkát – mint bármely más hivatali teendőt is – egyesek nagyon lelkiismeretesen elvégezték, mások viszont nem tekintették igazán szívügyüknek. Az összegyűjtött anyag színvonala ennek megfelelően nagyon egyenetlen lett, vannak közöttük nagyon jó gyűjtések, de akadnak teljesen használhatatlanok is. A munka eredményeként mindenesetre hatalmas anyag gyűlt össze: a teljes gyűjtést 63 vas-kos kéziratos kötet tartalmazza, amelyek jelenleg az Országos Széchényi Könyvtár kézirattárában található (jelzete: Fol. Hung. 1114). A Kővár vidéke és Kraszna vármegye településeiről beküldött válaszokat is jellemzi az említett egyenetlenség, összességében azonban úgy tűnik, hogy a helyi szervek többsége derekas munkát végzett.

¹ A magyar nyelvű szöveg a Hoffmann István és Kis Tamás által közreadott Bihar vármegyei gyűjteményt tartalmazó kiadványunk (Debrecen, 1996–1998) első kötetének 5–7. lapjain található.

A Pesty Frigyes által elgondolt gyűjtés eredményeként a 19. századi tudományos kutatás értékes anyaghoz jutott. A hatalmas gyűjtemény egészének feldolgozására azonban napjainkig sem futotta a magyar tudomány erejéből. A mai kutatások számára e névtár a korábbiaknál is fontosabbá vált. Leginkább azért, mert 1864 óta nem született egyetlen olyan mű sem, amely a történelmi Magyarország egész területéről egyetlen időmetszetből Pesty gyűjtését akár csak megközelítő bőséggel tett volna közzé helynévi adatokat. Emellett az azóta eltelt 160 év a 19. századi magyar történelemnek is fontos dokumentumává tette e munkát.

Ezért született meg a döntés, hogy a Magyar Nemzeti Helynévtár Program keretében hozzáférhetővé tesszük Pesty Frigyes 1864–1865-ben összegyűjtött helynévtárának eddig még kiadatlan részeit. A következő ebben a sorban Kővár vidéke és Kraszna vármegye anyaga, melynek lejegyzését Mizser Lajos hagyatékát felhasználva, ellenőrizve és kiegészítve Sebestyén Zsolt és Kovács András készítette el. A munkához jelentős segítség volt, hogy az Országos Széchényi Könyvtár a Magyar Nemzeti Helynévtár Program rendelkezésére bocsátotta a Pesty Frigyes helynévtáráról készült mikrofilmek digitalizált változatát.

A szöveg kiadásában az alábbiak szerint jártunk el.

Pesty helynévtárának 23. kötete (1–245) tartalmazza Kővár vidéke, 26. kötete (1–126) Kraszna vármegye anyagát. Ennek megfelelően adjuk mi is közre a kézirat szövegét. A kötet a felvett települések gyűjtései mellett részletes tárgy- és névmutatót, valamint térképmellékletet tartalmaz.

Az eredeti kézirat lapszámozására a szövegben szögletes zárójelbe tett félkövér számmal utalunk. A hiányzó lapszámok a kötetben üres oldalak, illetőleg csupán Pesty kérdőívének nyomtatott szövegét tartalmazzák. Elhagytuk a felterjesztések borítóira írt, az ügyiratkezelés részleteire vonatkozó szövegrészeket is.

A helynévanyagot a települések eredeti rendjének megfelelően adjuk közre. A kötetben élőfej segíti a tájékozódást. Az ott szereplő névforma mai helyesírással közli a 19. század közepén használt településnév-változatot. A településeknek a mai hivatalos nevük szerint történő visszakeresését a kötet végére iktatott mutató teszi lehetővé. Ahol az egyes helységek anyagának élén nem szerepel a település neve, szögletes zárójelben adjuk meg, a szövegből megállapítható formában.

A közzétételben a szövegek eredeti elrendezésének lehető legpontosabb visszaadása helyett pusztán a ki- és bekezdések jellegének, egymáshoz való viszonyuknak az érzékeltetésére törekedtünk. A ma már nem használt betű- és írásjel-formákat mai megfelelőikkel adtuk vissza, továbbá egységesítettük a különböző aláhúzásokat, kiemeléseket is.

A nyilvánvaló hibákra schol sem hívtuk fel külön a figyelmet. A nem egyértelműen olvasható részeket dőlt betűvel írtuk. A szövegben – legjobb igyekeztünk ellenére – ezek mellett is előfordulhatnak rosszul olvasott részletek.

A szerkesztő

Kővár vidéke

[3a] Helynevek
Aranymező községből, Kővár vidék megyéből.

K. Solymosi Járás N. Somkuti Törv. Szék

Aranymező nevét vette a mint beszélük az arany bányászatrol mi a romaiak alatt lett volna – minek nyoma nem tudatik. – (román neve Babeni pro consul Babeniustol beszélük hogy vette kinek laka e' helységben volt.) Határ nevei: 1 Branyistya din zszoz 2. Fátzá Alakului 3. Tabla goronyilor 4. Tabla Vádurilor. – 5. Tabla din Seszu. – 6 Branyistya peste apa. –

Aranymező 1864 Julius 1^ő

× Pap Juon fbro
Csocsán János
jegyző

[1a] Hely nevek.

1. Kővár vidék Kiss Solymosi Járás Aranymező (Babeni) községből
2. A községnek hány féle neve él most melyik neve ismeretes ország szerete? Aranymező községnek más neve nints magyar nyelven hanem romanul Babeni
3. Volté hajdon a községnek más elnevezése vagy tán csak külön féle kép iratott a mostani helynel? Aranymező romanul Babeni-nek más elnevezése nem volt
4. A község mikor emlittetik leg korabban? Erről adatt nincs.
5. Honnan népesítettett? Erről sincs adatt.
6. Mit lehet tudni köztudomásból. hagyományból irott vagy nyomtatott emlékekből a nép eredetéről értelméről mind egyik nyelvű hely? hagyományból Aranymező község nevét a mint beszélük a romaiak idejéből az aranybányászattol vette – romanul Babeni Proconsulu Babeniustol. –

[1b] 7. A község határában elő fordulo több topographiai nevek? Aranymező község határában következő topographiai nevek vannak u. m. 1^ő Brányistya szánto 's kaszáló foldek 2. Jernatyeku szánto 3. Hedua köszikla 4. A nagy erdő mellyben számos viz töltsérek vannak

Aranymező 1865 21/11

Dosza Juon fbro
Csocsán János
jegyző

[6a]

Helynevek

Berente községből, Kővár Vidékről ~~megyéből.~~

[5a]

Berente

- I. Kővár Vidéki Váadi Járásnak a Vidéknek Szekhelye NagySomkut a Járás érdeklőleg megjegyzük, hogy arégíbb felosztás szerint mint öreg emberektől halattuk beszélni arégíbb időkben rovásos szolga birák voltak miglen egy Váadi ember, mely Váádi Péternek neveztetett szolgabiro volt mint irás tudós' mint illyes nevéből vette a járás ís vette nevezetét, a mikor is Váád helysé-ge Rév Kapálnok név alatt is állott. –
- II. Berente községnek jelenleg csak ís egy neve van, mely név magyar és nemet nyelven Berentzének, Román nyelven pedig Berintianak neveztetik.
- III. Ezen községnek más el nevezése nem volt
- IV. Azévet miólta fent áll azt nem tudhatjuk legis legelőszőr Nemes Mihálka, és Kováts Család telepedett meg ott s' az olta fogva más családokkal ís népese-
dett
- V } Lásd a 4 pontban.
IV }
- VII. Ezen községben nintsenek csak akövetkező topografiai szánto, kaszáló. Erdő és terméketlen földek a község fekszik egy dombon és résen nyulik keresztűl egy a Gyertyános községen felől eredő patakon keresztűl mely román nyelven valea Mare neveztetik a falunak egy harmadát tudni illik anapkeleti részét el vagja a falunak több részeitől a községgel szembe áll egy hoszan nyulo kopár dombal a községnek felső része román nyelven Szuszeny, az also részét Zsoszenynek a nyugoti részét Merizojnak nevezik, – aközség 206 házszámból áll –
A helység határon legnevetessebb völgyek Latoroaszá mely el választya aközség határát aLatzkonyai, Váádi határaiktól, b. valea Stirkului, c Válea Kobászle, d, Válea Rosie, e Válea Negri, f. Válea Rákisi, g. Válea Várátsitiloru, h. Válea Birloazsoloru, i válea Kurszi, k. Válea Merizsiloru, l. Válea Lui Komán, m. Válea Paducseiloru, n. Hotroapele. – o válea Komoritzeloru, és Vámásaájá, mely a község egyik részén a Disunita Templomon alol foly – a községben két kő Templom létezik az egyik a Disunitusoké, a másik az Görög egyesűlt vallásuaké. –

[7a]

Hely nevek.

Berkeszpataka községből Kövár vidéke megyéből. –

1. Berkeszpataka község a' Berkeszi Járáshoz tartozik. –
2. Berkeszpataka község Berkeszpataka nével él most is, más neve nem volt, a' mellyet Román lakói lakják.
3. A község határában elő forduló több topographiai nevek um: Ritu Domnyeszk, – Pusztá Berkezoj, – Vályá Denyeszi, – Sztrimba, – Czurtya, – Vályá popi. – Viutza, – Vályá roszi, – Capu virvului dombos hely, – Kuretura Filimonyaszka, részént dombos hely, – Virvu lui Petrán, – Alunyetu, – Picsoru karului erdő, – Picsoru Ruszului erdő, – Picsoru Cetetzel erdő, – Peatra korbului erdő, – Meszigu erdő egész a' Lápos vizig, Pojána din zsos a' Lápos víz mellett, – Picsoru pojeni részént erdős hely. Pojána din szusz, Hizsa erdő, tul a' Lapós vizen, – Kövár erdős dombos hely, Vérástyini erdő, és legelő föld, Téglá, Cseretile, Kolnicsele, legelő, Pe vályá, Teu, – [7b] Holgyele, – Kuretura Szevoaje, – Virvu Pirosdanului, – Lá Peátre, – Lá mílere, – Pe virvu periloru, – Dealu Popi, – Keremiá Czipleusu, Vályá vii, és Koasztalui Nisztor. – Kelt Berkeszpatakan Aprilis hó 7^{ik} napján 1865^{ik} évben. –

× Silimon Vaszalika Falus biro

× Oreán Juon kis biro

× Oreán Kosztán esküdt.

× Alb Todor esküdt.

× Oreán Nutz

× Máxin Kelemen

név alá iro Buda Pál mk

Jegyző

Ezen elő sorolt hely nevek között nevezetes:

1. La Pusztá Bertyezói – vagyis Berkeszpataki pusztá; – a' Tatár Járások alkalmával ezen helyen vólt a' helység meg telepedve; – de a' hadjáratok miatt a' lakosság bé húzódott a' hegyes és erdős helyekre ígen hegyes völgyes egyenetlen helység; – a' regí helység helye pusztá, gyümölsős szánto kaszáló. –

2. Lá Kövár. Ezen helytől veszi nevezetét a' Vidék, – (Kövár vidéke)

itt vólt a' hajdoni híres Kövári vár, mely az erdélyi fejedelmeknek vólt, vagy men helyek, mint Batori Sígmondnak,² – ezt Tömlötznekis fel használ-

² A lap szélén: vagy pedig vadász tanyájok.

Berkeszpataka

tatták mint Rákótzai György idejébe ezen fogdába halt el [8a] Zojjomi Dávid.
– ezen vár jelenbe szét lövetve hever mint rom, – alig esmerhetvén fel minő
vólt régi alakja; – a' Lapos vize fojik el a' vár hegy nap keleti ódala mellett

a' vár fenn állásakór Refórmatus vár őrizetéhez, a' Berkeszi Refor: Pap
tette az Isteni tiszteletet; – miért a' Berkeszi Refór: Pap kapta a' Berkeszi ha-
tár dézmáját; – és az oskola, 's templom fenn tartására adományoztatott az
erdéjji fejedelmek által, a' négy országos vásár. – s ennek jövedelme tészti
jelenbeis, a' Sáros Magyar Berkeszi Ref: egyház fő jövedelmét. –

[9a]

Helynevek

Brébfalva községéből, Kővár Vidékéről megyéből.

[10a] Brébfalva

- I. Ezen község fekszik a Vádi Járásnak napkeleti szélén Magyar Lápos Vidéke határszélével határos, ezen Váádi Járásnak Székhelye Nagy Somkut, a Helységet csakis Románok lakják, melyek is csak román nyelven beszélnek
- II. A községnek jelenlegis csak egy neve van Magyar nyelven Brébfalva, román nyelven pedig Brebennek neveztetik, honnan vette eredetét azt nem lehet tudni –
- II. Ezen községnek más elnevezése nintsen.
- III. Az évet nem tudhattyuk miolta fent áll
- a IV V Semmi
- a VII Ezen községben nintsenek csak a következő Topografiai szántó, kaszálo Erdő, és legelő, és terméketlen földek, egész község fekszik két magas dombok közt egy melységben, mely egy úgy nevezett Válea Blidiritzi fe folyo patak a községet ketté szakasztja, mely patak Csernefalván keresztül a Blozsai sebes patakba szakad, semi nevezetes törtémmel nem bir – ezen község határán nevezetesebb volgyei akövetkezendők Valea frászinului, Valea Blidiritzi, Valea Pojeniloru, melyek Brebfalván felől őszve jöven, onnan Valea Brebeniloru neveztetik. –

Kelt Brebfalván Majus 7^{én}

+ Pratz Telentye f. biro
+ Kozmutza Jákob
+ Kufoján Mihály falu őrege
néviro Mihálka pm

[11a]

Helynevek

Kővár vidéke Butyásza községből.

1^{ször} Kővár Vidék, Járás Nagy Bunyi Székhelye Nagy Somkut

2^{or} Butyásza (románul Buteasa) ezen helység dombokon és völgyen fekszik lakják románok hogy honnan veszi eredét azon név nem tudatik.

3^{or} Nem volt, hanem mindég ezen név alatt volt esmeretes.

4er –

5^{ör} Nem tudhatni.

6^{or} Nem tudatik semmi.

7er A község határán következő helynevek vannak.

a) Pe Pojana la Riu ezen hely áll kaszáló és erdőből fekszik a lápos vizén tul pojánának nevezik minthogy a kaszálók erdők közt vannak.

b) Pe kusztora ezen hely fekszik egy éles bércezen 's attol a bérctől veszi Kusztura nevét.

c) In Vakaretz áll szántó és kaszálókbol hogy honan veszi nevét nem tudhatni.

d) Magura áll szántó, kaszáló és erdőből magura nevét honnan vette nem tudatik.

e) Butsumu lui Both szántó, kaszáló és erdőből áll honnan nyerte ezen a hely nevét nem tudatik.

f) Pojenile kaszáló és erdőből áll nevét veszi onnan hogy sok irtások vannak az erdő közt 's azokat az irtásokat románul hívják pojánáknak!

[11b] g) Mesztecsinyi Boiului kaszáló és erdőből áll hogy honnan veszi nevét nem tudatik.

h) Koserile áll szántó és kaszáló hegyen és völgyeken fekszik hogy honan vesszi nevét nem tudatik.

i) Butsumi fekszik egy két viz árok közt fekvő dombon áll szántó és kaszálókbol.

k) Dimbu Popi ezen hely fekszik egy nagy dombon nevét onnan vette mert régentén ezen hely az egész egy papé volt, áll szántó kaszáló és erdőből

l) Prihodu ezen hely fekszik dombos helyen, áll szántó, kaszáló és erdőből hogy miért nevezik ugy nem tudhatni.

m) Komnyilá ezen hely fekszik dombokon áll szántó kaszáló és kevés erdőből hogy miért hívják ugy nem tudhatni, igen szép kellemes helyen fekszik.

n) Mesztecsinyi fekszik a lápos vize mellett egy dombon hogy miért hívják ugy nem tudatik megjegyzés a fenn említett helyeken találtato erdők elvannak adva a kapnik bányai Kir. Banyászatnak levágatás végett 's ottan épültek valami 30 ház laknak benne oroszág kik a Banya számára fa szenet égetnek azt a helyet nevezik a románok szenelbe.

o) Riu ez egy víz lápos vize sebes tiszta vize Butyászai határba jön be lá Sze-ketura cse máre 's foly a Butyászai határon keresztül hegyek és kimondhatatlan sziklák közt nagy sebességgel 's kimegy a Butyászai határból a Szurduk nevű helyen 's megy a Berkeszpataki határba.

[12a] p) Ploptyisu fekszik dombokon áll szántó kaszáló és legelőkből, hogy honnan veszi nevet nem tudhatni.

q) Lá kurátorile lui Pétru ezen hely fekszik dombokon szántó és kaszálókból áll, hogy miért nevezik úgy nem tudatik.

r) Dimbu kukuluj ezen hely fekszik dombon 's attól a dombtól veszi nevét.

s) Pe gyálu ezen hely fekszik dombokon és völgyeken áll szántó és kaszálókból és legelőkből egy dombtól veszi nevét.

t) La Uriş fekszik dombokon áll szántó és cseplesekből hogy honnan veszi nevét nem tudatik.

u) Váleá máczelunzsi ez egy kis patak foly két oldal között a falu déli része mellett áll szántó kaszáló és kővetes helyen fekvő legelőkből

ű) Grosi ezen hely fekszik a nyugoti részen a helységtől áll szántó földből, hogy miért nevezik úgy nem tudatik.

v) Dumbrávilé ezen hely fekszik Hovrila felől áll erdőkből és kaszálókból, hogy honnan veszi nevét nem tudatik.

w) Váleá Csoltuluj ez egy patak Csólt közsege felől 's azért nevezik úgy mert Csólt község felől fekszik, áll szántó és kaszálóból.

x) Pogyereje ezen hely áll szántókból fekszik hegyen hogy miért nevezik úgy nem tudatik.

y) Szakatura ezen hely fekszik hegyen áll szántókból.

z) Váleá Ungurulu ez egy nagy hely fekszik magas helyen, hogy honnan veszi e név eredetét nem tudatik

[12b] aa, Gyelutzu ezen hely fekszik hegyen 's a hegyért nevezik gyelutznak áll szántó és kaszálóból, van a falu felett éjszakról.

bb, Zepodia ez fekszik egy völgyön áll szántó kaszálóból, hogy nevét ki adta 's miért nem tudatik.

cc, Ptyetrisu fekszik egy kővetes dombon Csólt határa felől áll szántóból.

dd, Lá Pusztá ezen hely fekszik egyenes földön áll szántó és kaszálóból pusztának nevezik azért mert földes uri birtok az egész és igen nagy helyen fekszik 's régen Kővárnak majorja volt.

ee, La Atzelu ezen hely fekszik hegyen áll szántó és erdőkből, hogy miért nevezik úgy nem tudatik.

ff, Fetziile ez egy nagy erdő fekszik egy délnek fekvő oldalon 's azért nevezik Fetziijiile nek.

gg, Váleá Kárpunarestyi ez egy patak azért nevezik annak mert régenten abba a patakba fa szenet égettek 's azolta nevezik úgy.

Butyásza

hh, Aszkunsza ezen hely áll szántó és erdőből ez fekszik egy rejtet helyen hegyek közt s azt aszkunszanak nevezték el régentén.

ii, La Riu ezen hely fekszik lapályon és hegyen 's a miért a Lápos vize mellett fekszik nevezték úgy.

kk, La izvore ezen hely fekszik egy követses oldalon melyből igen sok forások folynak 's igen kellemetes jó vizeket adnak azért nevezték el ezen helyet izvo-rének.

[13a] ll, Seszutzu ezen hely vagyon egy éjszának fekvő oldalon áll erdőkből, szakadásokból és kaszálókból hogy honan nyerte nevét nem tudatik.

m,m, Lá Kuratura ezen hely fekszik dombon áll kaszáló és legelőből hogy honan kapta nevét nem tudatik.

nn, Váleá Buteszi ez egy kis patak mely afalun keresztül foly 's azon pataktól veszi a hely nevét áll kaszálókból.

Kelt Butyászán 15/4 865

+ Vantza Onutz fbiro
+ Skamparutz Dumitru
+ Chifor Alexa
+ Atyim Vaszalika
+ Gliga Todor
név iro
Papp János
Jegyző

} esküd-
tek.

[15a]

Helynevek
Kövár Vidéke Büdös pataka községből

1. Kövár Vidék, Járás Nagy Bunyi Székhelye Nagy Somkut.

2^{or} Büdöspataka (románul Puturosa) ezen helység igen kicsi 8 ház számból áll a Szamos folyó és ország ut mellett, nevét veszi egy forástól, mely a Büdöspataka mellett folyo patakban létezik mely forásból valami бүдös viz foly és gyenge savanyu.

3. Nem volt hanem tudomás szerint mindég ezen név alatt existált.

4er — — — — —

5^{ör} Nem tudatik.

6^{or} Semmit nem tudhatnak mondani

7er A helységnek határa áll ezen hely nevekből

a, Fundusu Besestyilor ezen határ rész fekszik az ország uton alol a Szamos vize mellett ál szánto földből nevét kapta onnét mert régebben egy Bese nevezetü nemes emberé volt az egész most pedig több felé van felosztva 's azért nevezik fundusu besestyilor. ebből áll az egész Бүдös pataki határ mely körül belöl tehet vagy 3 holdat.

Kelt Бүдöspatakán martzius 9.^{én} 865

+ Triptse Juon fbiro
Papp János
Jegyzö

[17a]

Helynevek

Lackonya községből, _____ megyéből.

[18a] a) Kővár vidéke, melynek székhelye Nsomkut

b) váadi járás¹ Csernéfalva székhelye.² –

Hogy székhelynek miért iratik vaád tudjuk, hogy a régibb időkbe a' miveltség nagyob szük körbe állott historiai tapasztalásból tudatik, hogy 100 évek előtt a járási tisztviselők rovás által vitték szolgálatajokat mig Vaádon mely község régebben Rév Kapálnoknak neveztetett találtatott egy irás tudó Vaádi Péter nevezetű egyén, kihivatalt kezdett viselni és ennek nevérol Vaádi járás nevet kapott, de jelenleg járási székhelye Csernefalva

ad 2. Magyarul Lackonya, romanul Leschia eredetett vehete, mint hogy bor termő hely valami szüretezés alkalmával boldog napot kívánván tölteni azt tanálta mondani egy valaki üsük fel a Laczikonyháját, és eröl nevezték a falu nevét (Laczi konyhája) Lackonya. –

ad 3.) Semmit sem tudunk nem volt

ad 4) nem tudatik

ad 5) honnan telepítetett be nem tudatik, csak hogy Páska Farkas és Roman név alatt vannak fel szabadult urbéresek G. n. e. valláson. –

ad 6) semmit.

„ 7) Van két forduló: alsó és felső:

1) alsoba van két határ rész Sindele és sub dialu.

a) Sindele határ részbe foglaltatnak a következő több apró elnevezések u. m. pe Lunca és sub dialu. –

b) sub dialu la ponora valea Urszului, Costicze, Costa Petri, Lazu Pogyerea, Valia Goronyiloru, Valia Tomi, Lunka, Budisteni, La toptyile, Pundor.

2.) Doszu a) szeketuri b) valea dosului c) mestecsniloru Gevucz d) rupturile e) funtina si Berkezé f) mezarotka g) Dumbravioara, h) Tepnosse din diosu din susu i) Pojenike k) petrósa l) Valea Lupuczului, m) Valea hotarului n) mocsira o) Staniste, p) Calea Berintzi, Costa moraristyloru ezen határból mint egy 6^{od} rész térség a többi hegy és domb

[18b]

Kelt Csernefalván 1864 Május 17^{én}

× Román Todor fbiro

[19a]

Helynevek

Csernefalva Községéből, – Kővárvidékéről.

1^{ör} Kővárvidékének Székhelye Nagysomkut, a Járásnak Csernefalva: Vaádi Járás cím alatt. – Ezen Megye és község magok elnevezésüket elejétől fogva megtartották –

2^{ör} Csernefalva községének neve magyarul elejétől fogva: „Csernefalva” románul „Cernesci” név alatt fordul elő. –

3^{ör} Hajdan ez községnek más elnevezésére senki sem emlékszik, – régi okmányai ez községnek nincsenek. –

4^{ör} A község mikor említetik legkorábban, régi okmányok hiányában senki sem tudja meg mondani. –

5^{ör} Ez község Román lakosaival honnan népesített, a Historia universalisből meríthetni csak. –

6^{ör} Ez község gyanítólag csak némelyek szerint, onnan vehette eredeti nevét, hogy a régibb időkben ez község lakossai juh tenyésztéssel foglalkozván, a gyapjút feldolgozva, a férfiak részére szokmányokat készítettek, – [19b] ’s a meg szőt vászont megfestették (románul lau cernitu) innét maradt a név románul „Cernesci” ’s később megmagyarosítva kapta Csernefalva nevét –

Mások szerint – midőn Magura községe is ezen határhoz tartozott – lévén határán in Vălea Uliului fekete víz forrás, – ezen fekete víztől is gyanítatik, hogy nevét vette. –

7^{ör} Csernefalva községének határában 10 határrész van és két forduló, – ezekben vegyesek: a szántók, kaszállok, legellők és erdők, – ez utolsó azonban nagyon kicsi kiterjedésben, – egyéb irányt ezen határ hegyek közt tér helyen fekszik. –

Ezen határon és falun keresztül foly a Blózsa vize, mely KMonostoron a Kapniki folyó vízzel öszve olvad és mindkét folyó együtlegesen a Kovási határban a Lápos vizében befolyanak. –

Ezen határban találtak mészke bőségében, ’s vannak több jó édesvíz források, – jó utánjárással találtak savanyu víz is; – és kicsiny mértékben vékony érben kőszén is. –

Föld termete vegyes: agyag, suvagos föld, a víz mentén porondos, nagyobb része a határnak, csak legelőnek való lenne, de föld hiánya ’s a népszaporodása tekintetéből, az oldalos helyek is mivelés [20a] alá vétetvék, innét következik az, hogy a munka díjt és többnyire a magot sem fizeti meg. –

Csernefalva

Ezen határ végtére szomszédoltatik napkeletről a Brébfalvi, keletdélről a Kópataki, délről a Magurai és Prelukai, nyugotról a Russori Váádí és Laczkonyai, – éjszokról a Fonáczi határokkal. –

Csernefalva február 10^{én} 1866. –

Botha László mk
szBiro

[21a]

Helynevek

Csernefalva községből, _____ megyéből.

[22a] Csernefalva községe (Ciernesci)

Kövár vidékének vaádi járásában kebelezett helység, mely jelenben ezen járás szolgabírói hivatalának egyszersmind lakhelyül is szolgál. –

Elnevezése magyarul Csernefalvának, románul Ciernesci-nek használtatik, a német nevezett némelykor a magyar, némelykor a romannal azonos. –

Ezen község elnevezése történelmi adatok hiányok miatt csak is a szó hagyomány után indulva onnan vette miszerint a nagyon régi időkben a most is ezen községet több helyen át hasító s ugy nevezett Blozsai viz, keleti partján hol jelenben Csernefalva fekszik egy oly nevezetes malom létezett, hogy a garatba feltöltött gabonát nem csak meg örölve, hanem ki szítálva is adta át az örlő tulajdonosnak, innen ezen híres szítáló malomtól mely a román nyelvi nevezetileg a községnek jelenlegi Csernesci nevezete megis felel a fenn említett jelentőségnek.

fekvése, megfelel az ezen vidékben több helyt található vadregényes és kedves fekvésű helyeknek, a blozsai és prelukai granit sziklák talapzatánál egy félkör alaku völgyben fekszik. – A községet mint fennebb is említett a Blozsai sziklák között eredő s elnevezését is innen vevő Blozsai patak vagy két helyen hasítja át, mely hegyi patak lévén a jó izü pisztrangokról nevezetes, népességét tisztán románajku nép teszi, a honnan alkalmasint a községnév eredete is nevét vette. –

Határ részei: mindegyike a tájfekvésének megfelelő nevezettel birnak, mint péld. düllő, forduló stb, 's így semmi történelmi jelentéssel nem birván jelentésre szükségtelen

[22b] Ezen községhez tartozik az innen két óra járásnyira fekvő, s mint egy 9 házból álló Blása nevezetű község nevezete egy képen használtatik magyar román és német nyelven, név eredete, vagy név eredetére nézve adatok hiánya miatt semmi bizonyost nem állithatunk, – ezen község határán ered a vaádi járás több községeit áthasító Blozsai patak. –

[23a]

Helynevek

Csokmány Községből, Kövar vidékből
K. Solymosi Járás, N. Somkuti Törvény Szék.

Csokmány, Csokmány (Romanul, és Magyarul) név alatt esmeretes – eredetét vette egy Csokmáná hajdani leánytól kiezeltt ősi időkben ottan letelepedet, és a falu közepén egy víz forást, és egy kutat nyitott, mi jelenleg is Csokmanyi kutnak neveztetik.

Határ nevei 1^ő Zevojelu, 2^{ik} Fintinaluigabor, 3^{ik} Ficzigo, 4^{ik} Luptyistya, 5^{ik} Penyíngáre, 6^{ik} Brányistya, mely melet a Szamos vize folyása van, – Erdők, Ficzigo, és Budálale nevüek a Ficzigo határ részben.

Csokmány 6^{ik} Aprilis 1865

+ Kimpán Gyorgye fbiro
+ Lukáts Juon Kisbiro
Lázár János m
jegyző

[25a]

Helynevek
Csokotes községből, _____ megyéből.

[26a]

Helynevek
Csokotés községből Kővár vidékéből.

- ad I. Kővár Vidéke Váádi Járásnak a Vidéknek a ~~Vidéknek~~ szék helye Nsomkut a Járás érdeglőleg, meg jegyzük hogy a régibb felosztás szerint mind öreg emberektől halottuk beszélni, a régibb években rovásos szolga birák voltak, miglen egy Váádi Péter nevezetű volt szolgabiro mint irás tudo ~~s mint irás tudo~~ 's mint ilyes nevéől vette a Járás is nevét a mikor is Váád helység Rév Kápolnok név alatt is álot a közelebről lefolyt rendszer alatt a Járás név KapMonostori alkerületnek neveztetett azért mert a hivatal székhelyét KMonostora telepítette, hová a Váádi Járáson kívül több helységek valának tsatolva.
- ad II. A községnek jelenleg is csak egy neve van Csokotes mely neve magyar nemet és ~~Roman~~ nyelven Csoocotisu Román nyelven pedig Ciocotisu és később magyar nyelvre fordítva Csokotesnek nevezik mely onnan származik a régibb időkben juhakkal kecskékkal ottan tanyáztak és az kecskék számára [26b] fakat fágának le annak dörömbözéséről Csok Csoknak nevezték ell Csokotesnek.
- ad III. Ezen községnek eddig más elnevezése nem volt:
—
- ad IV. V. Lásd a harmadik pontban
- ad VI. Sem közmondásbol hagyománybol a név eredetéről vagy értelméről nem lehet tudni csak mint a harmadik pontban emlitetük. Ezen községben nincsenek csak a következő potographiai elnevezések u: m: szánto kaszáló, legelő, erdő, terméketlen kösziklák a község fekszik, hegyek között egy térségen. – melyet a Blozsai víz keresztül vágja. A csokotesi határban találatik

egy folyó viz, mely Blozsai pataknak nevezetik. mely 6 malmot és egy vanyilott forgat. Ez patak legelőször a Kapnyiki patakban szakad és aval együt a Lápos vizébe foly. A községnek határa 8 részekre oszlik az első határrész benta faluban találtatik mely mind kertekből áll: Második határ rész nevezetik dupe Set és többnyire szántó, és kevés kaszáló és kösziklákbol áll, a második határ részben talátnak a következő elnevezések u: m: a) In valea lui ifrimu [27a] b) In valea lui cosaru c) La mora concului, A harmadik határrész dimbu hotarului melyben talátnak a következő aprotabb el nevezések u: m: a) Intre arini b) Dimbu hotarului c) Costa lui Georgie d) Valea hotarului e) Políciare f) brinduseru g) furka vei hotrului. A negyedik határ részben következő aprotabb elnevezések vannak u: m: a) Valea maseri b) Secriele c) hebdiæn d) Secetura lui oncicu e) Sub brinduseru f) Costa rotilor g) In fundu rotiloru h) Rotile i) Intre valcele. Az ötödik határ részben ~~a követ~~ dupe Cale melyekben a következő aprotabb határ részek fordulnak elő um. a) Bílibonca b) In virvu obcínilor c) Lazu d) Valea uliului ~~A hatodik határ részben~~ e) dupe calea f) In mesteceni g) In zavoiu lui Békes h) Podu lui ignat i) Costa illii j) Zsámsza popi k) Valea mihaese l) Poderei m) Colnicu n) La fataciuni [27b] o) Maguricia p) Valea costisului r) Dupe calea s) Virvu calii. A hatodik határ rész Seceturile melyben talátnak a következő aprotabb elnevezések u: m: a) Lunca lui Stefanucu b) Costíla c) Moiníle pe isvor d) Dupe gítanu e) Intre isvare f) In fundature g) Intre caveri linga Caraca ineului h) In prisace i) Sub satra j) In loze k) Sacatura ferului l) Poena lui giului m) fíntína rece n) In halasteaue o) Pícióru Suvaru p) Securi.

A hetedik határ rész poenica Socilor melyekben talátnak a következő aprotabb elnevezések u: m: a) Mnilerile b) Koasta Mare c) Pojenitza d) Leurda e) Szokoitzele f) Pe virvu Sétri g) Pojana

Csokotes

lui Orbán h) Setritia i) Szocsi j) La cornu Sétri k) Magura n) Mlatsile o) Pojana ei Nyegy p) Bálta Neagre q) Szekedásu u) La feristeu. Az egész határ teritoriumán van mind őszve 3229. helyirási szám vagy is Topografiai. –

[28a] Kelt Csernefalvan Majus 6^{án} 1864

Gergely Vaszilia
falus biro
Gergely Indrej Esküdt
Gergely Szontyia falu őrege
Vinte Juon Melinte f. őrege
Márk Luputz falu őrege
név iro Mihálka pm

[29a]

Helynevek Csolt községéből Kővár Vidékéről

Csolt

- 1^{só} Csolt községe Kővár Vidékén a Nagy Somkut mező Város Járásához tartozik, Csolt nevezetett emberi emlékezetett felől mulo időktől fogva változhatatlanul tsak is ugy nevezetett, Kővár Vidék pedig össeinktől ugy halottuk hogy a Berkezpataki határon hajdoni régi időkke egy Kővár épitetett melynek kevés részibe a kő faláinak jelenleg is láthatok. –
- 2do Ami pedig a Csolt Községéhez tartozo határ részek közül második határ rész Bélor nevü ez román nyelven onnan neveztetik, ugy mivel egy lapályos vizes hely fekszik ugyan azért az ezen határ részben létező, szántok, kaszálók, száraz és folyo árkok onnan veszik nevezetüket.
- 3to III^{ik} határ rész Síojet Fácza ez onnan neveztetik ugy román nyelven, mivel ezen határ részben többnyire fejér sovány suváj föld es egy kevésé Délnek fekszik. – ugyan azért az ezen határ részbe létező szánto, kaszáló, legelők árkok forások [29b] mind attol veszik nevezetüket. –
4. a IV^{dik} Határ rész Ríturi ez onnan neveztetik román nyelven ugy, mivel többnyire kaszáló rétekből áll, s ugyan azért az ezen határ részbe létező kaszálók, szántok, forások, kutak, folyo és száraz árkok legelők és haszon vehetetlen helyek mind attol veszik nevezetüket. –
5. V^{ik} határ rész Holgyile Lungi mely épen a falu mellet fekszik, román nyelven azért neveztetik ugy mivel ezen határ részben létező szánto földek hoszab ki terjedésüek es ugyan azért az ezen határ részben létező szántok, és lako Házok tsak is attol veszik nevezetüket.
6. VI^{ik} határ rész Csungí Haleu ez onnan neveztetik ugy román nyelven; mivel ott régenten erdős hely volt 's az el pusztulván idővel sok tsonka száraz fák maradtak és ugyan azon a határ részben marha itato válo is volt, mely szerint az ezen határ részben létező kaszálók, szántok, erdők, cseples bokros kő sziklás és legelő helyek folyo és száraz árkok, kutak és forások, mind attol veszik nevezetüket.
7. VII határ rész Péatra álba mely román [30a] nyelven azért neveztetik ugy, mivel ottan vagyon egy álando nagy kő sziklás fejér kövü hely 's azért az ezen határ részben létező kaszalo, szánto, erdők cseples, bokros kitsi folyo vizek, folyo és száraz árkok forások, kutak legelők, kő sziklák és egyéb haszon vehetetlen helyek mind attol veszik nevezetüket. –

- VIII. határ rész Csoltisor román nyelven azért neveztetik úgy a régi összeinktől vett halomás szerint hogy hajdanában Csolt helységünk ott kezdette volt építési elejét 's azért déminutíve Csoltisornak neveztetik, ugyan azért az ezen határ részben létező kaszások szántok erdők cseples, bokros tovises, legelő helyek kö sziklák, forások, es kutak mind attol veszik nevezetüket. –
9. IX^d határ rész Fazset mely román nyelven azért neveztetik úgy hogy összeinktől vett halomás szerint hogy ezen a határ részen nagy bíkfás eleven erdő volt melynek következésében az ezen határ részben létező kaszáló, szántok, cseples bokros legelők száraz és folyó árkok kö sziklás haszon vehetetlen helyek, kutak és forások mind onnan veszik nevezetüket. –
10. X^{ik} határ rész Czikla mely román nyelven azért neveztetik úgy mivel egy magos éles hegyen fekszik 's azért az ezen határ részbe **[30b]** létező kaszások, szántok, cseples, bokros legelők, kö sziklás, toveses helyek száraz es folyó árkok kutak és forások mind attol veszik nevezetüket. –
11. XI^{ik} határ rész Szkaricza déminutíve mondva Szkara román nyelven, mely azért neveztetik úgy mivel ezen határ rész egy mérsékelt dombon fekszik melynek fel hágásai garádits forma voltak mint egy Lajtorját formálva azért neveztetik úgy, ugyan azért az ezen határrészbe létező kaszások szántok legelők, cseples, bokros, tövíses kö sziklás, haszon vehetetlen helyek kutak és forások mind attol veszik nevezetüket. –
- 12 XII^{ik} határrész Freszinyéj Láz román nyelven azért neveztetik úgy mivel az hajdanában szálos erdő volt és többnyire román nyelven mondva fraszín fábol állot többnyire 's ezen határ résznek szélén egy síma kaszáló rét volt, mely most is létezik, 's ezért az ezen határ részbe létező kaszások, szántok folyó kítisi patakok onnan veszik nevezetüket. –

A mi pedig Csolt községének állását és népesedését illeti azok e következő módon állanak, u m. –

Csolt községe a határnak also szélén Somkut felé **[31a]** fekszik, melynek 3. hoszára járó uczaik vannak u. m. a Déli részen a kövára járó fő ucza a falu közepén egy más ucza hoszára mely közép uczának neveztetik a 3^d ucza az északi szélén ugyan csak hoszára mely külső uczának neveztetik, és egy Déli szélétől fogva a helységnek az észak felőli széléig a falu közepén egy kereszt ucza, mely kereszt uczának neveztetik.

A Népesedése pedig eszerint szaporodott, Anka, – Csolti, – Koszte, – Vajda. – Gomuș. – és nemes Bogmán Nemes famíliákból és az után, Pap, Gecze. – Birle. – Tamás. – Vojsza. – Máxin. – Ruzán. – Argyileán. – Álb. – Sándor. – és Indre. jövevények kik rész szerint nemtelen szabadosok voltak részint pedig volt nemesek ugyan, házasság júsán Csoltra telepedvén e szerint népesedet, Csolt helysége.

Csolt

Kelt Csolton 9/4 866. –

Csolti Kosztán f. biro

Csolti Todor à Mihály k. biro

Anka Joszip } Esküt

Anka Todor } tek

Név író Anka Simon pm jegyző

[33a]

Helynevek

Csula községből, Kövár Vidék megyéből.

1. Solymosi Járásból. Nagy Somkuti szék.

2. Csula nevő községnek mas neve nem volt, csakis Csula.

7^{ik} A községben előfordulnak 1. Tábla, Maal, alias undiu destiri; 2^{ik} Tábla Maruti alias Gyezuristye; 3^{ik} Tábla Zepodia; alias Válea szaká, v Váleá Ászlunsza; mint hogy néha, néha viz is foly rajtok, Petrosza, Kufundosza, mint patakok;

4^{ik} Tábla Iertásu Bontyi, v. Szakatura.

5^{ik} Tábla Kasztea Rosie.

6^{ik} Tábla fundatura, alias Petrosza;

7^{ik} Tabla Pereu Nikolestyilor, alias, Podu mitzului.

Népesítetett Görög, egyesült valásu Népel.

Csulán 15ⁿ Junius 1864.

+ Indrelán Juon K. Elöljáró

+ Indrelán Gyorgye } választmá-
+ Gentso Dávid } nyi tagok

Lázár János m
jegyző által.

[35a]

Helynevek
Dánfalva községből, Kövár megyéből.

[36a]

Hely Nevek!

Dánfalva Helysége (Rómánul Denesti) tartozik Kövár vidékéhez Nnyiresi Járáshoz, és a Nsompkúti törvény székhez, – maga a Helység áll 55 ház númerú-sókból, és mind görög egyesült hitűek lakják, ezen község fekszik egyenes földön, mellette van egy tó viz melly régentén a Szamos vize járt, mikor nagy száradtság történik, akkór szokott ki száradni, de az tsak ritkán történik, ennek határja határos a Lúkás falvi, Fehérszéki, Pribékfalvi, Farkas aszói, és Gardani Határokkal, hajdan e községnek más elnevezése nem volt, nevét ónnan veszi, hogy akórri időkbén volt egy Dán Tódór nevü egyén, és az ólta Dán falvának maradt. –

A község határában elő forduló több tótopographiai nevek ezek.

1. Dúpe Szátú szántó föld, ónnan veszi eredetét, hogy afalú alatt van, melette foly Jáderá nevü patak. –
2. Lá Crúcse szántó föld, ónnan veszi az eredetét, hogy egy kereszt fa állított fell. –
3. Smidá, most szántó föld, ónnan veszi az eredetét, hogy viz határos volt, és régentén fűzfával volt ellátva, most megirtatott, és szántó földnek maradt. – melette foly aszamos vize, a mellybe sók halak vannak. –
4. Cólácsi Bélcsi szántó föld, ónnan veszi eredetét, hogy melette van egy tó, mely viz szakadás útyján maradt. –
5. Sgyólczú legelő, és füzes hely, ónnan veszi az [36b] eredetét, hogy régentén erre a szamos járt, most pedig megváltoztattván útyját mas fele füzesnek maradt. – e melettis foly a szamos. –
6. Prúndú din súszi póróndós hely, és legelő, ónnan veszi az eredetét, hogy fent aszamos felé van. –
7. Dinbú cílú máre szántó föld, ónnan veszi az eredetét, hogy egy kis dombón van – Egyéb nevezetességgel nem bir. –

Kelt Dán falván 15^{ik} Április 1865

általam

Metz Lászlo

Jegyző

+ Szabo Tódór fbíro

+ 'Sínk Júon kis bíro

+ Tyine Pétru

+ Papp Júon választmány
név iro Metz Lászlo

[39a]

Helynevek

Dióspataka Község Solymosi Járás N. Somkuti Szék
Kövár vidékben

- 1° A község Diospatakának románul pedig Valarenek nevezették egyéb jeles helyek nintsenek.
- 2^k Dosu nevű dűlőben van egy kösziklás domb Peatra Kozli nevezető – több jeles helyek nem találtnak tsak kevés kaszálo és Erdős helyek
- 3^k Toptyile névű dűlőben semi nevezetes hely nintsen tsak Szánto és Kaszálo földek. –
- 4^k Oszoj névű dűlőben sints semi nevezetes hely tsak Szánto és Legelő földek. –
- 5^k Csorgaue névű Táblában van egy kösziklás domb Priznyel nevezető egyéb nevezetes hely nintsen tsak Szánto és Legelő földek. –
- 6^k Pe Kimpu és
- 7^k Sub priznyel névű Táblákban semi nevezetes helyek nem találtnak tsak Szánto, Kaszálo, Legelő és Erdős foldek. –
- 8^k Holgyele lui Indrejes nevű dűlőben van egy kösziklás domb Virvu Kureturi nek neveztetik, van egy igen jo viz forás mely kö sziklás oldalbol foly Fintina lui Indrejes nevezető egyéb semi tsak Szánto, Kaszálo, Legelő és Erdős helyek.
- 9° Valajekubuli és
- 10° Hebegyik nevű dűlőkben semi nevezetes helyek nintsenek tsak nagy Erdők és kevés kaszálok

Diospataka (Valare) 13 Augustus 1864

× Kozlan Gevrile f. biro
× Csurtye Gligore Esküdt
Kiss Lászlo
jegyzo

[41a]

Helynevek

Drágavilma községből, Kővár vidékéből.

¹sór Kővár vidéke, Nagybunyi Járás

²ór A községnek elő neve Drágavilma ez néven ország szerte öszmeretes, Roman neve Viima mica ezen név alatt ösmeretes a környékbeli Roman falvák lakosai előtt

³ik 4. 5 és 6 nem tudatik

[41b] Valea tornei (torony pataka) a patakon felöl van egy nagy köszikla torony forma Sasa malului egy nagy köszikló, ezen kösziklának közepe egészen jukas csőr formára, ahol hajdanában a közbeszéd után Drágavilma és Torda vílma községeknek ifjusága öszve jöttek volna táncolni ünnep napokón, a hónat két ifiu leány elraboltattak vólt ket ifiu legény által (sátány), ezen kösziklának tetején ~~vagy~~ van egy kö fel állitva a hónat Erdely orszagót ~~Centromból...~~³ fel merték mint leg magosabb helyről, az említett éven irás is vólt most nem látható

[42a] Valea balului Báll pataka nevü hely hol régenten a községbeli ifjusaga majalis, és egyébb táncz vigalmakat tartotak ~~vólma~~ –

Dosu pogorului nevü hely egy nagy omladék –

Deálu Lázului hól hajdonába nagy erdő levén, melyet kiirtatott, és móst hazak épültek –

Valearea egy rózsz mély patak a honan csak az ég látható. –

Piátra sorise nevü hegy, hol van egyköven valami irás, most nem olvasható –

Burda nevü hely, egy nagy kösziklában van egy hasadás a melyet 1848 évi forodómba használták, hol többen ösze gyültek és vagyokat be hórták –

Custura nevü köszikla mellett a Magyar Laposi viz foly. – említett kösziklán gyalogni is bajós –

Fatía furiloru, nevü határ részben Ihupla nevü rablo tartózkodótt vólma Gíla nevü társával. –

Valea dezumiloru nevü helyben sók bórs tartózkodótt, és tartozkodik. –

Hálásteu (halastó) hajdonában nagy tó léven, minden nemü víziállatok tartózkodtak, – jelenleg szép kaszáló föld, a tó helye csak kevésé látható. –

Drága vílma 7/4 865

Criste Gábor

jz

³ Ezen a helyen két szó elmosódott, olvashatatlan.

[43a]

Hely nevek
Durusa Községből Kövár Videkből.

Durusa fekszik Kövár vidéke nagy nyiresi szolga biroi járásba, hol ezen helység esmiretes e név alatt. Emberi emlékezett olta. – ezen község e néven ország esmiretes, nemzecségre nézt Román Ajku. ideiglenesen vándorlo Izraelitak vannak ugyan meg telepedve de alig egy Család

Topografia nevek u. m.

1^{ször} Durusa határ mellet egészen Virvu pétri nevő várolyai határ felül, – szánto kaszáló legelő is arobb Erdő helylek. – egészen pe Gyál névő Nagy Körtvillyesi határ felül ahol szánto – koszáló legelő is csere helylek vannak, inen Durus Alexa szánto földétől egészen Gaurai határ széleíg Szupt Kolibgyi nivő Durus Mojsza szánto földíg. –

[43b]

Ezen a hatarban vannak
nevezetesebb helyek ugy mint,

1^{ször} A Virvu pétri névő dülőben puszta hely és viz romlások is vannak Durus Mihaly is Durus Jon a Tódor szánto földei szomszidtságában, onan Cziklo névő Dombos hely és romlás Csak ugyan váralyai határ felől. –

2^{szor} Funtina recse névü kud viz folyás mely foly a Gaurai határban folyo patakba.

3^{szor} Nagy Körtvillyes határ felül Benifalván Toma Minta Szánto föld ahol használható és nevezetes kud van melyből a lakosok marháit itatnak. – Virvu Gyiilor la Makort puszta hely Marosán Veszelié és Benifalván Ilie szánto földei szomszédtságában –

4^{szor} Durus Mojsza szánto föld közepén funtina buna, nevezetes kut melyből foly csak ugyan Gaurai határban lévő patakba. –

5. Gaurai határ felől Gyalu Urszuluj nivő szánto kaszalo legelő és csere helylek. –

[44a] 6^d Supt Kolibgyi nivő szánto kaszáló legelő csere homladikos és víz mosasok is vannak. –

Kelt Durusán 24/3 865

P. H.

× Durus Mihály
fbiro
× Durus Veszelié
Esküt
× Benifalvan Ilie
× Durus Veszelié
falu öregei
Akim Tivadar m
Jegyző

[45a] Helynevek
Erdő Aranyos községből, Kövár Videkeről megyéből.

Erdő Aranyos magyarul, Arijesu de Podure romanul. Kovár Vidéke. N. Somkut Sz. biroi Járás, Dombos helyen fekszik körös körül fiatalos erdővel bir. – Dülök nevei Végsága, Dumbreszáre, Sesu din Zos, intre vei – Lakoi Rómányok –

Erdo Aranyos 14/4 865

Frank Josef
jegyző

[47a] Helységi név tára

Kövár Vidékében kebelezett Erdő-Aranyos Községe Szolg járása Nagy-Somkut ezen kozség nevezetett vette Erdőségek közti megtelepedéseiről, – ’s így magyarul Erdő-Aranyos ’s Románul Ariesiu de pedurénak nevezettük – ezen község ál 65 ház számból és lakosokból – ezen községnek javadalmai ezek u. m lako házakból állo község, mi az haszonbérlo korszáltattási joggott illeti az egyedül az öszves község lakosoké és az egyesült Román Templomé egész éven által, ezen község fekvése dimb dombos cseres sovány földek határa. – ezen határ jobb részét marha és kecskék tenyésztéseikre használják – a mi pediglen az élelmi cikkekkel illeti azokat a község határból ki nem egészíthetik, és ezek élelmi fentartásukra szomszéd falukból eszközli ezen község szomszédos Szapanypatoka és Kis Fentös községekkel, ezen község dülői ezek. Valea mare, Valea pecurariului, és balta Vizseri. – ezen község határ szélein feküsznek Grof Tekeri Miksa István erdőségeik. – ezen község lakosai volt urbérések, Románok, gazdálkodások marha és kecske tenyésztés, és mikor adojokat fizettek részint marhájok keskejek, részint pedig tenyeres munkájok ’s napszámokból telyesittik. – inkább szegény sorsuak mint gazdák, alig is van 3. 4. gazda ki életmodjokat fentarthatják, akkor is szomszéd határfalukból. – ezen községnek van Román Temploma papja és Tanitoja, leg közelebbi városai Nsomkut, Nagy Bánya a népe engedelmes és szorgalmas. – egyébb javadalmai a községnek nincsenek v. nem találtattnak. –

Kelt Erdő Aranyoson 28^{an} 865.⁴

⁴ A hónap hiányzik.

[47b] a kik jelen voltak – megjegyzése:

általom

Avrám László sm

gc Lelkész

és

Frank Joseff

Kör jegyző

Kondor Vaszilika fbiro

Kotjetzi Joan a V.

Fabian Petre a Deak

dto György a Deak

Sztán Gregorinye

Szelezsán Szimeon a maiski

s. a. t.

[49a]

Helynevek Fehérszék községből, Kövár megyéből

[50a]

Hely Nevek!

Fehérszék Helysége (Rómánul Fersigú) tartozik Kövár vidékéhez, Nnyíresi Járáshoz, és a' NSómkúti Törvény székhez, maga a' Helység áll 85 ház númerusokból, és mind görög egyesült hitűek lakják, ezen Helység fekvését egy kis dombon körülete sók Erdövel van ellátva, ennek határja határos a' Nsomkúti, Hósszú falvi, Magos falvi, Pribék falvi, Dánfalvi, Lukács falvi, Nnyiresi, Tölgyesi, és Jederi Határokkal, hajdan a Helységnek más elnevezése nem volt, az eredetét ónnan veszi, hogy egy szegény embernek akkór volt egy fehér lóva, és az megdöglött a határ közepén a mint beszél-lik 's az óta Fehérszéknek maradt. –

A község határában elő forduló több tótopographiai nevek ezek: –

1. Glimej szántó föld, itten van a Falú Erdeje ezen erdő közepén van egy irtott hely a Kamaráé, melly szántó föld, és ezen irtott helyt irtásnak mondják, van ezen határ részben még vályá anni ónnan veszi az eredetét hogy egy kis patak foly keresztül rajta, melyben egy hires jo kút viz is van. –
2. Gyálú szántó föld, ónnan veszi az eredetét hogy egy kis dombón van, körülete kis Erdövel van ellátva. –
3. Cácová szántó, és kaszáló vizes, és lapályos hely.
4. Szúb Szátú szántó, és kaszáló, ónnan veszi az eredetét, hogy a falu alatt van. –
5. Kimpú Podrilú szántó, és kaszáló a végén foly egy kis patak, melly Mariusnak hivattik.

[50b]

6. In Brányistye szántó, és kaszáló, ónnan veszi az eredetét, hogy rajta keresztül három patak foly, t. i. Marius, Retitisa, és Zenánia nevű patakok, ezekben találtattnak apró kis halak is. –
7. Kógná ónnan veszi az eredetét, hogy az Cameralis Erdő, és ennek közepén vannak a Nemeseknek sók irtások, amelyeket fel szántják, és bévétik. – ennek közepén foly a Marius patak. –
8. Pedure máre (Nagy Erdő) amellyben jo épületnek való fák találtattnak, ennek aközepén is foly egy patak, melly határpatak Mariusnak nevezettik, vannak benne ...jánok is – és ezen Erdőben a volt Nemeseknek is van egy egy kis Erdő részek, különben ez a Nagy Erdő a Ts K. Camaránaé ebben egy kis dombón látható egy szőlő hegy forma, melly sántzal még most is

Fehérszék

bé van kerítve, de már bent Erdővel van ellátva. Ezen Helység egyéb nevezetességgel nem bír.

Kelt Fehérszéken 15ⁿ Április 1865.

általom

Metz László

Jegyző

× Száve Pável fbiro

× Ónye Filimon

× Ónye Júri választmány

× Jonúa Jun kis biro

név iro Metz László

[53a]

Hely nevek Fericse községből Kövár Védékből

Fericse község fekszik Kövár védéke Nagy Nyiresi Szolga biroj Járásban hol ezen Helység esmiretes e név alatt Emberi Emlékezett olta, – ezen község e néven ország esmiretes, nemzetségre nézt Román Ajku. – ideíglenesen vándorlo Iszraelítak vannak. Ugyan meg telepedve de alig egy Család

Topografia nevek u. m.

¹só Fericsei határ Nagy Körtvillyesi határ mellet a funtina pintyi névő kuttal egészen Pripior, alias Kápu Kimpolui névő Nagy Körtvillyési és Varaljai határ szélekig a hol Feritse és Nagy Körtvillyes határok egy járo ut külömbözi, – onan pedig Kaszta sztini és a Priznyului névő hegy egészen Diospataki határ széleig mely azon hegy Várolyai és Feritse határ külömbök. Onan a Priznyel névő hegytől pojanului Gyiszpod alias Vrámnyasa névő, **[53b]** valtsává cse re névő folyo patak egészen Naprádi és Ködi határ széleig ahol ezen patak szakasztya Feritse határt Diospataki határtul. – inen a Naprádi és Ködi–Feritse határt valtsává Vásziliki folyoviz funtiná Nyánczului Irtványos helylen egészen vályeá Drákului folyopatakig egészen Csetecze névő legelő egy kis folyo víz fel felé egészen Kelenczei határig, – és inen egy járo ut pe Gyálu máre egészen funtina peretyi kutig ahol Kelenczei Gyükeresi Nagy Nyiresi Nagy Körtvillyesi és Feritse határok ösze kaptsolnak. –

Ezen hatarban vagynak nevezetes helyek ugy mint.

¹ször Cserbaja névő két irtványos helyek koszálók. – Erdő között mely Erdő külföldi Soltutza névő Emberek birják és a kaszálót helybeli lakosok birják.

²ször Ploptyisu hodobána névő bokros legelő kaszáló és szantó földek vagynak ahol egy kis víz forás találtatik mely foly egészen a vályá szátului **[54a]** ³ször vályá Tyínosze két ágbul foly a vályá Sztinyi patakba mely két ágbul alo patak szármozik, és foly a falu felső végeig.

⁴ször Pojána Krisztoji nivő minden felül Erdős szánto földek. a honan két ágbul alo folyo vizek ösze folyva és foly csak ugyan vályá sztyini patakba. –

⁵ször Sztina Blezsenyáská és sztina mare névő szántó kaszáló legelő Erdő és víz romlások vagynak ahol több víz forásbul folyo víz származik és foly a falu felső végin. –

Fericse

6^{szor} Priznyelu vrámnyitserá névő szánto kaszáló legelő és Erdő helyek inen is több viz forásbul egy folyo víz foly egészen válljá pojenyilor névő patakba. –

7^{szor} Hízsú Padurea cse mare la Gorony, Padurea cse Mare, pe Zelintze, padure cse mare, in Gyalu mare, a hol szánt földek kaszálók legelők és Erdők vannak inenis több viz forásbul több folyo vizek származnak mely folynak a falu patakba, ezen patak mely afalun keresztül foly, és foly egészen a vályá Drakului névő patakba Kődi határban.

Kelt Feritsen 23/3 865

P. H.

× Utze Kosztan fbiro
Akim Tivadar
jegyző
× Burgye Grigor
× Lázár György
× Csegei György

[55a]

Helynevek
Fonác községből, _____ megyéből.

[56a]

Hely nevek.
Fonátz községből Kővár Vidékéből.

- ad I. Kővár Vidéke Váádi Járásnak a vidéknek Székhelye NSomkut a Járás érdeglőleg, meg jegyzük, hogy a regibb fel osztás szerint, mind öreg emberektől beszélni halottuk a régibb évi rovásos szolga birák voltak, miglen egy Váádi Péter nevezetű volt, szolgabiro mint írás tudo, 's mint ilyes nevétől vette, a járás is nevét a mikor is Váád helység Rév Kápolnak név alatt is állott a közelebről lefolyt rendszer alatt a járás név KMonostori alkerületnek neveztetett azért mert a hivatal székhelyét K. Monostora telepítte hová a Váádi Járáson kívül több helységek valának tsatolva.
- ad II. A községnek jelenleg tsak egy neve ál az az Fonatz magyar és német nyelven, román nyelven pedig Fenatie, ezen község a régibbi időkben a sok kaszáloltól vette nevét. –
- ad III. a község fenálításáról a regiség miatt semit sem tudhatunk, [56b] hanem mindég Fonátz nevet viselt. –
- ad IV. Nem tudhatyuk. –
- ad V. Arol tsak anyit meg egyezhetünk hogy egy Babosz nevezetű egyén telepedet leg is leg előszőr, azután későben egy Boris nevezetű oda jött és tőbnyire Boristol népesitetet a község. –
- ad VI. a község neve eredetéről nyilatkoztunk a 2^{ik} pontban. –
- ad VII. A község határa 5 fő részekből és 1452. Topr. számokból áll, az 1^{ső} határ rész át a helységben lévő kertekből áll, ezen határ részben vannak lako házak malmok. – a 2^{ik} határ rész Sesu nevű több apro melék nevekből áll u: m: sesu szántó Doszurile szánto kevés kaszáló 's erdő, podireile szánto, Fantana i Floare szánto és legelő, pojana lui Timoszé szánto és kaszáló, butsumi si Izvoru szánto legelő és erdő, Setsu szánto Dupe gyal szánto sub gyal szánto lunka kászáló la

gredini szántó és kaszáló. Doszu gardului erdő. Sze-
keturile szántó és kaszáló. –

3^{ik} határ rész Pojána pojána szántó és kaszáló Dimbu
luj Farkas szántó arinyi kaszáló 's legelő valea széjtzí
szántó [57a] 's kaszáló Doszu széjtzí szántó és legelő,
Zepodiíle szántó Sub gyál 'si dupe gyál szántó és ka-
száló pojenile szántó és kaszáló obtsina szántó és
kaszáló valea presetsi erdő és kaszáló, la Feritse si
Brinduseni szántó 's kevés kaszáló. —

4^{ik} határ rész Mesztetsinyi sub vie szántó és kaszáló
puntea Vidikului és Koasta lui siminel szántó és ka-
száló Kalea Sztrimbe szántó és kaszáló és erdő gyalu
grosului szántó. —

5^{ik} határ rész Valea Bebejszke nevű határ rész. poli-
tsoara szántó és legelő viia Funye szántó és kaszáló
dupe Hizsu szántó és kaszáló, dupe Koaste szántó és
legelő Valea Faurului. szántó és kaszáló Zevoju ku
leurda szántó és kaszáló. –

a községen által foly egy Blosa nevű folyó a vize na-
gyon egéséges 's tiszta 's malmok is forognak azon a
vizen. —

[57b]

a községi lakóság él földművelésből, 's szegény mert
a föld tsak akkor terem málít és búzát mikor trágyázva
van, a községben országí ut vonalo nintsen, a határ
szomszedoltatik keletről Űnő mező és Csokotés.
delről Csernefalu, nyugodrol Latzkonya és Kovás
Kapálnok északrol Kóteles mező.

a község fekszik egy szép sík mezőn tsak is a nap ke-
leti és a nyugati részei dombos helyen fekszik. Kelt
Cserne falván 5/5 864.

Filep Miklos
jegyző
+ Boris Stefán Fbiro
+ Roman Veszlie
+ Boris Juon

[59a]

Helynevek

Frinkfalva községből, Kővár vidékéből.

1^{sór} Kővár Videke, Nagybunyí Járás

2^{or} A községnek élő neve Frinkfalva ez néven ország szerte ösmeretes. Román neven Fránceni ezen néven ösmeretes a környékbeli Románfalvak lakosai előtt

3.^{ik} 4-5 és 6.^k nem tudható –

[59b] 7er Ponitia nevü düllőben – ponicutia nevü hely hajdonában nagyobb erdő lévén jelenleg szép mező. –

Bezezúle nevü hely – hol hajdonában volt Román GC lelkesznek serfözü háza volt. –

Pe diálu la Pestere nevü határ részben vagyon a föld alatt egy nagy barlank négy szegletbe Csürforma benetele mint egy közönséges ajtó, [60a] hol 848 évi foradalomkor többen behuzottak vagyonaikkal. –

Pe Hízsu nevü hely – hajdonába szőlő hegyvólt. –

Sub Coste nevü határ részben van két jó főrás hól a lakosok barmaikat itatjak.

La háleu sínte egy jó nagy főrás van, – mely a leg nagyobb száradtságban sem száradki – vizét a lakosók íszák. –

Frinkfalva 7/4 865

Christe Gábor m
jz

[61a] Adeverintie Comunale Garbonác.

Care sau luatú in dióa de astedi 28 a luni curinte 864 despre staré hotarului a Comuni Garbonotz Care Oficiulu Comunalu adevereste stare hotarului de caste Reseritu se mesdeleste cu hotarulu Gyertjános in virvu Dumbredi mohille intre hotare, dela virvu Dumbredi mesge totu pe virvu pângă Dumbrava Gyertjános până la Rachisia mohile, intre hotare Gyertjános si Derintia – dela Rachisia curje hotaru Garbonatz pelingă Dumbrava Derinti totu pe virvu pana la Sglamen unde ieste mohile care acolo sau omoritu unu omu in dilek betrina de arcia curje hotarul pe virvu Dumbredi pe lingă hotarul Derinti până la virvus Sorbului asia numitu locu unde se intre une trei hotare la olake cu mohile intre din selc. Ere despa a miazedi se mesdeleste, cu hotarulu Kis Körtvélyes – de aice curje hotarul Gorbonatzului pe valye Stýneloru pe ...⁵ hotarul Kis Körtvélyes pana la casa lui casa lui Márkes unde acolo se adune trei hotare la olalta Kis Körtvélyes Karulya si Garbonátz. cu mohille intre dinselea Iaré despre apusu se mesdeleste cu hotarul Karulya si Olah Keke iare de aicia curje hotarul peste hucusu Poinitzi si iese la valya Karulya – iare de Valya Karulya mer totu pe valyé până la Gredina lui Teodor, iaré dela Gredina lui Todor sue la dimbu lui Bogdan, unde se in preune trei hotaré la olalte Karulya si Olah Kékes cu mohile intre dinsele – iaré dela dimbu lui bogdan cutje hotarul Garbonatzului palingă Sechorile Olah Kékes, pana la valye lui Mihaiu.

[61b] Iare dela vályé lui Mihaiu iaré dela valya lui Mihaiu curje hotarul totu pe volye până la fundu Cosasiului la Valya porcului unde aicia se aduna trei hotare la olalte Olah Kékes Dumbravitia, si Garbonátz cu mohilka intre iele. – Iare despre amiazenojte se mesdeleste cu hotaru Dumbraviti, iare dela Valye porcului curje hotaru Garbonatzu, totu pe valyé pelinga hotaru Dumbravizi pana la firsóre – iare dela Firsóre totu pelingă Pedura Cs: Reg: pâna la virvu Dumbrevei ole cãtri Gyertjános de unde sau in ceputu in tãie de cãtre Reseritu.

Pentru adeverul lucrului mai susu pominitu interim cu Sejjalul Comuneteti Garbonátz – si cu trajere de Cruce dupe numele nostru atestenî. Din sztencia nostre scin a si cunosten cumane Hotarul Comuni nostre. pe cum mai susu sau pominétu pe acolo usta adeveratu si cu acele Hotare se mesdelesde, pre si din Catrostralu Hotarului va descoperi.

⁵ Ezen a helyen egy szó olvashatatlan.

Garbonác

Datu Garbonatz. 28 Maiu 864

P. H.⁶

× Drobos Juille Jude
× Derintian Juon Sub Jude
× Derintian Vaseleka } jura
× Kosma Gyorgye }
× Nyamtz Dumitre } tii
× Triff Onisiu }
× Gozse Juszie }
× Pop Tanaszie } mem
× Triff Indreu } bri Con.
× Kodre Vaselike }

pm Míklee Theodor
notariu

Serisu pm
Míklee Theodor
notairu

⁶ A peccsét felirata: GEMEINDE GARBONATZ.

[63a]

Helynevek Gaura községből, Kővár megyéből.

Gaura községünk Kővár Vidéki, Nagy Somkut mező Város Jaráshoz tartozik, –

Gaura helységünk nevét román nyelven Gaura onat veszi mivel fekvése két meredek dombok közt fekszik, és hozzába az ország utt és Berszo folyo vize foly, Kővár vidék onnan veszi nevezetitt hajdoni időkbe a Berkeszpataki határon kővár építetett melynek falái kevés részibe fennálva láthatok, – Gaura

[63b] Gaura helységünk pedig szaporodot és népesedet az ide aláb be írando Nemes familiákból és azokba hazasodot más helységekéből és vidékekből ide telepedet jövényekéből, a Nemes familéák illy rendel következnek u. m. Kosztin, – Paska, – Szima, – Szfara, – Magos, – Lupsa, – Nemes, – és Illye helybeli törzsökös Nemes familiák. –

Az ide bé házasodot jövények pedig illy rendel következnek u. m. –

a) Bálint – Lasznáról. b) Szabo Topriczáról. c) Setyer Leményből. d) Hoszu Kisnyíresről. **[64a]** e) Vajda – Sós mezőről. f) Rád – Szakálos faluból. g) Gecze – Varajurol. h) Horvath – Kis Bunyrol. i) Gura – Máramorosból, j) Blága – Közép Szolnokból. k. Alb és Kozma – Török falvárol. l) Morosan maramoros megyéből, m) Temuján – magyar országban Szathmármegeye Tomaja helységéből. –

Helységünkhez tartozo külső földek határ részek illy rendel következnek. u. m. –

a II határ rész. Lunka, román nyelven mondva onnan veszi nevezetétt, hogy ezen határ rész egy síma egyenes hej. fekszik és azért az érintett határ részbe létező szántok, kaszálók, legelők és egyebek attol veszik nevezetüket, –

a III határ rész Zevoj onnan veszi nevezetétt hogy ezen határ részben töb forások és kítsi folyo árkok folyásokkal egybe jönnek és zugás okoznak, ugyan azért ezen határ részbe létező földek, csepleszek, forasok s. t. a. onnan veszik nevezetüket. –

a IV^{ik} határ rész Peatra aszpra román nyelven mondva onnan veszi nevezetétt, hogy ezen határ részben sok szuros kövek és kő sziklák léteznek és azért annak földjei csepleszei, legelői s. t. a. mind onnan veszi nevezetüket. –

az V^{dik} határ rész Máru verde román nyelven azért nevezetik ugy mivel regentén egy eleven téli zöld alma fa volt, 's ezért ezen határ részben lévő szántok, kaszálók legelők, kutak forások s. a. t. onnan veszik nevezetüket. –

a VI^{ik} határ rész Valea untuluj román nyelven azért nevezetik ugy mivel azon határ részbe egy hely a föld vaj forma nedvesíget ad. 's azért abban a határ részben létező szánto, kaszálók, kö sziklák mind attol veszik nevezetüket. –

Gaura

a VII^{ik} határ rész Doszu román nyelven azért neveztetik úgy mivel ezen határ részt töb dombos helyek körül veszik, a miat nap sugarai ellenibe van ugyan azért az ezen határ részben letezö, szantok kaszalog sat. mind onnan veszik nevezetüket. –

[64b] VIII^{ik} határ rész Lákurí román nyelven azért neveztetik úgy hogy a latin szó után lacus töb helyeken állo víz tavak vannak, és onnan veszi nevezetét. –

Kelt Gauran 9/4 865. –

Júnárj Vaszalika f. biro
Kosztin Vaszlike. f. őrege
név iro Anka Simon m Jegyző.

[65a] Adeverintie Comunale Gyertyános.

Care sau luat in dio de astendi 28 luni curinte 864 despre starea hotarului a Comuneti Gyertjános, care oficiulu Comunalu adevereste starea lui de către Reseritu se Mesdeleste cu hotarul Kvás Kopálnok La Luskutie asia numitu locu Mohile intre hotare, de aicia curge hotarul pe Valya negri si sue la Secaturi unde ieste Mohile intre hotare, de acóle curje spre a miazedí spre hotarul Derinti pe Valye negri unde ieste Mohile intre hotaru Derinti, si intre hotarul Comuni nóstre in asia numitu locu la Curatzele, de aici curje hotarului la Valya Mare unde ieste Mohile de hotarulu Derinti, de aici curje hotarul pe Varateci pana in virvu la locului Joanului Todor unde ieste Mohile intre hotarul Derinti si a Garbonariului. – Despre apusu se mesdeleste cu hotarul Garbonatzlui, si dela locului Joanului Todor, curje hotarul totu pe virvu până la Peduré Dombraviti unde ieste mohile intre hotarulu Garbonatzului si Dombraviti, de aci merge totu pe virvu către hotarul Dombraviti pana la Vrenicsóre asia numitu locu unde acciare ieste Mohille intre trei hotare a Dombraveti si Sandor falva – Eare spre Amia Zenopte se mesdeleste cu hotarul Sandor falvan, dela Vrednicsóre merje totu pe virvu palingă hotarulu Sandorfalva pe la luptiste unde acolo eare ieste Molie intre hotarul Comuni nóstre

[65b] Si intre hotarul Sandor falva, si Gyurka falva de aci merje hotarul totu pe virvu paná la Luskutie si se mesdelesce cu hotaru Gyurka falva si K: Kopálnok unde sau in ceputu din tăie. –

Pentru adeverul lucrului in terim cu Syjilul Comuneteti Gyertjános, si trajere de cruce dupe numele nostru atestim, din prunoia nóstre scimu si cunostem cumche hotarul Comuneti nóstre precum mai susa sau pominitu pe acolo ieste si cu acele hotare se mesdeleste, precum si din Catrostralulu hotarului va descoperi.

Datu Gyertjános 28 Maiu 864

P. H.⁷

× Tyekisan Grigore Jude
× Sandor Tanasie } mem
× Petrehus Gevrille } bri
× Csokotisan Niculae } jura
× Roman Iftyenye } ti

⁷ A peccsét felirata: SIGILU COMUNIT CARPIATZIU 1860.

Gyertyános

pni
Mikle Theodor
notariu

× Ponde Demjan } ca mesu
× Pap Pantye } retori
× Ponde Prikop } atunci

Sarisu pni
Mikle Theodor
notariu

[67a]

Helynevek Gyökeres községből, Kövár megyéből.

[68a]

Hely nevek. Tölggy Gyökeres községéből Kovár Vidékéből

Gyökeres községe fekszik Kövár Vidékén a Nnyirisi Sz. biroi Járásaba lakoi mind Román Ajkuak.

E község határan találatnak a következő hely nevek a nyiresi határ felől a téren fekszik az ugy nevezett hajdan Ungyu lui Tóldi, mostan Gyelni-tze, Prundu Podului a' Szamos folyama mellett. átt menve a Szamos folyamán van a Nyáros nevü szánto föld innen vissza jöve a Szamos folyamán a Brányistya nevü helyet érjük mely töbnyire kaszalobol ál, 's mely fel nyul a falu Derekán a Groptyi nevü helyig melynek derekán ván a Kinyeptyelle és Ruzsinoasa ugy Motsoritsa nevü helyek mint szánto földek, melyek nyugotti szélibe omladék és viz szakadás által meg...va,⁸ innen felyebb van a téren Prundu din Sus és Zatony nevü szánto és kászáló termő helyek. inen Délnek menve egy hegy lántz Kelentze és Nyirési erdős helyek közt, az ajnak neve Gyálu határuai mellette Száldabus itt egy domb élen egy szép tér van hely neveztetik ezen nyílt hely Száldobusi Prédiumnak mely Köz monda szerint a N. Somkuti Buttyán familiai vólt hajdon, – innen felyebb tsak ugyan Gyalu határuai név alatt ésméretes erdő nyulig a Gyalu Glodului hol a Kelentzi határol öszve ütöközve a határvonalon be tér a Tyiholtz Patakába. hol le nyúlig a fintina Pintyi forásig, it öszpontosul Feritse Nnyires NKörtvelyes és Kelentze Határaival, inen le jöve a [68b] van a Dosu Tyiholczului nevü erdős hely a Gyalu Lákului, Ptyitsoru Miskeoaja, Gyalu Temesuli, Gyálu Pojenyi, Gyálu Glodisorilor tseres hely Välle Pójényilor rét Pojenyile szánto föld Tyiholtz szánto és kaszálo Tyiholtzu tsel tineru szálas erdő, – Dumbráva rét és szántó Kornokája rét – szánto és toós hely – pe kimp, lábu dela Tegle tér helyen fekvő szántok.

Kelt Gyokeresen 17/5 865.

- × Czitrán György fbiro
- × Páska Griga
- × Páska Juon
- × Paska Mihaly e Pintye
- Wéber Bénéiamin
- K. Jegyző.

⁸ Olvashatatlan szó.

[71a]

Helynevek

Hagymás Láros községből, Kővárvidérről megyéből

„Hagymás Láros magyarul, LépuseLu románul, Kővár Vidéke, N. Somkut Sz. birói Járás. a Láros folyo mellett fekszik. inkább Lapajos helyen van. mind dombos helyt, ős, és fiatalos erdővel bir. Dülők nevei Vasgítás kaszáló, Zabos kert Szánto, Vádobájsi Szánto, Ungyu turkuluj Szánto. Pap Szöllő névü Köz legelő – magyar. román. zsidó. és cigány ajku lakossai

H. Lapos 14/4 865

Frank Joseff
jegyző

[73a]

Helyiségi névtára

Kővár vidékében kebelezett Hagymás Láros községének ezen község nevezetett vette Hagymási Kristóftól – románul Lepuselnak nevezetetik. Szolgabírói járása N: Somkut ezen község 165. ház szból áll – részint zsendelyes részint szalmás fedezettel van ellatva föld szinti épületei, ezen község a Lapos víz partján fekszik, – víze bővelkedik Rákkal és hallal – ezen víz gyakori kiáradása tetemes károkat téssen – határa szálas Erdő Cseres bokros szántó kaszáló földjei is részint macsáros – természetnyei inkább a szárazságot mint az esős üdőt kedvellí – terményei Búza Málé és káposzta – ezen község szomszédos Szathmámegyei Hidegkut, Lénárd falu – nem külömben Kővárvidéki (Szaszar) vagyis inkább Zázar Ó Bozinta Kís Bozinta, Kolczér, Puszta hidegkut Erdőaranyos és Koltó községekkel – ezen határ dülő nevei – Ungyu turkului Nagy nyáros Martallya ungyu lui botos Vargítai Zaboskert vadobajszai Papp szöllő Felső és alsó tölgyes – a nevezett tölgyes Erdő ritkán termeli a makkot; ezen határ területe mintegy 1500. hold 500. hold szálas erdő 1000. hold cseres bokros közlegelő – ősves évi földadoja 805. fo. 80. xr ház adója személy kereseti jövedelmí [73b] országos és hadi pótjaival együtt ősvesen 2420. fo 20. xr. az ugy nevezett Ungyu turkului határ rész onnét vette nevezetett – mert, hajdan a Tatárok ott ölettettek meg – főbb bírtokossai Gróf Teleki István és Míkxa önagyaságok – lakossai több Román mint Reformatus – vannak még ezenkívül Izraelíták és Cziganyok is – e lakosok foglalkozása szántó vető – a község petsét nyomója Bivaly metszéssel van ellatva a lelkek száma 800^{at} meg haladja – lakoi szarvas marhával lóval és sertés tartással gazdálkodnak meglehetősen majdmíndnyájan gazdák, kevés szegény ember találtatik – Románul és magyarul közösen beszélnek – Román és Refor-

Hagymáslápos

matus Templomaik oskolaik Tanítóik és Pappjaik vannak. – négy kövű lisztelő malommal elvan látva De ez a' Grófé – ezen községnek két országos vásárra van – még pedig Aprilis 6^{án} amasik pedig December 18^{án} tartatnak – van még ezen határban két tó, az egyik Báltá retunde amásik Bálta nyarásului soha ki nem száradó ezen község bőven termelő káposztájával több városokat ellát u. m. Szathmár Sz. váralya N. Bánya Felső Bánya és Marmoros Szígett – nem különben bőven termelő kerti zöldség természetényeit is az irt városokra szállítja [74a] egy szóval közép termés idején nem szorítkozik más vidék élelmi czikkeire – mi a fájzását illeti tűz és épület fájai vannak népe engedelmes és szorgalmas – ennyit tudhatunk Lápos eredetiségéről fölmutatni

H. Lapos 24/10 865

Soós Ferencz s. k.
helybeli ev. refor. pap
és
Frank Joseff
Kör jegyző által

× Sárközi István
f. biro
× Ginduvádi Simeon
× Fazakas Ferentz
× Pap Kosztán
választmányi tagok
név iro Frank

[75a]

Helynevek
Hosszúfalva községből, Kővár megyéből.

[76a]

Helyneve
Hosszúfalva községből Kővár vidékéből

Hosszúfalva községe fekszik Kővár vidékén a nyiresi szolgabiroi járásba lakoi kétt rész Román, egy része Réformátor ajkuok.

Ezen község a szabadság előtt Gróf Teleki Imre Úr egyedüli birtoka lévén, de jelenleg is kivéve a fel szabadult jóbágyaitt, Vagyon e községbe a néhai Grof Urnak Szép kastélya, vagyon és ezen községbe Négy Országos Vássárok léteznek egy egy évben. –

Ezen község határán találatnak ekövetkezendő hely nevek a fehér széki határfelől egy kis dombon fekvő Kolto nevü Tölgyes Erdő keletfelé nyuló végén fiatalos nyulik ki a Somkuti határon fekvő Cserével. – Onnet északnak fordulva Nagy fentösi határal találkozik – és onnet nyugotnak fordulva Kisfentös Hideg kut és Magos falva határáival találkozik – ezen fordulatba vagyon egy folyo melyet neveznek Berszónak mely jön a Somkuti határból keresztül folyo e' határt ki megy nyugotnak a magos falusi határba, – Ezen község határán ezen fordulatba keleten vagyon egy Lunka nevü határ rész, – nem külömben eszszaknak egymás határ rész [76b] ugy nevezett Voivogyásza ezek inkább rétek – vagyon itten egy ivo forás nevü Voivogyásza mely forás igen jo ivo vized ad – regibb időkben a néhai Grofi Család használotta s fel ügyeltetésse alatt tartatott. –

Vagyon ugyan nyugot felé egy határ rész mely Ploptérnek neveztetik –

Ugyan ezen fordulatba magos falu felé vagyon ugy nevezet Brányistya határ határ rész buza s málé termö földek itten visza kerül az előbbi Kolto Erdőig 's be végződik. –

Hosszúfalván 10/4 865

Sztupár Juon fő biro
Negyes Timófi
Bunyi Pali
Negyes György
Kozma Mihály m
K: Jegyzö

[79a]

Helynevek Hovrilla községből, Kővár megyéből.

Hovrilla helysége Kővár Vidéken Nagy Somkut mezü Városhoz tartozik, és nevét emberi emlékezetett fejjül mulo időktől fogva változhatatlanul a szerint tartya Kővár Vidék onan nevezetetik kővárnak, mivel hajdanában a Berkesz-pataki határon egy kővár építetett volt az akori fejedelmek által melynek kö falai kevés részibe még jelenleg is fenn állanak

[79b] Hovrilla helysége pedig e szerint szaporodot és népesedet t í Merinkás törzsökös Nemes familiából, nem kulömben Átyim vezeték nevü úr béres személyekből, kik elejétől fogva a helységbe laktanak, valamint Zsurzse familia is a falu kezdetétől fogva törzsökösödve voltak, Mikle nemes familia pedig K: Kapálnokrol származván ide Hovrillára. Kocz familia Remetéről, Triff Kis Bunyrol, Blága familia pedig Gauráról ide házasság jusán a törzsökös fennemlített Marinkás nemes familia, és Átyim, ugy Zsurzse urbéres familia közöt házassodás uttyán [80a] szaporodtak mint jövevények. –

Fenn nevezet Hovrilla helységünk egy völgybe kereken dombokkal körül véve a közepe táján egy kő sziklás oldalon folyo kitsi árok vagon. A Helységhez tartozo külsö határ részek illy rendel következnek u. m. –

- a 2. II határ rész Virvu mestecsínior ezen határ rész azért nevezetetik román nyelven ugy mivel egy domos hely vagon és töbnyire a féle nyír fa – cseples bokrokból áll, ugyan azért az ezen határ részben létező folyo kitsi árkok, a mi kevés szántok legelök kösziklás helyek, kutak és forások mind attol veszik nevezeteiket. –
- a 3. III^{ik} határ rész Czípleu 's román nyelven azért nevezetetik ugy mivel egy meredékes kő sziklás magos dombon fekszik azért tehát az ezen határ részben létező kevés szánto, töbnyire kapával mivelhető földek, legelök kö sziklás helyek kitsi folyo patakok forások és kutak mind attol veszik nevezeteiket. –
- a 4. IV határ rész Dumbráva roman nyelven azért nevezetetik ugy mivel a Dumbráva nevezetü allodiális nagy erdő mellet fekszik, ugyan ezért az ezen határ részbe létező kevés kaszálók szántok legelök csepples bokros, kösziklás helyek onnan veszik nevezetüket. –
- a 5. V^{ik} határ rész Lunka román nyelven virvu luncsi ez onnan veszi nevezetét mivel a domb tetejébe egy része lapályos fekvése van, es azért az ezen határ részben létező kevés szánto kapával mivelhető, legelök, cseples, bokros helyek és kösziklák mind attol veszik nevezetüket. –

Kelt Hovrillán 11^{ik} Aprílis 1865. –

Atyim Todor F. biro
Merinkás Todor K. biro
Anka Simon pm Jegyző

[81a]

Helynevek

Illondapataka községből, Kővár vidéke

1^{sőr} Kővár Vidéke, Nagybunyí Járás.

2^{ör} A községnek elő neve Illondapataka ez néven Ország szerte ismeretes. – Romanán neve Dolhení, ezen néven ismeretes a környékbeli Románfalvak lakosai előtt.

3^{ik} 4^{ik} 5^{ik} és 6^{ik} nem tudatik

[81b] 7er E község határában, a következő határ rész nevek vannak u. m.

a) Ketske pataka Romanul Valea Caprei Dölő hajdan ezen dölőben nagy erdő lévén, a hol vad ketskék tartózkodtak, jelenleg szántó kaszáló és legelő földel bír. – ezen határ rész nevet vad ketskéktől ~~nevezik~~ vette. – e Düllőben van még melybe Mészárszék (romanul misernitia) nevű határ részben volt rabló Pintye (Pintea) nevű egyén rabló társaival tartózkodott, a hól az elrabolt marhákat le ölték, – és így e határ résznek Mészárszék Romanul Misernitia nevet adtak. e határ részben nevezett rabló társaival pénzt be is ástak a földbe, helye nem tudható. –

[82a] b) Doszu mare nevű döllőben vagy fóradalom pataka (valea rescolulá) nevű hely, hol hajdonában a Nagy Illondai, és Illondapataki lakosók közt verekedés történt a határ méta miatt –

Ugyan ez düllőben vagy la szeketura nevű hely, hol van egy fórrás sóos vízzel mely foly egy Kotza nevű hegy alól – továbbá la Teu nevű hely, a hol van egy tó, mely a leg nagyobb szárazságba sem szárad ki –

c) Glodu mare nevű dülőben pe Certediú, a hol régentén nagy erdő volt és most térség. pe pusztá nevű hely hol vagy pe pusztá. –

d) Kókálcsi nevű Düllőben vagy valea fintini (Kut pataka) nevű hely egy gyönyörű szép, és jó forrással, melyből a községbeli lakosok vizét hordanak. – Gyalu lui Kokosu (Kakas hegye) hol hajdonában egy községi lakosnak kakasa elrepült volt az hajo elől –

Illondapataka 7/4 865

Criste Gábor
jz

[83b]

Hely nevek
Jeder községeből Kövár Vidékeből

Jeder községe fekszik Kövár vidéke Nyiresi sz. biroi Járásba, ezen község lakoi altalanosan Roman Ajkujak, van e Helységbe valami hat bé vándorlot Ideiglenesen lako Izraelita család mint taxás. E Helység erdős hegyek közt fekszik el szort telepekből áll hajdan ugy látzik hogy az egész területt melyen a helység e jelenbe fekszik erdő hely kellett hogy légyen – jelenbe vannak nyilt helyjei u: m: Pe rituri téreni szánto föld Kupeon szánto és kászáló Fátza Máre szánto kaszáló és Legelő, Szeketuri erdős és bokros a Stezseri Patakon tul ugyan Szeketuri erdős hely nevezetes benne a la Kokos nevü kö szikla van e hegy lántzok köz spine lá Kolniku lui Dán itt-ott – szánto kaszáló és legelő hely, innen felmenve a Gyalu Skrut nevü hegy lántz melynek ormán fel vezető útt elvalasztó hátart képez a Nyiresi határtól égész a NKörtvelesi hatarig Pe Pitsoru Lupului ez mind erdős hely de inen lejobb jöve már Bgyizsdusa nevü helyeni legelő továbbá Plostyine nevü helyen tseres hely mint legelő.

Meg jegyzés a község határa területén fekszik Groff Teleki Mixának egy 2000 holdas meg közelítő téren fekvő oly szállas vágásra ért tölgyfa erdeje melyhez hasonloval a szomszéd megyékbe egy erdő tulajdonos sem ditsekedhetik.

[84a] Kelt Jeder 17/3 865

Wéber Bénéiamin
Jegyző
Borose Togyer vadász,
Bánkes Vonutz fbíro

[85a]

[Kapnikbánya]

Helynevek

Kapnikbánya községéből – Kővárvidékéről:

- 1^{or} A Megyének székhelye Nagy somkut, a Járásnak Csernefalva – Váádi járás czim alatt. –
- 2^{or} Ezen községnek mostani neve: Kapnikbánya. –
- 3^{or} Régebben a közönség használta Bánya mező Város nevet is (Opidum Kapnik)
- 4.^{or} Ezen község mikor emlittetik legg korábban, a Nagybányaí fő felügyelő hivatal levéltárában lévő régi hivatalos iratokból merithetni ki. –
- 5^{or} Ezen községnek a Bányászati tisztség az ország minden részeiből különböző vallásuakból népesített. –
- 6.^{or} Ezen község név eredetéről csak annyit lehet felhozni hogy kezdetben, ki a bányákat feltalálta – és kezdette a Kincstár mivelése alá venni – fizetésért Nagybányára ment pénz után; akkoron volt Kincstári fizető tiszt – felkiáltotta „holvan az a magos ember kicsi fővel” (omu mare cu capu micu) állittatik, hogy innét vette volna eredetét –

[85b] 7^{or} Ezen határ egészen a Kincstár birtokában vagon: szántók, kaszállok nincsenek, csak kevés legelő, – csak kősziklás erdőkből áll; – itten találtatik: arany, ezüst, on és réz bánya.

Magosságokra nézve nevezetes a Magossa és Guttin néven álló magos hegyekről; – itten találatnak hidegebbtől hidegebb édes víz források –

Határos: Marmoros és Szatmár megyével, – a Blózsai és Ploppisi határokkal. –

Ezen községen keresztül foly egy patak, mely Kapniki pataknak nevezetik, – ’s ezen patak mentén vagnak a házak is felépülve a hegyek oldalain. –

Költ Csernefalván február 10^{en} 866

Botka László
szBiro

[87a]

Kapnikbánya községe

Kövár vidékének vaádi járásába kebeleztetett helység, a román magyar és német elnevezettek szerint egyformán nevezetik. –

Eredetét történelmi adatok hiánya miatt csak is a szó hagyomány után indulva egy kis fejű embertől mely románul „kapumiku”nak nevezetik, vette név eredetét azon hozzá adással miszerint ezen kis fejű ember a magas szirtek között bánya keresésre indulván első feltalálója vagyis felfedezője volt a most is nagy mennyiségben és nagy terjedelemben virágzó bányáknak. –

Régebben ezen község mint bányákkal bővelkedő hely rendszeren az iratokban város név alatt fordul elő. –

Fekvése a legvadregényesebb tájképek egyikét tükrözi, területe két egymás mellett kanyarulatokban elhuzodó magas hegyek lábánál, és e két hegyiséget áthatító sebes folyam partjain épült házikokból és cs. kir. bányászathoz szükséges diszesebb épületekből áll. –

Határ részei közül melyek mindnyája a helyek fekvése szerint neveztetvén el, csak is az egyik határ rész nevezete bir történelmi jelenséggel, t. i a Piatra scrisza nevezetű hely, hól egy gula alaku emlék oszlop latin felirattal, annak jeleül, hogy 1715 ott semmisítették meg a tatárok, áll, más helynevei sem történelmi sem szó hagyományi nevezettel nem birván a felemlítésre szükség feleltették.

[89a]

Helynevek. Karullya község Kövár Vidékbe,

Melynek határa következő nevezett részekből ál:

1., La Cseternya, annak észak felé Lapos víze folyig – hegyes és völgyes hely, melybe foglaltattnak szántó és kaszáló földek.

2., Szurupelye a Fraszinyestyilor – nyugottfelől Szatmar megye Tökés községe határával szomszédoltattik dombos árkos hely.

3., La Válye Gyisore ezen rész is Tökési (Kékes) határral szomszédoltattik – völgyes és hegyes hely.

4., La Vervu lui Bogdán hegy magos észak felől a Gabonátzi határal szomszédoltattik, az egész hegy szántó földekből és legelőkből ál. –

5., La Gaura Preutyaszí sík völgy keletről Garbonátz községet határozottattik.

[89b] 6., La Kasza lui Markís ezen határ rész is szomszédoltattik a Garbonátz községe határával – godrös hegyes hely. –

7., Válye Imbrului, völgyes és Dombos hely szomszédoltattik Kís Körtvélyesi határal,

8., Válye Porkului, melybe foglaltattik egy kevés erdő is – szomszédoltattik a kís Körtvélyes községe határával, foglaltattnak abba szántó földek 's legelő helyek és kaszállók.

9., La Válye Píntýi, szomszédoltattik dél felől Kovás községe határával, árkos, dombos hely,

10., Karare Ptyetrosze, ezen határ rész is szomszédoltattik Kovás községe határával – hegy 's gödrös és árkos hely.

11., Leurdye, ezen rész is a Kovási határ szomszédóságába és a Lapos folyójával szomszédoltattik,

12., La Balta Nyagre – sík hely szántókból álló szomszédoltattik a Lapos folyó vizével és a Költse községe határával.

[90a] 13., La Bruszturi ezen rész is sík hely, mely Lapos folyója által a többi határ résztől elválasztva van, szántó földekkel bír, szomszédoltattik észak felől Költse községe határával.

14., La Jáz, ezen rész is Lapos folyója által a többi határ részeketől elválasztott, sík hely szántó földekből álló – nyugottfelől Szakállós falvával vagy is határával szomszédoltattik,

15., Seszutz sík hely szántó földekből és kevés kaszállókból álló.

16., La Karare Morí dombos hely szántó földekből álló – ott találtattik Lapos vizén egy 3 kövü Listes és Fűrész malom.

17., In Varatyits sík hely és sovány szántó földeket bír – ottan táltattik egy forrás La Varatyits nevü,

Karullya

- 18., In arány bokros hely kaszállókból és Legelöböl álló.
19., La Gauríny sík hely sovány szántó és kaszálló földek foglaltattnak benne
– van egy kút is azon helyt la Gauriny nevü.
[90b] 20., La Gredyín dombos rosz hely szántó földekből és Legelöböl álló,
21., Válye Rogozuluí völgy és egy része hegyes szántó és kaszálló földekkel
bír. –
22., La Telharaszka, mely nevezettik onnan, hogy hajdanában egy híres
Píntyevü tolvai tartózkodott ottan találtattík egy forrás és kút – Fontina
Telharaszkanak nevezettík – ott vannak szántók és kaszállók,
23., Funatzelye dombos hely ott vannak szántó földek és kaszállók,
25., Koszta Olaruluí hegy sovány szántó földekből ál és legelöböl.
26., La Karburanyístyíle dombos rosz hely találtattnak azon helyt szántók és
kevés kaszállók,
27., La Podurí nagy hegy szántó földekből ál,
28., Feredyeo völgyes hely szántó földekel bír,
29., Fundaturilye ez is völgyes hely 's egy része dombos, ott szántó és
kaszálló földek vannak,
30. Fontína Urszului Groptyí dombos hely szántó földekből álló,
31., Pa Gyalutz hegyes rosz szántó hely,
32., In Kuraturí magos hely csak zab termő,
[91a] 33., La Stubéc sík hely kaszállókból álló.
34., Pamuntu Szek dombon sovány szántó földekel bír, –
35., La Jeruga sík hely Lápos víze felé szántó földekel bír, –

Karulyán 23^{ik} Májusba 1864^{ben}

Triff Gyiroszín fbíró
Knagler Pál sm Jegyző.

[93a]

Helynevek

Kápolnok Monostor községből Kövárvidékéből megyéből.

[94a]

Kápolnok Monostor községe

Kövár vidékének Váádi járásába kebeleztetett község, szohagyomány szerint ezen Váádi járás régebben K. Monostori járás név alatt volt ismeretes miglen a Váád községnél elősorolt indokok miatt, politikai nevezetét elvesztvén; jelenben, 's Apafy Mihály erdélyi fejedelem idejében is, egyházi nevezetét mint gör. cath esperestség megtartotta a „Kápolnok monostori esperestség” czimet. – Elnevezését ezen község szohagyomány szerint onnan vette, mint-hogy régebben, a község felett magosan felemelkedő erdős hegyen egy Kápolna állott, melyben gör. hitű szerzetesek laktak; 's melynek romjait egy bizonyos de név nélküli helyen maig is igyekeznek minden eredmény nélkül megmutatni; azonnan valóságos Román falu lévén a Kápolna nevezett inkább a vele öszvekapcsolt Monostor latin (Monasterium) nevezetnek magyarrai fordítása a mi onnan is gyanítható mivel az általános elnevezésekben inkább Monostor vagy romanul használva Manastiur nevezett hasznaltatik különben Apafy és Rákoczy fejedelmek idejéből szollo donationalis leveleiben K. Monostori Pap családnak, Kápolnok monostor mint ezen családnak ezen néven adományozott hely – említették. –

Kápolnok monostor egy oval alaku völgyben fekszik áthatítva a Kapnikbányafelől jövő 's innen eredő Sujor nevű víztől és a Blozsai szirtekben eredő sebes pataktól, mely Kmonostor szomszédságában egyesülvén, így egyesülten nagyobb folyó a ballban két részre osztja a községet, miglen 1 orai tavolságra 2 ölnyi vizeséssel a Lápos vizébe szakad. –

Kápolnok monostor hasonloul hagyomány szerint a Romaiak idejéből Traján imperator alatt népesítettett a községi határrészek nevei mind a földrésznek fekvése szerint vannak alkalmazva és nevezve mint Lunca, Dumbráva, Valea határeloru. stb nto.

[95a] Helynevek
Kovács-Kápolnok községből, _____ megyéből.

[96a] K Kapálnok
Románul fauresti

ad 1um Kövárvidéke vádi járás

ad 2 ~

ad 3 ~

ad 4 ~

ad 5 Mennyire ösmeretségünk kiterjedt a Bilcz család a legrégebb ezen községben, később a mostoha sorsok viszonyai közt családok változásában Lengyel országból kiszármazott Less nevezetűekkel (Lengyel fajtákkal) telepített be, honnan a községbeli lakosok nagyobb részét mai nap is a Less család elősszi

ad 6) semmit – –

ad 7) Van két forduló u. m. alsó és felső, mind két forduló több reszekre van felosztva u. m. felső forduloba

I. Dímbu mori II. umbarriu, ezeknek, arobb elnevezett részei:

a) Lunca din susu a urszoiu b) raciste nevezet kapta a közepete le folyó patakrol, melyben sok rákok teremnek, – c) Umbroriu elnevezését kapta az ölében felnöl szárnyas fáktól, melynek árnyaik alatt kelemetes árnyék uralkodott, d) dimbu ursului nevét kapta a rengetegségből, hol vadak tanyáznak jelenleg is – e) Secaturile in virvu lapusenescu, f) grumoczi nevét kapta a senyvedékenységről, g) zsdabu deálu grosului h) Halas teaue tavas fekvéséről kapta nevezetét. –

Alsó forduloba. – In lunca din dosu

a) Leordaru b) Ponare gyakori omladékonyaságáról vette nevét, c) Pe paduri elnevezetét kapta rengetegségből, d) la Gruiu, e) Valia rosie f) vale cetur huctu negri, g) az egész határnak fekvése dombos.

Kelt Csernefalván 1864 Május 19^{én}

× Less Vaszalika
fbiró

[97a]

Helynevek

Kis berszó községből, Kővár megyéből. vidékéből.

1^{sór} Kővár Vidéke, Nagy bunyi Járás

2^{or} A községnek elő neve Kis berszó, ez néven ösmeretes órszág szerte Román neve Bersava ezen néven ösmeretes a környékbeli Románfalvak lakócai előtt.

3^{ik} 4^k 5^k és 6^k nem tudotik

[97b] Álunís nevü határ részben hajdonaba nagy magyoro fa erdő lévén jelenleg haszon allá vehető föld. –

Bersentiu nevü hely, völgyes szép kaszalo rétekkal, melyekről jó széna gyűl. –

Lazurile la Teu nevü határ részben van egy nagy tó, mely nagy szárazságban ki szaradt, a hol sok kigyók tartózkodnak. –

Losnitia nevü hely, hajdonába szilva aszalló volt.

[98a] Virvu Doszului nevü határ részben erdő, hol több vadók tartózkodnak. –

Pe Carpínü nevü hely nagy gyertyanfa erdő, hól ~~vad ketskék~~ Őzek tartozkodnak

–

Pe príhodu egy magos hegy legelővel, –

Pojána nevü határ részben, hajdonába nagy erdő lévén mely ki irtatott jelenleg szanto, kaszalo és legelő, –

Dealu la hageu egy nagy domb –

Dealu Caprei nevü határ részben hajdonaba nagy erdő vólt, hol ~~vad ketskék~~ őzek is tartózkodtak jelenleg csere bikü legelő hely –

Secadasiu nevü határ rész szép kaszáló föld, –

Seszu Hirtii szép lapolós hely, –

Kisberszo 7/4 865

Criste Gábor m
jz

[99a]

Helynevek

Kis Bozinta községből, _____ megyéből.

Kis Bozinta községe magyarul nevezetik – romanul Bozinta mica – eredeti nevét honnan vette nem tudatik – más elnevezése nincsen:

Határában eső dülök nevei u: m: Grindu negru – Hulpaje – Dupe ariesul – vette nevét az aranyos pataktól – Bálte Benia – egy totol melly mellett vagyon – Mohile – Ungyu Popi – Csetecsuje – más elnevezésekre nem emlékeznek:

[101a]

Helyiség névtára

Kövár vidékében kebelezett Kís Bozinta községe járása N. Somkut románul Bozintá mike – nevezetett hogy honnan vette nem tudni – határa a’ „termelésekre nézt jó, lakossai román – mint egy 55. ház számból álló – hajdan Cs. K. fiskusi szolgálata – illetőleg jobbágyok lévén.”

ennél többet felfejteni nem tudunk Kís Bozinta községe érdekében.

Kís Bozinta 29/10 865.

Stéfán Popp Belbe
parochu Local.

× Derka Lika fbíró
× Makszin Maftyej
× Seresiu András
× Gyisa Pántja
válaszmanyi tagok
Frank Joseff
kör jegyző es néviro

[102a]

Hely nevek
Kis Buny (alias Priszlop) községből –
Kővár Vidék megyéből.

1. Megye neve Kővár vidék (Districtul de Piátre) régentén tartozott Kővár vidék név alatt Erdély Nagy Fejedelemséghez, most mult évben Nagy Magyarországhoz, más neve soha sem volt emberi emlékeztető.
2. A községnek neve magyarul Kis Buny, Románul Priszlop ezen két név országos szerte ösmeretesek, más neve nintsen.
3. Ezen községnek más elnevezése soha nem volt emberi emlékeztetől olt.
4. A község leg korábban mikor említetik nem tudatik.
5. Honnan népesített a falu nem tudatik emberi emlékezet olt.
6. A név eredetéről, értelméről, köztudomás, hagyomány, irott vagy nyomatott emlékékből mind egyik nyelvű hely névre nézve:
7. Maga a község Kis Buny (Priszlop) fekszik hat hegy dombokon. és hat folyó árkok között, ezen hegy dombok közül magosabb Virvu Sztánului (cu nume Dialu Birlestilor) első. 2^{ik} Diálu Zsurzsului, a hol egy forrás kut találtatik, és emberi emlékeztetől Zsors név alatt [102b] esmeretes. – A 3^{ik} Gruju Pojuluj házakkal el lepetett és ezen név alatt esmeretes. honnan neve adatott a lakosok nem emlékeznek.

A más három hegyek a' községben talátnak Dialu Popenilor, Buksenilor, és Virvu Hireszkului nevek alatt esmeretesek.

A folyó patak Vályá mori, melly ered a' Tábla Purékai Dülöböl a' község Határából és három Határ Dülön majd minden évenként víz áradással végzi sebiséges futását.

Gurá Veji ered a halastoi, Vladicai, és Pereu Roborisiliu forásakból, és foly egész Száva Stefán malmaig, ~~hog~~ hol a Pereu Gurifetzi és az Izvor név alatt esmeretes két árkokkal öszve találkoznak, – itten a Tábla Pietri név alatt esmeretes malmokkal ellátott nagy folyopatakban öszve folynak, egész Koszta Vászilika házáig, – itten a' nagy patakban foly Vályá lui Uris nevű patak, – innén egybe ütve folynak a' patakok egybe a' malmok mellett egész a Krutsa lui Király nevű helyig; hol a' Sztina név alatt ésmeretes folyó Patakis a' nagy Patakba belé foly – innén Határunk vége léven a' folyó Patak a Butyászai és Nagy Bunyi Határok között a' Lapos vizében foly.

Krutsá lui Király nevezetik ónnan, hogy [103a] hogy a' Sztina nevű Patakban volt egy öreg Juhász emberi halomás és emlékezett szerént Balás nevezetű, kiis ottan tartotta nyájait – egy nap Délben meglepte ötöt egy Hős Vitéz Király név alatt vitezeivel, – és az öreget nyájával Delelőbe Találta, töle két

bárányt kért ebédre, mit azöreg megisadott, – azokat a' Patak szélén meg is ették, – és elmenése előtt egy nagy köszirtre nevét saját kezével leírta, és ottani idő töltését, eltávozás alkalmával a Patakot Sztinának, és a' hol Ebédelt helyt Krutsá lui Krájnak nevezte. erről esmeretes hely. a' köszikla jelenleg eliszapoltatott és nem látható.

Más nevezetes hely Virvu Toporului:

Ezen hely nevezetes emberi emlékezettől fogva arról nevezetes, hogy egy vitéz a Vilmai Határból egy Toport hajtott, azon szándékal, hogy a' hol a' Topora esik azon helyen építsen magának várat, erről a névről nevezetik Virvu Toporului.

Más nevezetes Hely Lá Urma in Piátrá.

Ezen hely nevezetes arról: hogy emberi és halomány szerint volt a' Prelukai Határban in Grape nevű falu részében egy vitéz, – ki csikos kantzáját Prelukán felszerelve, és utánna kutyáját hiva a' Lapos vizén keresztül ugrott. és egy köszirtén álapodott meg, mellynek **[103b]** melly köszirten mint lova, mint csikoja, mint kutyája lábai és nyomai láthatok, valamint a kőbe vágott ló étetési tál helyeis. erről esmeretes hely.

Más nevezetes hely és viz forás Lá Nyegyeye. Halomás szerint hajdanta itten egy fogado volt, – és abban lakott egy Nyegya nevű fogados nő, ennek egy igen szép leánya volt, – azon leányt két hős vitéz (Szmeiről név alatt) elragatták, és véle a' Vályá lui Urisba lévő kö barlangokban utaztak, ezen barlangok jelenleg nem láthatok. – Ezen két hely ezekről esmeretesek.

In Tábla Zsorzsului találtatik Belikai név alatt esmeretes állandó Tó, mellyben a' falu kendereit ásztatya nyaranként.

In Táblá Dumbrezi Birle Juon luj Szimion földjében találtatik, a' név szerint egy feneketlen omladék, mellynek feneke nem tudatik, és a' mi belé esik akár marha, akár juh, ketske, diszno, vagy egyéb aprobb marha soha felnem hozható, hogy vize vagyon vagy sem és hová rukna ki arról nem tudatik semmi.

In Tábla Purekej találtatik egy régi kut, **[104a]** melly Bátrina név alatt esmeretes, ezen kutat emlékezetünk szerint egy utas ember keresztül utazva egy jó forásra akadott és ő ottan emlékezetül egy fa csatornát állított fel, és Batrina forás kutyának nevezte, arról nevezetes.

Ugyán in Tábla Purekoj találtatik egy viz forás a Kis Bunyi és Kis-Nyiresi Határok elválasztó métájokban Fintina Tomi név alatt esmeretes hely, – ez jó ivó vizek szolgál.

Továbbá ezen Kis Buny Közönség bir három darab fiatal szálu erdővel u: m: Dumbráva szu Letár, Oszujelete In Táblá Berketzoi, Kasztea Runkului In Tabla Purekai. és községi minden évben Libák, csordák öszve hajtása végett és gyűjtésére használatá végett egy Vályá luj Dénes név alatt esmeretes pusztával. Kelt Kis Buny Bunyban Május 7^{én} 1865^{ik} évben.

Kisbuny

P. H.⁹

× Birle Todor Falus biro
× Borbély Ilyia }
× Szusze Juon } Esküdtek
× Birle Juon lui } Szimon
× Kis Todor }
név iro és Jegyző
Irimus Gábor sm

⁹ A pecsét felirata: SIGILU COMUNEI PRISLOP 1864.

[107a]

Helynevek

Kis Fentős községből Kovárvidek megyéből.

Kis Fentős magyarul, Fintjeusul mik romanyul. Kövár vidék. N. Somkuti Sz. biroi Járás. Dombos helyen fekszik a berszo folyo vize mellett. Dülök, Vályá Lopii, válya posti, La luisen, Husdugae. Lakoi Roman és Zsido –

Kis fentős 13/4 865

Frank Joseff
jegyző

[109a]

Helységi névtára

Kövár Vidékében, Nagy Somkuti Járásban kebelezett Kis Fentős községe, ezen község nevezetét vette egy akkori Büköss erdőtől, mely jelenleg a Koste mori cu Vale Posti düllöbe fekszik észak keletnek ezen erdő hely úgy nevezett (Fázetu) ezen község szomszédoltatik keletről Szaponyapataka, és Pusztta Fentős, délről Nagy Fentős, nyugatrol Hoszufalva, északról Pusztahidegkut, és Erdő Aranyos községek határaikkal. – E Községet lakja román, és egynehány izraelita, egy G. Cath egyesült templomal ugyan ez Lelkészel, beszélnek románul, és kevesek magyarul a románság részint Nemesek: u: m: Kardos, Márk, Simon, és Nagy Funduson, részint Urbériség Groff Teleki Miksa, és Sándor féle, és még valami jövevén, –

Ezen helységnek határa 1154 hold kiterjedésű, föld adoja 338 fr 62 xr, házi ado 21 fr 46 xr fő ado 143 fr 5 xr jövedelmi ado 38 fr 12, pótlékok 328 fr 99 xr. ezen határ sikságos, és dombos hely és áll kertekből szántókból, kaszálókból, legelőkből és szálas erdőből. – Ez községi gazdák épületei részint zsidóhelyes többsze szalmas fedelű. – gazdaságához képest részint tehetősebb, részint középszerű, részint szegények, a helység lakosai a határon természetekkel nem élhetnek, és terem mále, kevés buza, zab, rózsa, és paszuj, – aszárságot mint az esős időtt türi. – A község nevezetesebb hatar részei Kinpu din joszu áll szántókból, és kevés kaszálókból, Berszon innen, és tul határ rész all több szántokból nagyon kevés kaszálókból, Koszte mori ku vale Costi mely áll szántokból kaszálókból, és legelőből, Vale Szapui szintén szántó, kaszalo, legelő keves cserével, Kószte Mohileloru dombos, nagyobb része sik, szálas erdő melynek ormoján egy 4 holdas nagysagu rét van valami [109b] magosra rakott halmokkal, melen valami haborút mondottak öseink, és Hurdugaje ez lapájos legelő. – Ez határnak nevezetesebb folyoi, Berszó,

Kisfentős

Pusztafentős, és Szoponypataka folyói, Berszó folyó nagyon keves hallal dicsekszik, nagyobb szárazságokon sem szárad ki. melynek partyai között porondos fűzes találtatik, ezen folyon van egy 3 kövü malom. – Ezen a határon keresztül a N: Fentösi határból Phidegkut határig van egy út mindenüt az örmön, melyen öseink beszéltek, hogy Rákoltzi járt vólna, Butyaszi várától, Erdödi váráig. – Ezen község határán tenyesztödik szarvas marha, és sertés. Hazszama 93 – lelkekszama 450, a helységben találtatik 26 kút, és egynehány forásai is van. a község petsét nyomojan áll egy bükfa melyen egy kis verebb szál le.

Kis Fentös 29 Octobr 1865

P. H.

Ki adta
Frank Joseff
Kör Jegyzö

Denuti Pavel ms
föbiro
Kordos Jannos sm
Lelkész
Belbe Istvan
Belbe Simon s
tanito
Belbe Vaszalika +
Cantor
néviro Belbe sm

[111a]

Helynevek

Kis Körtvélyes községből Kövár Vidékből,

- 1., Válye Szkurte zabtermő földek egy részében Kir: Fiskus fiatalos elegyes erdő és ott van – keletről három szomszéd határokkal szomszédoltattik Kis Körtvélyesi – Berentzei – és Szurdok Kopálnokival,
- 2., Válye merilor – abba foglaltattik Királyi Fiskus szálasabb erdő,
- 3., Válye napyilor cseplész erdő – ott talatattik és forrás Fontina Retse nevezetű,
- 4., La Lább dupa Sztanyígi Kir: Fiskus. nagy darabb zabott termő föld,
- 5., Vervu Muntselu Fiskus erdeje, délről szomszédoltattik a Szurdok Kopálnoki határral, imit amot zabtermő földek találtattnak.
- 6., Válye Plesului az is Fiskalis erdő – megyen egész Lápos folyó vizig,
- 7., La Lázu Illyi délfelől Lapos vize mellett egy nagy Fiskális Zabtermő Láb.
- 8., La ptyatra Galbine erdő és szántó zabb földek és kaszálók, nyugottról Lápos folyó vize mellett a Sz: Kopálnoki és Kovás községek hátáraival szomszédoltattik.
- 9., In Vervu dye a Supra Locu Tare, mind Fiskus erdeje, [111b] mely nyugottról a Kovási határral szomszédoltattik.
- 10., Vervu Kokosului la locu Juonu Lukí szántó földek és a Fiskus erdeje.
- 11., Válye Grasdului ez is a Fiskus erdeje, nyugottfelől a Kovási határral szomszédoltattik,
- 12., Válye Mnyileri Fiskus fiatalos erdőség,
- 13., Válye Grozí észak felől a Kovási határral szomszédoltattik, ott vannak zabott termo szántó földek.
- 14., Lapytile de Ptyatre, ott találtattik fehér kö, mely használtattik a Lakosság által mész gyanánt a házak meszeléséhez, vannak ott szántó földek,
- 15., Vervu Hotarerilor királyi Fiskus kis darabotska erdő,
- 16., Kuraturilye Szasztzi szántó földek, többnyire zabott termők,
- 17., Válye Urmeszilor szántó 's kaszálló földek nyugottról a Kovási határral és észak felől Karullya községe határral szomszédoltattik.
- 18., Válye Porkului szántó foldek a Karullyai határral szomszédoltattik.
- 19., Vervu Oszoului Fiskus erdeje, a Karullyai határral észak felől szomszédos,
- 20., Ujávjiilor Fiskus erdeje, amellest kevés szántó földek is vannak.
- [112a] 21., Válye Karullya keletről a Karullyai határral szomszédoltattik egészen szántó földekből álló határ rész,
- 22., Válye Gajinarului szántó vető földek, szomszédoltattik észak felől a Garbonátz községe határral. –
- 23., Vervu Zepodyi Kir Fiskus szántó vető nagy Lab, mely szomszédoltattik a Gabonatzi határral kelett felé,

Kiskörtvélyes

- 24., Vervu Kurszilor kelett felöl a Gabonatzi és Berentzei határokkal szomszédoltattik ott vannak szántó földek 's kaszállók, dombos hely,
- 25., Valye Kíndri délfelé a Berentzei határral szomszédos, ott van Kír: Fiscus Dumbrava nevü erdeje.
- 26., La Koltzu Jardului in Vervu az is Kír. Fiscus erdeje,
- 27., In Valye Gardului ott van Kis Fiskusnak erdeje,
- 28., La Fontinelye az egész rész erdő és cseplész községe Lakosságá – mely csak legelőül használtattik,
- 29., Valye a lui Dobráj az is a községe Lakossága [112b] Legelő helye, bokrós és tövises hely.
- 30., Kuratura Olye szántó vető Zab termő földek, imit amott málét is veti a Lakoság,
- 31., Hutsu Curaturilor szántó földekből ál, közel a községhez van,
- 32., La Sztanyiszely nagyon gödrös és völgyes hely ott vannak szántó földek,
- 33., La Oborsíje nevü szántó földek,
- 34., In Karpiny, régen vólt ottan gyertyánfa erdő, 's most szántó földek,
- 35., La Kornyet nevü szántó földek,
- 36., Dupa Gyal nevü szántó és kaszálló földek.
- 37., In Fázsetye szántó földyek,
- 38., Sub Loza szántó zabott termő földek,
- 39., Cziganystya szántó földekből álló határ rész,
- 40., Fatza Lazurilor, Tengerit termő szántó földek.

Kelt Kis Körtvélyesen 31^{ik} May 1864

× Petrus Juon bíró.
× Kontz Gavrilla } községi
× Petrus Joszip } tagok
Kragler Pál Jegyző

[113a]

Helynevek

Kis Nyires (Mesteacanu) községből Kövárvidék megyéből.

Solymosi Járás, Nagysomkuti szék.

- 1^{ső} Kis nyires magyarul, Mesteacanu románul nevezetik, más neve nintsen.
- 2^{or} Lazuri nevű dülöbe van egy nevezetes csorgó, Kóstea fagului nevezetű, van egy barlangja la Pescere nevezetű helyen, melyben az 848/9iki forradalomkor több lakosok holmijokat bérakták.
- 3^{ik} Meguricsa nevű dülöbe, van egy kerekű domb, melyen egy kevés bikfa erdő találtatik, Megurice nevű, a honnan a Solymosi Járást könnyen látható, van egy száraz Pataka is, Valea vineticii nevű
4. Ritu nevű dülöbe az 848/9 a magyar hadsereg védelmi sánczokat ásattak, melyek jelenleg is láthatók az ország uton alol, van egy Sura lui Gavriila nevezetű hely, a hol régebben gazdászati épületek is találtattak. –
- 5^{ik} Poenile nevű dülöbe van egy magas hegy, Purecója nevezetű. hely
- 6^{ik} In Picsoru nevezetű dülöbe van egy magas hegy, Virvu siasului nevű és egy köszikla Cetate.
- 7^{ik} La Pánk nevű dülöbe van egy vizforrás, Pánk nevű és egy más forrás Carpenu nevű.
8. Dupa gyál nevű dülöbe van egy barlang, melyből viz foly ki Dómna nevezetű.
9. Runku nevű dülöbe van egy darab erdő Lazu hotki nevezetű. – – – – –

Kelt Kis Nyiresen Julius 25^{én} 864

Nossan Gyorgye kis biro
Getze János jegyző

[115a]

Helynevek

Kis Solymos községből, Kövár Vidék megyéből.

Solymosi Jarásból Nagy somkuti szék.

1. Kis Solymos községnek más neve nem vala, csak is Kis Solymos.

2. Tábla Dimbucele.

3. Tábla Ruzsinosza.

4. Szelistyele

5. T. Fatza Retsi.

6. T. Chomora, Chomora dupe ploptyi, Chomora in gura Ulitzí.

7. T. Undiu Lupului

mint patakok Valea Dimbuliului, Valea lui Dragote, La Bogdenyelu, Valea Rituseliloru, Valea szake. –

Erdő Obrezsa, Fundatura, Cserna, Bogdanyelu, Szelistye.

Népesített Görög egyesült válásu népel.

Kelt Kis Solymoson 16^{ik} Junius 1864.

+ Porumb Gyorgye K. Elöljáró
+ Mihutz Ilia } mint válasz-
+ Porumb Petre } manyi tagok
Lázár János m
jegyző által.

[117a]

Helynevek

Kolcér községből, _____ megyéből.

Kolcér községe magyarul nevezetik Kolcér – románul Coltiria – valóságos eredeti nevét honan veszi nem tudják – más elnevezése nincsen:

Határban eső dülök nevei: um: Kelenisa mare – Kerbuneristye – Prundu lui Avrám – Ungyito – Kureture, dupe Aricsel – La Gardu Czarinyi – dupe Temeteu – Kokoroiu – In Kolecsel, Prundutz – Prundárj. – eredetü neveket honnan vehetik, elnevezésekre nézt nem emlékesznek. –

[119a] Kolto-Katalín község helyneveinek összeírása

Kolto-Katalín tartozik Kövárvidéke, Berkeszi Járásához, a községnek jelenbe is csak az a neve, – A községnek hajdanában is az az elnevezése volt, – A község népesített leginkább a bevándoroltakból. – Köztudomásból annyit tudunk: hogy Katalín régen nagy város volt, mit igazol a nagy templom romja, és igazolják a talált temetkező helyek.¹⁰

A község határában előforduló helynevek, düllök: Szeles düllőben, szántó, és kaszálló – Porond, szántó, alsó mező, kaszálló, Szízget szája. szántó, – Szízgetnek azért hívják: mert hajdanában azon helyet a Lápos víze két felé szakasztotta. – de már a víz járását megváltoztatva – azon hely haszonvehetővé vált, Vajda alya, kaszálló, és szántó, – ezen forduloban van egy csorgó, mely csorgó régóta fennáll, – s a csorgót is Vajdának hívják, – Teleki Mihály idejébe volt ottan vadás kert, de már elpusztult, – alsó falu alya kaszálló, – Hegyes domb, kaszálló hegyes dombnak azért hívják, mert ottan van egy nagy hegyes domb. – Balta Bologuluj, szántó, ezen forduló nevét vette egy Katalin falusi Balog nevezetű egyéntől, miután azon forduló egészen az övé volt, – Szízget gyümölcsös. – Borzás szántó. – nevét vette a sok borza fáktól miután ottan bőven van. – Gyepü kaszálló. [119b] Balogmerítője, szántó. – malom alya, szántó. – Szilágyi porond szántó, nevét vette, egy Szilágyi nevezetű egyéntől, – Reketyés tó szántó, és kaszálló, nevét vette az ottan bőven lévő Reketye fáktól. – Lonka kaszálló, – Égeres, kaszálló, – nevét vette az éger fáktól, –

Kelt Koltó-Katalin, Április. 6^{án} 1865.

× Tar Károly bíró,
 × Bencze János,
 × Koncsárd Lajos
 Bartha Mihály sk
 Takács József
 jegyző.

¹⁰ Kiegészítés a lap szélén: ezen Katalin városa el pusztított IV. Béla korabeli Mongolok által; – a' mikor a' lakosok égy része az erdőbe vonúlva, meg települt Koltó, – a' többi lakosok Bányá Városokra szorodtak el, és égy kis helység alakult a' város helyén ugyan tsak Katalin név alatt. – Lakóssai Refor. Magyar emberek.

[121a]

Helynevek Kovács községből, Kővár Vidékéből.

- 1., Urenosza Unguraszka nevü határ rész, Kelet felől Kis Körtvélyesi határal szomszédoltattik, dombos hely ott vannak Tavasz búza – Zab – és Tengerit termő szántó földek.
- 2., Doszu Sztinzseretului való határ rész, mely szomszédoltattik északfelől Karulyai patak és határal, foglaltattnak azon határ részbe szántó vető és kaszálló földek.
- 3., Leurda nevü határ rész, mely terjed nyugot felől aLápos nevü vizéig – egészbe térség, ott vannak szántó földek és kaszállók.
- 4., Lunka határ rész a Lápos nevü vizen túl észak felől, mely terjed északfelől a Kőltsei határig és Délfelől a Remetei határral szomszédoltattik – egészen tér szántó vető földekből álló,
- 5., Nyiresu nevü határ rész, Lapos vize mellett és a Remetei határ felől délnek esik szomszédóságába – teres hely szántó vető földek málét termő hely,
- 6., Vojna határ rész Lapos vize mellett Remetei határig – sík és málét termő földek,
- 7., Salamonyásza Keletfelőli részin Lapos vize mellett – melynek egy része sík hely málét termő és egyik része emelő hely.
- [121b] 8., Valye hotarului délfelől Remetei határral szomszédol, imit amot szántó földek és mojnák vannak, a többi része pedig Kovács községe erdeje.
- 9., Vervu Buboje magos hely ott is szántó és zab termő helyek vannak, nagyobb része erdő és legelőből áll.
- 10., Bolovanu nyegri Lapos vize mellett nagy és kősziklás erdőség – néhány pojanák is találtattnak abba.
- 11., Riu Csetetzi egész Válya Szkrofiég terjed – nevesztettik azért Riu Csetetzi-nek, mivel a Kővári Vár felől Lapos fojója mellett van, nagy erdős hely – hol találtattnak vad disznók és özek némelykor.
- 12., Válya Szkrofi egészen nagy erdőség és meredek kősziklás hely.
- 13., Válya Vantzi puna Kuratori egészen a Butyászai határig terjed, és delfelől résszel azzal határosztattik, ott vannak nagy darabb kaszállók és legelő helyek erdők közt.
- 14., Butsumul Bot terjed egészen Válya oíég, dél felől Butyászai és a Prelukai határokkal szomszédoltattik nagy hegy, hol az erdők közt jó legelő kaszálló helyek vannak, 's imit amot szántó földek.
- [122a] 15., Válya Oí, mely terjed és nyulig egész la Ptyatre galbina nevü helyig – Keletről a Szurdok Kopálnoki határral szomszédoltattik – merőbe nagy hegyek, pusztá helyek tsak legelő hely – kevés erdő is van ott.

- 16., Vervu Teului a Kis Körtvényesi határig nyulik erdős és Legelős hely, imit amot szántó földek és kaszállók találtattnak, keletről szomszédoltattik Kis Körtvényesi határral.
- 17., Ptyitorsu lui Gyerman keletről ezen rész is Kis Körtvényesi határral szomszédoltattik erdős hely, találtattnak ottan szántó földek is,
- 18., Fontina Domnyí mely így nevezettik az ottan lévő forrástól, egészen erdős hely szomszédoltattik keletről Kis Körtvényesi határral,
- 19., La Jezunii ott vannak szántó földek és bokros erdő közt, ott találtattnak szép faragni való kővek, mellyek sokfelé fuvarosztattnak és a lakosok azzal kereskednek, szomszédoltattik északról Kis Körtvényesi határral.
- 20., Fontina Petrí, mező hely Kis Körtvényesi határral szomszédoltattik ott vannak szántó vető földek.
- 21., La Urmosza de Ketye Szát (azaz Urmosza nevű határ része a falu felé) szántó földek többnyire zabott termők, hegy és domb.
- 22., Tinosza határ rész, szántó földek és kaszállók vannak ottan.
- [122b] 23., Jepuraszka nevű határ rész szántó földek és legelő helyek találtattnak abba.
- 23., Seszu sík hely, Karulya felől, hol kaszálok és szántó földek vannak.
- 23., Balta Podului ez is sík hely szántó 's kaszálló földekből álló.
- 24., Ungyi Podului eszakra tul Lápos vízén sík hely jó Tengerit termő hely, imit amot kaszállók is.
- 25., Valye Pojenyi sík hely 's Tengerit termő szántó földek esik észak felől a község alatt.
- 26., Ungyi Korbului Lápos vize mellett sík hely – hol van 3 kövű Listelő malom – jó Tengerit termő hely.
- 27., Krisztiana Lapos vizen tulfelőli eszakra esső részén, sík hely szántó vető földekből áll.
- 28., Balta Nózsi az is sík hely szántó vető földekből álló rész.
- 29., Intre Krénzs túl Lápos vízén szántó földek Tengerit termők vannak ott.
- 30., Balta Sztinzsarului keletfelőli oldalán a Lápos vize mellett sík hely szántó földekből álló.
- 31., Valye Kodrisorului szántó földek rajta és tövíses bokros hely.
- [123a] 32., Funatzelye sík hely jó Gabona termő hely.
- 33., Gredyna Vaszilikanyilor erdős hely és meredek imit amott szántó földek és legelők vannak.
- 34., Vervu Lesului magos hely és erdős cserjés,
- 35., Kuratura Oszului ez is erdős cserje, néhol pojának benne,
- 36., Kosztyászka cserjés erdő ott is néhol pojának találtattnak.
- 37., La Vervu Szilipodí cserjés erdős magos hely.
- 38., Vályá Keszilor, ott találtattnak azon völgyen néhány lakó házak is, többi része cserjés erdős hely, találtattnak ottan szántó vető földek és legelő helyek,

Kovács

- 39., Valye Grozi, ezen az völgyben van vagy 4. 5. lakó ház is kevés mező, nagyobb része cseplész erdős hely.
- 40., Valye lúí Szláv ott van szántó 's kaszálló föld az cserjés erdők kősz.
- 42., Vervu hotarului mező a cseplész erdő kősz.
- 42., Valye Sztojtsi dél felől Lapos vizén túl menő nagy hegyen.
- [123b] 43., Valye Karpinului erdő imit amott mező és legelő helyek hegyen,
- 44., La Iványászka erdő – mezo – és legelő hely.
- 45., La Zsúra Vladíkului mező és erdő.
- 46., La Sztojka Tura Moki mező és legelő hely.

Kováson 1° Juniusba 1864.

Ungur Vászelié biro
Knagler Pál mk
Jegyző,

Kovács Helységében Szabad pólgárok laktak, még a' Jobbágyság korábanis. –
a' Kővár fenn állásakór, mint mész égetők tegla égetők – kömívesek – kő faragók – a' Várhoz tettek szólgálatot. –
a' Kovási lakósok Románok, régebben fele a' községnek Grög egyesült, a' más része Grg: nem egyesült vallást tartva két Templomjok van; – most már az egész helység lakóssága Grög egyesült vallásu. –

[125a]

Helynevek

Kozla község Solymosi Járás Nagy Somkuti Szék
Kövarvidékben.

- 1^{so} A község Kozlának nevezetik s valami nevezetes hely nintsen. –
2^s Gurujetz névű dűlőben van egy nevezetes hely kö sziklás Pestirének nevezetik – több jeles helyek nintsenek tsak szántó és kaszálo földek. –
3^s Veltsele névű dűlőben van egy nevezetes hely kösziklás domb Klitziör nevezettő több jeles helyek nem találatnak tsak szántó és kaszálo földek
4^s Leurgis névű dűlőben van egy kösziklás domb Czipleunek nevezetik több jeles helyek nem találatók
5^s Kazta Grindului névű dűlőben nintsen tsak szántó és kaszálo földek – egyéb nevezetes hely nintsen.
6^s Mestekenelu névű dűlőben van egy kösziklás domb Drikujnek nevezettik egyéb jeles helyek nem találatnak tsak szántó és Legelő földek. –
7^s Iniszvare névű dűlőben van egy nevezetes Erdős hely Dinbu lui Toderel – egyéb nevezetés hely nintsen tsak szántó, kaszálo és Legelő földek
8^s Kaszta Grindului névű dűlőben van egy nevezetes víz forás kösziklás oldalbol foly Fintina prelutsiloruinak nevezetik, egyéb nevezetes helyek nintsenek tsak Legelő és követses földek
9^s Mestetsini névű dűlőben semi nevezetes hely nintsek tsak szántó, kaszálo és Legelő földek
10^s Pojáná Kingye névű Táblában, valami nevezetes hely nem találatik tsak szántó és kevés kaszálo földek

Kozla 13 Augustus 1864

× Szava Juon f. biró
× Raus Gyorgye
× Kingye Juon
× Papp Masin } Esküdtek
Kiss László
jegyző

[127a]

Helynevek megnevezése
Költse községe részéről,

Kövárvidéke, Berkesz járásához tartozik Kölcse községe, a községnek jelenben is az a neve, ország szerte is azon elnevezéssel bír, – a községnek hajdanában is azon elnevezése volt, – a község népesítettet a bevándoroltakból, – A község határában elő forduló düllők megnevezései: Ungyíteu nevű fordulóban szántó, és kaszálló. – Mísloku kímpuluj, szántó, és kaszálló – Mísloku kímpuluj-nak azért nevezeték, mert a határ közepén van. – Lázur szántó, egyszersmind porondos hely, a Lápos vízfolyama környékében. – Plop szántó. – Plop nevű fordulónak azért nevezeték, mert régen az azon fordulón vagyis helyen sok vízi nyárfa volt, – Mazorenyistye szántó, kaszálló, és cziheres hely, – Van egy szép kiterjedésű erdő, melyett Padurea kulcsá hívnak, – úgy hívták ennekelőtteis, miután azon erdő a községhez tartozott – s e szerint nevét a községtől vette, – a folyó vizek nevei amelyek a falun, és a határon keresztül folynak: u: m: Parancz folyam a falun keresztül foly, – Valea Fasetuluj, folyam – a község erdejéből ered s jön a határon keresztül. – Valea Kasutzi folyam, szinte az erdőből ered, s foly a határon keresztül [127b] egészen a szomszéd Szakállós falva község határáig. Valea Csonkásuluj. ered szomszéd Remete községből, – s foly a Kölcse községe határára keresztül, egyesülve Valea Kasuczi folyam vízével Szakállós falva községe határára foly. A haszonvehetetlen mocsárok nevei: Balta Szercsászta, egy álytallában haszonvehetetlen mocsáros hely – a hol egyéb a sásnál nem terem, Balta luí Lukács, haszonvehetetlen tó, – Balta in Mísloka Campuluj haszonvehetetlen tó sásat terem, mit némelyszer felhasználunk. – Balta cse sze Klenyíne haszonvehetetlen mély tó, ingoványos hely. –

Kelt Kölcсэн apr. 12.^{én} 865

feladás szerint
jegyzette
Juhász József
jegyző

P. H.

× Avráin Todor bíró
× Vírtołomi Pável
× Ravasz Onutz
× Kortz Todor
× Trif Juon
× Okolicsán Vaszilika

[129a]

Helynevek

Kötelesmező községből, _____ megyéből.

[130a]

Köteles mező (Tresztia) helységből Kövár vidékéből

- ad I. Kövárvidéke Vaádi járásnak, a vidéknek székhelye Nsomkut a Járás érdeklőleg megjegyzük hogy hogy a régibb felosztás szerint mint öreg emberektől halottuk beszélni a régibb időkben rovásos szolgabírák voltak, miglen egy Vaádi Péter nevezetű volt szolgabíró, mint irástudó s mint ilyen nevéből vette a Járás is nevét a mikor is Vaád helység Rév-Kapálnok név alatt is állott a közelebből lefolyt rendszer alatt a Járás név Kapálnokmonostori alkerületnek neveztetett azért mert a hivatal székhelyét Kap. Monostora telepítette hova a Vaádi járáson kívül több helységek valának csatolva. –
- ad II. A községnek jelenleg két féle neve él u. m. románul Tresztia ez anyit tesz mint nád magyar nyelvbe, de azonban magyarul pedig Köteles mezőnek is neveztetik, mind két neve országszerte ösmeretes. –
- ad III. Ezen községnek más elnevezése soha se volt. –
- ad IV. Hallomásból és pedig öregeinktől, halottuk hogy ezen község valami 450 év óta let ösmeretes. –
- ad V. Dáncs nevű régi kolonista telepedvén legelsőbben ezen helységbe és későbbben Máncs és Sovre nevű kolonisták és oda telepedtek és azokból a község népesített. –
- ad VI. A név eredetéről anyit tudunk, hogy a község egy nádas tó mellett létezett, és azért azt a helyet Tresztianak hívták. – Ami a magyarnyelvbeni megnevezése Köteles mezőt illeti, halomásból anyit tudunk, hogy a régiebb időkben tulajdonosa földes urak valának és ezt a helységet egymásnál zálogba valami lehető adóságért kötötték volna, azért eredt ezen neve Köteles mező. –
- ad VII. A köteles mezei (Tresztiai) határban következő fotografiai nevek elő fordulnak u. m. a helybéli határ rész mind kertekből áll, Váleá Cosarului, la hubdiece rétek és kevés erdő, valea cosarului fundu lunci mare, kaszáló és kevés szántó valea cosarului la delucze kaszáló, valea cosarului in lunca mare, pe socsi, pe delucze, veile ursoiului, intre valcele, pe submagurice, valia hotáruului, mind rosz zabnak való szántó földek, rosz kaszáló és legelő, Virvu magurici la Stanisce, dupa magurice rosz szántó kaszáló [130b] és erdő, Valea marmancelniloru pe gaidos, In marmancele la pétra iederi, Picioru branísti branista, laporuliu, pe subersta runcului, pe rocdacini, pe valea dosului, La tyilii, La petra

Kötelesmező

sepata, rosz szántó földek, részint cserjés, pe zavoju mori, puntea didicului, In zavoi, lotelie, in diece, fundu tilii, pe pereu ruszeszk, pe secatura, pe moine, erdős szántó és rosz kaszáló és kevés legelő, Fordulasu locului, si zsompa, in lune soliterea, In ptyetroseseu, in tyertyulere, Pe isvoru cu corni, dupa lunce, pe leorde la sacaturi, in poinice, pe magura, Talniciäre, poena lupului, sub albinea, sub locu mocului la mnyileru, erdő és kaszáló. – Az egész határ 1350 helyrajzi számokból áll a helység fekszik egy dombon lévő sik helyen, és egy hegy alatt, a határ szomszédoltatik keletről Blozsával, délről Csokotessel és Fonáczczal Nyugotról Kovács Kapálnokal, éjszokról Plopissal. A községben vagyon egy lisztelő malom valea marniceniloru nevű patakon jár és pedig csak esős időben, országutak nincsenek, a nép szegény mert a határ rosz és földmivelésből sem elhetnek a tehetősebbek foglalkoznak szén hordással a blozsai erdőből Kapnikra. –

Kelt Csernefalván Május 30^{án} 1864 ^{év}

- × Dáncs Juon fbiró
- × Vasucz Györgye Esküdt
- × Dáncs Gavriła
- × Dáncs Pleucz
- × Dáncs Ursz valasztmányi tagok.

[131a]

Helynevek

Kutsulát községből, Kővár vidék megyéből.

K. Solymosi Járás N. Somkuti Törvenyszík

Kutsulát nevit honnét veszi nints adatt

Határ nevei: 1. Pe gyelnitza 2. Pojána – Turkuluj. 3. Fundatura 4. Buza dumbravi 5. Kosztis. 6. Puju felsinului. 7. Prisaka. 8. Mercsus. 9. La Virvu Run- kului 10. Dupe – Runk. 11. Válya Nadului 12. Restoka. 13. Lunka. 14. Bontau.

Kutsulat 1864 Juls 2^a

Nyágota Juon
fbiro
Csocsán János
jegyzo

[133a]

[Lemény]

Helynevek

Lemény községből. Kövár vidék. Solymosi Járás. Nagy Somkuti Szék. – 1^{ör} Lemény községnek más nevét nem tudjuk, tsakis Lemény 2^{ör} Pojáná az uton alol nevü dülöbe vagon egy nevezetes viz csorgo Csurgeu sub Kaszte nevezetü. 3^{ör} Goronás nevü dülöbe vagon egy kösziklás hely Valea Pestiri nevezetü, 4er Lázuri nevü Táblába van egy kopasz oldal Kaszta viilor nevezetü a hol régebieknek szöllő helyök volt.

Lemény Julius 30^{am} 1864

- × Illyés Anane fbiro
 - × Peter András esküdt
- név iro Getze János jegyző
-

11

[137a]

Hely neve

Lemény községének, mely kebeleazve van Kövár vidékén a Solymosi Járásba, ezen vidéknek szék helye Nagy Somkut mezőváros, a Járásnak Resztolts község

Lemény község eredetileg Leménynek neveztetik, románul Lemneiu ezen községbe van egy nevezetes viz forás fintina Popi nevü, – van egy más viz forás a falu szélén eszak felöl Pestyira nevü a falun keresztül két patak foly az egyik Valea pestyiri, a másik Valea márének neveztetnek

I dülö a helységben van kertek és szánto földekből

II^{ik} Táblá Suajului nevü ebben van több szánto földek térség. a falu dél felöli oldalába.

III^{ik} dülö Pojáná az uton alol nevü ezen dülöben porondos szánto földek vannak dél felöl számos vizével szomszédoltatanak.

IV^{ik} dülö Táblá Kureturilor nevü szánto földek leg többnyire van gyenge lemoso földekis.

V^{ik} dülö Táblá aszkun szelor nevü ebben van szánto kaszáló és legelő földek. van egy viz forás fintina Aszkunszelor nevü

VI^{ik} dülö Táblá Goronasului nevü ebben van szánto Legelő földek és a nyugat szélén van egy oldal Kaszta vej nevü van egy viz forás fintina kureturi nevü.

¹¹ Az oldal további részén Pesty kérdőpontjainak másolata következik.

Lemény

VII dűlő Táblá Boloványilor nevű szántó kaszáló és legelő helyek van egy nagy terjedelmű kősziklás boloványi Lemniului nevű, és egy magas hegy virvu gurutzului nevű

VIII dűlő Táblá Lazului nevű a falu észak részébe szántó kaszáló és legelő helyek van egy oldalas hely Kasztá Lazuriloru nevű, a dűlő közepén folyo egy patak Toplitzarol

[137b] IX dűlő Táblá Lazurelului nevű szántó, Legelő, és erdők vannak. van egy víz forrás fintina Demnesesze nevű

X dűlő Táblá jertásului nevű a számos vízel határos dél felől több porondos szántó földek vannak. van egy patak a mely a falu tol foly le felé a dűlő közepében.

Vége Lemény községe lakosága román tiszta és szorgalmatos nép.

Lemény November 22^{én} 1865

P. H.¹²

Peter Latzi f biro
Záh János kis biro
Záh János a Grigor Esküdt
Getze János
jegyző

¹² A pecsét felirata: SIGILO COMUNIT LEMENY 1860.

[135a]

Helynevek

Letka községből, Kővár vidék megyéből.

K. Solymosi Járás. N Somkuti Törv: Szék.

Letka nevét honnét vette tudni nem lehet:

Határ nevei: 1. Seszu kete Lemnyiu. – 2 Runku. 3 Dumbráva. 4 Lunka. 5 Brányistya. 6. Kosprund. 7 Seszu sekete Lozna. –

Letka 1864 Juls 2^{an}

× Pap Grigor fbro
Csocsán János
jegyző.

[139a]

Hely nevek.

1. Kővár vidék Kis Solymosi Járás Letka községből
2. A községnek hány féle neve él most melyik neve ismeretes ország szerte?
Letka községnek más neve nints és ez ismeretes
3. Volté a községnek más elnevezése vagy tan csak külön féle kép iratott a mostani helynél? Letka községnek más el nevezése nem volt. –
4. A község mikor említették leg korábban? Erről nints adott.
5. Honnan népesítettett? nints adott.
6. Mit lehet tudni köz tudomásból hagyományból írott vagy nyomtatott emlékekből a nép eredetéről értelméről mind egyik nyelvű hely? semmit
7. A község határában elő fordulo több topographiai nevek? Letka község határában következő topographiai nevek vannak u. m. 1. Runku erdős [139b] hely. 2. Dumbrava Erdős legelő 3. Jepria kősziklás oldal. 4. Teu felszimului nevű to. 5 Seszu szánto s kaszálo föld. –

Letka 1865. 19/11

Pop Todor fbro
Csocsán János
jegyző

[141a]

Helynevek
Lukácsfalva községből, Kövár megyéből.

[142a]

Hely Nevek.

Lúkács Falva Helysége (Rómánul Lucácésti) tartozik Kövár vidékéhez, Nnyiresi Járáshöz, és a NSómkúti Törvény székhez, maga a Helység áll 80 ház númerusókból, és mind Görög egyesült hitűek lakják, ezen község fekszik egyenes földön, ennek határja határos a Gardáni, Szélszegi, Nnyiresi, Fehérszéki, és Dánfalvi Határokkal, hajdan e községnek más elnevezése nem volt, nevét onnan veszi, hogy mikor ezen község felállítatott egy Lúkács mihály egyén volt, és az ótta Lukács falvának maradt. –

A község határában elő forduló több tóponógráfiai nevek ezek.

1. Báltá Nnyágru Szánto és kevés kaszállo onnan veszi az eredetét, hogy melette foly egy patak, mely Báltá nyágrinak nevezettik. –
2. Lábú dúpó Szátú Szánto, föld, onnan veszi az eredetét, hogy a falú alatt fekszik. –
3. Ríu Szék Szánto föld, onnan veszi az eredetét, hogy akkórri időben a Számos járt erre és helyét elváltottatván száraz földnek maradt. –
4. Plópti Szánto föld onnan veszi az eredetét hogy rajta igen sok füz fák vannak. –
5. Lábu Súb Girdáni Szánto föld, onnan veszi az eredetét, hogy a Gardáni falú alatt van. –
6. Arini Szánto föld, onnan veszi az eredetét, hogy azon szánto földön igen sok Árín fák vannak.

[142b] 7. Rúptúra szánto föld, onnan veszi az eredetét, hogy ez viz szakadás.

8. Báltá lui árien Szánto föld, onnan veszi az eredetét, hogy melette van egy patak, mely Báltá Ariénak nevezettik. –
9. Rítú célu máre kaszállo, onnan veszi az eredetét, hogy ez egy nagy tábla rét –
10. Lábú lá Crúcse szánto föld, onnan veszi az eredetét, hogy régentén egy fa kereszt volt azon felállitva. –
11. Lá Górvá Szánto föld, onnan veszi az eredetét, hogy ezen határ részben egy nagy tölgy fa volt. –
12. Súb stírbá szánto, és kaszállo onnan veszi eredetét, hogy itten van egy hires jo kút, a mely be felette jo viz van benne, éppen az Erdő alatt. –
13. Pedúricsa Erdő, onnan veszi az eredetét, hogy fiatal fák vannak benne. –

Lukácsfalva

13. Jádorá Szántó föld, ónnan veszi eredetét, hógý a végén fólý egy patak mely Jádorának nevezettik. –

14. Bormezéu szántó föld, ónnan [143a] veszi az eredetét, hógý a közepén egy út van, mely út Bormezőnek nevezettik. –

Egyébb nevezetességgel nem bir. –

Lúkács falván 15^{én} Április 1865.

általom
Metz Lászlo
Jegyző

× Kóze Vaszilike fbiro
× Kóze Simión kis biro
× Kóze Grige választ.
× Krisztian Jákobb
név író. Metz Lászlo

[145a]

Helynevek
Magosfalva községből, Kövár megyéből.

[146a]

Hely Neve

Magosfalva községéből Kövár vidékéből

Magosfalva községe fekszik Kövár vidéken Nyiresi szolgabiroi járásba Lakoi mind Román ajkuak. – E község határán találtnak a következő hely nevek a Hoszufalui határ felől Brányistya nevü határ rész. melyen keresztül fut a berszó patak, ~~veszi eredetét~~ a Hoszufalvi határ ~~bolron~~ megy nyugatnak a Koltzéri határ szélén be folyik a szamos folyoba meg fordulva délnek vagy on e' község határán ezt nevezik Laplaszty. határ rész – onnét délnek a szamos folyon fölfele vagy on egymás határ rész Ungyu bitzi nevü szántó földek többnyire gorondos földek onnét keletnek tartva mindenüt a szamos folyo mellet felfele öszve rug a Pribék falvi határal onnet kellett fele tartva találkozik az ugy nevezet Funatza határ részell mellyek többnyire rétt helyek ismétts visza fordulva ezen Funátza határ rész bele foly a Hoszu falui határig hol is végződik. – Kelt Magos falvan 10/4 865

Kosztá Vaszali fő bíró
Buja Onutz
Brán Szimion
Kosztá Filip
Kozma Mihály
k: jegyző

[149a]

Hely Nevek.

Magosfalva helysége határos P. Hidegkut, Koltzér, Tománya, Pribékfalva és Hosszufalva helységekkel, – ezen helység tartozik Kövár Vidékhez, Nagy Somkúti Törvény székhez, és a Nagy Nyiresi Szolga Birói Hivatalhoz. ezen Helység fekszik egy kis téren, és áll. 85 ház szám bol, és mind Román fellekezetűek. e. községnek Hajdon más el nevezése nem volt, nevét onnét vette, hogy régentén volt egy Magos nevezetü egyén, és az olta Magosfálvának neveztetik, a helység közepén foly egy Retitisa nevü patak, a melly nyáron áltál, mikor nagy száraság van ki szokot száradni, ezen helység mellett van egy Nádas tó a mellyben sok csik vagy on.

A község határában elő forduló több topográfiai nevek ezek.

- 1., Lá Péréu nevü dülő szántó és kaszáló onnan veszi eredetét, hogy keresztül rajta foly egy Patak melly Pereunak neveztetik e mellett van a Nagy Banyára vezető ut is, –

Magosfalva

2. Lá Pérri nevü Dülö szántó és kevés kaszáló, onnét veszi eredetét, hogy régentén ezen Dülö középpén volt egy körtve fa, és ezen Dülö közepén még foly egy folyo patak is, melly Berszonak neveztetik. a melybe sok apro hallak is vannak. –
3. Ploptisu nevü Dülö szántó és kevés kaszáló, onnan veszi az eredetét, hogy igen sok nyár fák voltak itten, de miután azon fák mind ki irtattak szántó és kaszáló földnek maradt. –
- [149b] 4. A Kert nevü Dülö szántó és kevés kaszáló onnan veszi eredetét, hogy ezen földek régentén, mind kertek voltak, 's jelenleg ugy használtatnak mind mező földek, itten is vagyon egy patak, melly egyenesen a Tományi határon keresztül foly a Szamos vizébe, ez is mikor nagy száraság van ki szokot száradni. –

Kelt Magosfalván November 5^{en} 865

Általom
Metz László
kör jegyző.

× Grosos Veszelize
f: biro
× Koszte Filip } falu örege
× Koszte Veszelize }
név iro
Bálinth Jácabb

[151a]

Helynevek
Magura községből, _____ megyéből.

[152a]

Hely nevek.
Magura helységeiből kövár vidékéből

ad I. Kővárvidéke Váádi Járásnak a vidéknek székhelye Nagy Somkut a Járás érdeklőleg megjegyezzük, hogy a régiebb felosztás szerint mind öreg emberektől halotuk beszélni, a régiebb időkben rovásos szolgabírák voltak míglen egy Váádi Péter nevezetű volt szolga biro mint irás tudo is mind ilyes nevéől vette a Járás is nevé a mikor a Váád helység Rév Kapálnok helyet is alatt a közelebből le folyt rendszer alatt a Járás név K Monostori alkerületnek neveztetett azért mert a hivatal székhelyét K Monostora telepítette, hová a Váádi Járáson kívül több helységek valának csatolva.

ad II. A községnek emberi emlékezetől ota csak az egy Magura neve alatt fen és az áll jelenben is magyar nyelvben Romanul Magureni ezen név pedig eredetét ~~pedig~~ onnan vehete hogy míngyárt felete levő hegyeni erdő magurának neveztetet és neveztetik jelenben is.

[152b]

ad III. Nem tudjuk és nemis halotuk hogy községünknek más elnevezése let volna.

ad IV. Semít sem tudunk.

ad V. Honnan népesítet nem tudjuk annyí igaz hogy jelenben Medán, Román, Záhán, Onise, +¹³ és Rusz családokkal telepítve találatik. –

ad VI. A második pont alatt bé van valva.

ad VII. A község határa 6 fő részekből és 2963 topographiai számokból áll az első határ rész teszi a belsőség melyben vannak lakoházak és malmak. 241 potographiai számal a második határ rész neveztetik Podu gatinului melyben a következő aprobb elnevezések vagynak um. a) Fontina lupului b) Dimbu zahanului c) Gura zdabului. d) Costa pirsolite, d) La gura albí Ezen egész határ rész csak szántokból és kösziklás cserék-ből áll. A harmadik határ rész in Dealu. ezen határ-

¹³ A lap szélén: Gárde

rész szántokból kevés kaszálókól cserékből és illetőleg legelőből és kösziklákól áll, ezen határrészben következő aprotabb elnevezések vannak u: m: a) De a supra albí b) Arsíca la teucse c) Valea cirligeci d) Dimbului nalt e) Zalozságu f) La hemeiu, g) Valea hindeului h) Obcina romínasce. i) Faca voivodului. j) Faca jederi k) Virvu in dealu l) La teu in dealu ly) La toca [153a] m) De a supra sdeabului n) La peatra.

A negyedik határrész pe Lazu. Szántoból és erdőből áll ezen határ részbe a következő aprotabb elnevezések vannak um: a) Socsetile b) Pereu recasei c) Valea Satului. d) pe face e) La petrice. –

Az ötödik határ rész Dupe calea masei ezen határ résznek nagyobb része szántó és kevés kaszáló a következő aprotabb elnevezésekkel vannak um. a) Dupe virvu b) Dimbu lui indrejesu c) pe colnian d) La gyie e) Dupe calea masei f) La pregusi g) La dealu grinciuti.

A hatodik határrész in faca marcului név alatt áll mely szántó és kaszálóból áll ebben a következő aprotabb elnevezések vannak u: m: a) Poiníca b) Leacu ín putitu c) Valea seceturilor d) Costa lucí e) La fontina in tyistyis f) La gura asticí g) De a supra cai ce late. Ezen községi lakóság föld mívelésből éll földjei közepszerűek jo termés idején zabot búzát, és kevés máliét teremnek.

Ezen községnek ut vonala nincs, tilalmasba eső részekben [153b] alig jöhetnek ki a közlekedő (komerczialis) utra és szomszédoltatik ezen határ napkeletről Kofojával Délről Macskamező, Gropa és Prelukával nyugotrol és éjszakrol a Csernefalvi határral a levegő jo jo forásai vannak de az emberek szegények ezen közönség nevezetes mert azugynevezett faca marcului határ részben vagyon egy forás mely fördésnek használtatik a köszvényesek által. Csernefalva Majus 6^{an} 864

× Rusz Logyín
f. bíro.

× Medán Péter
f. őrege.
alá irta

Kozmutza János.

[155a]

Helynevek Mályán községből, Kővár Vidékéből

1^{sór} Kővár vidéke, Nagy Bunyi Járás.

2^k aközségnek elő neve Malyán ez néven ország szerte ösmeretes, Roman neve Maleni ezen néven ösmeretes akörnyék belí Romanfalvak lakósai előtt

3: 4: 5 és 6.^k nem tudotík

Pestírele nevű nagy erdő hol vadók is vannak

Sésu Pintyi nevű helyben hajdonába ~~volt~~ Silenion Pyntyának sertés kasoroi voltak

Valea ursulú nevü patak, hajdonába nagy erdő lévén, hol medvék is tartózkodtak jelenleg kaszáló, –

La Grope nevü erdőben van egy nagy feneketlentó, mely sóha sem szárad. –

Vii nevü helyen hajdonába szőlő vólt. –

Mályán 7/4 865

Christe Gábor

jz

[157a]

[Nagybuny]

Helynevek

Kővár Vidék Nagy Buny községből.

1^{ször} Kővár Vidék, Nagy Bunyi Járás, Székhelye Nagy Somkut.

2^{or} Nagy Buny (románul Boiu máre) román község ezen helységet két felé szakasztja egy domb és egy ut, a helységnek déli része áll mintegy 24 házból, 's a községnek azon déli része románul Bojutznak neveztetik, magyarul pedig azon rész is csak nagy Buny név alatt ősmertes, a helység egyébb eránt igen nagy területen fekszik dombokon és völgyeken.

3^{or} Nem volt.

4er –

5^{ör} Nem tudatik mivel emberi emlékezeten fejül népesítettett.

6^{or} –

7er A községnek határa áll akövetkezendő hely nevekből

a, Fátza Ungyuluj fekszik délnek, szántó és kaszáló földekből áll, hogy honan kapta nevét nem tudatik.

b, Lá Sántz ezen hely fekszik egy völgyön a honét a patak foly lefelé a lápos vízébe, Sántznak azért neveztetik mivel hajdanában ottan ország ut volt, a Kuruczok és Labanczok ottan végezték be az utolsó csatát állítás szerint sántzokat ástak volt a Labanczok azon ahelyen 's az olta a helyet Sántznak nevezik.

c, Krutsá luj Kráju ezen hely fekszik egy völgyön fekszik sziklás és oldalos helyek között a hol össze jön három határ a Butyászai, Kis Bunyi és Nagy Bunyi, nevét onnan nyerte mert régentén egy király [157b] arra felé utazva, 's azon helyre érkezve egy kő sziklára emlékül egy keresztet vágatott a mely még mai napig is látszik, 's azon keresztért nevezték el azon helyet Krutsá luj Krájnak.

d, La Pestyire ezen hely azért neveztetik ugy, mivel ezen helyen van egy nagy domb, mely alatt van egy felette mély barlang 's ezen barlangba több községeknek lakosai menekedtek meg a Tatárok elől.

e, Virvu Zsorzuluj ezen hely fekszik egy nagy követses dombon hogy nevét honan kapta nem tudatik.

f, Sovár ezen hely mellett foly a lápos vize nevét honnan nyerte nem tudatik.

g, Szátu Pétri ezen hely áll szántó, árkok és erdőből 's azért neveztetik ugy mivel hajdanába ottan volt egy Péter nevezetű embernek háza és több némű épületei 's azokat Szátu Petrinek hívták az olta mai napig is áll a neve.

h, Bulbuku ezen hely fekszik oldalak közt a honan ered egy nagy forrás 's azt a forrást bulbuknak nevezik, minthogy igen nagy sebességgel foly a víz belőle.

Nagybuny

i, Váleá Száke ez egy völgy a melyen keresztül foly egy kis viz esős időkben igen veszedelmesé teszi sebes folyása sok károkat is okoz száraz időkben pedig többnyire mindég kiszárad.

Kelt Nagy Buny Aprilis 12^{én} 865

+ Kifor Zaharie fbiro
+ Mihus Georgika esküdt
+ Petrika Notz esküdt
+ Moga Nonya esküdt
+ Marinkás Gyorgye esküdt
Papp János
jegyző

[159a] Helynevek
Nagy Körtvélyes községből, Kővár megyéből.

[160a] Helység nevek.
Nagy Körtvillyes Községből Kővár Vídékből.

Nagy Körtvillyes fekszik Kővár Védike Nagy Nyiresi Szolga biroi Járásban, hol ezen helysíg esmiretes e név alatt. Emberi Emlikezet olta, – ezen község e néven ország esmiretes, nemzetsigre nézt Román Ajku. – ideiglenesen vándorlo Iszraeliták vannak ugyan meg telepedve de alig két család. –

Topografia nevek u. m.

¹só Nagy Körtvillyesi határ Durusai határ mellet la Leurustyu névő szántó földek ahol két az főrás van mely foly a falu ba lévő patakba onan a Szotsett névő dülő mely váralyai hatarral szomszidoltatik szántofoldek inen la Mesztetsiny alias Pripori névő szánto földek ahol Nagy Körtvillyesi Feritsei hatar mellet esik inen egy járo ut egészen futina pintyi névő kutig ahol Feritsei Kelentzi Gyükeresi Nagy-Nyiresi és Körtvillyesi határok osze kaptsólnak inen Pleskutze egészen NNYiresi hatar szélig [160b] la Tyei névő Jederi határ mellet a Vályea Cse máre mely foly NKörtvillyesi Erdoből és foly a NNYiresi, és Sztezeri hatarokon keresztül, inen Stezseri határ szélin egészen la picsoru csel aszpru névő Erdő helylek inen csak ugyan sztezeri hatar szelin egész Somkutpataki határ la fundeture névű szánto és Csere helyek. – inen Somkutpataki határ szelin egészen Törökfalvi határ puna la veltsea Cziului csere kevis szánto – leg többnyire kösziklák és inen Törökfalvi határ szilin egész la Deszuri Gaurai határ Dúrusai határ mellett la Makirlá. –

Ezen a harbán vanak nevezeteseb helyek un.

- ¹s mint ben Leurustyú névő helyen. –
2. in Szotset szánto csere és legelő és használhatlan Cziklos melleken csak a repülő madarak szalhatnak.
 3. inen La mestecsin alias pripori szánto kaszalo Erdő legelő csere romladikos helyek is vanak és inen Magura, Doszu Teutzului névő helyeken szánto kaszáló Erdő és viz romlasok vanak mellyekből ket agbol álo folyokbol patak szarmazik ...¹⁴ [161a] közepén több viz folyasbal és több ágakbol nagy patak származik és foly Jederi és Sztezseri határookban. amely hely leg több kaszalok vanak. és neveznek Gaura bátrina –

¹⁴ A lap alján lévő utolsó sor olvashatatlan.

Nagykörtvélyes

4. a sztezséri határ felől facza urszului, Hasá és Virvu Gyalului szántok kert 's kaszások legelők és puszta helyek vannak. a hol egy Cserboja névű kut van.
- 5 Somkutpataki határ felől fundatura pongi din jos kevis szántok legelők kösziklák és nem használható helyek vannak. —
- 6 Török falvi határ felől hasonlóképen csak a faluba való patak foly egész a Törökfalvi határban. —
- 7 Gaura határ felől pedig la Deszuri és Kurmatura szántok csere és legelők vannak. Makirlo névű határ rész ahol csak szántó földek vannak.

Kelt NKörtvélyesen 26/3 865

P. H.¹⁵

× Kliczai Péter
fbiro
× Atyim Veszélike
× Metye Nicolae
falu öregei
Akim Tivadar
Jegyző

¹⁵ A pecsét felirata: SIGILU COMUNIT NAGYKORTVELYES.

[163a]

Helynevek
Nagy Nyíres községből, Kövár megyéből.

[164a]

Hely Nevek
Nagy Nyíres Községéből – Kövár vidékéből. –

Nagy Nyíres községe egy ős Telep fekszik a Nagy Nyíresí Szolgabiroi Járásba hol a Szolgabiroi Szék áll, a hajdan korból le a mai napig szomszédos ezen község Fejérszék – Tölgyes – Jeder – Nagy Körtvélyes – Gyökeres – Tohát – Szélszeg – Gardán falva és Lukáts falva határaival. – a község maga fekszik egy kies téren számlál 260 füstöt 1500 Lélek körül. – vannak benne ideiglenesen meg telepedett Iraeliták 10 Család ezeken kívül a község lakoi mind GC: román ajkuak. –

Történelmi adatokkal e helység nem bír annyi bizonyos, hogy e helység onnan kel hogy vegye eredetét, minthogy egy nagy hegy aljába fekszik, hajdan Nyírfás Erdő lehetett, és az ki irtatott, 's lett helyette irtásos helyeken e Telep, mely vette a még ki nem irtott Nyír fáktól, a Nagy Nyíres nevet. – hogy pedig NNyíres nevet visel, onnan következtethető, hogy vagyon még e vidékbe egy helység – melynek neve Kís Nyíres románul (Mesztacinu). –

e Község határában találatnak a következő hely nevek:

1st A felső forduloba a Tölgyesi határ mellett a Fehérszéki uttol Tölgyes községének menve [164b] van az ugy nevezett

a, Korha tér, szántó, és kaszáló,

e helynek más nevérol emlékezet nints –

b., Koszté gyii fekszik egy domb oldalon jelenbe részint irtásos – részint bokros hely – ez is kies hely

nevét viseli onnan mivel itt hajdan próbáltatott szőlő plántálás. –

c., innen tovább a Tölgyesi határ mellett menve éretik a Nagy Somkutrol Nagy Nyíresre vezető ország ut

mit 860-ig volt Járás Fönök Hubnek Antal építettett a Járás Lakoival, és azt bé végezte a Járás Hívtal fel oszlatása után a Vidéki J: Kapitányság – ezen ut egy Kintse Közép Szolnok Megye – Kövár Vidéke és a Nagy Bányai Piatz-

nak – úgy a Déés aknai állami Só kamarának, – hová és honnan azon terük mit ez előtt 4 iga vono marhával szálítottak – ma 2 marhával kényelmesen szálíthat. –

d. át menve az uton balra maradvan Tölgyes község – éretik a pe válye nevü hely. – Kíes völgy.

nevét onnan veszi hogy a válye egy a közel álló Kodru nevü Nagy Erdős hegyből lefolyo patak, mellette szép völgy terül –

[165a] é., ezen völgy fel nyullik két hegy lántz közt melyek bal szárnyán viselik a következő neveket u: m:

– Czíklu —————

egy irtásos hegy Csuts. neve hogy honnan vette eredetét nem tudatik.

– Kornyet —————

bokros hegy oldal – nevét viseli korny magyarul somfa növénytől, hol ez böven tenyész. –

– Bgyirdusa Cse máre, Cse mike hegy-völgy

ember emlékezet olta ezen neven esmeretes, honnan vette e nevelt nem tudatik –

– Lá hisu – rét – szilvás és hegy oldali bokros legelő,

nevét viseli onnan hogy a Grof Teleki Család Szöllő hegyen plantált, de sikertelen eredménnyel – a név az olta fen maradt, jelenbe azonba itten szöllő plánta nem letezik –

f, innen feljebb menve van a Kodru nevü bértzes Erdő – hol a részletek a következők. –

– Gyálu Szkurt hegy lántz

nevét viseli onnan mert Jeder határa mellett egy hegy ormon fel menve a la pitsoru lupului nevü hegyen a Nagy

[165b] – Gyálu Máre nagy Erdős hely vegyes fa nemekből álló. –

– Plescutza nagy Erdő hely vegyes fa nemekből álló

– innen a pe Gyálu máre la Golisáva nevü helyen fel felé menve éretik a fontina pintyi. —————

– innen csak ugyan a pe Gyalu Mare nevü hegy lánzon fel menve a Körtvélyesi határ részbe nyullo Erdős helye mellet éretik a fintiná pintyi nevü forás, kies hely,

Körtvélyesi határral össze ütközve megszakad és ezen szakadásért neveztetik Gyálu Szkurt (Kurta hegynek)

Nevét viseli mint hogy a Kodru nevü helyen a legnagyobb hegy lánztot képezi – e hegy lánztból ered egy Csorgo, mely alább patakot képez.

egy hegy lánzt melynek e nevéni kívül más neve előttünk esmeretlen. –

Golisává nevü határ rész ez Erdős helyt onnan veszi nevét, hogy hajdan irtások történtek – (Románul Golisáva) magyarul irtot hely. –

ezen forás onnan veszi eredetét, mivel a köz monda szerint íttén hajdan tanházott egy Pintye nevü magának hirt nevelt szerző egyén, innen ragadt e forásra e név. – ezen forás egy igen magas hegy ormon át hol öszpontosul 5 helység határa u: m:- Nnyires – Gyökeres. Ferítse Nagy Körtvélyes és Kelelente mind azon által e forás [166a] oly dus – hogy a mellette át vonulo ösvenyeni utazokat kínáltato vizével mi után el látta 's azok bár ha ottan számosan át vonulnak, meg fogyasztani képtelenek. – a fen maradt, gazdagon ömlő vizét ki árasztja és ebből ered a Gyökeres és Nagy Nyires közt le folyo Tyiholtz nevü patak. –

– innen le jőve a d) betű alatti jobb szárnyi hegy lántzon éretik a pe gyalu nevü helyen fintina Metyes nevü forás,
– Erdős hely ———

köz monda szerént Mátyás király kutja.

– innen lejjebb Teotíu lui Moris – kies hely –

ittén van egy tóós hely ritkán szárad kí
– mellette szép gyümölcsős, jelenbe a község a tulajdonosa. –

– innen lejjeb több forásokbol ered a pereo lui Moris nevü árok mely el választja a Gyálu Máre és Gyálu Manasztéri nevü hegy lántzokat egy mástol.
Erdős hely –

a pereo lui Moris honnan vette eredetét nem tudatík

– innen lejjebb la Menesztire erdős hely –

közmonda szerint hajdan itten klastrom volt, de hogy mi féle nem tudatík. –

[166b] – innen lejjebb fátzá míresului nevü Erdős hely. –

azért neveztetik fátzá Míresulujnak. – mivel a Gyökeresi Tyíholtz nevü patakon tuli Erdő Doszu mivel nyugotnak áll – e pedig Délnek áll. –

– innen lejjebb van a Dumbráva nevü hegy aly – bokros hely. –

Dumbráva nevet nem viselhet egyébér csak ís azért, mivel e tájékon, e név Dumbráva anyít jegyez mint kies tájék ezen hegy alj hajdan a Nnyíresi Pap Családé volt, melyhez e Család ma is jogát fen tartja. –

– innen lejjebb esetik a Kaszte Cse Betrine nevü hely szánto és kaszálo birtok.

hajdan bokros hely volt, a Pap Család és társaík által ki irtatott, mint ös hegy oldal vette e nevet. –

– innen tovább Kaszte Budají szántó és kaszáló

köz monda szerént a Buda famillia bir-tokáért vette e nevet. –

– innen lejjebb a dombok aljába a téren van a Koláku béltzi nevü szántó,

Koláku Beltzi onnan veszi e nevet mivel övezve van a hajdani hót szamos-sal. –

[167a] – innen lejjebb vannak több aprofiok határ részek u: m. Habegyik szántó,

honnan veszik nevét nem tudatik,

Motsiritza kaszáló

motsáros hely onnan veszi nevét.
– itt át menve az org utra fekszik a GC. Roman Temető Kert, mely körül van sántzolvá 's melynek terjedéke van egy hold itt díszlik egy ékes fészület mit fel állított Pap György – Blaga Juon és Pap Todor Egyházi gondnokok, – ezen GC: Temető hátába a sántzon kívül van az Izraeliták temetkező helye kítsi alakba mely egy Romántól pénzen vásárolva van. –

it el éretik a falu bel kertjei – honnan a Szamos folyamához vezető uton ki menve a helyséből éretik az also fordulo

2^{or} van ezen forduloban a falu derekán a prundu Tohátului nevü szántó és kaszáló hely. – tér kies tájék.

Nevét veszi onnan mert ezen határ rész a Szamos folyama által év tízedenként szabályozva volt, hol Tohát határához mosta hol onnan vissza – ezért Tohati porondnak neveztetett, –

– innen éretik a Szamos folyama melyen átmenve vannak a következő nevü földek. –

[167b] Ruptura
felső Sziglet –
also Sziglet
Szilágy (Szelas)

két Szamos által el szakított határ rész ugyan a Szamos által elszakított szeg. – hasonlolog el szakított rész a Szilágy víze melletti el szakított rész

– Ungyu Kalului szántó tér hely a Szélszegi és Gardán falvi határok közt

– innen át jöve a Szamos vizén a Szélszegi határ határ mellett egy szigetbe melynek ma neve Kranga – előbb pusztakövets és iszapos hely – ma szántó és legelő ———

– innen a Szamos inenső ágán át jöve éretik az also forduloba a következő hely nevek,

[168a] Kitsiteo szántó tér hely

– Mitsiegeo szántó, tér hely.

Lá plopty rét és kaszáló tér hely —

Lá Styírla lapályos rét tér – –

most Cantori szántó és allodiális Tábla és részei egyes birtokosokké, mely birtok tag körül övedzve van a szélszegi határral. –

köz monda szerént hajdan itten egy lopott lo találtatott és onnan nevezték el Ungyu Kaluluinak, más név nem esmeretes. –

a Szamos víze két ágra szakadván szigetet hagyott maga közt – mely évről évre szaporodot, lett belöle egy tág sziget – Románul kranga – magyarul sziget. –

hajdan tós hely volt 's innen vette Románul a Kitsiteo magyarul Kítsi tó nevet. –

ember emlékezet olta e neven esmeretes – más nevét nem tudják a' község lakoi. –

a nevét viseli onnan hogy hajdan nyár fák voltak e helyen mí Romanul ploptynak neveztetnek. – ma tiszta irtott hely. –

ezen birtok neve a jelen korba így esmeretes, hajdan honnan vette név eredetét nem tudatik. –

Nagynyires

– Redunda szántó, kaszáló – és bokros hely,

Ezen igen terjedelmes birtok képez egy szép kerek kőrt a szemmel behatárolható téren adatok a névre nincsenek hogy miért nevezett hajdan Rodundának a fekvése önként igényli e nevet. – vannak benne több fiok határ részek, jelesen egy forrás la pereu lui gyíltz hol a munkás nép e téren szomját enyhíti – – **[168b]** továbbá la gyerusistye nevű helyen egy szántó földön Blága Juon birtokán Borz vermek léteznek, – a Lukátsfalvi ujj ut mellett.

ezen térről a Lukátsfalvi utból vezetett egy ut a Fehér széki utba hol éretik azon pont honnan e fel vétel alkalmával el indultunk. –

Kelt Nynyires 25/3 865.

Wéber Bénéiamin
Ibli Andras
K: Jzö
Magos János
Községi Előjáró
Bálinth Jacubb
Jegyző
Pap Szimeon } főrege
Wéber Gruja }

[171a]

Helynevek

Nagy Somkut mező városból községből,
Kövárvidékéből megyéből.

magyarul: Nagy Somkut – romanul Siumkuta máre, eredeti nevét vette som és kuttól, lévén hajdanában egy nagykut, melette egy somfa, 's így a két tárgytól neveződött N.Somkut, e mező város határábani részek helyraizi nevei: 1° Lázu, Motsira, Horajtza, Fetányi, Seszu, Retyityisa, Dilmele, Kajkána, Kuraturi, Venyisu, Fintina lui Dascal, Fezsetzel. – folyo vizek a Berszo és Kajkána nevü patakok. – Lakoi: nagyob részint románok, – néhány magyarok és zsidók.

Kelt NSomkuton 8/4. 865

Pintye Péter m
helybéli jegyző

Májér Márkus
főbiro.

[173a]

Helynevek

Nagyfentős – községből, Kövár vidékéből ~~megyéből~~.

magyarul: Nagyfentős, románul Finteusiu máre, – eredeti nevét hogy honnan vette, emberi emlékezetből nem tudatik. –

Ezen község határán lévő nevezetesebb helyrajzi határrészek: La cruce in lunca, La Karea Fersigului, La czelina, La Jazu, La podu berseului, La Coaste, Dupa Siuri. – Folyó vizei: Berso nevű patak. – Lakosai: Románok, és néhány Zsidók. –

Kelt Nagyfentösön 11/4. 865

Horváth János m
főbiro
Pintye Péter m
Jegyző

[175a]

Helynevek

O Bozinta községből, _____ megyéből.

Magyarul O. Bozinta, – romanul Bozinta mare, eredete, és elnevezését nem tudatik:

Határában eső dülök nevei: a' követ kezendők:

Szelistye – Kimpu de zsos, mint hogy also részben vagyon, Kelinyisa, egy alando tootol, – Dumbráva – Ungyu Mihului – és Ungyu Popi:

[177a]

Helyiség névtára

Kővár vidékében kebelezett Ó Bozinta községe Szolgabirói járása N. Somkut romanul – Bozintá Márénak neveztetik – ezen meg nevezését hogy honnan vette arról semmi Emlék fön nem maradt – mint egyedül hajdani lakossai bányászati munkálattal foglalkoztak – 's most már föld művelők – határa sovány kevés terményekkel bővelkedik – ezen határt az ugy nevezett Szaszar vize folya át.

Ó Bozinta 29/10. 865

Recunoseandu acasta
ordinetiune

P. H. Avram Nedeley m
GC preoru in
Bozinta Mare

Mihucz Stéfán
f. biró

több lakosok jelenlétében
Jegyzette
Frank Joseff
Kör. jegyző

[178a]

Helynevek.
Pirossa Községből Kővár Vidék.

Kis Solymosi Járás N. Somkuti Törvény Szék. Pirossa (Románul, és Magyarol) ezen név alatt esmeretes – hogy nevét honnán veszi nem tudatik.

Határ nevei: 1 In Kalea Csuli Dülőbe vagyon egy Fezset nevü bökfa erdeje 2 Lá fintinyele dőlőbe egy Barlang (Vetastina) 3 La Dimbu Akasztáolor dőlőben van egy Barlang (Kalea Kozli) nevüek.

Pirossa Aprilis 5^{ikén} 1865

× Anderkán Juon fbiro
× Brindusán Juon Eskúdt
Lázár Sándor sm
jegyző

[180a]

Helly neve.

Pirossa Községének mely kebeleazve van Kővár Vidékén a Solymosi járásban. Ezen Vidéknek szék helye NSomkut. a Járásnak szék helye Resztolts.

Lakosága ezen helységnek takarékos és szorgalmas nép.

Helységnek I Dülőit képezi a helység, melybe meg emletésre méltó nevezeteség semmi sints.

In Tabla Dimbu Akasztajelor nevezetű határ részbe van egy Barlang mely egy kösziklaba fekszik, ugyan ezen helyen van egy forás melyet a község lakoi eldődeiktől Fintina Kozli neven esmernek.

In Tabla Fintinyelelor egy nagy köszikla és ebben egy Barlang.

In Tabla Kali Csuli nevezetű határ részen egy nagy erdő fekszik.

Altalanos megjegyzésel nyilvánityuk hogy a leirt hatarnak nagyobb része termiketlen.

Ezen helységnek lakosága G. k. valásu Román népe volt, közeleiben fekvő helységek eleitől fogva mind Románok

Kelt Pirossán 20^{ik} November 1865

× Anderkán Juon fbiro
Lázár Sándor sm
jegyző

[182a]

Helynevek Plopis községből, _____ megyéből.

[183a]

Plopis helység Kövár vidéke

- ad I. Kövár vidéke Vaádi járásnak a vidéknek székhelye nsomkut a járást érdeklőleg megjegyzük hogy a régi felosztás szerint amint őseinktől beszélni halottuk, a régiebb időkben rovásos szolgabírák voltak, miglen egy Vaádi Péter nevezetű volt szolgabíró mint írás tudó s mint ilyes nevéből vette a járás is nevét a mikor is Vaád helység Rév Kapálnok név alatt is állott a közelebről lefolyt rendszer alatt, a járás név Kmonostori alkerületnek neveztetett, azért mert a hivatal székhelye Kmonostoron telepítette, hova a vaádi járáson kívül több helységek valának csatolva. –
- ad II. A községnek jelenleg csak egy neve van Plopis, melly magyar, német, román nyelvekben változatlanul marad.
- ad III. E községnek más elnevezése nem volt. –
- ad IV. Nem tudhatunk.
- ad V. Rusz, Bontos és Pucz volt jobbágyi családokból népesített a község. –
- ad VI. A község neve onnan eredett, hogy a jelenleg a község találhatik egy nagy szerű nyári fa erdő volt és mint a nyárfa román nyelvben plopnak neveznek a falu neve is Plopisnak nevezetik maiglan is. –
- ad VII. A községhatár 6 részekből és 1266 helyirási számokból áll az első határ rész többnyire kertekből áll Luca din gios de satu nevű határ részben, vannak szántók, kaszálók, legelők és kevés erdős földek. A Kimpurile lui David nevű harmadik határ részben vannak a következő apró részek: u. m. a) meri, b) Pe dimburi, c) Valea tokacsiloru, d) la ripu e) Pe inace f) Lunca glodului g) Fundaturi. h) in tufe i) in secaturice, j) in mesteceni, k) in arini, l) in zdáburi, m) in cloturi, n) izvoru lui Dávid, o) virvu poeni, p) Preana, – Din fordulasiu a) dinu sus isvare din mileri. b) carare lunkului, c) Sacatura dinu susu, d) Izvoru lui Costan e) Sacaturile cele muri. – –
- A Calindrele nevű negyedik határ részben vannak a következő apró részek u. m. a) Mileri, b) Seci, c) Paltinisu d) Peste virvu e) la tisa ezen határ rész többnyire erdőből és kevés szántó és kaszáló [182b] földből áll a Furdalásu Hotarului si padurea Plopisului nevű ötödik határ részben vannak a következő határ részek u. m. a) Valea alba b) pela paltini, ezen határ rész többnyire erdőből és kevés kaszálóból áll.

Virvu buciumului nevű hatodik határ részben más határ részek nincsenek ezen határ rész szántó és kaszálóból áll.

Plopis

A falu mellett találtak egy Kapnikról lefolyó víz a melyen malmok is forognak, a faluban ország ut nincs, a határ szomszédoltatik keletről Blozsa és Köteles mező, délről KKapálnok nyugotról Surgyefalu és éjszokról Kapnik bányai határokkal. –

A határban találtak egy nagyszerű erdő mely per alatt áll a Papp Család és a Királyi áladalom között.

A községi lakóság szegény mert a határban nem terem egyéb mint zab, de az is kevés.

Kelt Csernefalván 1864 Május 8^{án}

× Bontos Avrám
fbiró

[184a]

Helynevek

Pojniza községből, Kövár Vidék megyéből.

Solymosi járásból, Nagy Somkuti szék.

1 Pojniza nevő községnek más neve nem volt, csakis Pojniza.

2 Tábla Pojána Lunga; –

3. Tábla Zepodia.

4^{ik} Tábla Dimbu

5^{ik} Tábla Goron

6^{ik} Tábla Valea Kolnicului.

mint száraz patakok. Valea Tyejului, Valea Kirti, Valea Kolnicului, Valea Mel-tasului, Valea Domnului, Valea Kaszti Csorgeului. Erdők Fundatura, Pojana cserului, Kásztea Csorgeului, Pitsoru lui Román, Kornescu, Ruzsinosza, Holis roszpatak és kö sziklák vannak.

Népesített Görög egyesült valásu népel.

Pojnizán 11 Junius 1864.

+ Marosán Vaszilika K. Előljáro

+ Avram Petre } választott

+ Triff Györgye } személyek.

Lázár János m

jegyző által

[186a]

Helynevek
Preluka községből, _____ megyéből.

[187a]

Hely nevek.
Preluka községből Kövár vidékéből

ad I. Kővárvidike Váádi Járásnak a vidéknek székhelye Nagy Somkut. A Járást érdeklőleg ~~nézve~~ megjegyzük hogy a régibb felosztás szerint mint öreg emberektől beszélni halotuk a régebben rovássos szolgabírák voltak méglen egy Vaadi Péter nevezetű volt szolga biro mint írás tudós mind ilyes nevéből vette a járás is nevét, a mikoris Váád helység Rév Kapálnok ~~helyet~~ név alatt is állott. A közelebről lefolyt rend szer alatt a járás név K. Monostori alkerületnek neveztetet azért mert a hivatal székhelyet K. Monostora telepítete, hová ~~több~~ a Vaadi járason kívül több helységek valónak csatolva.

ad II A községnek jelenleg is csak egy neve van Preluka mely név magyar és Román ~~neven~~ nyelven Prélukának neveztetik.

[187b]

ad III. Ezen községnek máselnevezése nem volt.

ad IV. Az évet nem tudhatjuk hanem halomásból azt tudjuk hogy az egész községben egy nagy bükkfa erdő volt és a régibb idők a fejedelmek alatt a két nemes család Florián és Nikita engedélyt megnyerték hogy az volt erdőben telepedjenek, és így kiirtatak az erdőben és a ~~ké~~ mind a kiirtások román nyelven Prélukának neveznek, tehát a községnek neve Prélukának marad.

ad V és VI. Lásd a negyedik pontban.

ad VII. Ezen községben nincsenek csak a következő topographiai, szántó kaszáló, legelő, erdő, és terméketlen kösziklák az egész község fekszik egy nagy hegyen és dombok között, a Prelukai határban találhatunk két nevezetes patakot u: m: Vala re és Valea arinului melyek esős időben malmok is forognak és mind a két patak a laposí vízben folynak be. A községnek határa öt részekből áll az első határrészben a faluban találta-

tik és többnyire kertekből áll, a második határ **[188a]** rész Maguranak nevezetik és mind szántó kevés kaszáló, legelo, és erdőkből áll, a harmadik virvu paltinului nevű határ rész hasonló mező félékből áll. –

A negyedik pe obcine és az ötödik obcina lui craciunu nevű határ részek kertek szántó és kaszáló földekből álnak. –

Az egész határnak 7093 hely írási számjai vannak a határban lévő legjobb föld zabnak való egyebb féle gabona nem terem csak burgonya de azok is csak a juhok által ki javított földben.

A víz és a levegő nagyon egészséges.

Préluka keletről határos Magura és Gropai határokkal Délről határos Dragavilmai Szelnicziai, Román falvai és Butyászai határokkal, nyugotrol Kovács és Szurdok Kapálnoki határokkal éjszakrol KMonostori Ruszori és Csernefalvi határokkal.

A második határ részben találatnak következő melléknevek vagy is a jobb részek megnevezése u: m: a) Gura opci nilort b) La apa fontiní c) Valea arinului. d) Dosu ei iane. e) La mosinoi. f) face jediri g) Valea hindeului h) Runtaselu. i) Runtasu. **[188b]** j) Face lui cigan Iuon. k) Dosu maguri l) Pesub buza maguri m) La stanin valea paltinului n) Pela arie o) Virvu maguri linga Satu p)

A harmadik virvu paltinului nevű határ részben vannak a következő a jobb határ részek u: m: a) Picoru masci. b) Pe lazu, c) Valea branisti d) La Stingeni e) Petraru cu virvu poenilor la olalte. e) Valea curetelor cu za vaele lingo lalte f) Virvu petrilor linga cararea dimei. g) Dimbu sociloreu calnicile. h) Valea satului.

Pe obcina nevű negyedik határ részben vannak a következő a jobb határ részek u: m: a) Poinica zsibului cu sacatura. b) Dimbu cel cu mestecini. c) Poinica retunde d) Dimbu ei firuce cu sacatura lesului. e) Dimbu rusilor f) Dimbul a lui Dumitrec g) Valea re linga tabli

Obcina lui craciunu nevű ötödik határ részben vannak a következő a jobb részek u: m: a) Picigaja linga obcini. b) Virvu picigei. c) Bucsumului bot. d) Virvu fuintinerilor e) La palteni. **[189a]** f) Bungelita g) Kroszu cu valea fintinalitoru. –

Groppa

- I Prelukához tartozik Groppa községe is, a mely onnan vette elnevezését, hogy olyas hegyes völgyes helyben fekszik, a honnan Roman nyelven Groápának neveztetik
- II A községnek jelenlegis csak egy neve van Groppa melynév Magyar és Román nyelven Groppanak neveztetik. –

Kelt Csernefalván Majus 5^{en} 864.^{ben}

× Nekita Prikop falus biro
× Nekita Danile
× Florián Atyim
× György Lup
× György Fliszia
választmánya –
név iro Mihálka pm

[190a]

Helynevek
Pribékfalva községből, Kővár megyéből.

[191a]

Hely nevek
Pribékfalva községéből Kővár vidékéből

Magosfalva községe fekszik Kővár vidéken a N: Nyiresi szolga bírói járásba, lakói mind Román ajkuak. –

E község határán található a következő hely nevek. A Magos falusi határ felől – Berósza határ rész lemegy az ugy nevezet Prundu Butsuluj nevű határ részig, többnyire porond, málé termő föld, onnét le fele megy a szamos folyóig hol nyugotnak meg fordulva találkozik a Tomanyi határral, onnét fel felle a szamos folyon az ugy nevezet Lá Goron határ részen keresztül az ugy nevezet Ungy nevű határ rész mely vág Dám falvi határba, onnét keletnek fel fele a Dám falva határ szélén az ugy nevezett Berósza határ rész. mely vág be a Fehér széki határba, mely határ rész széna termő hely, ezzel be végződik. –

Kelt Pribék falván 10/4 865

[194a]

Hely Nevek.

Pribékfalva helysége határos Magosfalva, Tománya, Ola Totfalva, Farkass Aszszony, Dánfalva, Fehérszék, és Hosszúfalva községekkel, – ezen község tartozik. kövár vidékhez Nagy Som kuti Törvény Székhez, és a Nagy Nyiresi Szolga Biroi Hivatalhoz, ezen község fekszik egy kis téren, és áll 113 ház szám bol, 's mind Román felekezetűek, – e községnek hajdon más el nevezése nem volt, nevét onnét vette hogy régentén volt egy Brébfalvi egyén ki ezen helységben lakot, és az olta Pribékfalvának neveztetik, e község mellett van egy Nádas tó, mellyben sok csik vagyon. a község határában ~~több~~ elő forduló több topográfiai nevek ezek.

1. Táblá krutsi nevű Dülő szántó és kevés kaszáló onnét veszi eredetét, hogy iten vagyon egy keresztfa fel állítatva.
2. Péreu nevű Dülő szántó és kaszáló onnét veszi eredetét, hogy ezen Dülő közepén folya egy patak, melly Péreunak neveztetik. –
3. Lázu kúkulúji nevű Dülő onnét veszi eredetét, hogy ez valami kor Bokros hely volt, de miutan. ez ki irtatott jo szántó földnek maradt, s az irtást egy Kukulú nevű ember kezdte –
4. Prúndú Bútsúlúji nevű Dülő onnét veszi eredetét hogy régentén igen sok nyárfák voltak benne.

Pribékfalva

- [194b] 5^{or} Fundu Rupturi nevü Dülö porondos föld onnét veszi eredetét, hogy valamikor viz szakadás volt
- 6., Prundu Gevrilesi nevü Dülö szántó és kaszáló, onnét veszi eredetét hogy ezen Dülő régentén Gavriła nevezetü egyéné volt. –
7. Finátse szántó és kaszáló onnét veszi eredetét hogy ezen régentén mind kaszáló volt, sok széna termet rajta.
8. Hútsú lúi Ávrám nevü Dülö szántó, és kaszáló, onnét veszi eredetét hogy régentén egy Ávrám nevezetü egyéné volt.
9. Sub Kaszte nevü Dülö csere hely, onnét veszi eredetét, hogy egy kis Dombon fekszik.
10. Berásza nevü Dülő. szántó és kaszáló onnét veszi eredetét hogy e mellet foly egy patak mely Berászának neveztetik.
11. Sub Szát nevü Dülő szántó és kaszáló onnét veszi eredetét hogy a falu alatt fekszik, e mellet is foly egy patak mely Mariusnak neveztetik, és ez is nyáron által, mikor Nagy száraság van ki szokot száradni.

Kelt Pribékfalván 10 Octob 865

általom
Metz Lászlo
Ker: Jegyző

× Stán Szimeon
fbiro
× Buje Lup } falu
× Morosan András } őregei
neviro
Bálinth Jácabb sm

[196a]

Helynevek

Purkuretz községből, Kövár Vidék megyéből.

Solymosi járás, Nagy Somkuti Szék.

- 1 Purkuretz községnek más neve nem vala csakis Purkuretz
2 Tábla Pe gyál, 3. Tábla Ponyitza: álias Dimbulázului, 4 Tabla Gyezaristyí ezen határrészbe nevezetesebb egy szakadás Pereu Zenozi. 5. Priszaka itten van egy nagy kőszikla Netráriu és folyo patakotska pereu Izvoáreloru. 6. Gyezumile 7. Tabla Szeketorile din zsoszu itten van nevezetesb egy forás Fintina Szeketuriloru 8^{ik} Tabla Jertás itten van Pereu Otyojului 9^{ik} Tabla Spria 10. Tabla Pogyeje itten van Pereu Zenozi. 11^{ik} Lákulupului, itten van egy álando To 12^{ik} Koaszta mori itten van egy nagy Kőszikla Peátra Korbului és pereu Bulbukului 13^{ik} Zepogyia itten van egy Kőszikla Kukujeta 14^{ik} Tabla sinduraszka mellybe van egy nagy Kőszikla sztanu sindureszti 15. Tabla Doszurile itten van egy sztánu popi nevü Koszikla 16. Pojan Kingyi. 17. Tabla oszolui 18^{ik} Tabla Petricse itten nevezetesb egy Kőszikla Sztanu petricseli és pereu Albeloru 19. Dimbului morinyi. 20^{ik} Kalea Din zos itten van egy foras Fintinele mare

Kelt Purkuretzen Junius 15^{én} 864

- + Lázár Alexa fbiro
 - + Lázár Janos }
 - + Ilyés Jozsep } mint valasz. tagok
- Lázár Sándor m jegyző által

[198a]

Helynevek

Pusztá Fentös községből, Kövár vidék megyéből.

Pusztá Fentös magyarul, Pusta románul, Kövár vidéke, N. Somkúti Sz. bírói Járás. Erdős tupa Dombos helyen fekszik. Dülői Válya postja, vályá Gepiila máre, lá Csonkás, lá Kureturiu.

Lakossai románok. –

Pusztá Fentös 13/4. 865

Frank Josef
jegyző

[200a]

Helynevek

Pusztahidegkút községből, _____ megyéből.

Magyarol P. Hidegkút – romanul Hideaga, eredetét vagy más elnevezését nem tudotik:

Határában eső dülök nevei e' következők: u: m: Koszte Kokosului – Pojánă,
– Motsár – hegy motsaros Otyecz – Gunviste – Truntyu – Balta Truntyului,
Plopti – Ogorele – Bálta láte nemesite – honan kaptak eredetüket nem tudatik –

[201a]

Hely nevek.

Remete községből Kövár Vidéke megyéből.

Remete község Remete nével él most is más neve nem volt, a' mellyet román lakoi lakják.

A' község határában elő forduló több topographiai nevek, um: Styubej, Kureture dombos hely, pe dimbu Domnyisenilor, Pe Híituri, Lá virvu vii dombos hely, Lá beuta, In báltá sztinzsarului, intre poduri, In zevoj pinge boistye, Intre brányistyí, kalea noae, Lá gyál, Lá kurpen a' Berkeszpataki határ felöll, Lá vályá popi, Lá puntye, Lá Csorój, Intre ape, Lá butsum, Resztake, Remetsoare pesteriu, In pojáne, Pe moynye, La Szereture, La ográda kultserului, Pe fetze a' Lápos víz felöll, Bubaje erdő, Pe dosz a' Kovási határ felöll, Pe poduri, In Solomonyásza a' Kovási határ felöll, sub Koaszté a' Lápos víz felöll, Sub Beszerike, In vojná, Lá merizetoare, In Zeton, Sub peatra Kovásului, In lunka, In kolaku beltzi, Lá Mohile a' Kovási határ felöll 0 Lá aríny a' Kóltsei határ felöll, In Sesz, Lá ruszka, ín gura veji Lupului, Pe brátsá, Lá seszu Brétsi, dupe hísu, Pe válya gejinyi, In kuretura urszului, In Csonkás erdő, In [201b] válya Csonkasului, a' Kóltsei határ felöll, In Terbaj erdő a' Szakállasfalvi, Koltai, Aranyos határok felöll, In Jertasu, In Jásztului a' Puszta Fentős felöll, véjle mortiloru a' Berkesz határ felöll. Lá karpiny a' Berkesz határ felöll, In sesz a' Berkesz határ és erdeje felöll, Pe válye, Lá Lesze, Pé virvu a' Berkeszi határ felöll. –

Kelt Remetén Majús hó 20^{án} 1864^{ik} Évben. –

Buda Pál mk

Jegyző.

P. H.

× Filíp György Falus bíró,

× Sztán György kis bíró

× Papp Logyin } választ

× Lengyel Nikuláj } mányok

név alá íro Buda Pál sm

0

Lá mohile ezek a' Remetei határnak a' Kovási határ felöllí lapájjon három sír dombot képeznek; – a' nép monda szerint azon halmok alat csaták alkalmával el hullott katonák temetődtek el; –

Való színü tehát, hogy mídön Salamon Kíráj idejébe 1070-be: Ozúl Kun vezér Erdéjbe bé tört, 's taborát a' Lápos és Szamos között meg telepítette, – a' Kun vezérnek a' Remetei téren, Salamon Hadaival elő őrsí csatája vólt, szinte Berkeszen és Ravasz Várba – mely csata a' Cserhalomnál [202a] Cserhalom nál vívott győzedelemmel végződött. –

[203a]

Helynevek

Resztolcs községből, Kövár Vidék megyéből.

Solymosi Járás Nagy Somkuti Szék.

1^{ső} Resztolcs községnek más neve nem volt tsakis Resztolcs. 2^{ik} Tábla Seszu din Zsoszu nevű, melyen keresztül a Zsibo felé ut mégyen, van nevezetes víz forása fintina Seszuluj, 3^{ik} Düllő Sub Cseterne nevű, melyben van egy száraz patak, Valea szake nevezetű, van egy barlangja is La ritu morariuluí nevű helyen, melyben lajtoriával lehet járni, 4^{ik} Tábla Dupa Szatu nevű melyben házak is találatnak, Csokán Todor Hoszu Juon és Pap Juon lak házai, 5^{ik} Düllő Tyinoszu, és Pojána nevű helyek, melyeken keresztül az ország ut vág, 6^{ik} Tábla Seszu din Szuszu melyben van egy nevezetes víz forás Zugo nevű egy magos koszikla alatt, mely forás Télen át oly melleg, hogy mikor csikorgo hideg van az ember mezít lábbal álhat bene, a vize pedig olly vastagon foj, hogy pataki malom foroghat benne. – Resztolcs Julius 30^{an} 1864.

+ Hoszu Juon fbiro + Roman Vaszelika
eskut
név iro
Getze János
jegyző

[205a]

Helynevek Kővár Vidéke Rév Körtvélyes községből

1^{sör} Kővár vidék, Nagy Bunyi Járás Székhelye Nagy Somkut.

2^{or} Rév Körtvélyes (romanul Riu Curtuiusiu) ezen helységnek fele része lapályon a Szamos mellett fekszik és ezen részt az ország ut két fele szakasztja a másik fele rész pedig hegyen szét szorva vagyon hogy a helység nevét honan nyerte nem tudhatni.

3. Nem volt hanem a fen irt név alatt emberi emlékezettől olta existált.

4er –

5^{ör} Nem tudhatni minthogy igen régtől olta népesitetett.

6^{or} Semmit nem tudnak mondani.

7er A helységnek külső határa áll a következő hely nevekből.

a, A helységnek keleti részén van egy lapályos dűlő a Szamos vize mellett 's azt Lunkának nevezik.

b, Ugyan a helység mellett keletről az ország uton felül van egy dűlő melyet Dumbrávanak hívnak egy oldalon fekszik ál szántó, és kaszáló földekből. hogy azt a nevet honan nyerte nem tudatik

c, Lá Kipu ezen határ rész éjszak felől fekszik egy nagy dombon áll szántó, kaszáló, és legelő földekből nevét honan kapta nem tudják megmondani.

d, Lá Bults áll szántó és kaszálókból dombokon és völgyeken létezik név eredetét nem tudhatni.

[205b] e, Váleá Száke ezen patak két nagy oldal közt folyik, 's többnyire mindég kiszárad onnan váleá Szákának nevezik midőn pedig viz áradások vannak kimondhatatlan károkat tesz sebes folyása által.

f, 'Maguricsa ezen határ rész fekszik nyugot felől áll szántó és kaszálókból ezen hely nevét egy a Kis Nyiresi határon lévő magaricsa erdőtől nyerte.

g, Lázurile nevü hely áll szántó földekből fekszik dél és nyugot felől a Szamos vize mellett hogy nevét honan kapta és mikor tudni nem lehet.

h, Prundu ezen hely fekszik a Szamos vize közt mind a két felől folya a Szamos melette miért is prundunak nevezték el.

i, Resztóka ezen hely fekszik nyugot felől a falu mellett lapályon áll szántó földekből nevét honan nyerte nem tudhatni.

vége

k, A falu mellett dél felől foly a Szamos vize 's e helység legkisebb határral sem bir dél felől.

Révkörtvélyes

Kelt Rév Körtvélyesen aprilis 8^{án} 1865

+ Szilinte Gávris fbiro
+ Zsurzso Pask esküdt
+ Szilinte Gávris esküdt
 név iro
 Papp János
 Jegyző

[207a]

Helynevek

Románfalva községéből, Kövár Vidékéből megyéből.

¹sór Kövár Vidéke, Nagy Bunyi Járás.

²ór A községnek élő neve Románfalva ez néven ország szerte ismeretes. – Román neve Romanesci, ezen néven ősmertes körnékbeli Románfalvak lakosai előtt.

³ór Hajdón Szalmapataka (Romanul Valea parúluí) név alatt jön elő, a Románfalva nevet egy Román nevű lelkésztől vette.

[207b] 4. 5 ⁶ik nem tudatík.

Doszu nevű dűllőben zepode nevű határ rész völgyel hely, valcica lui partíniá nevű hely hajdanába Partínia nevű embernek birtókába vólt. – Dímbu lui opris (opris dombja) ezen domb hajdanába egy Opris nevű dulajdonosé vólt. – Pétra Soimului mely egy nagy kőszikla a hól solyom madarak fészkelnek, Sáltiá nevű hely egy nagy tó mely kinem szárad nagyobb szarazságkor sem.

[208a] Pojána nevű dűllőben Cósere nevű hely hajdanába nagy erdő levén hól sertés kasok voltak, móst szántó, kaszaló, és legelő hely. – Kilie egy meredek kőves hely – la Bérne nevű hely hól régentén a községet fel állítani akarták –

Jegyzett a helységben van egy őszsze ómlott pécze, mely a közbeszéd után ez előtt 400 vagy 500 évekel őszeomlott, mely valami rabló emberé lett vólna.

Román fálva 7/4 865

Christe Gabór
jz

[209a]

Helynevek
Rusor községből, _____ megyéből.

[210a]

Hely nevek.
Russor községből Kővár Vidékéről.

- ad I. Kővár Vidéke Váádi Járásnak a vidékk szék helye Nsomkut a Járás érdeglőleg, meg jegyzük hogy a régibb fel osztás szerint, mind öreg emberektől halottuk beszél- ni, a régibb években rovásos szolgál birák voltak miglen egy Váádi Péter nevezetű volt Szolga Biro, mint irás tudo 's mint ilyes nevéből vette a Járás is nevét a mikor is Váád helysége Rév Kápolnok név alatt is állott a köze- lebből lefolyt rendszer alatt a Járás név KMonostori alkerületnek neveztetett azért mert a hivatal szék helyét KMonostora telepítette, hová a Váádi Járáson kívül több helységek valának tsatolva. –
- ad II. A községnek jelenlegis csak egy neve van Riussor mely név magyar, német és román nyelven Russornak nevez- tetik.
- ad III. Ezen községnek más elnevezése nem volt.
- ad IV. Az évet nem tudhatjuk, hanem halomásból azt tudjuk, hogy [210b] ottan ezen község maguráról le folyo riuiu- soru le folyo patakocskáról vette nevét. Leges legelőször Nemes Dragomir és Timbus család telepedtek meg, ott és azotától fogva más családokkal is népesített.
- ad V. VI. Lásd a negyedik pontban
- ad VII. Ezen községben nincsenek csak a következő topográ- phiai szántó, kaszalo, legelő, erdő, és terméketlen földek és kösziklák az egész község fekszik egy nagy nagy hegy alján fekszik rezen fekszik és a Blozsi predium- bol le folyo patak a falut két felé osztja s az az leg neve- zetesebb vize mert riu Blozsi nevet visel mely két liz- telő malmot forgat s ezen folyo a Kapnyiki patakba foly be Kápolnok Monostor mellett. A helység határa hat rész- re van fel osztva az első határrészben a bent a faluban ta- láltatik mind. kertekből áll. második határ részbe Valea gardului neveztetik. Többnyire mind szántó és kevés kaszalo és legelőből áll, a második határ részben taláttat-

nak következő melék nevek vagy is arobb részek u: m: a) Costa finacilor, b) Virvu dumbrevi c) Calea vadului, d) Costile în pruni e) La pogyerieie f) La pareu mori g) La hejtásu domnului, h) Balta neagre. A harmadik határ részben Valea lazului vannak a következő arobb kifejezések u: m: Peste drumu [211a] a) la branista birli b) Branista lui filip. c) La pareu mori d) La gura poilarului d) ritu onutzu lui Todor e) Lunca f) Lazu medanlui g) Branista fatului h) Jertasu lui Timbus. i) Ponoru j) Péri lui istrát. k) Pruni l) Dupe Zaharie m) Temeteu n) Temeteu zsidovescu o) Picióru Kosmí. p) Costa ei parasce. r) Pe dímburí. s) Pe ciresu. t) Pe virvu ei costei parasce. u) Pe bodiuri v) Picioru zsuzenescu x) Stubeiu y) Poena atise z) Dupe gurucej zs) Poena Flori. a) Zdeabu b) Poeni. A negyedik határrészben Diálu, melyben találtnak a következő elnevezések 1. Bírlescu 2) Poena lui Mihály 3) Valea re 4) Ciuha. 5) La paltinisu 6) Poinica Popi.

7) Az ötödik határ rész Macirleu, melyben vannak a következő arobb részek u: m: 1) Intre vai 2) Gainari micu 3) Prisecei. 4) Poena. 5) Gainaru mare 6) Virvu seceturi 7) Copacul lu démjan 8) Lazu marcescu 9) Lazu mare, 10) Gloduri 11) Pe teuri 12) Dupe costa 13) Dimbului micare 14) Meri domnesti 15) Rupturi 16) Gráu lupului [211b] 17) Lazu codranescu 18) Valea brindusi 19) Valea batrine 20) Ileturi 21) Podu depeatre 22) Moíne 23) Tiertu petri

A hatodik határ részben vannak a következő arobb elnevezések u: m: a) Branistea lui Timbus b) Mora pustie c) Tiertu lui cosíiu d) Intre riuri e) Dupe costan f) In Zavoie g) Tau birleseu h) Buza Grumasului i) Dumbrava j) Costile dupe riu

Potographiai Szám 2089

Kelt Csernefalván 1864^{en} Majus 6^{án}

Timbus Vasílie
f. biro.
Zahán Alexe
f. őrege.

[213a] 48/864.

[Sárosmagyarberkesz]

Kímutatása

Sáros Magyar Berkesz községe Helynevének, és fordullonkénti megnevezésének
az első pontra.

1^{ör} Kövárvidék, ~~Nagy-Somkúti~~ Berkeszi Járás S. M. Berkesz.

a második pontra.

2^{ör} A községnek jelenben is egy elnevezése él S. M. Berkesz, helybeli elterjedéssel ez a neve van, ország szerte S. M. Berkesz községe ösmeretes, régen egészen Magyar ajku lakossa volt most vegyes Magyar Román és Zsidó. –

a harmadik pontra

3^{ör} Régente e község mező város volt, Berkesznek hívatott. – melyről tanuskodik a birtokában lévő petséttye 1652^{ről} ily körirással Berkesz várossa petséttye. –

a negyedik pontra

4er Kövár vára építésétől ota hivatik e község S. M. Berkesz községének. – és az olta mink is ugy hivjuk,

az ötödik pontra

5^{ör} A község honnan népesitetett volna, azt világosan nem tudhatjuk, de elődeink hallomásaiokból annyit mégis írhatunk, hogy e község már Kövár fenállása előtt népesítve volt –

a hatodik pontra.

6^{ör} Sem hagyományból, sem pedig írott, vagy nyomatott emlékekből a név eredetéről mondani nem tudhatunk; minthogy olyasmi régi irományok [213b] kezeink között nem léteznek, mert a közelebbi 848. évi forradalom alkalmával sok erre vonatkozó okmányaink elégték: – hanem köztudomásból annyit írhatunk, hogy a község scolája megvolt ajándékozva 4 országos vásári jövedelemmel.

a hetedik pontra.

7er A község határában előfordulo nevek a következők:

I. A helységben, házi kertek, kaszállok, gyümölcsös,

II. Nagy hegy és alya, szőlő, gyümölcsös, az alya szántó, és kaszáló, –

III. Albirtó és hészaszeg szántó, és kaszáló.

IV. Korobán szántó, és kaszáló.

V. Fővényes kotyrok szántó, és kaszáló.

VI. Ag szántó és kaszáló.

VII. Berkesz réve, börszás szántó és kaszáló.

- VIII. Mikolcza szőlő, gyümölcsös, kaszáló.
IX. Csolti domb, s alya Nyáros szántó, kaszáló, szőlő. –
X. Ruptur szántó, kaszáló. –
XI. Lencsés alya szántó, kaszáló, szőlő.
XII. Ó és Uj Lencsés szántó, és kaszáló
XIII. Páلكut Degmar szántó, kaszáló, legelő.
XIV. Nyires mező Lonka. szántó, kaszáló, legelő, és erdő.
XV. Also mező szántó. legelő, kaszáló.
XVI. To árka Bozo rét szántó, kaszáló, legelő, és erdő – birtokossági
XVII. Nagy erdő erdő, legelő, és kevés szántó. – birtokossági

[214a]

Kelt S. M. Berkesz: máj. 25^{én} 864

P. H.

Széles József fő biro
Kolosvári Dániel m.
Horvát Mihály
Kolosvári György
Rothstern Aron mp
Takács József
jegyző.

a IX^{ik} határ részbe van több aprolékos el nevezésü hely, mint a' Ravasz vár ez égy rét és szántokból álló térség lapájos hely, 's a' község az ország uttya felől fél körbe ...¹⁶ emelkedett ormózzattal bír; – a' név monda szerént ott valaha véres csata vólt, – de mikor aról nem regélnek. –

A' Pitonkás, oldalos hely a' füz patakra nyulik, egy huszaddal cserés erdős hely lévén benne sok pitonka termett azon környéken. – a' pitonka égy gomba nem – más ként hívják Hiribinekis. –

¹⁶ Olvashatatlan szó.

[215a]

Helynevek

Sásza községből, Kövár megyéből. vidékéből.

1^{sór} Kövár Videke, Nagy Bunyi Járás

2^{or} aközségnek elő neve Sásza ez néven országszerte ősmertes, Román neve

Siássa, ezen néven ősmertes a környékbeli Román falvak lakócai előtt

3.^k 4.^k 5.^k és 6.^k nem tudótik

[215b] 7er Moharicsósza döllőben Horiní nevű határ részben hajdonaba palinka füző ház volt,

Pe Sglamenu nevű határrészben hajdonaba egy gazda meg ölte a beresét –

Braniscsá nevű határ részben egy metěj nevű gazdának kertje volt, jelenleg mező.

–

Valea Corniloru nevű határ részben hajdonába nagy somfa erdő volt jelenleg haszon alá vehető föld kevés somfakkal. –

[216a] Pojána nevű határ részben hajdonába nagy erdő lévén, az ki irtatott jelenleg szép mező jó termékeny földel. –

Sub pétraríu nevű határ részben aföldek többnyire kövesek –

Valea bulbucului nevű határ részben van kétt jó forrás melyek sóha sem száradnak ki – továbbá ezen a határ részben van egy kőszikla melyből mészet égetnek alakósók –

Sásza 7/4 865

Christe Gábór
jegyz

[217a]

[Somkútpataka]

Hely Le irás

Kövár videke nnyiresi Szolgabiro Járásába fekvő – Sonkutpataka (Romanul Veleni). Egy felekezetű Görög nem egyesült hitűek Lakják, – neve eredetét onan veheti mivel egy az ő határából eredt patak rajta keresztül folyva a mellete lévő Sonkut mely ez előtt falu ma Mezővároson is keresztül foly, – Szomszedjai ezen közsegnek N. Somkut Mező Város, Törökfalva N Körtvélyes, Sztézer és Jeder falvakal tartozik ezen községhez egy fajok község mely mintegy 15 házat számlál ennek neve Runk más neven nem esmeretes, ez köti öszve a Törökfalvi határal egy kies domb élen honnan a le nézés fel felé menve jobrol van Sonkutpatokara balrol Törökfalvára e dom él reszint szánto reszint tagos házi gyümölsös kertekből ál – innen felfele menve a Domb élen több irtásos és Erdő folytos helyeken érjük a Körtvelyesi határt honan egy más domb élen le terünk igan csak erdős hely közt a Sztezseri határ mellet csak hamar érjük a Jederi határt ezen domb élen mely kies hely egeszen szánto menve érjük a Sonkuti határt mely mellet le menve a patakba annak fel a határ mellet csaknem a falu mellet a Kornyasza Erdő szelig mely erdő el válaszja a Sonkuti határtot e község határát innen fel fele menve el erjük azon fajok községet a honnan el indultunk. –

[217b] E község fekszik egy kies völgybe nevezetesége az hogy számos és jo gyümölsöt termő fái vannak – van ugyan a határba és a házi kertekbe is több darabb szőlök de Bora említést nem erdemel mivel az északi szélnek ki van téve és e mián vad bir továbbba azon nevezeteségel hogy hajdan itten volt a megye háza hol a közgyülések tartattak, mely epület kitsisége mián később el adatatot. Egyébb nevezeteségel nem bir.

Kelt Sonkutpatakan 10/4 865

× Szurduk Juon K. előljoro
× Gitz Nutz v. tag
× Dán Maftyei v. tag
Major Gergely
Jzö

[219a]

Hely nevek

Stezsér Községeből Kövár Videkéből.

Stezsér községe fekszik Kövár Videke Nyiresi Sz. Biroi Járásába lakoi mind Román ajkuak a köz monda szerint ezen ma tsak is 28 ház sz: allo község Kovár vidéke egyik leg regib közsegeihez tartozo község fekvése két hegy lántz közt áll nyilt helyjei ezek Pe morinye, La Akasztasē Pe Gyálu Legelő és tseplész Fátze Stezszerului erdő Szvesia Kuriturilor szánto és kaszalo részint használhattalán vad hely, – la Kurpenyá szánto Kapatul Szekaturi szánto legelő és erdő fundu veji kaszalo és erdő La Ptyetris erdő, La Luptyistye erdő La Ploptyi Riului Kaszalo.

Kelt Stezsér 16/3 865

+ Buje Pétre fbiro
+ Buje Alexe
+ Triff Illie
Wéber Beniamin
K: Jegyző

[220a]

[Szakatura]

Helynevek

Kővár Vidék Szakatura községből

1^{sör} Kővár Vidék, Nagy Bunyi Járás, Székhelye Nagy Somkut.

2^{or} Szakatura (románul Secatura) ezen helység fekszik egy völgyön hogy pedig nevét honnan vette nem tudhatni.

3^{or} Nem volt hanem mindég azon név alatt existált.

4er -----

5^{ör} Nem tudhatni mert igen régtől olta népesített.

6^{or} Semmit nem tudnak mondani.

7er A Helységnek külső határán következő helynevek forognak fen.

a, Fátzá ezenhely fekszik a Számos vize mellett az ország uton felül áll szántó és erdőből, fáczának hívják minthogy egy délnek fekvő oldalon fekszik.

b, Doszu ezen hely azért nevezetik Doszujnak minthogy egy éjszának fekvő oldalos dombon fekszik áll szántó és erdőből.

c, Luncsile ezt pedig azért nevezik úgy mert ezen hely mint szántó földekből áll mely nyilakra van ki egyenlitve.

d, Dumbráva áll kaszáló és szántó földből nevét hogy honan kapta nem tudatik.

e, Seszutzu áll erdő és kaszálóbol nevét honan nyerte nem tudni.

f, Dimburile áll erdőből azért nevezik Dimburinak mert ezen erdő dombokon fekszik

[220b] g, Málu ezen hely áll szántó és erdőből azért nevezik málnak mert egy nagy dombon fekszik és találatnak oly gyenge kövek a melyeket málnak neveznek románul:

h, Droáholá ezen hely áll szántó kaszáló és legelőből nevét honan nyerte nem tudni.

i, Váleá lui mácsok erdő miért hívják úgy nem tudhatni.

k, Oszijor kaszáló szántó és erdőből áll hogy miért hívják úgy nem tudni.

l, Szinzseri szántóbol áll név eredetét nem tudni.

Kelt Szakaturán martzius 7^{én} 1865

+ Both Vasz alike fbiro
+ Both Ursz }
+ Zsurzse Ursz } esküdtek
Papp János
Jegyző

[222a]

Helynevek megnevezése Szakállos falva községe részéről.

Kövárvidéke Berkesz Járásohoz tartozik Szakállos falva községe, – a községnek a jelenben is azon neve él, – a községnek hajdanában is azvolt az neve, – Szakállos falunak pedig azért hívják, mert régente a községet a Lápos folyam vize környül folyta, s mintegy ék formát képezett, vagyis mintegy szakált, – A község pedig hallomás szerint egy aradi embertől népesítettetett volna, mí annyival is inkább híhetőbb mint hogy maí napíg is vannak községünkben Rad nevezetü egyének. – köztudomásból csakis annyít említhetünk, mint amennyit már fentebb is említtünk – A község határában előfordullo düllök megnevezései: Tábla Ungyu Urmuluj szántó, és kevés kaszáló. – Balta Karni szántó, és kevés kaszáló, – Balta Kurnínak, pedig azért hivatik, mert Karullya községéből ered azon folyam – Táblá Bolotrokuluj szántó és kevés kaszáló,¹⁷ – Ungyu Belenoji szántó. – Tábla Gírlá szántó, és kevés kaszáló – Mardiczáva szántó, kaszáló – Lázu Csuráruuluj¹⁸ szántó és [222b] és kaszáló – Padurea szatuluj kevés szántó, és legelő, – Ín míleri, legelő. – Tábla Irtásuluj kaszáló, s kevés szántó – Táblá kureturi szántó, és kevés kaszáló – A folyó vizek megnevezései: Lápos vize, mely foly Szakállosfalva községe határán keresztül, – s folyása által keresztül hasítja, az oláh kékes – Fekete-falusí – és Ujfalusi határ részleteket is – mely községek léteznek Szathmár megyében – Valea kolecsi mely ered szomszéd Kölcsé községéből és foly a falu derekán a templom mellet s befoly a Lápos vízébe, – végteré Gírlá ezen hely azért neveztetik ugy, mert a Lápos vize tekervenyes görbedességeáltal olly görbe helyeket állított, hogy egy valaki a mikor megnézte volna, s azt mondta volna hogy görbe, tehát o gírlának mondta a helyett tehát hogy görbe, Gírla. Valea Csonkásuluj – ezen elnevezés onnan származik, mert egy bizonyos csonka fa mellől lefolyo érből származik a Csonkás nevü patak a mely foly Kölcsé, Remete, és Szakállos falu határ vonalai között, ott lejövén a község határán kanyarodva, befoly a Koltai határon keresztül a Lápos folyo vízébe. – megjegyzésül azt hogy az ezen [223a] patakon keresztül folyó vízen egy állandó híd van rajta, melynek hosza 5. 6. öles hoszuságu a hol, s a melyen a Katalinból Koltora menő uton járo egyének járnak –

¹⁷ ezt azért hivatik ugy mert hajdanában a Lápos folyam vízfolyása ott folyt. –

¹⁸ ez a helyiség azért neveztetik ugy. – mert hajdában a czigányok bőr rostákat készítettek –

Szakállofalva

Kelt Szakállos falván, Aprilis. 12. 1865. –

felodás szerint
jegyzette:
Takács józef
jegyző

P. H.¹⁹

× Pap nutz biró
× Pap Dumítru.
Mosa György falu öreg
és eskütt.

¹⁹ A pecsét felirata: SIGILU COMUNIT ...

[224a]

Helynevek

Szaszar községből, _____ megyéből.

Magyarol Szaszar – romanul Zazariu, neveztetik más kép Zazar bányának:

Határában eső dülők nevei e' következendők: u: m:

Kelenyisa vette eredetét egy pataktól:

Dupe riu, hogy a' vizen tul vagyon.

Vále borkutului: a' borpatak folyotol

La Hizui a' szöllöktől

Cetre pedure – mint hogy az erdő alatt vagyon

Cetre Lepus – mint hogy a Lápos folyam a' alatt vagyon.

[226a]

Helynevek

Szelnicze községből, Kővár ~~megyéből~~ vidékéből.

^{1sör} Kővár Videke, Nagybunyi Járás

^{2ór} A községnek elő neve Szelnicze ez néven ország szerte ősmertes, Roman neve Selnitzá ezen néven ősmertes a környékbeli Román falvak lakosai előtt. ^{3k} ^{4k} ^{5k} és ^{6k} nem tudotik –

[226b] ^{7er} aspra nevü hegy nagy köszikla.

Diálu svirdíni egy magos hegy csere bokóral. –

Hirtopi nevü hely, sok gödrökkel,

Diálu naltu leg magasabb hegy a kózség határába,

Opcina nevü nagy erdő hajdonaba vad sertések is tartózkodtak. –

[227a] Diálu Ceteti nevü hegy alatt vagy egy Csür főrma nagysagu ~~ju~~ barlang ~~bemenete~~ jároja csak mint egy közönséges házajtó – ennek közepén van egy kut és egy fűszfa –

Diálu lacului nevü hegy több forasokkal bővelkedik –

Zepode nevü hely völgyes –

Plopisú hajdonába nagy nyárfa erdő volt, jelenleg legelő –

Valea glodului nevü patak szép kaszáló. –

Selnitzá 7/4 865

Christe Gábór m
jegyző

[228a]

Helynevek

Szurdok Kópálnok községből Kővár vidékből.

- 1., Válya Hotarului keletfelől szomszédoltattik Kópálnok Monostori határral, hol Monostor felől folyó Lápos vizéig terjed,
- 2., Pala Pareu Flossoje puna la Aria lui Mnyiron és és Kópálnok Monostori határral szomszédoltattik – abba foglaltattik meredek hegyen egy rész cseplész erdővel,
- 3., Valye Felhároji hajdanában még nagy erdőség volt, ottan tolvajok tartózkodtak onnét hegyre menve –
- 4., Doszu voji ez is a hegyen K: Monostori határral szomszédos.
- 5., Balta Nyagre egy meredek nagy hegyen, hol délfelől a K: Monostori és Prelukai határokkal szomszédoltattik.
- 6., Butsumu lui Bot ez szomszédoltattik délről Prelukai és észak felől a Butyászai határokkal, többnyire legelőül használtattik, ‘s terjed egész Válye Ojíig nevü egy igen mély völgyik és Lápos vizig,
- 7., Válya Plesului hely van a községnek egy darabb szálas erdeje és nagy hegy – ‘s szomszédoltattik nyugotról a Kis Körtvélyesi szálas erdeivel.
- 8., Vervu Muntselului, hol Magyar Lápos felől csinált ut hegy tetőn keresztül megyen, ezen határ rész is a Kis Körtvélyesi határal la Valye Szkurte nevü helyig terjed,
- 9., Valye Merilor mely szomszédoltattik északról a Berentzei határal, azon részbe van G. n. Egyesült Ecclesiának [228b] egy kevés szálas erdeje is,
- 10., Ptyitsoru Czapului az is északról a Berentzei határal szomszédoltattik, nagyobb része legelőül használtatik – terjed egész Berentzei folyó kis patakig – onnét
- 12., Valye Padutseilor mely onnan nevezettik, hogy ezen részbe sok tövis bokor találtattik és szomszédoltattik a Berentzei határal, dombos szántó földekel és legelővel ‘s kaszállóval elátva – fel a hegyen határosztattik a K: Monostori határral és szállas kis erdővel onnét lemegy egész a’ csinált utig Pe Válye hotarului onnét
- 13., Seszu cu malu közel a községhez egy szép kis tér melyen jó szántó és kaszálló földekel bír,
- 14., Resztotsilye cu arini Monostor felőli rész, az is jo teres helyekske melynek dél felőli szélébe Lápos folyo viz folyig.
- 15., Zsugasztralu cu Doszu Voji Domossa – egyik része meredek hegynek Preluka felől ki rug – azon részbe van egy rész cseplész és bokros hely – többnyire legelőül használtattik.

Szurdokkápólnok

- 16., Vervu Prentyeszí az ís meredek hegy – csak zabott terem nagyobb része pedig legelőül használtattik,
- 17., Rontásu Butyászai határ felől esík, az ís az előbbihez hasonló csak zabott terem és legelőnek használtattik,
- [229a] 18., Ptyitorsu Landyerászku, ez ís hegy 's völgyből álló, használtattik zabnak és legelőnek,
- 19., Ptyitorsu Mosului ezen rész ís hegyből, völgyből álló, s nagyobb része legelőül használtattik – és egyik részét zabbal vetni szokták,
- 20., Ptyitorsu Urszului ezen rész ís előbbivel hasonló – az ís zabnak és Legelőnek használtattik,
- 21., Pa Gyal Lyakuri ez ís meredek hegy, zabnak és Legelőnek használtattik,
- 22., Ptyitorsu Gabonásului terjed le egész Lápos folyóig zabott termő és legelő hely,
- 23., Ptyitorsu Korbului ez ís meredek hegy és völgy, zab vetésnek és Legelőnek használtattik.
- 24., Pe Oszoj meredek hegy erdővel ellátva – imit amot zabb termő szántó földek is vannak.
- 25., Vervu Kolnítilor ez ís hegy erdő nélkül, zabott termő és legelő hely – enek alsó részébe találtattik borvíz forrás, mely nevesztettik Borkutnak,
- 26., Muntsel – Tavaszi buzat és zabot termő hely, 's az elsőbb részébe kevés Tengerit ís termesztik.
- 27., Valye Cziorí ezen rész ís az előbbihez hasonló és azon Gabonát termő hely,
- 28., Valye napytilor egész része csak legelő és nyírfa termő hely,
- 29., Dumbráva ezen rész ís legelőnek használtattik.
- [229b] 30., Válya Bozintzí, ezen rész meglehetősen gabonát termő hely.
- 31., Gyálu Paruluí, mely nevesztettik onnan, hogy ezen részbe sok vatzkor fák találtattak – mos pedig szántó földeknek használtattik.

Kelt Szurdok Kópálnokon 31^{ik} Majusba 865

Onáts Juon falus bíró
Knagler Pál mk
Jegyző,

[230a]

[Toplica]

Helyneve

Toplitz községének mely kebeleztve van Kövár vidékén a Solymosi Járásban ezen vidéknek székhelye Nagy Somkut mező város a Járásnak Resztolts község

Toplitz község. eredetileg Toplitzának nevezik I dülő a község melyben vagyon 57 lako ház. vagyon egy nevezetes viz forrás mely nagy kösziklák közt foly ki. fintina Szátului nevezetű II^{ik} dülő Táblá ritului nevezetű, mely a falun fejjül egy szép völgyen fekszik nap nyugat felől. ebben fele szánto fele kaszáló földek vannak, a dülő végébe Purkarezi határ felől vagyon egy magos csuts Kornu Szpriji nevezetű

III^{ik} dülő Táblá Luntsi ebben szánto földek és legelő helyek a szántok közt találatnak. a dülő közepén egy kis patak foly Valea Szkurta nevezetű

IV^{ik} dülő Táblá Lazului nevű ezen dülő a falun fejjül észak felől fekszik, ebben több szántok találatnak, követses és legelő helyek vannak, van egy árok pereu Styubejelor nevű. a mely esős időkben sok köveket hajt le a faluba.

V^{ik} dülő Táblá podurilor nevű ebben van szántok kaszások, van egy oldalas hely Kasztá gyiji nevezetű melyen a régiek szállott tenyésztettek, ezen dülő a falun alol kelet felől fekszik, és a közepén egy patak foly Lemény felé.

Vége a lakosága román. takarékos és szorgalmas nép.

Toplitz November 22^{én} 1865

P. H.

Pap Gavris fbiro

Nan onutz Esküdt

Getze János

jegyző

Szabo Farkas m fő kurator:

[232a]

Hely nevek

Toplitzza község Solymosi Járás Nagy Somkúti Szék
Kövár vidékben

- 1^{ör} A község Toplitzának nevezetik, van a községben egy nevezetes víz forrás kösziklás oldalbol foly fintina Szatuluinak nevezetik. van a község mellett egy víz motsáros tó melyben csik is van.
- 2^{ör} Rit nevü düllöben van egy kösziklás domb, Kornu Szprijinek nevezetik, több jeles helyek nem találatnak, tsak szánto és kaszálo földek
- 3^{ör} Lunka nevü Táblába nintsen tsak szánto kaszálo földek valami nevezetes hely nem találatik
- 4er Poduri nevü düllöben vagyon egy kopasz oldal. mellyen régebbi idökben szöllö is volt.
- 5^{ör} Veltsele nevü düllöben több erdös bokros helyek találatnak

Toplitzza Julius 31^{en} 1864

+ Pap Gavris fbiro
+ Szabo Juon esküdt
+ Nan Onutz esküdt
név alá iro Getze János
jegyzö

[233a]

Helynevek
Tölgyes községből, Kövár megyéből.

[234a]

Hely nevek.
Tölgyes Községéből Kövár vidékéből:

Tölgyes községe fekszik Kövár videke Nnyiresi Szbiroi Járásba lakoi mind Roman Ajkujak a község határán találatnak a következő hely nevek a Dumb-rava nevü szeles erdő mely a falu derekán téren fekszik ennek aljában a falun felül a Jederi Patak mellett egy völgybe pe Rituri szánto és kaszáló tovább la Plostyina bokros erdős legelő hely nevü honan alább tsak ugyan az említett patak mellett van a Korha nevü helyen szanto és kaszáló, it ertük azon ponktol a honan el indultunk.

Kelt Tölgyes 17/3 865

× Birle Mihály közs. Elöljáró
Wéber Beniamin
jegyző

[236a]

Helynevek

Törökfalva községből, Kővár vidékéből megyéből.

Magyarul: Törökfalva, romanul: Buciumi, eredeti nevét hogy honnan vette, emberi emlékezetből nem tudatik. –

Ezen község határán lévő helyirási határrészek nevei: Lunka, Freszinyés, Valea Csoltului, Dumbrava, Calea prizlopului, Petrisu, Prisaca, Lazu, Valea Kurtujusului, Tejetura, Fatza fintini, Leturoasza. – Folyó vizek: Berszo nevű patak. – Lakoi: Románok, és néhány Zsidok.

Kelt Törökfalván 8/4 865.

Dale Juon
főbiro –

Pintye Péter sm
jegyző

[238a]

Helynevek

Varaju községből, Kövár vidék megyéből.

K. Solymosi Járás N. Somkuti Törvény Szék.

Varaju, Varalyu (romanul: Uaraiu – Oaraiu) név alatt ismeretes – hogy nevét honnét veszi nints adott:

Határ nevei: 1 Dosz. 2 Prisznyel – 3 Plesa – 4 Pripor – 5. Ripa – 6 Válya – 7. Virvu tyiselor – 8. Berszeu – mellyen 's mellyből a Berszo folyó ered 9. Preluts. –

Varalyu 864 Julius 3^{án}

× Rátz György fbro
Csocsán János
jegyző

[240a]

Hely nevek.

1. Kövár vidék. Kis Solymosi Járás Varalyu községből
2. A községnek hány féle neve él most mellyik neve ismeretes ország szerte?
Varalyu községnek más neve magyar nyelven nints románul Varaiu
3. Volté hajdon a községnek más el nevezése vagy tán csak külön féle kép iratott a mostani helynél? Varalyunak más elnevezése nem volt. –
4. A község mikor emlittetik leg korábban? Erről adott nints. –
5. Honnan népesítettett? erről nincs adott.
6. Mit lehet tudni köztudomásból hagyományból irot vagy nyomatott emlékekből a nép eredetéről értelméről mind egyik nyelvü hely? Semmit. –
7. A község határában elő fordulo több topographiai neve? Varalyu község határában következő topographiai nevek vannak u. m.

[240b] 1. Doszu mellyben szántok 's erdők vannak. 2. Prisznyelu a határon a leg magosabb hegy. 3 Plesa hol szánto kaszalo s legelő van 4 Pripori erdős hely 5 Ripa legelő hely 6. Valya erdős 's völgyes hely 7. Virvu Tyisilor szánto földek s omladékok. 8. Birszeu honnét veszi nevét a Somkuton keresztul folyo Patak

Varalyu 1865 nov 20^{án}

× Kiss Todor fbro
Csocsán János
jegyző

[242a]

Helynevek
Vaad községből, _____ megyéből.

[243a]

Vaad községe

- ad I Kövár vidéke székhelye nagy Somkuton, vaádi járása jelenlegi hivatala Csernefalva, de a régebbi felosztás szerint, mint öreg emberektől beszélni halottuk, régebben rovásos szolgabírák voltak miglen egy Vaádi Péter nevezetű irás tudó és mint illyes nevéből vette a járás is nevét a mikor a Vaád helység rév-Kapálnok név alatt is állott a közelebről lefolyt rendszer alatt a járás név Kmonostori alkerületnek neveztetetett, azért mert a hivatal székhelyét Kmonostorra telepítette hova, hova a vaádi járáson kívül több helységek valának csatolva. –
- ad II A községnek jelenleg csak egy neve él, az az Vaád mely magyar német és Román nyelvben változatlanul marad, a régi időben ezen község Rév Kapálnok nevét viselte.
- ad III. Volt a hogy nyilatkoztunk a második pontban.
- ad IV. A község mikor említetik legkorábban? nem tudhatjuk, ha nem halomásból annyit tudunk hogy ez a legrégebbi község az egész járásban. –
- ad V. Aról csak annyit megjegyezzük, hogy a község két családból u. m. Nemes Mark és volt jobágy Kosztin családokból a családokból a község népesített. –
- ad VI. A név eredetéről csak annyit tudunk, hogy régebben a község hajdanta Rév Kopálnok nevet viselt, és a hogy nyilatkoztunk az első pontban, hogy akkor irás tudatlan szolgabírák voltak a míg egy Vaádi Péter irás tudó szolgabírnak lett, és így a helyiség az ő neve alatt maradt. –
- ad VII. A községben 6 határ részek vannak, az első határ rész bent a faluban található és többnyire kertekből áll, ott található jó kutak, fekszik dél felől egy szép dombon valamint éjszak felől is. A község többnyire sík és szép mezőn fekszik. A második In Braniste nevű határ részben vannak szántóföldek és jó kaszálók de a apro határ részek nincsenek fekszik Laczkonya felől Luncitoreu Molitur [243b] nevű harmadik határ részben a apro határ részek nincsenek, ezen határ részben vannak szántó, kaszáló és kevés legelő földek. Poeniloru nevű negyedik határ részben több a probb részek nincsenek, ezen határ részben vannak jó szántó és kaszáló földek, Tyinosice nevű határ részben több a probb határ részek nincsenek, ezen határ részben van szántó, kevés kaszáló és erdős föld. Perilor vei in poena Dealului nevű hatodik határ részben, a probb részei nincsenek, ezen határ részben van közönséges szántó, kevés kaszáló és erdő.

Vád

A Vaádi határ szomszedoltatik Laczkonya és Csernefalva határokkal Délről a Rusori Nyugotról K. Monostori és Ejszakról a Berenczi határral, a határt metszi egy patak mely Kapnyiki viznek neveztetik, K. Monostoron a Blozsai vízel egyesül és haladva a Szurdok Kapálnoki határon keresztül, végre a Koási határban a Láposba ömlík.

A községben taláztatik egy út vonal mely Kapník Bányáról a nagyutba vezet Koásnál. A falunak vagynak 4 lisztelő malmai melyek a fen említett folyó vitzől hajttnak. – A határnak vannak 1754 hely írási számjai. –

Kelt Vaádon 1864 Május 5^{én}

+ Kosztin Jakob
f. biro

[244a]

Helynevek

Zsugásztra községből, Kővár megyéből. vidékéből

1^{sór} Kővár vidéke, Nagybunyí Járás.

2^{or} aközségnek elő neve Zsugásztra ez néven órszág szerte ősmertes Román neve Jugestreni ezen néven ősmertes akörnyékbeli Romanfalvak lakósa előtt 3. 4. 5. és 6. nem tudatík

[244b] 7er valea calului nevű határ rész, szép kaszáló réttel, mit igen szeretnek alóvak. –

Valea opri nevű hely, hol hajdonaban nagy erdő volt, jelenleg szép mező. –

Ponitia feteloru nevű hely, hajdonában, két leány birtoka volt. –

Certediu, nagy erdő lévén most csak csere bokros hely legelövel.

[245a] Hirtope nevű hely, igen meredek csuf hely –

Fatzá é armata hajdonaba nagy erdő lévén, ~~hogy~~ hol többen vadasztak – a vadaszok közül egy ott letelepedvén lak~~helyet~~ házat épített maganak, – jelenleg szép haszón alá vehető föld. –

Doszú lui czipou nevű határ részben van egy magós dómb, czipó formára. –

Bulbucu nevű határ részben van egy főrás gyönyörű vize, melyből az egész községbeli lakósók vizet hordanak.

Pe arsuri nevű helyen nagy erdő volt, melyet ~~tüzel~~ leégetek most szép mező –

Fatzá mare nevű határ rész hajdonába egy nagy leány birtokába volt. –

Zsugásztra 7/4 865

Criste Gábór

jz

Kraszna vármegye

[1a]

[Almás]

Kraszna vm.

Kraszna megye.

Sz. Somlyoi járás

Kémeri szakasz

Szolgabirói szék Zovány

Almás községe mint neve is gyanítani engedi valószínűleg korábban magyar ajku lakosság által volt népesítve, lehet a véle határos Kémer Balyok Kis és Nagy Paczal magyar községekre hivatkozni.

Általában az olah ajku népeknek jellemőkben áll valamely község nevét, hatsak lehetséges minden áron elváltoztatni, de Almásra nézve alkalmazható elnevezést nem találhattak, 's így történetelt hogy ezen nevet korszak korszaknak változatlanul adá át, neve pedig magyar helységet gyanítat, 's ha régebben magyarok lakták, és hogy pusztultak el? bekésebb helyre vonultak vagy a villangos korszakok áldozatai lettek, vagy általában mi történetelt velök, – a történelem lapjai nem jegyezték fel. Hogy pedig a községnek hajdon más elnevezése lett volna adatok hiányában meghatározni nem lehet, valamint azt sem hogy leg korábban mikor neveztetik.

Népesítésére nézve nagy részt körül fekvő Déda Nagy Bajom, Szoldobágy Somály, Oláh Csahoj és Szunyogd községek magyarok csekély számal léteznek, átvándorlások Kémer községből, a Zsidok szinte kevés számal külömb vidékekről csoportoztak össze külömben a lakosok általában olah ajkujak földmivelök.

Megjegyzendő Almást Szovárhegytől, mely a községet kiegészítő rész, egy termékeny domb által választatik el, azonban Szovárhegy (aláhosson elfordítva Sorhigza) Almásal egy és ugyan az – egy biroja van – közigazgatásilag is egynek tekintetik. –

Sirmező két domb közze szoritott völgy, melyet közepén a Kémeri patak mély medre szeg ketté, általában termékeny helyiség, mit a jobb oldalon lévő szőlőhegyek tanusítják, e határ rész 6 házal ellátva, melyek a községhez tartoznak. Nevét hihetőleg a (sir) főnévtől vette lehet hogy elébb ottán temetkezési hely lehetett, mit igazol a jelenben is hozzá közél lévő községi temető is.

[1b] Chircse patak (Valea Chircse) mint egy 400 öl hoszusagu tekervényes viz mosás, mellyben a vizmosás következtében kőszén telep fedeztetett fel, ennek területe jobbra balra 116 hold kopár és sovány hely, nagyobb része fiatal csere, ez az egész határ rész legelőnek használtatik e nevét a községben lako Chircse Család után nyere hogy ezek közül hajdonában ott földrészeket birtak.

Ruzsa két hegy által határolt fel körü völgy mindkét oldalán a domboknak sűrű bozot termik. – Ugy látnak hogy ezen helyiség őserdő lehetett, mit a pusztító kéz által szándékoson, vagy feledékenységéből meg kimélt egyes fák ősrégiségekkel eléggé tanusítanak. –

Völgye számtalan forrásokkal van ellepetve, mely keleti részén egyesülve a távul szemlélőnek ezüst színű csermelyt tüntett szemébe. Jelenleg legelőül használtatik.

Nevezetes ezen határ részben, hogy mint nehezen járható fekvése is könnyen érthetővé tesz, közönséges vadaink közzül nyul, őz, roka, farkas is kapható, sőt a vad diszno sem ritka.

Aresztie nevű határ rész a község mellett, gyengén emelkedő gabonat termő domb, felső részén cserjés helyekkel, mely legelőnek használtatik.

Kimpulung nevű határ rész egy magasabb domb, mely napnyugotfelől északra fordul hoszába, alsó része jó gabona termő hely, hol felsőbb része cserje és erdő tsupán marhák legeltetésére használható

Varatyik nevű határ rész egy kellemes délről, fél hold formára észak felé napkelletnek forduló, jó gabona termő Völgy, melyet egy patak hasít kétöbe, magas dombokal körül véve, melyek cserje és erdő, tsakis legelőnek használható.

Bükk nagy erdő mely észak, napkellet délnek fordul a részokről, a község határát képezi, számos völgyekkel ellátva, hol nyul, őz, roka, borz, Farkas, és vad disznok kedves helyeket találják.

[2a] Plés nevű határrész egy magasabb domb völgyekkel ezek között egyike Pepe nevű patak által ékesítve ennek nagyobb része gabona termő hely és szőlő, többi része cserje és erdő, mely legelőnek használtatik.

Málu nevű határrész a falu közelébbe, két völgyek egyikét tolvaj nevű patak futja át, nagyobb része gabona termő hely, más része erdő és cserje legelőnek használtatik

Csonka nevű határ rész dombos hely egy völgyel, Klimpa nevű patak, kevés része gabona termő hely és szőlő, nagyobb része terméketlen hely cserjéből állandó, mely legelőnek használtatik.

Mezerator nevű határrész az egész magas dombokból álló gabona termő hely és szőlő, kevés cserjével mely legelőnek használtatik.

Tynasze nevű határ rész. a község közt dél és napnyugot oldalon terjedő domb szőlővel, jó bort és sok csümlőtset termő hely, kevés cserje mely legelőnek használtatik

Kopasz nevű határ rész egy domb, melynek alsó része széna termő hely, – felső része terméketlen kopár cserjés hely, legelő. ajába egy kis patak.

Lunka szép lapái, nagy kaszáló rétekel jó széna termő hely, közpén egyesült Kémeri, Varatyik és Kopaszi patak által metzve, a Beretyo folyomig.

Almás

Sészu lapai kaszálo rétek, széna termo hely, Ruzsa és Tynasze völgyekből került patakok folyásával diszesítve, melyek alabb a Beretyoba folynak.

Beretyo, csendes folyom, Somaly község felől a határba, először Lunka határ részt körül, Szovárhegy község allá botsátkozik végig folya, a honan Seszu határ rész szélin Szoldobágy fellé Bihar megyébe veszi folyamát, Ország utja nints, de a falun át vezető közutak vannak, Kemer, Déda, Szaldobagy és Balyok fellé.

Almás Majus 7^{en} 1864.

matok Karoly mk
köri jegyző

[2b]

[Kispacal]

Kraszna megye.

Sz. Somlyoi járás

Kémeri szakasz

szolgabiroi szék Zóvány

Kis Paczal magyar község, de honnan vette nevét, bizonyos adatok hiánya miatt, semit sem lehet felhozni valamint azt sem hogy legkorábban mikor neveztetik. Határos Nagy Paczalal, mely Középszolnok vármegyéhez tartozik, 's egy hid válasza egy mástól. Diszér Lúki és Kenyite Bihar megyéhez tartozó községekkel, továbbá Kraszna Paczalusa községgel, fekvése hegy oldalba lapájon, magyar lakosain kívül, keves számú romának, kik a körül lévő oláh községekből, telepedtek oda, vannak csekély számú Izraeliták is, kik különböző helyekről kerültek oda.

Népesítési mint gyanítani lehet Nagy Paczal községből származhat.

Paczalusa egy kis külön község Kis Paczal N. Paczal és Genyitével nem különben Közép Szolnok Paczalusával határos, melyet román ajkú nép lakja, van egy néhány Zsido is, kik más községekből származtak itt is azon körülmény hogy a név származás nem tudható, Kis Paczal közsegehez tartozik, egy földkönyve, egy birája közigazgatásilag is egynek tekintetik, határ részei következők.

Belső telkek, igen termékeny kertek.

Morgo határ rész magasra emelkedett szőlőhegy, mely jobor terméssivel ditsekszik.

Paczalfü határ rész egy termékeny domb völgyel, melyet egy kis patak hasít kettő, gazdag gabona termő hely.

Farkas hegy – a Leányhegy nagy domb szőlőt és gyümöltset termő hely.

Farkashegy oldal egy völgyel, melyben több forások léteznek, szőlő és gabona termő hely.

Som kut oldal határ rész. nevezetes híres forás kutjáról nem nagyra emelkedet domb oldal, gabona és széna [3a] termő hely.

Kővér határ rész lapai, nedvesége miatt gazdag széna termő hely.

Százforintos határ rész lapái községlakosai széna rétjei, gazdag széna termő hely, ennek eredeti nevezése onnan származik, hogy ez előtti időkben e lapájon a gazdag széna termés mián, egy kaszás rétet 100 forinton aloll meg nem lehetett vásárolni

Lonka nevű határ rész lapái széna és Mále termő hely.

Szent Illona nevű határ rész lapái gazdag gabona termő hely.

Kispacal

Reketyés nevű határ rész lapai bokros hely legelőnek használtatik, egyébberánt bő szénát is terem.

Vérvölgy határ rész csekély domd gazdag búza termő hely.

Agyagos határ rész nem magos domb gazdag buza termő hely

Konya rét nevű határ rész. lapái, gazdag buza és széna termő hely.

Erdője nagy Ruzsa erdő név alatt, melynek határa Almás, Közép Szolnok megye N. Bajom, – Bihar megye Diszér és Dédáig rug, hajdonába őserdő, minek jelei látzodnak, közönséges vadaink közül Nyul, Borz őz, roka, Farkas és Vaddiszno kaphato.

Ezen erdőhöz Kis Paczal, Paczalusa, Nagy Paczal Közép Szolnok Paczalusa és Csekenye községek tartanak faizási jogot.

Folyo vize nints, de a községben sok kuttak léteznek egéséséges ivo vize.

Ország útja nints, tsak egy nagy köz útja a községen át Tasnádrof Margittára vezetve.

[3b] A Felhozatokon kívül Kis Paczal községről semmi nevezetést említésbe hozni nem lehet.

Kis Paczal Majus 7e 1864

matok Karoly mk
kőri jegyző

[5a]

Helly Nevek Also Bán Községből Kraszna megyéből

Sorszám

1. Kraszna megye Krasznai Járás Csiseri szakasz
2. A községnek Neve Magyarul Also Bán Románul Banyisor
3. Ezen Helységnek eleitől fogva ez volt a neve 's más névvel soha sem birt
4. Ezen község eleitől fogva ezen névvel említettett 's említettik mais
5. Maga magából nepesedett annyira a mint most van
6. Semmit sem lehet tudni sem iratokból sem más hagyományokból ezen név eredetéről
7. Ezen Also Bán községe határán Felső Bán felől jön vagy folyik keresztül az községen és határán egy Patak mellynek neve magyarul patak Románul vále A mint az községből ki lép az Ember nap kelett felé a Petselly fele vezető uton ahol léteznek ez nevü földek.
 - 1^{ör} Sesu nevü ennek nagyob része Szánto föld van benne kevés kaszállo is. tér helyly
 - 2^{ör} Az uton fellyül Stéfarnyáse, ezis Szanto föld van benne kevés kaszállo is
 - 3^{ör} Másár ennekis egy része Szanto föld más része kaszállo
 - 4er Kopestel ez kaszállo hegyes és dombos helyly
- 8^{or} A községből nap nyugot felé menve a Felső Bánba menő uton fellyül
 - 5^{ör} A községi Temetkező helyly
 - 6^{or} A község Kosna vgy Rontsa nevü Legelője
 - 7er Dimbu Bolotok ez is kaszállo és Szánto föld
 - 8^{or} Rontsa ez is kaszallo Szánto közbe közbe fiatal fákis vannak benne
 - 9er Vladoje az egészben most nevededő Erdő az Eklésiájé
 - 10er Feset nevü Erdő melly uraságé
 - 11er Ugyan tsak Fesett nevü helyly melly kaszállo és Szánto föld
- 9er A Felső Bánba menő uton alol job kézre egész le a patakig
 - 12^{szér} Pa vale ezis Szánto és kaszállo
 - 13^{or} Itten van egy egy kövü vizi Malom.

[5b]

- 10er Keresztül menve a Felső Bánból le fele folyo Patakon
 - 14er Jön az ugy nevezett Hiresnye ez is Szánto föld
 - 15^{ör} Fundeture ez is községi Legelő
 - 16^{or} Kodobirtz egy nagy ki terjedésü Szánto föld.
 - 17er Spinyi viilor – ez is Szánto Föld
 - 18^{or} Itten van egy darab Szöllő hegy más neve nints tsak la vie
 - 19er Frilose ez is mind Szanto föld

20^{or} Aristrie Linge Lunka ez is Szánto föld

21er Glimeje ez is Szanto föld

22er Dimbu Mori ez is Szánto föld

Ezen Also Bán Községe határai Szomszedosok Nap Keletről az Pecsely községe határ részével Délről a Csisér és Balla házi határ részeivel. Nap nyugotrol Felső Bán községe határ részeivel. Eszakrol Máron községe részeivel.

Melly fent leírt Also Bán Községe egész határán lévő föld helyek nevei hogy az itteni őregek fel adások szerint iratott légyen le azon meg Jegyzéssel hogy itten az egész határon semmi némü tanya szállás és forás s nádas hely nem létezik azt bizonyitom Also Bánban Április ho 12^{kén} 1864^{dik} Esztendőben

Nagy Lajos mk Községi Jegyző

[7a]

[Bagos]

Ad nrum 490/k i. 864.

Jegyző Könyv

Melly fel vétetett Kraszna megye kebele béli – Bagosí Szolga bíroi Szakaszbba fekvő Bagosi Jegyzői körben – folyó 864^{ik} Év Apr 11^{én}. – Megyei Első Al Ispán Tekintetes Márkus Florian Urnak – f. évi Mart 12^{ről} 490 sz. alatt kelt, 's tisztelettel vett azon rendelete értelmében, – mely szerént Pestí Frigyes Magyar Akadémiai Tagnak – a nagy mlgu M: Kir: Helytartó Tanátshoz tett fel folyamodás következtében, adat gyűjtés – a közlött nyomtatott íveken látható útasítás szerént állíttasson ki; – Bagos – Borzás – Magyar Valkó – Oláh Valkó községeiben – régi iratok meg ví'sgálása, 's, öreg Emberek kí halgatása után – az eredmény jegyző könyvbe foglal-tatik e szerént: –

I. Bagos Helységére nézve

1^{ső} 2^{ik} kérdések: Bagos Helységét magyar Reformatus népség lakja, 200 ház számból áll, – Bagos hajdan fejedelmi mező váras volt, – a fejedelmi kastélynak köalapja a Templom uttza felső során lévő Telkeken a föld alatt ma is meg található, ezen Telek pedig már urberes természetűeké váltak, – mikor vesztette el váراس, és vásári jogát, minthogy a hasznosb fejedelmi Adomány Levelek el sikkasztattak, nem tudhatni, – de hogy rendkívüli csapás érte Bagost, az Ecclésia Ládájában meg talált írásbeli adat szerént bizonyos – miszerént – ez előtt 200 évekkel Bagost a Tatárok annyíra el pusztították, hogy tsak két ház maradt, és az akkori Lelkész Felső Bányai István egy évig a Templomba való lakásra szorult.

Bagos el nevezése honnan vette eredeti nevét nem tudhatni, vagynak kik állítják hogy Pagusból – de ez nem bizonyos. –

3ra 4re 5re 6ra 7re: A népség Bagoson a már említett pusztulás után, a vidékből származottnak ismertetik, különösen, a Nagy – és Bertalan nemzettségek a szomszéd Hosszuaszó Helységéből, mint Donatío mellett [7b] birt, de később el vesztett nemesi birtokukból jöttek át, kétség kívül azért, mert azon kisdet községben nem lévén bátorságos a lakás – helyöket ott hagyva – nagyobb községbe költöztek még pedig urbéres Telkekre. –

Dülőjére nézve nevezetes a Barátrét Nagyfalú községének Barát Klastrom határ része mellett, erről bizonyos, hogy mídön a Barát Klastromba ott künn a mezőn Barátok laktak, ezen barát rét a Barátoké volt. – Bagoson végig foly a Berekjó vize,

[Borzás]

II. Borzás községre nézve

1re 2ra Fekszik Bagoshoz nagyon közel a Berekjó víz folyam által el választattva, mint egy 100 számból álló község – lakja Magyar és Román nép-ség. a

3ra 4re 5re Borzásnak régi neve Bodzia – Bodzás – most Borzás – a köz-ségnél lévő igen régi írás bizonyítása szerint egy Hídi nevezetű kapta fe-jedelmi ajándécul, – még pedig a mennyiben Bagos fejedelmi város volt, a fejedelem mondotta – említett választott Emberének, menj a jó berekbe a Bodza közzé – írts magadnak helyet, és telepedj oda, – Borzás fekszik a Berekjó – Gyümölsénes – Jááz, és Halmas patak nevű víz folyamok köré-ben tér helyen – így írtott hát Hídi magának a Berekjó víz mellett a Bodza között a teres jó berekben ~~magának~~ helyet, 's innen kapta a Berekjó víz ezen nevét, a Telep pedig Bodzia – később Borzás nevet, sőt a telepítő is Borzásinak neveztetett, – később azon tör'sökből három Borzási nevű – Gáspár – Menyhért – és Boldisár bírván Borzást, ezekben a fi ág kihalt, és ma Leányágon egy részét nemesek bírják, – más része urbéres féle Tel-kekből áll. –

6ra 7re Határ dűlőji között meg jegyzendő hogy a Hosszu nevű határ részben, ez előtt 42 évvel Gyümölsénes nevű víz Canalisba vétettvén, – [8a] A canalis készítésekor a föld alatt, többnyire épület anyag darabokat, rendkívül vastag cserepeket – egész csupokat edényeket találtak, mellyek nagyon tanusították, hogy ott valamikor telep volt. –

A Török föld nevű határ részre nézve figyelmet igénylő, hogy a Törö-kök általi pusztításkor a Törökök használták, 's, onnan neveztetett Török földének. –

A Barát rét határ rész fekszik a Bagosi barát rét mellett a Nagy falusi barát klastrom dombja alatt, – ez onnan vette nevét, hogy midőn a klastrom dombon klastrom volt, ezen rétet is a barátok bírták; hogy pedig ott Barát klastrom volt, igazolja Nagyfalu határában a ma is meg lévő fundamen-tom. –

[Magyarvalkó]

III Magyar Valkóra nézve

1re 2ra Magyar Valkó fekszik Bagozon felül, rajta keresztül foj a Berekjó vize Román nyelven Valkou ungurescu – ezen Helység vette eredeti nevét a régi híres Valkói Családtól, melly család tsak nem fejedelmi családokkal lehetett rokonos – ~~de~~ ezen Valkói család kí halt, – de Leány ágon él egy utód ezen Megyében Ippon T. Bideskuty Antal ur. – A le származott hír és tanusító körülmények szerint – régen MValkó határához tartoztak – OValkó – Várallya – Ujvágás – Paptelke községek telep helyeí és határaí, 's tsak később alakíttattak oda telep helyek, – mit tanusít az, hogy a Berekjó vizmentén felül fekszik rajta Oláh Valkó – ezen felül Várallya – a Vár allya felett lévő Rézerdön, a Berekjó víz mellett fekvő egy nagy kö szírtes hegy tetön fekszik Magyar Valkó vára, mellynek romaí ma ís nagy mértékben látszanak, és a vár ma ís Valkó várának neveztetik, mellyből még az ís fel tűnik, hogy az említett Helységek íránt fekvő Nagy Réz erdő ís Magyar Valkó határához tartozott, – mi az által ís ígazolva van, hogy Paptelke Helység [8b] íránt a nagy réz erdön Csecetel – (Váraska) erdő határ részben föld vár vólt, 's ez a valkói kővárral út által össze köttetésben állott. –

3ra 4re 5re Magyar Valkó vár uttzájja eredeti nevét onnan vette, hogy azon uttzán van el az út, a Várallya Helységén felül fekvő Valkó várához. – Dülőjére nézve a Sötét tért régen bírta a Sötét nemzetség, ma ís élnek Valkon Román Emberek Sötét nevűek. – A Dios határ dülőbe lévő Ispán kút forás – ezen nevét onnan vette, hogy ott valamikor lakó épület vólt, mit tanusítanak a szántás által elő forduló anyag darabok. –

[Oláhvalkó]

IV. Oláh Valkó Községére nézve:

Oláh Valkó – Román nyelven Valkou Romanescu – fekszik a Berekjó víz fojam mellett – lakja Román ajku népség rolla semmi egyéb meg nem jegyezhető, mínt az, hogy valamikor MValkóhoz tartozott. – Muntsel dülője – vette néveredetét a Szorgalomtól – Románul Muntsel.

Jegyzés: fel említendőnek láttatik – míszerént a Berekjó víz fojam ered a meszesből – Román neve a forrásnak izbuk, a meszesből a nagy réz erdő dombjai között szál kí Paptelke Helységébe, honnan be foj ísmét a Réz dombjai közzé, kí szál Valkó vára alatt a térre Várallyára, 's többé a Réz-

Oláhvalkó

be nem megy – hanem a teren – falvakon keresztül foj el Bihar megyébe – úgy meg jegyzendő – hogy ezen Berekjó viz mente felett – Kraszna megyének ezen határ vonala szélén fekszik a Nagy Réz – vagy pusztá réz erdő, melly kaptcsolatba a Meszessel egy igen hosszú hegy vonal – magoss dombos – hegyes völgyes köszírtes erdő – a hír szerint valamikor pusztá vólt, ’s onnan kapta a pusztá réz erdő nevet. Ezen réz erdő leg több jó forrásokkal gazdag, több jó víz fojamok erednek belölle – jelesek – az apró csermej [9a] patakok felett – a Jááz víze, melly nevét veszi Jááz Helységétől, – a Gyümölsénes víze, veszi nevét Gyümölsénes Helységétől – a Réz erdőből négy ágakon száll le Gyümölsénesre, hol egyesülvén, jobb – nagyobb – és erősb hatásu folyamot formál a Berekjó vizénél. –

Melleyek után ezen Jegyző Könyv be záratván alá irátik Bagonon írt időben. –

Bagosi Bíró Lukáts Pál
Esküdtek: Birtalan László
” Kíntses János
Borzási Bíró: Nagy Mihály
Esküdtek: Fazakas Péter
” Vince Gábor
MValkói bíró: Kíntses Josef
Lakosok: Sötét Nikolae
” Briszk Mítru bortos
OValkoi Bíró: Bogye Onutz
Esküdt: Briszk Simon
” Ungur Ílie

Sámell Mihály mk Jegyző, és név le író.

[11a]

[Balla]

Adat gyűjtés

Balla községéből – mely Kraszna megyébe kebeleztet – némely hely nevek eredeti származására vonatkozólag. –

1. Neve a' megyének – Kraszna – nevét onnan vette – mivel a' Kraszna folyó, – mely Erdélyt magyar országtól elválasztó meszes nevű hegy lánczból ered – a' megyét keresztül hasítja.
2. Neve a kerületnek Szilágy Somlyó.
3. A' helységnek Balla, él egyedül –, több ily nevű helység tudunkal nem létezik – hajdan gazos barlang hely volt – (románul Barla)

Határ részei a' helységnek.

a). Szántóföldek.

1. Nagyfa – mely jelenleg szántó föld – az öregek mondása szerint 1790^{be} azon a' helyen egy nagy tölgyfa volt, melynek árnyékába a' munkás emberek heverték.

b). Kaszálók.

1. Halas tó – jelenleg kaszálló – eredeti elnevezését onnan veszi, mert Bátori Zsigmond fejedelemsége alatt azon helyen igen szép halas tó volt – melynek tó gátjai maiglan is fenn állanak.
2. Mogyorós domb. – mely jelenleg kaszáló – származását onnan veszi, mert régenten azon a' helyen igen sok mogyoró fák voltak – és sok mogyorót termettek.
3. Rákóczi oldal – mely származását onnan veszi, hogy Rákóczi fejedelemsége alatt önnön saját szőlője volt.

[11b]

c). Szőlők

1. Czígány domb – gödrös gazos hely – mely származását onnan veszi, hogy 1590^{be} (az öregek mondása szerint) vándor czígányok meg telepedés helye volt.
2. Díókert – eredeti elnevezését onnan veszi – hogy azon a' helyen igen sok díó-fák voltak – 's a' nevezett helyen termő díók a' lakosságot bőségesen díóval ellátta.
3. Csípkés oldal – mely származását onnan veszi, hogy régebbi időkbe azon a' helyen igen sok csipke bokor volt.

Balla

Balla 1864. Április 22.

főbíró Domokos István
eskütt Mátyás István
eskütt
eskütt

Gyulay József
jz

[13a]

Helynevek Ballaháza községből

1^{ör} Ballaháza románul Málu létezik Kraszna Megyében – a Csizéri szakaszban – fekszik Csizér, Tusza, Tótfalu, Felső Bán és Alsó Bán határai közt. –

2^{ör} A' községnek csakis a fent irt nevei léteztek és léteznek mint magyar mint román nyelvben, – 's ez nevei esmeretesek, – a lakóság mind roman ajku – 's az volt mindég. –

3^{ör} A' községnek más elnevezése nem volt, – 's más félekép se iratatott. –

4er Hogy honnan népesített, nem tudható. –

5^{ör} A község mikor említett leg korábban, nem tudatik. –

6^{ör} A' köztudomásból úgy a hagyományból helynevezéseket lehet tudni ez alatt irtakat – de irot vagy nyomtatott emlékből semmit. –

7er Helynevek a község határán. –

- a.) Kále Gálbina nevü düllő – terméketlen – említendő semmi – nevét vette hogy ottan több sárga föld létezik. –
- b.) Oszoj nevü erdő, – nevezetes semmi, nevét hogy kapta nem tudatik. –
- c.) Styája nevü düllő, mind kaszáló, nevezetes semmi – nevét honnét vette nem tudatik. –
- d.) Gruécz nevü erdő – nevetessége hogy benne létezik egy forás melyből ered a községen keresztül folyó [13b] patak, – ez nevét hogy kapta nem tudatik. –
- e.) Gyálu lupuluj nevü düllő mind kaszáló, – nevezetessége semmi – nevét hogy kapta nem tudatik. –
- f.) Vale Malului nevü düllő – mind kaszáló, – nevezetessége semmi ez nevét vette a községtől. –
- g.) Maguricse nevü erdő – ebbe letezik egy kut – 's ezis eredette a községen keresztül folyo pataknak. –
- h.) A Deszkás nevü községi legelő – nevezetessége semmi, – nevét honnét kapta nem tudatik. –

Hogy a községben úgy a község határán levő hely nevezéseket a leg jobb tudásunk szerint elő adtuk bizonyítjuk. –

Ballaházán Julius 13^{an} 864.

Általam

× Brendusán Nutz_{biro} 52 éves

× Ignath Gyurka – 43 „

Papp László

× Brezse Indre – 72 „

Kőrjegyző

× Alexa Toma – 63 „

[15a]

Helynevek.

Bádon községéből, Kraszna megyéből. –

1. A Megyének Kerületnek Járásnak Széknek neve hová a Helység tartozik.

ad. 1.

Bádon község tartozik Kraszna megyéhez finansziális tekintetben a NVáradi kerülethez. – Krasznai Járáshoz és peretseni szakaszhoz.

2. A községnek hány féle neve él most melyik neve bir csak helybeli elnevezéssel melyik ismeretes ország szerte?

A' községnek csak egy neve él Bádon ország szerteis tsak e név alatt ismeretes. –

3. Volt e hajdon a községnek más el nevezése? Vagy tán csak különféle kép íratott a mostani helynév?

Nem volt; s ember emlékezet óta csak így neveztetett. –

4. A község mikor emlittetik leg korábban?

A' leg régibb időktől fogva ez a neve

[15b] 5. Honnan népesítettett?

Az egész helység Román lévén a megsz. aljai több helységekéből.

6., Mit lehet tudni köz tudomásból, hagyományból, írott, vagy nyomtatott emlékekből a név eredetéről értelméről mind egyik nyelvű hely névre nézve.

Mint a 3^{dik}? re.

7. A község hátárában előforduló több Topografiai helyek?

I. Fátze düllő

A hely délnek fekszik és így romanul fatze. –

II. Irtás düllő

Bokros helyből irtatott. –

III. Dupe gyal dűllő

Domb háta mellett fekszik.

IV., Ovestinine dűllő

Zab föld mivel egyebet nem terem

V, Pogyeri,

Régen sok kunyhok voltak ezen helyen.

VI, Sesz,

A határnak legteresebb része, a teres helyet Olányelven Sesznek hívják.,

VII, Csíket.,

Régen Csikós kert volt, s innen nevezeték.

[17a]

Hely nevek
Boján községből Krasna megyéből

- 1.^{ör} Az első pontra felelet Boján községe Románul Bojánú, kebeleztve vagyon Krasna megyébe, tartozik N. Várad kerülethez, Krasznai fő szolgabiroi Járáshoz, Csizéri szolgabiroi szakaszhoz, Megyének és Adó hivatalnak Szék helye Sz. Sómlyo Várossa. – Ezen helység külön el nevezéssel nem bir, a helység öszves népessége áll 530. lélekből,²⁰ minnyájan Görög Cath. vallásuak. –
Területére nézve szántó föld 604. hold és 955. öl kaszállo 491. hold 955 □ öl. szőlő semmi Legelő 35. hold 165. öl Erdő 606. hold 1315. öl.
- 2.^{ör} A második pontra csupán egy féle neve van.
- 3.^{ör} A harmadikra. Nem volt más el nevezése. hajdan is csak ugy hivták²¹
- 4.^{ör} A negyedikre 400. évek olta existál
- 5.^{ör} Az ötödikre népesítettett Dáciából és Romából
- 6.^{ör} A hatodikra semmit se lehet tudni
- 7.^{ör} A hetedikre a község határába a dülök
- a') Lá Okol
 - b.) Lá Podu
 - c.) Doszu Szátuluj
 - é Gyálu Bouluj
 - f. Kaszte recse
 - g.) Kaszte káldé
 - h.) Meszes

Kelt Bojánba Jul. 28. 864.

hivatalos tisztelettel bemutatja
Appán János Jzö.
mk

²⁰ Kiegészítés a lap bal oldalán: 100. házból.

²¹ Kiegészítés a lap bal oldalán: Bojánú foly rajta keresztül Boján pataka mely hajt 3. apro egy kőví malmot.

[19a]

Helynevek őszveírása
Bürgezd községből – Kraszna Megyében.

- 1 Bürgezd falu fekszik Kraszna megyének Szilágy Somlyói fő szolgabírói kerületében a' Kémeri Járásban az úgy nevezett Szilágyságnak déli részén a' Zovanyí, Szilágy Nagy falusi, – Szilágy Somlyó Csehi községekkel szomszédos 900 Catastralis hold területű határ közepén eső körül belől 50 holdnyi völgyében. Lakossai mind reformatus magyarok.
2. 3. 4. E' helységnek más elnevezése nints; nem emlekeznek másra csak „Bürgezd”re – némelyek ambár Bülgezdnek is írják, de ezek azt csak ösmeretlenségből tehetik, most valóságos eredeti neve (a' községi pecsét nyomó szerint is, de meg általános a' községbe) Bürgezd.

E' helységre az az általános tudat, hogy a' hol a' falu és határa most áll, ez előtt nagy rengeteg erdő vólt; és ebbe az erdőbe valószínűleg vad állatok – medve s. t. b. – is lehettek; a' mint mondatik: Innen egy medve az Sz: Somlyó csehi felőli Szilágy Somlyóra menő alkalmasint régi nagyobb vagy ország útra le járván, az ezen úton haladott útasok közzül többeket meg támadott és belőlők – kik hihetőleg gyalogjába vóltak – meg is ölt. Az akkor inkább hihetni Szilágy Somlyon lakott fejedelem [19b] előtt panasz emeltetett és kéretett e' veszélyes állat valamiképpen elpusztítása. Mely panasz következtében a' fejedelem azt adta volna ki, hogy a' ki azon ártalmas állatot elpusztítja – elejti, – az egész helyet néki adja. Akadtak is emberek többen, kik ezen ígért elnyerésére törekedvén – vállalkoztak; kik közzül egy kí tudván a' medvének leg kedvesebb tartózkodási helyét és hogy az ott volt patakra rendesen le jár inni: tehát egy kád forma edényre jukat csinál, felviszi 's úgy alkalmazza azt, egy fához az ivó helyhez egyenes irányban, hogy magát az alá fegyverével meg húzva egy biztos lövéssel e' veszedelmes állatot meg ejtse 's azt ily formán mind addig próbálta míglen a' medvét nekie csakugyan sikerült elejteni. E' medve bõrrel bé számolván a' bátor vadász a' fejedelemnek 's a' meg ígért hely birtokába jutott. S aztan Ide jött lakni és mind azon tanakodott, hogy mi képpen nevezze már azt a' helyet? 's minthogy ötlet – öreg emberek beszédje szerint – Géczinek hívták (ily név most is van a' faluba) sok próbálgatás után Bürgezdnek tanálta leg illendőbbnek el nevezni, már csak azért is mert ez elnevezés mind az ő neve mind pedig dicsősége jel képe – a' medve bõr – képviseltetik. – Később itt – hogy meg is kereszteljük – Géczí uram elszaporodván – az erdő lassanként elpusztúlt 's így lett vólna e' rengeteg erdő hely Bürgezd faluvá. – Ez az általános tudás sokak előtt – még talán magam előtt is – kétségbe jön, de tudja Isten, még is van itt a' mi ha éppen nem

egészszen hinni való, leg alább figyelmet – még pedig komoly [20a] figyelmet érdemel ugyan is: a, hogy rengeteg erdős hely lehetett azt bizonyítja a' hely igazán erdőnek teremtett fekvése – hol most is igen szép – az igaz kitsi kiterjedésű – erdejei vannak, b, hogy benne medve lakozhatott és hogy ki járt az útra 's az ott tanált embereket meg támadta 's meg is ölte és hogy azt panasza következtében a' fejedelem ily ígérete mellett ejthette el emberi lény, – ez nem nagy csoda: valamint azt is fellehet tenni, hogy a' medve elejtőjét Géczinek hívták – a' menyiben Bürgezden a' leg régibb és jelenleg is életbe lévő név a' Géczi név. c, mind ezek elhívására hajlandóvá teszi az embert a község előbb említett 1765^{ik} évbe igazított (a' nyele a czim oldalától el törvén) 1410^{ik} évbéli Pecsétje – melyen egy fegyverrel célzó egyén vehető észre, kiis valami állat 's alkalmasint medve elejtésében foglalatoskodik. Mely idéztem pecsétet, hogy a' maga természetébe és valósága fel mütathasak, – egy lő kupakhoz készült skatulyába papír szeletre a' czimes részével 2 nyomtatott ide teszek; melyre minden állítás és bizonyítás mellett is megjegyzem, hogy ennek valódisága (az elbeszélés szerint) meg vitatás után fog ki derülni.

5. A' népesség – mint már említett – magyar; anyagilag és szellemileg is igyekezhetnek az előre törekedés zászlójával. Meg említést érdemel az, hogy e' falu a' többiektől – mint régi 's általánosan egytől egyig nemesek – meg voltak különböztetve [20b] tudniillik: mindég vár őrizetre használtattak és az adó be szedés és Nagy Szebeni el szállittatására alkalmaztak, – későbbet nem igen sokideig – mikor már a' vár őrizet telyesítése felbomlott – egész 1848ig mindég a' cs. k. adó pénz tárt őriztették velük. Különben – a' mint mondják, régentén igen bátor és erélyes katonájai voltak az akkori fejedelmeknek.
7. Benn a' községben semmi meg említésre méltó adat nints. Szőlő hegyei – Nagy hegy, régebben Kóczé – Sombos – s.t.b. elnevezéssel Nagy oldal – Bagjos. Erdők: Bigecs – régebben Bükk – bükkfából áll nagyobb részt. Sürü, Csontos oldal, Zsombos – Galambos oldal, szantó vad almás régebben vad alma fa volt itt. Hosszu a' részletek hosszusága teszi ez elnevezést – felkutláb egy igen jó izü és bőv forrású kút van itt – mely leg inkább tartja a' falu népét és marháit.

A' többi aprólékosok említést éppen nem érdemelnek. –

Iratott Úrunk Egy ezer nyolczszáz hatvan negyedik esztendejének Majus 28^{ik} napján Bürgezden.

Kiss Károly
jegyző

[22a]

Hely nevek
Csizér községből Kraszna Megyéből

1^{ör} az első pontra felelet. Csizér községe románul Czizeriu, kebeleztve vagyon Kraszna megyébe, tartozik N. Várad kerületéhez, Krasznai Fő Szolgabiroi Járáshoz, Csizéri Szolgabiroi szakaszhoz. Megyének és adóhivatalnak székhelye Sz. Somlyó Várossa. Ezen helység külön el nevezéssel nem bír. – népessége áll 1030. lélekből²² mind GCatholicus Románok, Területére nézve szántó föld 1057 hold és 1408 □ öl. Kaszállo 1372. hold szőlő semmi, Lege-lő 464. hold Erdő meszes név alatt hol meszet is égetnek 1857. hold.

2^{ör} a második pontra. Csupán egy féle neve van magyarul Csizér, románul Czi-zeriu.

3^{ör} a harmadikra nem volt más el nevezése hajdan is csak ugy hívták Csizér, Czi-zeriu,²³

4^{ör} a negyedikre 400 év oltá existál

5^{ör} az ötödikre népesített Dáciából és Romából

6^{ör} a hatodikra semmit se lehet tudni.

7^{ör} a hetedikre a község határába a dülök nevei szántó és kaszállo földeknek
a', Lá mázsár.

b, Válye száké.

c., Kale gálbáné.

d., Lá széketuré.

é, La meszes.

f., Lá ménésztire. hol hajdan Klastrom volt

g., Lá ostyáné (Had mező) hol hajdan nagy ütközött volt a Tatárokkal és Törökökkel.

Kelt Csizér Jul. 28. 864.

Appán János Jzö

²² Kiegészítés a lap bal oldalán: 195. házból.

²³ Kiegészítés a lap bal oldalán: foly rajta keresztül a Csizér Pataka mely 10. apros egy kővű malmokat hajt.

[24a]

Helynevek Őszeirása.

Detrehem községből – Kraszna Megyéből.

- 1^ő Detrehem községe Magyar Országhoz visszacsatolt Kraszna megyébe van kebeleztve.
 2. Detrehem községnek melynek lakói Románok neve magyarul Detrehem – románul Drighiu ország szerte ösméretes.
 3. A' községnek hajdani más elnevezéséről mi sem tudatik
 4. A' község neve legkorábbi említéséről tudomás nincs.
 5. Őslakok – Románok – az Izraeliták szaporodnak
 6. A' név eredetéről semmi alapos adatt nincs
 7. A' község határában előfordulo többi helynevek:
 - a. Gyalu Csori – Vadhagymával telt szántó föld.
 - b. Koszté Kalde – dél felé lévő silány Domboldalon lévő szántó föld.
 - c. Gyalu din Zsosz – a falu alvégén lévő liba legelő
 - d. Facze de sub vie – Szőlő lazája
 - e. Doszu Dumbravitzi – hason nevü Erdő
 - f. Dumbráva – Csibér Lipáj a' Grof és Bárro Bánffy Család alodialis erdejí
 - g. Koretüre – Irtás föld
 - h. Tou Kukuluj – egy mocsár a Kuk Család földjein soha se szárad ki egészen.
- [24b] i. Török halom – románul: Mormentu Turkului – a' népmonda szerint ezelőtt mint egy 400 évvel egy török adoszedő Nagyváradrol ősmertlen tettesek által megöletve – csak azután temetetett el – midőn Detrehem – Halmosd – Nagyfalú Előljároi által a' megöletési hely épen határvonalul ősmertetvén – a' Nagy Várad Török basa által 500 ft a' nevezett községek által egyetemlegi arányilagi befizetésrei szoritás folytán fel is vétettvén – miről egy Esketési Jegyző könyv a' község Ládájába őriztetik, másolatban, melybe több őregek a Szülei és Nagyszüleikről halottakat elé adják – a' halom most is áll 's évenként az a' mellet lévő gyaloguton járok által fagalyal befedetik.

Kelt Detrehem 1864. April 30^{án}

kiadta:
Babits Imre mk
Jegyző

[26a]

Helly Nevek

Felső Bán községéből Kraszna megyéből

- 1 Kraszna megye Krasznai Járas Csizéri Szakasza
- 2 A községnek neve magyarul Felső Bán Románul Banu Sus.
- 3 Ezen községnek eleitől fogva ez volt a neve s más névvel sohasem birt.
- 4 Ezen község eleitől fogva eleitől fogva ezen nével említett 's említettik ma is
- 5 Maga magából népesedett annyira a mint most van
- 6 Semmit sem lehet tudni sem iratokból, sem más hagyományokból ezen név eredetéről
- 7 Ezen Felső Bán községében két patak foly keresztül edgyik jön Felső Szék felől a másik Ballaháza felől, a neve az edgyiknek vále Siguluj a másiknak vále Maluluj – a községen keresztül folyva a község also részben a két patak edgyüvé vallik és foly le Also Bán felé ezen patakon la Malaveluluj van egy kövü vizi malom a falun felül – ugyan a Vale Siguluj nevü patakon a falun felül egy egy kövü vizi malom a Falun alol a két patakon 3^{or} egy egy kövü Malom. –
- 1^{or} A községből ki jöve egész az Also Báni határig job kézfélől – Rontsa – egy része szanto más része kaszallo, a kaszálloban vannak Tölgy és Cserfák.
- 2^{or} Az uton alol bal kézfélől Vále Banuluj nevü. Kaszallo és szanto föld
- 3^{or} Dimbu Bonyi ez is kaszallo és szanto föld.
- 4^{or} La Koszte ezis szanto és kaszallo föld
- 5^{or} La Fundeture ez egészben szanto föld
- 6^{or} Hirestye
- 7^{or} La Kále csel máre
- 8^{or} Zsurtaje
- 9^{or} La Pere csel Máre Zsurtaje ez egészben szanto föld
- 10^{or} Intre Valtsáve ez is szanto föld.
- 11^{or} Lá Bert ez is szanto föld.
- 12 Lá Kornyeri ez is szanto föld
- 13 Lá vále Maluluj ez is szanto föld.
- [26b] 14^{or} La pere vomuluj ez is szanto és Legelő Dombos Helly.
- 15^{or} La Rontse egy darab községi Legelő.

Ezen Felső Bán községe határai szomszédosok Nap fel költe felől Also Bán községe határával Dél felől Csisér és Balla háza határ részeivel, Nap le ment felől Felső Szék és Füzes határ részeivel. Északról a Márón községe Határával.

Felsőbán

Melly fent le irt Felső Bán községe egész határán lévő föld helyek nevei hogy az itteni öregek fel adások szerént iratott légyen le azon meg jegyzéssel, hogy itten az egész határon semmi némü tanya széllés és forás 's nádas hely nem létezik azt bizonyitom Felső Bánban Aprilis 13^{án} 1864^{dik} Esztendőben.

Nagy Lajos mk községi Jegyző

[28a]

Helynevek Felső Szék községből.

1^{ör} Felső Szék romanul Sâgu de Sus létezik Kraszna Megyében, – a Csizéri szakaszban – fekszik Felső Bán Tótfalu, Tusza, Papptelke és Füzési határjai közt.

–

2^{ör} A' községnek csakis a fent irt nevei léteztek és léteznek mint magyar mint román nyelven – 's ez nevei esmeretesekek, – a lakóság mind román 's az volt mindég. –

3^{ör} A községnek más elnevezése nem volt – 's más féle kép se iratott. –

4er Hogy a község mikor említett leg korábban: az nem tudatik. –

5^{ör} Hogy honnan népesítetett: az sem tudatik. –

6^{ör} A köztudomásból úgy a hagyományból helynevezéseket lehet tudni az alatt irtakat, – de irott vagy nyomtatott emlékből semmit. –

7er Helynevek a község határán

a.) Gyalu Sztâlpului nevü düllő, – mind szántó, – Stâlp nevét vette midőn a Felső Báni Füzési és Felső Széki határok ottan ütnek össze, és ott egy oszlop volt fel álitva, – nevezetessége semmi. –

b. Koaszte Kornétului nevü düllő, mind szántó nevét hogy kapta nem tudatik – említendő semmi.

c.) Vale Sârbilor patak ez nevét vette román néven nevezendő Sârbi községtől miután onnét ered. –

[28b] d.) Kálin nevü düllő – szántó – kaszáló, apró cserje melybe több apró forások léteznek – ezek közül említendők a fântâna Recse nevü forás melyből a Kálin nevü patak ered és foly a községen keresztül úgy a Pepi nevü forás melyből a vale satului nevü patak ered és ez is keresztül foly a községen. –

e.) A Rubin nevü erdő – nevét hogy kapta nem tudatik – nevezetessége semmi. –

f.) Sztoba nevü erdő és legelő – nevét honnet vette nem tudatik – említendő semmi. –

g.) Vale Pestyilor nevü patak – nevét honnet vette – nem tudatik – említendő semmi. –

h.) A Podu Fântini nevü düllő mind szántó, – ez nevét vette a benne létező egy kút és a kút mellett kicsinyke hidtől. –

Hogy a községben úgy a község határán lévő helynevezéseket a legjobb tudásunk szerint előadtuk bizonyítjuk. –

Felsőszék

Felső Szék Julius 14^{en} 864.

Általam

Papp László

körjegyző

× Tunsz Nikulae ^{biró} 41 éves

× Marin Mihály – 62 ”

× Borz Gyurka 60 ”

× Borz Irimie 71 ”

× Czirle Villa öreg 83 ”

× Tunsz Vaszilika 83 ”

[30a]

[Füzes]

Ad numerum – 490-864.

k. – – i – sz:

Jegyző könyv.

Felvétetett Füzesen Tekintetes 1^{ső} Alispán Ur–490–864 sz. alatti tisztelt rendeletek értelmében Pesti Frigyes M. Akadémiai tagnak fel folyamodása következtében adatott gyűjtés véget – a Füzesi Jegyzői kőrt illetőleg 1-2. 3. 4. 5. 6. 7. sz. alatti kérdésekre.

1re Füzes község áll 110 ház számú Román ajku G: C. hitü népeségből – Emberi emlékezett olta fennáll ezen Hellység, és mindég Füzes név alatt, más neven bár mi féle nemzeti nyelven nem neveztetik. 3. 4. 5. 6ta A népeség el nevezéséről meg jegyzendő, hogy a Máda nemes–nemzettség a kuruczoktól maradt.

7re Dúlójére nézve lá (Negegyeje) Nyegeyeje meg jegyzendő hogy, ez Román ki ejtés szerént táncz vigalom helyét jelenti, és Erdélybe Hátszeg vidékén – Nyegeyeje név alatt a táncz vigalmak – mostis gyakoroltattnak – ezen Nyegeyeje Román nevezésről – az öregektől koronként le szárnyalt köz hir szerint az is meséltetik, hogy ott be sánczolt táncz hely volt, a Fiatalság oda járt tánczolni, 's lévén ott a kőszikla alatt egy méjj üreg, mely mostis – üregire nézve fel tűnő, ormon egyszer az ifju tánczosok közé – másik tánczos állot [30b] ezennel egy Leány el raboltatott – 's, többé vissza sem került, 's az olta nevezték azon helyet Nyegeyeje táncz vigalom helyének. –

Újvágás. Romanul Lazuri, mely anyit tészén mint – irtás – újabb telepítvény, de telepítés idejét nyilvánítani nem lehet, – külömben a hir szerint valamikor Magyar Valkó határához tartozott. –

Papptelke fekszik a Nagy réz erdőben a Beretyo viz folyama körül hegyes – völgyes – köszirtes – erdős helyen Román neve Preutasa, magyarull annyit tészén (Pappné) – bár nincs közemlékezett telepedési idejére, mind a mellett a hir szerint irtás hely, melyet a hely fekvése is tanusít, 's tartozott M.Valkó határához. – Ennek felette fekszik a nagy réz erdő, hol Rubin nevü hegy ormon – egy besánczolt hely van, köz beszéd szerint a Valkoi Vár előbb ott vólt, és onan vétetett volna a vár – mostani helyére a Várallyai bérczre, – Hodobástyina határ rész nevet vette a benne folyo ugyan azon nevü pataktól, Román neve eredt – ezen szóból hode, hodáje, Üreg.

Várallya. – Roman nyelven²⁴ fekszik a Nagy réz erdő tövöben – Valkó vára alatt, bár nem tudni telepítése idejét, mind a mellett későbbi telepítvény, mert régebben M. Valko határához tartozott. –

²⁴ Kiegészítés a lap bal oldalán: Subcetate.

Váralja

Ennek felette a Réz erdő szélén egy egy magass hegy ormon fekszik Valkó várának még nagyba láczó roma, – fel tűnnek falái, – de írás belí okmány nem létez, régi tulajdonosát, a hir szerint fejedelmi vár vólt, – onnét fellyebb a rézen a lá Merisoru – magyar nyelven almás, helyen is látzik egy föld vár sántz hely – melly, a valkói váral út által egy be kóttve vólt, az út hely ma is ismerhetö.

Melly Hivatalos eljárás – és telyesítés miután az irt községeknek vénebbeí kí halgatattak – és általok semmi – egyébb felvilágosítás nem merült – tehát ezennel a Jegyzö könyv bé záratot – s aláíratott.

Füzes 864 Április 12^{én}

Sándor Onutz ×. füzesi.

Szabo Flora ×. dttó.

Szirka Togyer ×. uj vágasi

Vegyinás Onutz ×. dttó.

Boboj Togyer ×. váralyai lakosok.

Czirle Onutz olarna ×. váralyai

Rád Náth luli ×. Papptelki lakosok

Mogya Onucz ×. dttó –

Opris Nutz fobiro. ×.

Bukur Gábor

Kör Jegyzö.

[32a]

[Győrtelek]

Sz: 58-1864.

Hidv: áll.

Helynév-Leirása

Kraszna megyében keblezett magyarul S. Győrtelek, románul Giurtelecu községnek, el nevezését tartja: mert régenten rajta csakis egy telek volt melyet egy régi fejedelem egy Beeski György nevű hű alatt valójának ajándékozott. Fekszik a' hires boráról ismeretes Magura hegynek északi oldalában 's aljában, miért is éghajlata inkább híves. –

Határozzák: keletről: Lompért, Ilosva 's Badacson, délről Sz. Somlyó város 's a' Magura hegy, nyugotról S. Ujlak 's Maladé északról Hid vég és Sarmaság községek.

A' községnek csakis fennemlített két nyelven elnevezése ismeretes, hogy valaha volt e' más neve? nem tudatik, népesített a' környék községekből

Határai:

- a., La Czigány, fekszik keletről, terem rozstot, elnevezését veszi, mert a' nagy szükség előtt rajta községi csoport cigány kunyhók voltak.
- b., La Temeto, fekszik délről, terem rozstot, elnevezése eredt a' mellett lévő nagy kiterjedésű temetkezési kertről.
- c., Berk, fekszik délről, nagyobb részt szőlő hegy 's kevés rozstot is terem, el nevezése onnan eredt, mint hogy régen nagy tövissel 's gazzal mint vár volt bekerítve, 's más határoktól elválasztva.
- d., Plese, fekszik délről, szőlő hegy 's erdő, elnevezése egy ezen határ völgyben eredő Plese nevű forrásról ered –
- e., Bogyásza, fekszik délről, szőlő 's erdő 's egy része terméketlen kőszikla, régi időben benne lakott sok ölyvekről románul Bogye vette elnevezését.
- f., Pintyilie, fekszik délről, szőlő 's pusztá, kopár kőszikla, a' régi időben egy Pintye nevű ember irtván rajta elsőben, neveztetett Pintyliének. –
- g., Kutya hegy, fekszik nyugotról, szőlőhegy, a' rajta termett [32b] pompás szőlőkben, valamint hajdan, úgy most is, a' községből ki csavargó kutyák nagy kárt tévén, vette nevezetét.
- h., Sub Vie, fekszik nyugotról, szőlőhegy, régi időben felette egy hires szőlő hegy lévén – melyet attól egy alj választott el, neveztetett hegy aljnak, románul Sub Vienek.

- i., Kaszte Cornuluj, fekszik nyugotról, szőlő hegy 's puszta kopár kőszikla, elnevezését az oldalában volt sok somfákról neveztetett Somos v. Somfás oldálnak, románul mint fenn.
- k., Dimbu Radului 's Vale Corbuluj, fekszik nyugotról, részint gaz, részint rét, régi időben sok hollok lakván benne, a' román Corb szorol vette elnevezését.
- l., Lúnka Nyile, fekszik északról, terem szénát 's törökbuzát, elnevezését kapta: minthogy régenten nagy gazos hely lévén – irtatott ki, 's így nyilanként osztatott fel a' lakosság között.
- m., Sesz, fekszik északra, legelő hely, elnevezését alacson ...²⁵ fekvésétől veszi.
- n., Irtesele, fekszik északról, rét és málé föld, a' rajta tett irtásról veszi elnevezését
- o., De áltál, fekszik északról, terem rozsot, a' községtől a Kraszna folyon tul esvén vette elnevezését. –
- p., Vale Kárásztelekuluj, fekszik eszak nyugotról, kaszáló, a' felette lévő Kárásztelek községből folyo patak 's völgyről tartja elnevezetését, –
- q., Válcáva Capri, fekszik északról, terem szénát 's török búzát, elnevezését a' régen benne tanyázott erdei kecskékről tartja. –
- r., Ritúrule din Sos v. vedurel, fekszik keletről, terem málét, a' községtől le felé a' víz mentén esvén neveztetik **[33a]** alsó rétnek, románul riturile din zsos,.
- s.) Spinyet, fekszik keletről, tóvisses, gazos hely 's innen van elnevezése is. –

A' helybeli nép vénei 's értelmessége ki kérdezése 's feladása alapján jegyezte Győrteleken April 13^{án} 1864.

Ráczy György
kőrjegyző.

²⁵ Ezen a helyen egy szó olvashatatlan.

[34a] Ad 119 szám

864

Jegyző Könyv

Mely felvétellett Gyümölcsényes Községében Aprilis 29^{én} 1864.

A

Helynevek őszveírasi tárgyába.

1^{szór} Giemelciisiu Magyarul Gyömölcsényes Községe Magyar Országhoz vissza csatolt. Kraszna Megyében van kebeleztve. a Somlyó Kémeri Fő Szolga Biroi Járás. Bagosi szakaszhoz tartozik. A táj elnevezése Szilágyság alatt ősméretes.

2^{or} Gyümölcsényes Románul Giemelciisiu név alatt ősméretes más neve nem volt nincs is.

3^{or} Gyümölcsényes Románul Giemelciisiu az eredete veterániailag, hogy ezen falut téli időben mint lapos helyt. a jég bémázolya az egész terjedését anyira hogy az ember akár merre jár értve a faluba jeget tapadt, szóval egy mázos hely, hajdonába Giemaltiu, későben Giemelciu, leg későben Giemelciisiu, mely nével jelenleg is létezik. Magyar nyelvileg véve Gyömölcs hely lévén Gyümölcsényes maga után hordozza nevét.

4er Az őskorba közelebbi adatok nincsenek.

5^{or} Ős lakosok Románok.

6^{or} Semmi okmányok a községben nem lévén e község mikor eredette, annak egyes helynevei elnevezéséről bővebb tudósítás nincsenek.

Határ Része.

a) Tiárina delá Beszerika egy szántó nagy terjedelmű föld minden esztendőben bé van vetve egyszer búzával, máskor pedig máléval a Gr: Cath: Templom épen szélén van, azért nevezik Czarina dela Beszerika.

b) Tiáriná dela Pojáná hasomló az á alattival szántó föld egyenlő hely, de a közepe kevésnyi felemelve mint romb figura

c) Rogoz egy igen silány föld legelő kevés tövisekkel, veszi eredetitt Reugoz.

d) Paduricse egy darabb erdőcske ezen hely utánna hordozza nevét

[34b] e) Revina legelő hely régentén egy oly sűrű gaz melyben könnyen minden roszaságok elkövetetthettek volna, ennek folytán ezen Rug Csipkebokortol veszi eredetitt.

Külső Határ Részei.

a) Secáturá igen silány kaszálo rétek loc secu száraz hely a honnanis veszi eredetitt.

b) Fruntzi egy darabb erdőnek diszei Frons melynek elnevezés bővebb tudósítás nem létezik.

Gyümölcsénes, Jáz

- c) Varvu Petri jeles kösziklás hely a hol mész bányais léteznek.
- d) Plesiu kopasz hely bővebb elnevezés nem tudatik.
- e) Dumbrává erdő cserfa, veszi eredetét hogy régenten árnyékol szolgált Pásztoroknak, azért e szó de umbrá mit keső Dumbrává vált.
- f) Socetu régentén Bodzafával lévén tele, jelenlegis kevés mértékben, veszi eredetét Socu = Socsetu.
- g) Kosztá jepurelui oldalos erdő, régentén, álitatik jelenleg is miszerint nyulas hely a honanis veszi eredetét.

A Hátarba lévő folyo vizek

- a) Vale cse máre több forásokbol eredetü folyó viz némelykor áradásával kárt okoz e falunak egyik határ részének.
- b) Alusor egy patak nevü fojo víz a Réz nevü forásaiból erett Szélén kétfelül mogyoro 'fák léteznek, öszkör a mogyoró bele hullanak ezért ezen patak álun álunsor neveztetik
- c) Rácovitia melyben igen sok rák találtatik, ezért rakoviczának neveztetik. Ezen három fojo vizek Berechioba folynak.

Jááz Községe

1^{ső} Jááz Magyarulis Jááz községe. Magyar Országhoz vissza csatolt. Kraszna megyébe van kebeleazve. Somlyo Kemberi Fő Szolga Biroi Járás. Bagosi szakaszhoz tartozik. a taj elnevezése Szilagyság alatt ösmeretes –

2^{or} Jááz Magyarul Jááz név alatt ösméretes más neve nem volt nincs is.

3^{or} Jááz községe veszi eredetét egy igen sebes malom gáttól a helységen keresztül réz erdő alján, melyet románul iááznak hívják. állitatik hogy ezen [35a] malom letvolna első ház, kessőbbben ezen folyo viznek mind két oldalán terjedését helyezték.

4^{or} Az öskorba közelebbi adatok nincsenek.

5^{or} Ős Lakossok Románok.

6^{or} Semmi okmányok a községben nem lévén a község mikor eredete, annak egyes helynevei elnevezéséről bővebb tudósítás nincsenek.

Határ Részei

- a) Scáunu nevü egy igen magas domb tetején pihenő hely találtatik, két régi vastag tölgyfák közt egy vastag tölgy fa menkötöl megütve mely jelenlegis mint egy szék forma látható, ezért ezen hely scáuntól veszi nevét.
- b) Grosi ursului magyarul medve ora hajdonába igen sok medvéknek tanyázo gödrei. Ez előtt 200 ével két testvér kaszálni mentek volna, a medvék egyiket meg marta, mibe megis halt, a másik ez látván sajnálván testvérét magát meg

gyilkolta ezért ezen hely medvék tanyázo helyéktől románul Grosi ursului veszi eredetét.

c) Putánu pihenő hely régentén tatárok időkbe egy vezér, neve nem tudatik azon magos helyen pihent volna a honan ezen hely nyerte volna nevét.

d) Dumbravítia egy szép terjedelmű erdő két hegyek közt, a közepén egészséges forrás viz tapasztaltatott, elnevezésöröli bővebb tudositás nem létezik.

e) Diálu ciárini szántó földek minden vetésel ellátva ezért diálu tiárini nevezetik.

f) Baraciuni magyarul balla rét pocsványos hely a honan veszi eredetét.

g) Aristie erdő hely jelenleg tölgy fákal el látva, valaha egy munkásember látván utolsó perczét pap után küldött hogy az utolsó communicációt adja, ezen hely communicatio eucharístiától veszi eredetét.

h) Ruzsi csipkebokros hely elnevezését eredetüleg Rugi utána hordozza.

Folyo Vizek

a) Cioroiu csapocska egy igen sebes gátas folyo víz (Vale Jáázului) melytől a község veszi eredetét, a határ részekbe lévő 3^{ik} pontba bő[35b]vebb leírás látható, befoly Berechioba.

b) Lacus egy igen nagy mélségű tó melyben régentén igen sok szarvas marhák bele estek. Ezen lacus gyogyszerül használják, kivált köszvény elen, sok köszvényessek oda mentek fürdésük után az egészségek helyre jött, a fürdést következő módon használják: a tó szélén gödröket ásatnak azokba a tóbol vizet hordanak; a gödör mellett erős tüzet raknak, mikor leg jobban ég a tűz béka só kőveket hordanak tűzbe hányák azokat anyira égetik, meg egészen meg tűzesednek, akkor kapával a gödörbe belé hányák anyira még a víz meg melegszik, azon kívül sok jószagu mezei virágokatis bé hányák, akkor belé ülnek azon fürdőbe 24 óráigis fürödnek de azért a tüzet mindég égetik a béka só kővekre, mikor kihül a víz ujanan meg melegek, van olyan eset hogy némely gyenge természetű ember meg ájul benne, fürödnek ugyan egészséges egyénekis ezen lacusba passióbol, minden féle mellodiális dalokat fudogálnak szép az halani északa ideín égetik asok tüzetet öröms majális időtt töltenek, melyben a beteg emberek is talyálják örömeiket. Ezen fürdést Május kezdetétől fogva Julius végeig minden esztendőbe a vidékiek, idegenyekis nagy mértékben a fentirt mod szerint használják.

Ellyüs

^{1ször} Aliusiu Magyarul Ellyüs közsege. Magyar Országhoz vissza csatolt. Kraszna Megyében van kebelevezve. a Somlyo Kémeri Fő Szolga Biroi Járás. Bagosi szakoszhoz tartozik, a táj elnevezése Szilágyság alatt ösméretes.

Elyüs, Magyarpatak

2^{or} Ellyüs Románul Aliusiu név alatt ősméretes más neve nem volt 's nincs is.

3^{or} Ellyüs románul Aliusiu más nevet nem viselt jelenleg is azon ~~azon~~ nével van.

4^{or} Az őskorban közelebbi adatok nincsenek.

5^{or} Ős lakosok Románok.

6^{or} Semi okmányok a községben nem lévén a község mikor eredete annak egyes hely nevei elnevezéséről bővebb tudositás nem létezik.

[36a] Határ Része

a) Ture Halmosdi hason nevű határ egyenlő határ része mely elnevezését asertés turástól nyerte.

b) Rogoz a reугоz névről vette eredetét.

c) Fátia Viilor szántó föld mint szilángy eredetét veszi onnan hogy hogy régen Szőlő hegy volt. –

d) Dumbrává erdő cserfa veszi eredetét álitás után hogy régentén árnyékul szolgált Pásztoroknak, azért e szó de umbrá mi késő Dumbrává vált. –

é) Dembu kurat távolra kilátás lévén hegy, veszi eredetét mert tiszta és magos, nap nyugot felé réz erdővel határos.

Folyo Vizek

a) Kánátá egy patak nevű folyo viz. mely régi időben kánális lehetett

b) Valicio rece egy igen jeles forás a mely téli, nyárban bár milyen száradtság vagy fagyás van folytonosan foly, nyárban hideg télben meleg.

Magyar Patak

Magyar Patak Vále Ungurului románul 1400 lelket számlál tótok ajku helység, – Gyümölcsényes községéhez tartozó telepítvény régente jártak Egyházi szolgálatra Gyümölcsényessen és Ellyuson, bővebb tudositás az elnevezéséről nem létezik.

[36b] Kelt Gyümölcsényessen 30^{ik} Aprilis 1864.

Papp János m
Köri Jegyző

[38a]

Helynevek

Halmosd községből: Kraszna Megyéből

1. Kraszna megye Szilágyság alatt ősméretes tájékba az ugynevezett rézalyán fekvő Román ajku GrCath község „Halmosd” a Somlyo-Kémeri Főszol-gabirói Járás – Bagosi szakaszba van kebeleztve.
2. Halmosd Magyar és Román néven országszerte csak úgy ősméretes – néme-lyek által Halmasd-nak iratik.
3. Halmosd községének – táji elnevezése románul Hálmász – Halmagiu.
4. Nevezete eredete az őskorba elvész – közelebbi adatok nincsenek.
5. Román ajku őslakok
6. A' közéletben szobeli hagyomány szerint Halmosd nevezetett a' közel lévő Nagyfalusi határban fekvő Hadi halmoktól vette – a' hol a' község elébb létezett – de a' harcz viszáljai a' lakosokat kéntelenítették az erdők közelébe úgy tanyát keresni.
7. A' község határában még e' következő hely nevek léteznek:
 - a. Facze Máre nagy oldalt fekvő silány szántó föld – delnek fekvő
 - b. Fatza Mika hason fekvésű kisebb terjedelmű szántó – düllő.
 - c. Lázuri irtvány – szántóföld
 - d. Kicsera – régente szőlőhegy – most siska és tövissel belepett legelő.
 - e. Gyalu dumoje – szántó föld mely alyán egy kis patak csergedez.
 - [38b] f. Fazsetzel – most szántó és Legelő régente bükfás erdő.
 - g. Csetetzel – régi Vársánczok mellet lévő földek – de a' várnak romjai nem látszanak, 's közelebb arról mi sem tudatik – a' nagy Rézerdő al-ján vann a' föld mely szántó – 's tövises legelő.
 - h. Ture – kaszások – mely a' népmonda szerint nevét a' sok turásoktól – magyar kondásoktól vette volna – most is a' legsilányabb föld.
 - i. Gyalu turi – szántó a' Ture mellet
 - k. Rézerdő: A' rézerdő mely 6000. holdnál nagyobb kiterjedésű ezelőtt öserdő volt – a' Grof és B. Bánffy Család kertzegei nemzetség – számos nemesek és 17 helység tulajdona – mely az eddig alig néhány éve kor-látolt erdőpusztítás mián kopár oldalait mutatja a' régente diszlet orási bük és tölgyfák helyet.

A' Rézerdőnek Halmosdi részén vagy on egy Hármás patak neveze-tű telepítvény Tot ajku lakokkal melynek bővebb leírása saját községe neve alatt tevődött ki, 's mint kiegészítő részlet mellékelve van.

Kelt Halmosd 1864 April 29^{én}

Kiadta:

Babits Imre mk
jegyző

[40a]

Helynevek

Hármaspatak községből. Kraszna Megyéből

1. Hármaspatak községe – egy Kraszna Megyében a' Halmosdi határban az ugynevezett Rézerdőbe lévő telepítvény
2. Hármaspatak – viseli nevét magyarul – Hármaspatak – Románul „Vále tírnye” Totul mind a' mily ajku lakosok lakják „Zsidárnya”, még Hutának is neveztetik – régente Hamuzsirt égettek
3. Csak is 48 év olta létezik – más neve nem volt a' községnek
4. Telepedése 48 év olta.
5. Gómör – Hont – Nográd megyékből átszarmazott Tot ajku egyének – kik a' közellfekvő Bihar megyei hutákba mint Hamuégetők alkalmazva voltak telepedtek meg a' Kertzei nemzetségtől taxára biro földeken.
6. A' név eredetét alkalmasint a' község közép táján öszvejevő Harompatakrol veszi
7. A' községbe külön elnevezésü helyek nem léteznek.

Hármaspatak 1864 April 28^{án}

Kiadta:

Babits Imre mk
jegyző

[42a]

[Hídvég]

Sz: 88-1864.

Hidv. áll.

Helynév-Leírása

Kraszna megyében keblezett magyarul „Hídvég” románul Hidiga községnek, elnevezését veszi: minthogy régen a’ most „Pusztá” határrésznek nevezetű helyen ’s az ott vólt ’s most is fenn álló Kraszna folyón át vezetű Gencsi család hidja közelében feküdt ’s onnan a’ sok viz árok alkalmatlankodása végett költöztetett mostani helyére. Fekszik egy kies rona téren, melyen a’ Tasnádi, N: Károlyi és Szathmári nagy országos utak keresztül vágnak.

Határozzák: Keletről: Sarmaság, Lompért és Ilosva délről S.Győrtelek ’s S.Ujlak, nyugotrol: Maladé, Kárásztelek ’s Doh, északrol: Zálnok, Domoszló és Mojad községek.

A községnek csakis fenn említett két nyelveni elnevezése ismeretes, – hogy vólt e’? más neve,? nem tudatik, népesített mint fenn is említve van, a’ régen fenn állott, – most csak pusztának nevezetű határ részről.

Határai:

- a., Sesz fekszik a’ községtől keletre, terem török búzát, rozst és szénát, elnevezését veszi fekvésétől, mely alatt fekvő térhely, románul locu Serate.
- b., Ritú Satului, fekszik keletről, terem török búzát és szénát, elnevezését vette, minthogy mintegy 50. év előtt ott a’ község rétje volt, melyet egy akkori lelkész az egyházzal elcserélt.
- c., Peste Pod, fekszik szinte keletről, terem török búzát és szénát, elnevezését veszi: mert hozzá a’ hidon át lehet a’ Kraszna folyón átjutni.
- d., Intre Mori, fekszik dél keletről, terem török búzát, elnevezése eredt, mert régen két malom közt feküdt, melyek közzül egy elpusztult, másik ma is létezik.
- e., Lunka, fekszik délről, terem török búzát ’s szénát, elnevezését veszi, minthogy nagy gazon tér lévén régen, mely ki tisztított ’s így nevezetik Lunkának.
- f., Libinyicesty, fekszik dél nyugotról, terem rozst ’s zabot, elnevezését vette, mint hogy rajta hajdan sok görög dinyét termesztettek, mely a román Libinyicésről neveztetett el.

[42b] g., Cseret, fekszik nyugotról, elnevezését a’ rajta lévő cserfás fiatalrol vette.

- h., Pojényile, fekszik nyugotrol, terem török búzát, rozsot 's zabot, elnevezése eredt, mert a' nagy gaztol darabonként irtatott 's fogatott fel. –
- i., Vij Pusztij, fekszik észak nyugotrol, terem zabot, elnevezését veszi, mert régen jó borral látta el a' községet, most pedig pusztá. –
- k., Szamose, fekszik észak nyugotról, terem rozsot 's zabot, elnevezését tartja a' rajta át vonuló Szamose nevű patakról, mely a' Dohi határon ered. –
- l., Padure Satuluj, fekszik északról, cserfás fiatal erdő, elnevezését onnan tartja, mert hajdan egészen a' községé volt.
- m., La Mezse, fekszik északról, terem rozsot 's zabot, elnevezését veszi egy Zálnoki határol folyó 's rajta keresztül vonuló Mezse nevű patakról.
- n., La Pusztá, fekszik északról, terem rozsot 's török búzát, elnevezését onnan tartja, mert Hidvég község valaha onnan változtatott mostani helyére.
- o., Ritu Diaculuj, fekszik keletről, terem rozsot 's kevés szénát, elnevezését vette a' rajta lévő diák rétjéről veszi. –
- A helybeli nép vénei, 's értelmessége kikérdezése 's fel adása alapján jegyezte Hidvégben April 12^{én} 1864.

Rátz Görgy
kőrjegyző.

[44a] Hosszuaszó Község – fekszik – Kraszna megyében.

1. Hosszuaszó község – tartozik a Krasznai Járás fő szolgabíróségához – lakja pedig összesen 110. lélek. Hosszuaszó községe – több évektől ennek előtte Nagy faluhoz tartozó praedium volt – a hol is kevés urbérések – és több zsellérek laktanak, – itten a kisdud községben más ajku nemzet – mint Román GCath nints, – vagyon e községben 28 – ház – és fekszik Rátontól egy fél órai tavul-ságra – a Nagy falusi órszág út széllén – s’ Nagy faluhoz egy óra járásra.
2. Hosszu aszonak soha más nevét nem tudják. –
3. Hosszuaszó – az anya könyvek szerint sem mutat egyebet – mint azt – miként Hosszuaszó volt régebben is a neve.
4. Honnan vette nevét – ’s eredetét senki hitelesen nem mondhattya, elég az – hogy 150 évektől fogvást fen állott praediuma volt Hosszuaszó Nagyfalunak. –
5. Hosszuaszó – hogy ennyire és honnan népesedett – azt ónnan állityák, – miként uraságok praediuma lévén – mint ma is létező Hodáljokba telepedtek pásztori egyének – és cselédek – ’s végre óda is telepedének örökös lakóul. –
6. Ezen község lakossa honnan vette légyen eredetét arról semmi bizonyos. –
7. Hosszuaszó kis községében a dülök ezek: Belsőség – Kőrös hegy, [44b] Bánfiak Táblája, Suvály.

Szóllójjók – a Kőrös hegybe kevés, – de a Bánfiak Táblajokban a uraságoknak felesebb van. –

Erdejek – a Tába feletti dülőbe – ugy a Doszu nevü határ részben létezik – de ez mind a Bánfiaké.

Hosszuaszó kis községe határos Rátonnal – Bagossal – Nagyfalual – és Somlyo várossával.

Hosszuaszónak egész határ területe téssen 1475 holdat, és 1100 □ ölet. –

Ezen községnek is semmi némü folyó vize nints.

Hosszuaszó Julius 1^{ső} napján 1864. –

P. H.²⁶

Gile Gábor × urszuluj.
főbiró.

Keresi Juon × Curator.

Pántya Vonutz ×

Gile Nutz ×

esküdtek

Titkos Ferentz mk

Hosszuaszói Gyözö és név író.

²⁶ A pecsét felirata: SIGILU COMMUNEI HOSSZUASSZÓ.

[46a]

[Hosszúmező]

ad Nr. 88.-864:

Adat gyűjtés.

Hosszúmező községéből, mely Kraszna megyében keblezet némely hely nevek eredeti származására vonatkozólag. –

1. Neve amegyének Kraszna nevét onnan vette mivel a Kraszna folyó, mely az erdélyt magyar országtól el választó Meszes nevű hegy lánczából ered e megyét keresztül hasítja –
- 2^{or} A község neve Hosszúmező. nevét vette saját ki terjedésétől. ily el nevezéssel más község nem bír. –
- 3^{or} Népesedése honnan lett esmeretlen –

Határ részei a helységnek

a, Szántó Földek –

- 1^{or} Ritka szőke sovány terméketlen föld. –
- 2^{or} Fehér kut (Ferekut) e határ résznek közepében létezik egy kis kut. melyben hó fehérségű viz van. folytonosan – szőke közepes terményű föld –
- 3^{or} Vále nyágre (plop) jelen határ részben egy kis forrás van, melyet a nép ásványos fekete viznek nevez. –
- 4er Bodon – egy forrásos völgy. mely szénát gazdagon terem – e völgy feletti keleti oldal; fekete ritka föld közepes terményű –

b, Szőlők.

1. Érje (Zére) mely ér formában nyulik fel Illosvának [46b] igen jó boráról esmeretes. –

Erdők

1. Nagy erdő (Padure máre) régebb időben igen nagy fák valának ez erdőben, jelenben el pusztult gazos erdő –

Öszve írta Hosszúmezőn 1864. Aprilis 20^{án}

Szilágyi Josef mk
jegyző

Kimutatás

A n. m. magyar k: helytarto Tanátsnak folyo évi Februar 21.^{éről} 9541. sz alatti intézvénye, – ezen Krasznamegye alispáni hivatalának 490 számu, – valamint a Perecseni szakasz szolgabiroságának 185 sz. tisztelt körözvénye értelme szerint, Krasznamegyében kebelezzett Ilosva községe és hatarán levő határ részek eredeti helynevek elnevezéséről, –

A község és hatarán lévő határ részek elnevezése, –

- 1.^{ör} Ezen községett emberi emlékett felülmulo idők olta rendszeren hívták magyarul Ilosva, – románul pedig Ilisua – fekvése szinte lapályos, határa hegyes völgyes egésséges levegött tart, –
- 2.^{ör} Ezen község hogy honnan vette elneveztetését és valósággal miolta tartja az Ilosva nevet, arrol semit nem tudhatunk, – valamint arrol sem hogy honnan népesítettett, mert az 1775 és 80. között történt tüzvész által az ezt igazolo okiratok elégték, –
- 3.^{ör} A 6^{ik} kérdésbeli tudakozodásra csak annyit tudunk hogy Ilosva mindég tisztán Ilosvának volt nevezve, minek igazolására nézve Református Tornyunkba lévő két harangunkan lévő irásokatt, tehetségünkhöz képest lemásolván idemellékeljük, – arégiség buvárai többet vehetnekki belölle mint mí, – egyébb aránt ezen irásbol láthato hogy 1524^{be} Ilosva oppid volt, –
- 4.^{ef} Amípedig a határ részek elnevezését illetik a következők, –
 - a. Térhatárrész szánto, – eredeti elnevezését vette egyenes teres helyiségéről, – 's jelenbe is Térnek hívják
 - b. Hamvas, szánto és szöllő. dombos fekvésű eredeti nevét vette onnan mert arégi időkbe azon a helyen sok Hamvat égettek, – s jelenlegis Hamvasnak hívják, –

[48b]

A közseg hatarán lévő határ részek elnevezése

- c. Kincses hegyhatár rész szöllő, dombos, eredeti elnevezését vette onnan hogy ezen szöllőhegy plántálása, egy kincses Ferentz nevű ember által kezdetett meg, s jelenbe is Kincses hegynek nevezik, –
- d. Kerek bük határrész erdő és szöllő, dombos fekvésű eredeti elnevezését vette onnan hogy a régi időkben körül volt kerítve nagy bükfákkal, –

- e. Péterága határrész szántó, szinte dombos, eredeti elnevezését vette onnan hogy azon hely egy Jakabb Péter nevű által irtatott, s jelenbeis Péter ágának hívják, –
- f. Nagy és Kis Csorgo határrész, szántó és szőlő, egyrésze dombos másrésze lapajos fekvésű, eredeti nevét vette az ottani Csorgo kutrol, – jelenbeis Csorgonak hívják
- g. Egres oldal határrész, szántó, dombos fekvésű, – eredeti nevét vette onnan hogy a régi időkbe azon a helyen sok vad egres termet, s jelenbeis Egres oldalnak hívják, –
- h. Czigány metzés határrész, szántó, szinte dombos fekvésű eredeti nevét vette onnan hogy azon helyet cigányok irtották, – jelenbeis cigány metzésnek hívják, –
- i. Vadalmás határrész, szántó, szinte dombos fekvésű, eredeti nevét vette onnan hogy arégi időkbe azon a helyen sok vad gyümölcs termet, – jelenlegis Vadalmásnak hívják, –
- k. Lesentu határ rész, szántó és kaszáló, egyenes fekvésű, elnevezését honnan vette nem lehet tudni mert örök időktől fogva ezen a neven hívatik, –
- l. Tövisköz határ rész, szántó és gazos hely, fekvése dombos elnevezését vette arról hogy a régi és jelen időbeis sok tövisset terem, – jelenbe is Tövís köznek hívják, –
- m. Kis hegy határ rész, szántó, dombos fekvésű, – elnevezését vette a régi időkben ott lévő szőlőhegyről jelenbe is Kis hegynek hívják, –
- n. Halasto határ rész, szántó, lapajos fekvésű, elneveztetését vette onnan hogy a régi birtokosoknak ot volt egy halas tavok, mi ma is látható, – jelenbe is Halas tónak hívják, –

[49a] Az Ilosvai év, ref. anya szentegy ház tornyában lévő két harangoni betűk leírása

1^{ör} a nagyobbik harangon az

elsősorba, SOLI: DEO: GLORIA: ANNO: MDXXIII: CONCAV:

második sorba, EPH: ERD: ECLOAN: HORVAT: CVRAET: INDGENE:

A:C:N:C:B:

harmadik sorba, SVPNOBIL: C·VIVM: 93: OPPID. ILOSVA: PRAECOV: D:

SE: AP:

2^{ör} a kisebbik harangon, –

A: SZ: ILOSVAI: REFORMÁTA: EKLESIA: ÖNTETTE: ANNO: 1781:

P. H.²⁷ Leirta Ilosván Aprilis 19. 1864. Frigy Ferentz mk.
jegyző

²⁷ A pecsét felirata: ILOSVA KOZSEG PECSETJE.

[50a]

A község határán lévő határ részek elnevezése

- o. Fertőhatárrész, szántó, dombosfekvésű, eredeti nevét vette az ottani fertő torol, – jelenbe is fertőnek hívják, –
- p. Erje határrész, szántó és szőlő, dombos és lapajos is van benne, eredeti neve mindég érje volt dehogyhonnan vette ezen nevét nem tudatik,
- r. Ligethatárrész, szántó, dombos, eredeti nevét vette onnan hogy a régi időkbe ott erdőlévén, az erdőbe volt több ritkás ligetes hely, jelenbeis Ligetnek hívják, –
- s. Batinya határ rész, szántó, dombos, ezt örök időktől fogva batinyának hívják elneveztetését honnan vette nem tudatik, –
- t. Kővágás határ rész, dombos, sovány, parlag, eredeti nevét vette az ottani sok és nagy kövekről, jelenbeis Kővágásnak hívják, –
- u. Verőfény határrész, dombos, szántó, nevezetett vette a Délnek álló verőfényességéről, – jelenbeis verőfénynek hívják, –
- z. Pakulárház határ rész, dombos és szakadásos, szántó, nevezetett vette onnan hogy a régi időkbe Pakulárok tanyája volt, – jelenbeis Pakulárháznak hívják, –
- j. Lukamis határrész, szőlő, dombos, – ezen szőlőhegy mindég ezen aneven hivatott, dehogyhonnan vette elneveztetését azt nem tudjuk, –
- v. Szénaság határ rész, – dombos és kevéssel lapajos is eredeti nevét vette onnan hogy ot arégi időben sok és jo széna termet demost egészen szántó, jelenbeis Szénaságnak hívják, –

öszve iratott Ilosván Aprilis 19. 1864

P. H.²⁸

Frigy Ferentz mk,
Községi Jegyző

²⁸ A pecsét felirata: ILOSVA KOZSEG PECSETJE.

[51a]

Hely nevek Ipp Községből Kraszna megyéből

Az adat gyűjtés következő kérdő pontokra terjed ki

1. A megyének, kerületnek, járásnak, széeknek neve, hová a' Helység tartozik. A terület ezen politikai felosztásán kívül némelykor vidék, környék, táj is bír külön elnevezéssel, vagy több falvak csoportozata közös név alatt ismertetik. A hol ilyesmi fordul elő, az összeveírásban figyelembe veendő, és ha lehet magyarázando.
2. A községnek, városnak hányféle neve él most, melyik neve bir csak helybeli elterjedéssel, melyik ismeretes országszerte
- 3^{or} Volt e' hajdon a' községnek más elnevezése? Vagy tán csak különfélekepp iratott, a' mostani helynév?
- 4er A község mikor említettik legkorábban?
- 5^{or} Honnan népesítetett?
- 6^{or} Mit lehet tudni köztudomásból, hagyományból, írott vagy nyomtatott emlékekből a' név eredetéről, értelméről, mindegyik nyelvü helynévre nézve?
- [51b] 7er A község határán elő forduló többi topographiai nevek, például: mező, dűlő, szántó, forduló, legelő, kaszáló, puszta sivatag, liget, berek, erdő, rengeteg, zúg, határ, tanya, csárda, major, szállás, kert, szőlős, árok, rom, irtvány, tisztás, hát, halom, domb, csucs, orom, magaslat, fensík, hegy, hegygerintz, hegylántz, szikla, bértz, bánya, barlang, örvény, szoros zuhatag, forrás, kut, ér, to, folyo, pataka, (meg külön-
- 1te Kraszna megye – Kémeri járás – (Partium)
- 2^{ia} Ipp – 's ezen a' neven esmeretes
- 3^{ia} Nem volt – semmi –
- 4te Azt határozottan tudni nem lehet. –
- 5te Magyar és Erdély honbol –
- 6^{ia} Magyar honbol – Magyar ajkuak – Erdély honbol – román és magyarok vegyesen – kik is sajáttságos nyelveket meg tartották – ez ideig –
- 7te Felső fordulo az ugynevezett tőgy pataka folya keresztül – a' melly ugyan azon forduloba – a' Berettyó folyoba szakad – ez a' fordulo rendszeren szántoul használtatik helyiségére nézve részint oldalos, a' nagyobb rész pedig teres, ezekbe, külön féle elnevezések vagynak – u: m: Sáfránydomb, Kövecses, Rendtővis, Kuruttyolo, Ihar-kut, Cserefark, Horgos, és Székelyirtás – nevü fiok határ részek – megjegyzés-

böztetvén minden nevet, melyet ilyen fő- és mellékpatak eredetétől egészen kifolyásáig más folyoba nyert), mocsár, posvány, láp, ingovány, nádas, rét, kompállás, rév, gázlo, sziget, fok, s a t.

re méltó ugyan ezen forduloba vagy on – a' Berettyo folyó és a' tögy pataka között – egy tögy nevezetű kaszálloja Községünk lakossainak Zovány és Also Kaznacs községek határai – közelében. – A Hötely forduló – a' Hötely pataka alatta folyik el, ugyan csak a' tögy patakába szalad – az Markusnak a' végén – ez a forduló nagyobb része oldalos szántoul, és legelőül használtatik – több fiók határ részekből áll – jelesen – Hötely far, Kismező, ~~Kisvatola~~ vagy falu föld – Kisvatola – nyircsere, Nagyvatola, Pinta domb – Horgas – Zovány, Kémer és Lecsmér községek határai ...²⁹ – Cseredő – több irtványok vagynak benne – melyek [52a] mint szántok használtatnak, továbbá vagnak szép szálaserdők és levágott erdők Lecsmér község erdeje szomszédságában. –

Uj hegy szőlő és kaszáló – oldalos fekvésére nézve –

Rígo hegy nagyobb része oldalos szőlő és kaszálloból áll – ebbe fiók határ rész – nagy fogás, kis fogás – a' melyek is a' Rigo hegyet ki egészítik – Fénkő nagyobb része oldalos szőlő, kaszáló, és szántoból áll – ebbe fiók határ rész – Cseretiszta, Kis fenkő – Oláh hegy Lecsmér erdeje – közelében –

Kerek domb nagyobb része oldalos szőlő és szántoul használtatik ~~nem~~ Lecsmér gazos kis helye közelében –

Két erdő ebbe fiók határ rész a' következendő (legelőül használtatik – de azért szép fiatalos erdő) Nagy hazug domb – Portz és Lecsmér határai szomszédságában –

²⁹ Itt két szó olvashatatlan.

Somos – gazos hely, fiók határ rész e' következő – Rigo hegy alja – Székelyirtása legelőül használtatik –

Also fordulo egy része teres – nagyobb rész oldalos – a' Berettyo folyó határozza keresztül a' szélén – szántoul használtatik áll a' következő fiók határrészekből – jelesen – **[52b]** Telek domb, Szakadas, Balog irtás, forás – (a' percse pataka folya átt – a' hol is a Berettyoba szakad) Hosszu – (Kertes rét, kaszáló és Szántó) Rokajuk, és Határ oldal – Márkaszék helység határa közelében –

Kaszállok – áll különböző elnevezést nyert fiók határrészekből – u: m: Nagy rét, Bikarét, Kóház kert, Sovány, ezek szántoul és kaszálloul használtak, délről folyó a' határ szélén az ugynevezett Kaznacs pataka – beleszalad ugyanott – a' Berettyoba, az egész határrésznek északi szélén folyó keresztül a' Berettyo – Felső Also Kaznacs – Márkaszék Helységek határai közelében –

Nagy Rézerdő ez az alább megnevezendő fiók határrészekből áll – jelesen – Progya, Sásosto, gyertyános, Kis kapacsis, nagy Kapacsis, Nagy lejtő, magos bértz, Kálló bértz, Cziternyoltz – Kőves hágo, Papné bértz, Kőves hágo alja – Közös – Hirátja – Széki kapacsis, Ráddombja, Száraz patak, Deselés pataka, Sarlo bértz, eztet öt község – jelesen – Ipp, Márkaszék, Also, Felső Kaznacs, Cserese községek – és az Ippi köz birtokosság közösen használják – **[53a]** északról a' Berettyo folyó határozza – hasonlólag délről az Eszternyo pataka – keresztül folyó, végre

Ipp

a' megjelelt erdőt – faizásal és legelőül
használják – szomszédjai – északrol –
a' Berettyo és a Portzi réz – nyugotrol
a' Széplaki réz – Baromlaki réz – dél-
ről Cserese – Felső Also Kaznacsok
határai – és a' Bánfi és a' Kertzei
familia 's a' 17 helységgel közös rez
erdő –

Kelt Ippon 19. April 1864

elkészítette
Páál Sámuel
Jegyző

[55a]

Helynevek

Kárásztelek községből, Kraszna megyéből.

- 1, Kraszna megye, Kémeri Szólgabírói szakasz.
- 2, A' Községnek jelenleg csak egy neve van, mely is Országszerte Kárásztelek név alatt esmeretes, Rómán nyelven is sajtáságos Neve Kárásztelek.
- 3, Hajdon két telepítvény név alatt vólt esmeretes t. i. Adorjántelek, és Kalos-telek, később a' két elnevezés egygyé olvadván, vette a' Kárásztelek nevet, – Adorjántelek pedig pusztán maradván, mai nevét mint Kaszáló ma is bírja. –
- 4, Az 1200^{ik} évről a' meglévő adatok szerint, azontúlról adattal nem bír a' község.
- 5, Mint a' nép öltözete, magaviselete, és beszéd kiejtése mutatja Kárásztelek lakosai, mint tisztán Magyar ajkuak, és Catholikusok eredetüket Erdély Országból – a' Székelyek földéről, hihetőleg Csíkszékéből vették.

[55b] 6, A' név eredetéről, értelméről, köztudomásból, hagyományból, írott – vagy nyomtatott emlékekből, – azokkal nem bírván, – semmi bizonyost tudni nem lehet.

- 7 Foglár – a' falu végen – gazból kiirtott dülő Szántóföld. Eresztvény erdő mellyet Batori 'Sófia eresztett át a' Kárászteleki Ekklesiának ajándékképp. Nagy és Kisúj Szöllő hegyek 60 évolta plántáltak. – Töviss, Tövissből ki irtott dülő Szántóföld. Gyertyános, gyertyánfáktól 20 évolta ki irtott forduló Szántóföld, ezen határ részben vólt egy föld pincze a' Tatárjáráskor készült, egy fel emelkedett kerek domb a' föld pincze nevet jelenleg is tartja. – Szöllőhegy oldal, hol ez előtt mintegy 400 évvel Szöllőhegy vólt, ezen hely dülő Szántóföld. – Bükk hátoldal, Bükkfás erdő vólt, most dülő Szántóföld. – Pálmezeje dülő, – Szántóföld, nevét honnan vette nem tudatik, ez is dülő Szántóföld. – Felső Csere a' falu felett észak felé, jelenleg is többnyire Cserés legelő. – Három kereszt oldal a' falu felett észak felől, az ott lévő három [56a] Keresztől vette nevét, jelenleg Kálvária oldal nevet is visel. – Adorjántelek az Ekklesia tölgyfás Erdeje, a' vólt falutól mely most Kaszáló, és ahol egy igen jó vizü forrás van, vette nevét. – Előhágó Szöllőhegy, melyben, hogy mikor plántaltatott először Szöllő – nem tudatik. – Kémeri Útgaz, – a' rajta keresztül Kémer felé menő úttól vette nevét, ez gazos hely, és legelő. – Mogyorós oldal, hajdan Szöllőhegy vólt, jelenleg dülő Szántóföld, itt pincze gödrök láthatók. – Istenkassa – hajdan szép Erdő, jelenleg ki irtott forduló Szántóföld, nevét miképp, és mikor kapta nem tudatik. – Réczező, és Réczeoldal Szántóföldek, régebben posta útjárt rajta keresztül Kémeren, dülőföld, – nevét miképp kapta nem tudatik. Aranyos a' B. Bánffy Albert úr nagy kiterjedésü legelője, itt van

egy Juh tanya, régebben út járt keresztül rajta, melyen Sót szállítottak, egy nevezetes fogadó is volt itt, – nevét honnan kapta ezen legelő nem tudatik. – Hideg kút a' B: Bánffyak kaszálója, és legelője, ezen hely dombos, kevés lapája van, nevét vette, azon kúttól melyben nagyon hideg víz van, és inni is jó. – Szathmártelek kaszáló hely, hol hallomás szerint egy kis falucska volt, és a' Tatárjáráskor bé költöztek át telepedtek Kalostelekbe. – Nyíresaly, sóvány kaszálóhely, tetején Nyírfás lévén, nevét onnan vette. – Hangás, emlékezetet felül múló Szöllőhegy, nevét honnan vette nem tudatik. Temetőoldal, a' tetején lévő Temetőről neveztetik, ezen hely dülő Szántóföld. – Kárásztelek határos Keletről Maladé, Ujlak, Kerestelek, Délre Zovány, nyugotra Kémer, északra Domoszló, és Doh falvakkal. A' lehetőségig utánna járva feljegyeztetett Kárászteleken Junius 2^{kán} 1864^{ben}

Huszi József mk

főbíró

Jóna Sámuel mk Jegyző.

[Doh]

Hely nevek

Doh Községből Kraszna Megyéből.

1. Kraszna megye, Kémeri Szólgabírói szakasz
2. A' községnek jelenleg csak egy neve van, mely is országszerte Doh név alatt esmeretes – Rómán nyelven Dohu. –
3. Más nevét, mint Dohu sénki nem tudja, nem is hallotta.
4. Az 1600^{ik} évben említettik, mint azt hallomás útján tudják az Öreg emberek
5. Kővár Vidékéről telepedtek át az Orosz, és Kodrán Család, utódaik jelenleg is élnek, mint volt úrbéres gazdák.
6. A' név eredetéről, és értelméről tudni semmit sem lehet. –
7. Dószu respatócsi forduló Szántóföld, ezen nevet honnan vette nem tudatik, többnyire óldalos helyek. – Inácsele dülő szántóföld, nevét onnan kapta, hogy azon helyen lent vetettek hajdon. – Szomose szántó, és kaszáló, minden évben használtatik, nevét hallomás útján onnan vette, hogy Domoszló falu felől olykor, olykor nagy víz áradások jöttek, mire azt **[56b]** mondták áse vinye ápe ku szomesu Pusztele szántó, és kaszáló, minden évben használtatik, ezen helyen hajdon laktak, honnan a' víz szüke miatt elköltöztvén, nevét a' pusztai mondásból tartja. – Tejeturile forduló szántóföld, nevét a' fák kivágásától, és a' kiirtásból vette. – Faseczel dülő, szántó, és kaszálóföld, hajdon nagy bükkfás lévén, a' nevet onnan tartja, hogy mikor irtódott ki, és lett szánthatóvá – azt senki sem tudja, sőt nem is hallotta. – Fundu dohuluj szántó, és kaszáló mely legnagyobb határ rész, ennek 1/3 ré-

Doh

sze forduló szántóföld, a' több rész minden évben használtatik. Itten volt hajdan egy Templom, melynek fundamentuma 1863^{ban} ki ásátván, ásás közben találtatott egy régi 3 ezüst xr nagyságu ezüst pénz, rajta olvasható Zápolya Ferencz, az év szám nem látszik. A' Fundudohulujból az emberek a' több évig tartó szárazság miatt Szathmárra a' Szamos mellé költöztek, és miután pusztán maradott Doh, a' falu közelében eső szántó, és kaszaló föld kapta a' későbbi lakosoktól a' Fundudohuluj nevet, mely is a' mostani Dohtól távolatska eső völgy–erdők között. – Doh határos Keletről Hidvég, Délről Maladé, és Kárásztelek, nyugotról Kémer, és Domoszló falvakkal, – északról pedig Zálnok, és Babucza helységekkel. – A' kitudakolhatás útján feljegyzetett Dohon Június 4^{kén} 1864^{ben}

Brázdó Flóra főbíró.

Jóna Sámuel mkvel

Jegyző.

[57a]

Hely nevek
Kémer községből. –

1. Kémer község tartozik Kraszna vármegyéhez, bé van osztva a Sz. Somlyai Fő Szolga bírói járásba, és Kémeri Szakasz Szolgabíroi járásba. –
 2. a' községnek több neve nints – ezen egy neve volt emlékezet olta 's az van most is. ország szerte ezen néven esmeretes. –
 - 3^{or} a' községnek más el nevezése tudomás szerént nem volt, sem másként nem neveztetett. –
 4. a' község mikor említették leg korábban? az nem tudatík. –
 5. Hogy honnan népesítettett volna, nem tudatík. –
 6. Sem hagyománybol, sem írott vagy nyomtatott emlékekből a' név eredetéről semmit nem tudni. – Közmondából annyít hallani, hogy valaha a' tatár járáskor egy bátor magyar igy szollította volna fel több társait a' közeledő rablo csapat vissza riasztására – Kímér most jőjjön – s meg indulva el kergették az ellenséget, 's akkor maradt fen e' név Kímér – melyből lett később Kémer – meg jegyzendő, hogy a' község azon időben a' határnak három részén volt külön külön csomoba, 's akkor huzódtak a' mostani helyre egybe. –
 7. A' község határainak el nevezései – Móre-oldal, egy oldalos szántó dülő – Kalár oldal hasonló szántó dülő mindenik a' falu mellett – Aranyos – ez is egy része a' határnak igen jo gabona termő határ része oldalos hely – Tatártó, egy a' kaszáló földek közt lévő forásos hely – mindezek miért neveztetnek így nem tudatík – Tövis oldal egy határ rész szántó – tövises hely. –
- [57b] a' községnek rendes folyója nints, sem különös figyelmet érdemlő tava nints. –

Jegyzés. A' 7^{ik} pont alatt említett Aranyos nevü hely határos Ipp, Zovány és Kárásztelek községek határaival, – a tatár to – határos csak Kárásztelekkel, – a Tövis oldal Almás község határához esik közel, – ugyanezen oldalon van egy kis forásos hely, mely bányá víznek neveztetik a' lakosok által, értzes víz, soknak használ láb fájás 's köszvény ellen, azt állítják a' kik próbálták. –

Semmi oly határ részt, vagy helyet, mely historiai emlékezetességgel bírna, a' község határán fel nem fedezhetvén, e' csekély adatokkal bíró őszveirást a 222/864. számú tisztelt rendelet telyesítéséül van szerentsém bé mutatni. –

Kémer ápril 16. 1864.

Végh Josef mk
Jegyző

[59a] 1843 864.

k ig sz.

Kraszna megyének kormányzati szempontbóli elnevezéseinek összeírása.

A megye e nevet Kraszna a keresztül folyó hason nevű folyótól bírja.

Felosztatásai – a megye székhelye Szilágy Somlyó Szabad: Város – mely mondhatni a megye terület közepén fekszik. Két főszolgabírói járása van: az éjszak és délkeleti felső járás – Kraszna perecsenyi járás, az ejszak, és délnyugotti alsójárás Somlyó Kémeri járás elnevezés alatt.

Minden járás – két szakaszt tartalmaz: a felső perecsenyi szakasz, és csizéri szakasz. az alsó – zoványi szakasz, és bagosi szakasz elnevezés alatt, melyek mind külön külön egy alszolgabírói járást – hatáskört képeznek.

A megyebeli községek betűrendben a következők. –

Almás	falu	Győrtelek	”
Alsó Bán	”	Gyümölcsénes	”
Felső Bán	”	Harmaspatak	”
Badacson	”	Halmosd	”
Bádon	”	Hídvég	”
Bagos	”	K. Horváth	”
Baksa	”	Hosszuaszó	”
Balla	”	Hosszumező	”
Ballaháza	falu	Ilosva	”
Bagolyfalu	”	Ipp	”
Borzás	”	Jááz	”
Boján	”	A. Kaznacs	”
Boronamező	”	F. Kaznacs	”
Bogdánháza	”	Kárásztelek	”
Bülgezd	”	Kraszna	mező város
Somlyó Csehi	”	Kémer	falu
[59b] Cserese	”	Kerestelek	”
Csizér	”	M. Ketzél	”
Detrehem	”	O. Ketzél	”
Doh	”	Lecsmér	”
Elyús	”	Lompért	”
Felsőszék	”	Máron	falu
Füzes	”	Márkaszék	”
M. Goroszló	”	Maladé	”

Magyarpatak	”	Szilagy Somlyó	Szab: Város
Nagyfalu	”	Sommály	falu
Kispaczal	”	Tóthfalu	”
Paptelke	”	Tusza	”
Paliczka	”	Somlyo Ujlak	”
Peténye	”	Ujvágás	”
Perje	”	Várallya	”
Pecsely	”	Vája	”
Perecsen	”	Vársolcz	”
Porcz	”	Magyar Valkó	”
Ráton	”	Oláh Valkó	”
Récse	”	Zovány	”
Sereden	”		

[60a] Kraszna megye határos:

Közép Szolnok megyével: éjszak, kelet és délkelet:

Bihar megyével: dél és nyugat felől.

Két folyói: Kraszna, és Berekjó név alatt esmeretesek – ez utóbbi írásoson Berettyonak is iratík – azonban az e folyó völgyén lakó köznép azt, mint nevezetes hegyből fakadó forrás vizet italra is használva – sajátosan Berekjó – még Birikjónak is mondja.

Sz. Somlyon Augusztus 24^{én} 1864.

Márkus Flórián
Kraszna megyei alispán

[61a] 1843-864

kig sz.

Tekintetes városi Tanács!

A hazai helyrajzi nevek általános kivاناتos gyűjtése nagy munkájával foglalkozó Pesti Frigyes tisztelt hazánk fia; ezen közelismerésre méltó fáradalmának némi közreműködéssel szolgálhatni – örömmel ragadtuk meg az alkalmat, – mely a nmltgú m. k. Helytartótanácsnak folyó évi febr. hó 21^{ről} 9541 sz. a. kelt intézvénye értelmében e célra megyénknek is nyújtott. –

Összegyűjtve tehát a megyénkben ismeretes helyrajzi neveket – azokat a megyét mint erkölcs testületet kiválólag érdeklő, a községek neveit és a megye felosztására ős idők óta használt elnevezéseket tartalmazó összeírásba csatolva – a tekintetes városi Tanácsnak – az idézett főkörmányszéki intézvény folytán – [61b] Pesti Frigyes tisztelt hazánk fiához juttatás végett (mellékletben átteni szerencsénk van). –

Egyébb iránt hazafiüdvözlettel lévén Kraszna megye hatóságától
Szilágy-Somlyón 1864 Augusztus 24^{én}

Kraszna, megyei első Alispán

Márkus m / r

[63a] Kraszna mezőváros Kraszna megye

1^{ör} Kraszna mező város a' Krasznai fő szolgabírói járáshoz tartozik – népessége 2700 lélek, – területe 6815 hold 690 □ öl. –

Kraszna mező város tette hajdan a' meszes allyi uradalom székhelyét, – melyhez jelenleg is létező, és a' meszes allya völgyén el terülő több oláh községek tartoztak, 's határosodott Doboka és Kolos megyékkel, – hogy pedig az egész meszes allyi községeknek fő helye mindég Kraszna mező város volt, igazolja az is, hogy az úgy nevezett Meszes Gerbenesi erdőség – mely között és a' város között több falvak terülnek el, jelenleg is kizárólagos praediuma Kraszna mező varossának.

A' Hajdan korba, mennyire emlékezni lehet Kraszna mező várost bírta, Gálfi Susánna, – azon Gálfi Mihálynak leánya, ki a' fejedelmi időszakba le nyakasztatott – kesőbb Bátoriak – II^{ik} Rakoczi Ferencz, kinek notája után fele az egész uradalommal együtt a' Grof Székely és Báró Veselényi családra, másik fele pedig Rakoczi Juliánára szállott – idő multával a' Grof Székely és Báró Veselényi [63b] rész a' Királyi Fiscusra ment által, kíröl impetralta Cserei Farkas, ki egy hires bibliothecát alakított, melyet az erdélyi országos muzeum vásárolt meg, – halála után pedig birtoka hitelezői által el árveltettvén, jelenleg is azok bírják – a' Rakoczi Juliánna birtokát pedig a' Vay család örökölte, kikről leány ágon a' Baró Györfy, és Lakatos családra szállott, 's jelenleg is azok bírják. –

Végül a' várost nagy részt Reformatusok lakják, hanem vagynak RCatholicusok Románok és Sidok is, – de mindnyájan tiszta magyar nyelven beszélnek.

2^{ör} A' városnak több nevezete nincs – erről ország szerte ösmeretes. –

3^{ör} Az emlékezett és hagyomány szerint soha a' városnak más nevezete nem volt. –

4^{ef} A' Város jelenleg csak is a' Mohácsi vészig tudja levinni eredetét, a' midőn Zápolya János volt az erdélyi fejedelem, a' midőn is Krasznát unitáriusok lakták, – de már az előtt rég kellett létezni, mint hogy az unitarium templum mely jelenleg a' Reformatusoké, – az előtt már fenn állott és catholicum templum volt, mit a' stylja tisztán tanúsít. –

5^{ör} Honnan népesített tudni nem lehet. –

6^{ör} A' Város név eredetét tisztán tudni nem lehet, hanem a' nép monda szerint, Zápolya János Fejedelemsége előtt, hihetőleg [64a] tot vagy bár mínemű szláv ajkú RCatholicusok lakták, – mínthogy Kraszna annyit jelent totúl hogy szép, a' város pedig a' meszes allyán két hegy közt egy kies völgyön fekszik, – onnan vette volna nevezetét.

Kraszna

6^{or} Kraszna varossának mező dülői, következő el nevezéssel bírnak, – Hoszu – Dirika – Tippany – Szovárkó – Szélesnikút – Kis salló – Mál – Kapus – Sovány – Száraz patak – Mocsár – Kenderföld – Nagy gödör – Görbe láb – Kurta nyíl – Nagy rét – Berek alya – Petrezselymes – Kelencze – Nagy tér. –

Szöllő hegyei. – Nagyhegy – Kishegy – Rozsás, és Papp domb.

Erdei Egyházfele – Mocsár – Tul a' vizen – és Csere –

Ezen el nevezések azomba semmi nevezetességgel nem bírnak. –

A' szöllő hegyek kissebb szerű helyeken fekszenek, – az erdők lapájón és alacsony dombokon. – a' szántó földek és rétek, szinte lapályon, egy része lejtős dombokon 's termékeny természetűek. – 's határosok, Varsolcz. Magyar Keczel, Kraszna Horváth Pecsely Szaton és Perecseny községek határaival. –

A' várost keresztül folya a' Kraszna vize, mely a' várostól vette eredetét, kevés hal van benne, – 's alig [64b] a' várostól egy pár orányíra ered, a' meszesi erdősegből, 's egy néhány kártekonny természetű, 's a' szomszédoltt községekbeől össze folyó patakokból. –

Kelt Krasznán Junius 30ⁿ 1864

P. H.³⁰

Veres Miklos
főbiro

Horvath Imre f Jegyző.

³⁰ A pecsét felirata: KRASZNA M. VÁROSSA.

[65a]

Helynevek

Kraszna-Horvát községből, Kraszna megyéből.

Feleletek az „Adatgyűjtés” 7 kérdőpontjaira.

1. Kraszna megye, krasznai járás.

2. Kr. Horvát község, köztudomás szerint mostani nevét úgy a multban, mint a jelenben mindig magával hordta és hordja, melyet néphagyomány szerint nyert bizonyos Horvát Gábor és Miklóstól.

3. K. Horvát községnek hogy valaha más neve is lett volna, nem tudatik.

4. Hogy a község legkorábban mikor említették? arról adat nincs; úgy

5. szintén az sem tudatik, valyon honnan népesítettet.

6. Kr. Horvát nevét köztudomás, illetőleg hagyomány szerint, a Kraszna forrástól, mely némelyek szerint a meszesi bérczekből, mások szerint pedig magában a község felvégében ered, és Horvát Gábor birtokostól vette.

7. „Krasznapatak”, nagyon sebesen, a községen végig, csergedező patak, nagy esőzések idején rohanó folyamává válik 's dühöng le délfele; forrásos eredetét bizonyosabban magában a község felvégében veszi. –

Malomtér, téres szántó föld, az ott hajdan elpusztult, 's most a község közelébe építettett Malomtól és térességétől vette nevét. – Kövesbércz, határ rész, nevét vette köves természetétől. – Hidegkút, határrész, **[65b]** nevét vette a hajdan ott létezett, de már betemetkezett rendkívüli hideg forrástól, mely hagyomány szerint, bükkfa leveleket hajtott magának. – Zilva, határrész, eredete ismeretlen, – most szántó, hajdan kopár cserés lehetett. – Tölgyes, határrész, ma szántó, régenten tölgyes erdő volt. – Lunka, szántó 's kaszáló határrész, nevét vette: lenntességétől. – Mázsár, kaszáló határrész, néveredete ismeretlen. – Nagy-erdő, nevét nyerte onnan, mert a község határán legnagyobb erdő. – Varga domb, határrész, neveredete ismeretlen. – Sovány, szántó határrész, nevét magával hordozza sovány, kavicsos természeténél fogva. – Vizre járó, határ rész, nevét bizonyosabban onnan vette, mert az ott legeltető pásztorok régenten ott jártak le a Kraszna patakra itatni. – Büdöskút, határrész, nevét vette az ott most is létező erős, tartós forrás kutról. – Szénakert, kaszáló határ rész; hajdan szénás kert lévén, nevét onnan kapta. – Alsó hegy vagy Vápa, szőlős hegy, nevét onnan kapta, mert a falu alsó részén fekszik. – Pusztá, most szántó és kaszáló, de régentén szőlőhegy volt. – Zsilicze, legmagasabb szőlőhegy a falu határán. – Katrin, szántó, kaszáló 's erdő határ rész, néveredete nem tudatik. – Ereszvény, Erdőrész, nevét onnan vette, mert egykor köz legelő volt, de ma földes uri erdő. – Csupor, szőlőhegy, nevét külalakjától vette. – Tatár vár, a határban, közel a falu felett, dombos hely köz hagyomány szerint hajdan **[66a]** Tatárok sánca volt,

Krasznahorvát

's nevét onnan vette; köztudomás szerint, a vár, vagy inkább az ismert sánczromok 822-ik évben egyengettettek ki 's huzattak bé a hely tulajdonos által, hogy azt termékennyé tegye.

Feljegyeztetett Kr. Horváton, július hó 2-án 864.

Nemes János.
Jegyző.

[67a]

Helynevek
Lecsmér községeből Kraszna Megyéből

1^{ör} Lecsmér község Kraszna megye Kémeri járásban jelenben csak ez egy neve él, – más ilyen elnevezésű helység a megyébe nem létezik se pedig egyéb topographia elnevezés e néven nem ismeretes, – hogy miolta él ezen elnevezés, – rolla biztos adatok nincsenek; – gyaníthatólag a megszálláskor nyere e nevet, – mert más elnevezésről sehol se tétetik említés; – Lakossai Református magyarok, – anyakönyvek szinte csak a 18ⁱ század közepéig vihető fel; – különös hogy a Molnár névet lakossainak csak nem egy harmadát viseli – lakossai kíváncsian szorgalmas gazdák; – mit a természet azzal is látszat jutalmazni hogy birtokokba Szilágyság legjobb bortemő hegyét adta; – a község déli határát mely also rét nevet visel, – csak nem a Beretyoig ér igen jó széna termő rétek képezik van határában délkeleti részen az ugy nevezett Várhodja ~~nevü~~ szántó, földkel – egy előhegyel, – mely a 16^{ik} században rökönözött földszánczok mintájára csak nem félhold forma földszánczot tűntet elő; – hogy valaha megerősített hely volt az jelenben is tökéletesen kivehető, – elég kár hogy erről írásbeli adataink nem léteznek, – a nép monda a Ráko-czyakkal teszi egy időbe keletkeztét; – de hogy valo színüleg kik készítették alaposan meg határozni nem lehet: valoban nagy kár hogy ilyen nevezetes helyről alapos ismertetéseink nincsenek: fekvéséről ugy látszik [67b] hogy az előtte elterülő sík tér feletti uralkodásra volt alkotva, – mig déli részről a Dedács, – észa keletről a Szurdok határrész az akkori időben még talán járattabb, – Ippi es Porczrol jövő utakat tartotta sakba; – de bár mint volt légyen is, – nem csekély szerepe lehetett a fentemlitett Várhodjának: határrészei, – a Szurdok, – erdő rész, – Dédács szántó föld. A Nagy hegy a fent érintett jóbórt termő szőlökkel; – Éhmező szántó földekkel a Várhold észak keleti részének egy oldála; mely hihetőleg a sereg kiéheztetésétől nyerhette nevét: mily nagy kár, hogy erre bizonyos adataink nincsenek.

Megjegyzendő hogy e' község egészen Kraszna Megye szelén fekszik, – ugy anyira – hogy kertjei végébe levő külső telkek vége már a Bihar megyei határt érinti: határos pidig Sommály, Széplak – Porcz – Ipp, és Kémer községekel.

Lecsmér Augustus 8^a 1864

Köves Ag
Biró

[69a] ad nr 88.-864:

[Lompért]

Adat gyűjtés

Lompért helységéből – Kraszna megyéből némely helynevek
eredeti származására vonatkozólag. –

1. Neve a' megyének Kraszna, nevét onnan vette, mivel a' Kraszna folyó, mely Erdélyt Magyarországtól elválasztó Meszes nevű hegy lánczból ered – a' megyét keresztül hasítja. –

2. Neve a' kerületnek Sz. Somlyói

3. A helységnek Lompért neve él egyedül, több ily nevű helység tudunkkal nem létezik, hajdan sem volt a' községnek más elnevezése

4. A helység, hihető hogy már a' Tatar járáskor meg lehetett, mert egyházunk régi irományai közt olvasható egy revolutio, melynek következtében meg néptelenedett, de hogy miféle revolutio tatárjárás é vagy egyéb revolutio következtében néptelenedett é meg, erről tiszta adat irva nem található. –

Határ részei a' helységnek

a., Szantó., földek

1. Ritka, ritka porlós szöke földjéről neveztetett el.

2. Kavarján oly szántó föld melynek egy folyó kavarva jön 's így lett kavarján elnevezése.

3. Pinczedomb, hajdan pinczék helye

4. Szél domb, felemelkedett dombos szántó föld

5. Kanta a' név eredetéről adatunk nincs. –

6. Liget erdőszéli szántó föld

7. Szódob egy völgy oldalos helyén fekvő szántó föld mely jól viszhangzik –

8. Nagy mező területéről neveztetett el. –

9. Hoszu földek, hosszúságról neveztetett

10. Kert allya a' kertek vegeibe fekvő szántó föld

11. Szállás első telepedési hely. –

[69b]

b. Rétek

1. Madaras nád lapályos vizenyős természetű rét, hajdan rajta termett sok nád fiók szaporaságáról neveztetett

2. Horgas rét szántó földek közt el nyuló horog alakot képező rét. –

3. Három rét kised voltát fejezi ki

4. Felső rét, fent eső rét

Lompért

c., Erdő, Szőlő hegy

Tölgyes tölgyfás erdő

Láz hegy hajdan lázár hegy talán a' helység dombtalan volta miatt neveztetett
hajdan Lázárnak 's most Láz a' neve. –

Öszve írta Lompérton 1864. Aprilis 20^{án}

Szilágyi Josef mk
jegyző

[71a]

[Magyargoroszló]

Adat gyűjtés.

Magyar Goroszló községéből – mely Kraszna megyébe kebelezett – némely hely nevek eredeti származására vonatkozólag.

1. Neve a' megyének – Kraszna, nevét onnan vette, mivel a' Kraszna folyó – mely az erdélyt magyar országtól elválasztó meszes nevű hegy lánczból ered, a' megyét keresztül hasítja.
2. Neve a' kerületnek Sz. Somlyó
3. A' helységnek Magyar Goroszló él egyedül több ily nevű helység tudunkal nem létezik; – hajdanába fejedelmi ok íráttal bíró község volt – minélfogva semmi nemű vámot nem adott.

Határ részei a' helységnek.

a) Szántó földek.

1. Tóhely – mely jelenleg szántóföld, származását onnan veszi, hogy régenten halas tónak használatott.
2. Puszta – (szántóföld) mely eredeti elnevezését onnan veszi, hogy 1601^{be} Goroszló helysége azon feküdt – de Bátorí Zsígmond fejedelemsége idejébe elpusztult. –
3. Hegyes oldal. – legelő 's szántóföldnek használtatik, mely származását onnan veszi – mivel vidéke hegyes dombos hely. –
4. Csípkés oldal (szántóföld) eredeti elnevezését onnan veszi, mert azon a' helyen az öregek mondata szerint igen sok csípke bokor volt;
5. Bodonkut – mely származását veszi, hajdanába ott egy fa üregbe levő kutról.

b.) Kaszáló.

1. Zabtálló – hajdanába zabot termő föld volt – de terméketlen [71b] hely volt lévén, jelenleg legelőnek használtatik.

c.) Szöllő.

1. Csorgóhegy – eredeti nevét veszi a' hegy alatt egy nagy kősziklából kifolyó kút csorgóról, mely minden időbe bőséggel látja el a' lakosokat vízzel.

MGoroszló 1864 Ápríl 21^{én}

eskütt ör: Bálint János k×v
„ Gurucza Tógyer k×v
név író Gyulay Jósef
jzö

Gyulay Jósef
jzö.

[73a]

Helynevek

Magyar Keczel községből, Kraszna megyéből.

- 1.) Kraszna megye, krasznai járás.
- 2.) M: Keczel községnek eredeti, jelenlegi 's általában ismert neve: M. Keczel.
- 3.) A' községnek, hogy más elnevezése lett volna, nem tudatik.
- 4.) Egy 1336-ik évről szóló „Határjárási” okmány szerint, mint M. Keczel említetik, de mikori eredetét nem tudni.
- 5.) Hogy honnan, és mimódon népesítettet a község, arról tudomás nem létezik.
- 6.) Hogy a községnek M. Keczel elnevezése mikor történt, és hogy azt honnan nyerte, arról tudomás nincs, különben annyi bizonyos, hogy a községet egy egy század év előtt mind Magyarok lakták, és csak egy századon innen származtak be a románok, kik már ma szinte feles számmal vannak.
- 7.) A határbeli topographiai nevek következők: –

A község, mely csaknem egészen térben fekszik végig folyva „Koliczka” patak által, mely ered a Kárpátokál össze kötött, ugy nevezett „Meszies” hegynek „Terbete” nevü részéből, 's a Varsolczi határon beszakad a „Kraszna” folyóba; nevezett patak, esős időkben, tetemes károkat szokott tenni ki áradása által. –

[73b] „Felső mező”, melynek nagy része tér, egy része fenntes hely, – szántó 's kászálló föld. –

„Pusztá” szántó föld, 's felemelkedett dombos határrész, melynek magasabb részén fekszik a Morgó és Hajnalhegy nevü szőlőhegy, mely szőlőhegy nevét vehette a nap feljöveteltől, a Morgó része pedig bizonyos szél zugástól. –

„Láncsabükk”. Régen nagy erdőség, jelenleg szántóföld.

„Hosszu”. Régentén egy része erdőség volt, most egészen szántóföld.

„Bartóka”. Szántó része oldalos, kis része mocsáros kaszáló.

„Nagy hegy”. A határon negnagyobb szőlőhegy, mely régentén a „Aranó” névvel is birt.

„Magyarós”. Oldalos – szakadásos részekből áll, most szántó, régentén gazos 's mogyorófás hely volt, a honnan nevét is vette.

„Rét”. Egészen térhely, kaszáló és szántó, régen mind kaszáló volt, a honnan nevét vette.

„Magdolna”. Emelkedett hely, – szántóföld, – neve eredetéről semmi tudomás nincs.

„Katricis.” Erdő, vegyes nemü fákkal, – a neve eredete nem tudatik, – közel a faluhoz, dombos és völgyes helyeken fekszik.

Magyarkecel

A szomszéd községek, és azok határai: Kraszna mváros, – Kr: Horvát,
Peténye, O. Keczel, Egres Patak és Récse községek.

feljegyeztetett M: Keczelben, július 1^{én} 864.

Kiss Lajos
Jegyző által

[75a] Máron Község – fekszik – Kraszna megyében –

1. Máron község – tartozik a Krasznai Járás főszólga biroságához – lakja pedig öszvesen 600 – lélek.

Máron községe – hajdoni korától fogva Román ajku volt, ugy az ma is, a hol mind edig urbéresek – szolgáló emberek laktanak, – itten más ajku nemzet – egy Izraelitán kívül nints – de ez előtt – még e ’se volt, – vagyon ezen községben 108 – lak ház – és fekszik Krasznától órai távulságra – fel egy völgyben – ’s mint GCatholicusok – jelenben is román nyelven beszélnek.

-
2. Máron községének – hogy lett volna régebb még más valami neve – ez telyes-ségel sehonnan se tudatik. –
3. Máronnak – az éltesebb emberek tudomások – és a papi régibb anya könyvek szerént is – Máron – volt a neve.
4. Máron – e nevet – ’s eredetét honnan – és miképpen vette légyen – azt senki hitelesen nem tudja – adatok nem mutattyák
5. Máron – a nép véneinek – szülő apjoktoli hallomásai szerént kevesebb lévén – ónnan népesedett, hogy régebben más községbéliek – de sött idegenebbek is távolabb földről Máronba házasodván – így szaporodott meg ezen község – egyebet felölle semmi bizonyost nem állithatni. –
6. Hogy a Maróni nép és lakosság eredetét honnan vette volna – arrol se tudhatni semmit is, – elég az – hogy e község több mint 200 – évektől ólta fenn áll.

-
7. Máron községében ezek a dűlök vannak: Belsőség – Váltsává Beszeritsi – Kóltzu hirázuluj – Gyálu Grószú. [75b] Szöllője igen kevés – ugy nevezett – la Vie – határban. Erdeje – egyedüli Posér név alatt – ez pedig mind a B. Bánfiaké – 1/10ed részét ki vévén – mely a községé. –
Máron község határos alsó- és felső Bánnal, Füzes, Magyar Valkó, és Bagos községekkel, ugy alolrul Krasznával.
Máronnak egész területe tészen 1550 holdat – 1560 □ ölet. –
Ezen községben semmi féle folyó viz – vagy patak keresztül nem folyik.

Máron Julius 1^{ső} napján – 1864^{ben}

P. H.³¹

Sándor Gliga ×
Maríni főbiró

³¹ A pecsét felirata: SIGILU COMMUNEI MARIN MÁRON.

Máron

Nonos Vaszilike ×
Sándor Koszte ×
Lázár flore ×
Tyiulla Tógyert ×
esküdtek.

Titkos ferentz mk
Mároni Jegyző és név író.

[77a] ad m. 88-864.

[Oláhbaksa]

Adat gyűjtés.

Ó Baksa községéből mely Kraszna megyében keblezet, némely hely nevek eredeti Származására vonatkozólag –

1^{ör} Neve a megyének Kraszna, nevét onnan vette mivel Kraszna folyó, mely az erdélyt magyar országtól el választó meszes nevű hegy lánczbol ered. – e megyét keresztül hasítja. –

2^{ör} A helység neve Ó. Baksa. (Romana Bocsa) ily el nevezéssel e megyébe más község nem bir –

3^{ör} Népesedése honnan let esmeretlen –

Határ részei e helységnek

a) Szántó Földek.

1er Seszu Birli – Balla község közelibe fekvő lapáj rész termékeny fekete föld –

2^{ör} Glodur dombos, forrásos, terméketlen Ritka fekete föld –

3^{ör} Píkló, – e határ részben nevezetes három magasb domb, melyen semmi névvel nevezendő fű növény nem terem –

4er Lunka régibb időben volt Nádas, jelenben aleg jobb és termékenyeb föld. – mely a Zilahi patak medrének tulajdonitható, –

5^{ör} Dumbráva régibb időben erdő terület volt, jelenben közepes terményű föld.

[77b] 6^{ör} Pasupadure – erdő alatt fekvő csak nem terméketlen szántó fekete ritka föld –

7er Gramá – jelen határ részben köztudomásunk szerint elsőben egy Gráma nevű egyen lakott, s ennek nevéből öröklötte ezen határ rész nevét. –

8^{ör} Dumbárk – Forrásos, irtásos határ rész –

b. Szőlő hegy

1. Palántye – közelebről rakatott –	} közepes bor terméséről nevezetes mind két szőlő hegy. –
2. Bacsinye igen régi szőlő hegy	

Őszve íratott Ó Baksán 1864. April 20^{án}

Szilágyi Josef mk
jegyző által

[79a]

Helynevek

Oláh, vagy Román Keczel községből, Kraszna megyéből.

- 1.) Kraszna megye, krasznai járás.
- 2.) Oláh, vagy Román Keczel, eredeti „Oláh Keczel” nevét vette a benn lakó, általános oláh ajkú lakosoktól, „Román Keczel” nevét pedig 1848-ik évtől fogva.
- 3.) Hallomás szerint O. Keczelnek régentén lehetett még „Felső-Keczel” neve is, és pedig azért, mert Magyar-Keczelen túl, nem messze felül fekszik.
- 4.) Közbeszédből úgy hallatszik, hogy O. Keczel község 1500-ban, vagy 1600-ban említették először.
- 5.) Hogy a község honnan népesített, arról bizonyos kut forrás nem létezik.
- 6.) Hogy a község O. Keczel nevét mikor vette, arra bizonyos adat nincs.
- 7.) A határbeli topographiai nevek következők: –

A község: Dombos 's völgyes helyeken fekszik, a Kárpátokkal össze kötött úgy nevezett Meszes hegynek „Terbete” nevü része alatt, mely hegy oldalból eredett Kőliczka és Kaszte konyilor nevu patakok folyják keresztül 's a falu alsó végen egyesülnek. –

„Turda”. Szántó föld, dombos – szakadásos határrész.

„Gyálu rosuluj”. Szántó föld, dombos – völgyes hely E határ résznek egy felemelkedett helyén [79b] régi épület nyoma vehető észre, melyről azon szó-hagyomány él, hogy egy M. Keczelben lakott Kálnoky nevü birtokosnak kápolnája lett volna.

„Dosz”. Csendesen emelkedő oldal – szántó föld.

„Sesz”. Egészen teres szántó föld, nevét vette teres fekvéséről, – a Kaliczka patak által keresztül folyva.

„Diós” vagy „Pusztá” Szántó, oldalos – meredekes hely – nevét honnan vette, nem tudni.

„Gerebse”. Szántó 's kaszáló, oldalos 's völgyes hely, magában foglalja a szintén „Gerebse” néven lévő kicsi szőlőhegyet is.

„Mesztencsin és Dombrava”. Alsó határ részbeli erdőségek – külön egymástól.

„Meszes”. Erdő, a kárpát bérczekkel összekötött hegy lánczbéli, meredek, magas kőszirt.

A szomszéd községek, és ezek határai: – M. Keczel, Sereden, Vármező, Felegregy, Gurzo falva, és Egres Patak.

Feljegyeztetett Oláh Keczelben július 1^{én} 864.

Kiss Lajos

Jegyző által

[81a]

Hely nevek
Paliczka községből, Kraszna megyéből

- 1^{ör} Az első pontra felelet Paliczka községe románul Plészka, kebeleztve vagyon kraszna megyébe, tartozik N. Váradi kerülethez, krasznai fő szbiri Járáshoz, megyének és adohivatalnak szék helye Sz. Somlyó Várossa, ezen helység külön el nevezéssel nem bir. – Nepessége áll 200. lélekből 34. házból, minnyájan GCath. vallásu Románok, Területére nézve szántó föld 232 h. és 995 □ öl kaszáló 103. hold 435 öl szőlő semmi legelő 83. hold 1515. öl. Erdő semmi.
- 2^{ör} A második pontra Csupán egy féle neve van.
- 3^{ör} A harmadikra nem volt más el nevezése, hajdan is csak úgy hívták Paliczka, Pleszka, foly rajta keresztül Paliczka pataka, mely hajt 3. apro egy kövű malmokat.
- 4er A negyedikre 200. évek olta existál
- 5^{ör} Népesitetett Szilágyból kraszna megyéből.
- 6^{ör} A hatodikra semmit se lehet tudni.
- 7er A község határába a dűlők nevei szántó és kaszáló földeknek
- á) Somberek
 - b.) Pogyiná
 - c.) Podu Beszericsi
 - d.) Podu Bojánului

Kelt Csizéren Julius 28. 1864.

hivatalos tisztelettel be mutatja
Appán János Jzö.

[83a]

Helynevek

Pecselly községből, Krasznamegyéből Feleletek az „Adatgyűjtés” 7. kérdőpontjaira.

1. Kraszna megye, krasznai járás.
2. Pecselly község jelenlegi nevét, köztudomás szerint mindig magával hordozta, 's jelenben is így ismeretes országszerte.
3. Hogy a községnek valaha más neve élt volna, nem tudatik, ugy
4. hogy a község legkorábban mikor emlittetik, arra sem birunk adattal, szintén
5. az sem tudatik, hogy a község honnan népesítettett.
6. Hogy a község jelenben is élő nevét honnan vette, nem tudatik.
7. Vále, vagy Olápatak, a felsőbb román falvakból eredő patakcsa, mely a községen kavarogva végig lejt lefelé. – Padure pe Gyál, nevét magával viseli. – Fátza mázsáruľuj legelőtér, néveredete ismeretlen. – Fatca Doszi, határrész, eredete ismeretlen. – Kopacsely, szántó, kaszálló 's erdő határrész néveredete nem tudatik. – Berk, ligetes 's berkes természetű hely, a honnan nevét is vette. – Lunka, szántó 's kaszáló határrész, nevét lapajos fekvésétől vehette. Kaszte, szőlőhegy, eredete ismeretlen. Gyi- gyopa gyál, határ rész néveredete nem tudatik. Arisztri, cserés erdő. – Gyálu Borászuluľ, [83b] szőlő 's legelő hely, dombos, hegyes. – Gyile dopu Gyál, határrész. – Gyelnicze, szántó határrész, néveredését nem tudni. – Pás sub gyie, szántó a szőlők alatt, nevét magával viseli. – Csonkás, jóbort termő szőlőhegy, néveredését nem tudni. – Gyálu Dombrávi, szántó határrész, sovány természetű, – Gyáľuláz, szántó határ rész, néveredetük ismeretlen. – Pavalla, kaszáló hely az Olápatak mentén. Dimbu nyegru, fekete, köves föld, nevét innen vehette. – Sészu, téres határ rész, hagyomány szerint e téren hajdan török harcok voltak, miknek azonban jelenleg semmi nyomuk sincs.

Feljegyeztetett Pecsellyben
Julius hó 2ik napján 864-ben.

Nemes János
jegyző

[85a]

Helynevek Perecsen községből Krasznamegyéből

1, A megyének, kerületnek, járásnak
széknek neve, hová a' helység tartozik.

Perecsen helység tartozik Krasznamegyéhez, financialis tekintetben Nváradi kerülethez, Krasznai járáshoz Perecseni szakaszhoz. – és a Szilágysághoz –

2, A községnek hányféle neve él most,
melyik neve bír csak helybeli elterjedéssel,
melyik ismeretes ország szerete.?

A községnek csak egy neve él. Perecsen, ez bír csak helybeli elterjedéssel, 's ez ismeretes ország szerete –

3. Volt-e hajdan a községnek más elnevezése?
vagy tán csak külön féle képíratott a mostani helynév?

nem volt más elnevezése, 's nem is íratott másképpen –

4, A község mikor említették legkorábban –?

A község 1460^{ba} említették legkorábban –

5, Honnan népesítetett?

Az e kérdésre vonatkozó adatok hiányzanak – többben ugyan azt állítják hogy a tatár futás után gyarmatosított volna – de hogy honnan – nem tudatik.

[85b] 6. mit lehet tudni köztudomásból
hagyományból, írott vagy nyomtatott emlékekből a név eredetéről, értelméről,
mindegyik nyelvű helynévre nézve?

Az egyház ládájában levő egy régi 1750. ki íratból olvasható, hogy a ré-

gibb időkben Sz Somlyóról Zilahra küldött levelekre ráíratott a község melyen a levél keresztül vitetett per Récse – 's minthogy Perecsen Somlyó és Récse község között fekszik – 's akkor ez csak praedium lévén – elnevezték – a levelekre írott „per Récse” ről, Perecsennek, mások ellenben a név eredetét onnan származtatják, hogy a község három ízben végképpen elpusztult majd háboru, majd dög vész, és éhség miatt — miért románul „Pere” nek vagy is elveszettnek nevezték, 's innen idomíttatott Perecsennek –

7. A község határában elő forduló topographiai nevek, például: mező, dűlő, szántó, s. a. t.

1, Alsó mező, szántó föld azért neveztetik így, mert a községnek Sz Somlyó felőli részén lapályon fekszik.

2, Nagy rét. szántó mert nagy kiterjedéssel bír.

3, Nagy rét mert egyes lakosoknak nagyobb kiterjedésű kaszállók vannak itt, mint más határ részben.

4. Polyás erdő. – mert régebben több darabban volt erdő, és minden darab cseréssel volt körül véve, mint egy polyával.

5. Varga Domb. szántó. mert ez a községben volt Varga nemzetségi ág bírta egészen.

6. Rokajuk. szántó. mert ott több roka lyukak találtattak –

7 Somkerek, mert itt igen sok som csemete buján tenyésztett –

8, Szilva kerek. mert sok szilva fa volt ide ültetve.

9. Csarnok, rét,
mert egy oly kiterjedés formával bír,
mint egy nagy szerű csarnok.

10. Cserénpatak, szőlőhegy
mert patakja cseréssel sűrűn volt benő-
ve –

11, Dudás, szőlőhegy
mert – első volt egy Dudás nevű em-
ber, ki e hegyet szőlő plántával beül-
tette –

[86b] 12. Major kert. szántó.
azért neveztetik így, mert ezen egész
határrészt néhai Szentmarjay György
bírt, tehát majorság föld föld, mind-
addig míglen fia László az azon idők-
ben történt határosztály alkalmával –
közös osztály alá engedte –

13. Halastó, szántó,
mert ezen határrészben több álló pos-
ványos tavak voltak, 's ebből a lakosok
számos halakat fogtak –

14. Cseralja, szőlőhegy
mert a Csarnok határ rész végén levő
cserés hely alatt fekszik –

15. Fog szántó.
hajdan cserés hely, később kiirtatott. 's
innen nevezik fognak – vagy is fogás
helynek –

16, Nagy hegy, szőlő
mert a község határán fekvő szőlő he-
gyek közt, legnagyobb kiterjedéssel bír
–

A 6^{ik} pontra nézve megjegyzendő még
hogy Perecsen hajdon csak praediuma
volt a híres Báthory családnak, mely-
nek egyik ívadéka Báthory István –
lengyel ország **[87a]** királya volt – a
Báthory nemzetség Perecsent választá
temetkezési helyül, hol várat is szán-
dékoltak építeni – azonban ez soha

végképpen fel nem állíthatott – az akkori időkben volt gyakori háborúk miatt – hogy temetkezési helyük itt volt a Somlyai Bathoryaknak onnan is kitűnik, mert Perecsen községben mődön a reformata papi lak alapját kiasták, egy kőből kifaragott ember nagyságu kő oszlopot. egy férfi alak reá vésésével találtak – ’s ez alatt egy egész on koporsot, benne. az elhunyt-nak maradványait – egy kardót, egy tenyényi szélességű sarkantyút – hogy Báthory családból származhatott. onnan gyanítható – mert a kő szobor alján a Báthoryak nemzetség címere volt, vésve, a három sárkány – mindezen maradványokat akkor volt megyei főispán Kállay Sz. Somlyóra rendelte bevitetni, azonban a községi bírtokosság ezt merőben megtagadta, ’s összeszedvén a találtakat – saját templomukban ünnepélyes szertartással eltemettette.

[89a]

Helynevek
Perje községből, kraszna megyéből

1^{ör} az első pontra felelet: Perje Községe románul Prie, kebeleztve vagyon kraszna megyébe, tartozik N. Váradi kerülethez, Krasznai Föszbiri Járáshoz, Megyének és adohivatalnak Szék helye Sz. Somlyó Várossa, Ezen helység külön el nevezéssel nem bir. – Nepessége áll 750. lélekből³² minnyájan GCatholicus vallásuak. Területére nézve szántó föld 827 hold 115 □ öl kaszáló 1182 hold 1115 öl szőlő semmi Legelő 817. hold 815 öl Erdő 2103 hold 425 öl melybe vad disznok és özek vannak és meszet is égetnek neve Magura

2^{ör} a második pontra Csupán egy féle neve van

3^{ör} a harmadikra nem volt más el nevezése hajdan is csak úgy hívták Perje, Prie foly rajta keresztül Perje pataka, mely hajt 6. apro egy kövü malmokat.

4er a negyedikre 300. évek oltá existál

5^{ör} az 5^{dikre} népesített Daciából és Romából

6^{ör} a hatodikra semmit se lehet tudni.

7er a község határába a dülök nevei szántó és kaszáló földeknek

á, Berku

b., Pé gyálu

c., Sub Kaszte

d., Sub Piátré

é., Méguricse

f. Sub Gribanu

g. Pé Suvár

h. Jezurele

i, Bréduléczu

Kelt Perjén Jul. 28. 1864.

hivatalos tisztelettel
be mutatja
Appán János Jzö.

³² Kiegészítés a lap bal oldalán: 170. házból.

[91a]

Helynevek

Petenye községből, Kraszna megyéből. – Feleletek az „Adatgyűjtés” 7. kérdőpontjaira.

1. Kraszna megye, Krasznai járás.
2. Petenyeközség, jelenlegi nevét, köztudomás szerint, úgy a multban, mint a jelenben mindig, magával viselte 's viseli is, 's így ismeretes országszerte.
3. Hogy a községnek valaha más neve élt volna, nem tudatik.
4. Hogy a község legkorábban mikor említettik, arra adattal nem birunk, ugy
5. szintén az sem tudatik, valjon honnan népesítettetett.
6. Hallomás szerint a község élő nevét bizonyos Petenye László birtokostól vette.

7. Seredenke, a községen átfutó csekély patak, nevét vette onnan, mert forrad a szomszéd seredeni határból. – Alsó és Felső csupos, szőlőhegyek, nevüket alakjuktól vették. – Szökés szőlőhegy, nevét magával hordozza. – Szent Mihály szőlőhegy, néveredetéről az adat ismeretlen. – Hegyes szőlőhegy, így azért neveztetik, mert a határon legmagasabb. – Páskuj szőlő, nevét vette hajdani ültető gazdájától. – Pinczegaz, erdő, most is gödrös hely, hagyomány szerint hajdan a Tatárok pinczés lakhelye volt. – Turóczoldal, szántó határrész, régen erdő volt. – Garabó, Potyogó, Kerekerdő, határrészek, néveredetük [91b] ismeretlen. – Balladomb, dombos szántóhely. Láncsa, határ rész, néveredete nem tudatik. – Iszek, határrész, nevét onnan veszi, mert északnak fekszik. – Fodorfark, határrész, néveredete ismeretlen. – Seredenke forduló az öt átmetsző Seredenke patakról él néve. – Pinczegaz forduló, szántó határ rész, gödrös hely. – Székhágo határrész, dombos, kemény természetű föld. – Borzadomb, hihetőleg nevét veszi nagyon nehéz miveltehetéséről. – Cserealja, határrész, néveredete ismeretlen. – Üllődomb, határrész, nevét vehette a tetején élvezhető kies kilátásról. – Csereerdő, néveredetét magával viseli. – Benedekoldal, határrész, néveredete ismeretlen. – Kopaszdomb, nevét az ő maga kopasz kopárságával viseli.

Feljegyeztetett Petenyén, július hó 2ik napján 1864-ben.

Nemes János.

Jegyő

[93a]

Helynevek

Porcz községéből, – Kraszna Megyéből

1^{or} Porcz község Kraszna megye Keméri Járásába; – megszállatása oltá e' nevet viseli; – azonban hagyomány szerint e' nevet már a Török uralom alatt viselte; – mely latin eredetű Porta névből az anyira iu ra hajlando Roman kiejtés Portiura változtatta a szomszéd Marka széken levén a Török adószedő basa széke; – az akkor szinte magyar országhoz tartozó Kraszna Megye egy részének a Porczy tetőn volt a határa vagy is kapuja (Porta) a monda szerint akkor Porcz csak egyetlen házból vagy is korcsmából, és a Török határ örök vám és Strázsa hazából állott, – a török világ elmúltával szinte nemvolt Porcz nagyobb hanem csak a 18^{ik} század vége féle szállották meg, – hogy az egész jelen ott lako Román atyafiák Szépapái, – s hogy a megszállás után rövid időre templomot is építettek fel; – mutatja a templomon feljegyzet 1779 év szám, – pár évvel ezelőtt haltmeg Porczon egy vén ember, – ki a templom építésre még igen jól emlékezett; – s állítja hogy még az időben Porcznak csaknem minden jelenlegi szántóföldje ős erdő óriási tolgyeivel birt: hogy ez igaz, – mutatja azon vastag [93b] tölgy gerendák sokasága melyek az egészen fából épült templomhoz csupán a Lunkából vágattak, – hol jelenben rétek és szántó földek léteznek, – hol csak elvétve talál az ember egy egy unokáira, – az egykór dus tölgy erdőnek.

Porcz az ugynevezett réz erdő szomszedságában fekszik, – határán első meg említést érdemel az ugy nevezett Lunka határrész mely mind kiés fekvésére mind termékenységére nézve jeles; – továbbba Dédács szántó földek a hegy határrész szőlő, kaszáló, és szántó vegyest. határos Széplak, Márkaszék Ipp, és Lecsmér községekkel.

Topographiai tekin tetben semmi nevezetességről nem ismeretes.

Porcz Augustus 7^{en} 1864

Kövesdy mk
Jző

[95a] Ráton község – fekszik – Kraszna megyébe.

1-ör Ráton község tartozik a Krasznai Járás fő szolgabiroóságához – népessége 570 – lelekből áll. Ráton község – hajdoni kórtól fogva – több mint 260 évek-től ólta egyházi nemesek lak helyének tudatik – kik örökkön urbér mentesek voltak, – ezek közt volt egy néhány nagyobb föld birtokos is – kik urbériséget vesztek. – Létezik ezen községben 115 – lak ház – és fekszik a Nagyfaluból – Krasznára járó közlekedési országos utba – Sz. Somlyohoz egy óra távulagra. – Ezen nemesi községbe 1820^{ban} határ osztály is volt – amint azt – a határ osztályi jegyző könyv mutatta. – E községben mind magyar ajku Reformatusok lakoznak – ki véve vagy 7 Románt.

2^{ör} Ráton községének más és több nevezete – hogy lett volna, ezt sem az őre-gebbek – se pedig semmi írás beli adat mutatni nem tudja. –

3^{ör} Rátonnak – emberi emlékezetet felyül mulolag Ráton volt neve.

4er Ráton község – mikképp vette légyen régebről eredetét – az tudni nem lehet. –

5^{ör} Ráton honnan népesítettett – arról adat nints.

6^{ör} Rátonba a nép eredetéről semmi bizonyos. –

7er Ráton községének határ részei a következők: u. m: Belsőség, Gazos Tábla, Bigets alatti Tábla, Patakos Tábla, Alszeg erdő alatti Tábla, [95b] Kis Talló és Somos alatti Tábla, Figura alatti Tábla, Hosszu nevű Tábla, Belső- és Külső Mogyorod.

Szöllőji: Bigets – Nagyhegy – kis hegy. –

Erdei: Alszeg erdő. – Bükki Tábla – Kalló és Gyertyános – és Közép cser. – Ráton község kevesebb része emelkedett helyen – nagyobb része dombokon fekszik, határa közép termésű, – területe tézsen 1277 holdat 105 □ ölet.

Ezen község határos – Kraszna mező várossal, – Magyar Valkó, Bagos, Hosszuaszó, Szilágysomlyó, és Percsennel.

Ezen község határán keresztül folyik a Martoltzi nevet viselő patak, ugy Hosszuaszó, és Szilva praedium felől folyó patakok, – de mind ezekben csak akkor van víz – a mikor essőzik. –

Kelt Rátonban Julius 1^{ső} napján 1864.

Mátyus Károly s. k.
fő bíró

Deák Moses s. k.
eskütt

Titkos ferentz mk
Rátoni kör Jegyző.

P. H.³³

³³ A pecsét felirata: RÁTON KÖZSÉG PECSÉTJE.

[97a] Kraszna megye

Rétse község
Peretseni szakasz.

Hely nevezések

1. A' megyének, kerületnek, járásnak széknek neve, hová a' Helység tartozik.?

ad. 1^{ső}.

Rétse község tartozik Kraszna – megyéhez – finánciális tekintetben N Várad kerülethez – krasznai járáshoz és peretseni szakaszhoz. –

2, A' községnek hány féle neve él most – Melyik neve bir most helybeli elnevezéssel?, melyik ismeretes ország szerte.?

A' községnek csak egy neve él – helybeli elterjedése is csak Rétse ország szerte is csak Rétse neve ismeretes.

3. Volt e' a Helységnek más elnevezése, vagy csak mindig a mostani élt.?

Semi régi adatunk nem lévén, csak Rétsének tudjuk hogy neveztetett.

4., A' község mikor említették legkorábban.?

Historiai adatunk sem a község, – sem az Egyház ladájába, nem lévén nem tudatik.

5. Honnan népesedett?

Amint a' külömb féle családi vezeték nevek bizonyitják Magyar és Erdély országból és Kraszna megye szomszédos Helysegeiből. –

[97b] 6.) Mit lehet tudni köztudomásból Hagyományból irott vagy nyomtatott emlékekből a név eredetéről, értelméről, mindegyik nyelvü Helynévre nézve?

Mint az 5^{ik}?re.

7. A' község határában elő fordulő
több Topografiai nevek.?

I, Ereszvény düllő

Egy lankáson le ereszkedő napnyugot
felé fekvő dombos hely. –

II, Csorgó gazza

A' helységben van egy csorgó ivó
víz, a felett egy gazos hely volt régen,
most nagy része feltörve szanto

III, Hernyos bércz

Régen tölgyfás erdő lévén a hernyo
vagy özönde porongy leg inkább e
határ részben uralkodott

IV Szilas, szőlőhegy és Szilas alja!

Hol most a szőlőhegy fekszik régen
sok szilfák (ulmus) termettek és innen
vette nevét az alja önkent értetődik.

V., Eszek

Rosz neve: mert Eszakos helyen fe-
kűvén, inkább Eszak lehetne a neve.

VI, Liget, Liget alja

Liget és csalit magyar szóval szinte
valami regényes szép cserjés helyet
jelent *alja* értetődik. –

[98a] VII., Pusztá

Amint a rege mondja régen a helység
ittfeküdt, amit bizonyít nemileg a. ref
Egyház Toronyában levő egy nagy
harang, mely ott találatottnak mon-
datik egy sertés pásztor által, s melyre
viszsa fordított Gothus betűkkel, e'
van irva Sancta Maria ora pro Obita
281. vagy 182. Öntetese ideje. –

VIII. Far. düllő –

A határnak egy keleti végén fekszik
sígy a határ egy emberhez hasonlítva,
annak farának számított. –

IX. Vérvölgy, és, Gazza.

Hihetőleg régen s talán éppen az
Apafi idelyeben, itt a Lobontzokkal
valami csata lehetett, mire – adatúl

szolgálhatna, a' Ref. papi lakon találtatott egy csont verem mely ben több szekerekre menő férfi csontok találtak 's különösön akkora áll csontok, melyekhez hasonló – még hussal rakott élő csontok is ma nem találtak és a csontok között lévő mész is azt mutatja, hogy egy időbe rakattak ide.

X. Pusztá hegy

Régen – el pusztult állapotából építettett újból

XI. Gólya kert,

Régen Posvanyos hely volt, ma szánto innen vette nevét –

XII. Csere erdő és Csere alja

Az itt termő tserekről vette nevét alja szántó –

[98b] XIII. Száldob dűllő.

Rosz neve: mert az itt nagy mértékben termő szádok fakról (Tilia) vette volt hajdon nevet. –

XIV. Pap Csere – dűllő

Mint ma: úgy talán régen is a legrosszabb helyeket szokták az Egyházak és Papok számára fenn hagyni: itt is egy igen rosz, régen cserés hely hagyott fenn., mit bizonyít, a ref Egyháznak most is ott levő meg lehetős pusztá helye –

XV. Kalaboss. dűllő

Valami igen omladozó hely, 's hihetőleg régen valami kalap alaku part maradt fenn, innen nevezték Kalaposnak, az oláh nem tudván ki mondani nevezte Kalabosznak. –

XVI. Nagy rét. dűllő

Neve önként értetődik mivel egy igen szép ki terjedésű hely

[101a]

Helynevek

Sommály községből Kraszna Megyéből

- 1^{ső} Kraszna megye, kémeri Járásban község, – jelenben csak e' neve él; – hajdani nevérol se okmányokban, se hagyományokban nincs említés, – hogy régenten kik lakták szinte homály fedi; – lakoi jelenben Románok; – szinte a 17^{ik} század végére tehető a monda szerint első megszállása, – de rolla biztos okmányok nincsenek, – egyetlen régibb okmánya a G. Cath. keresztesesi anyakönyv, – mely azonban csak a 18^{ik} század végével veszi kezdetét; – innén gyanithato; – hogy előbbi eveiben a 18^{ik} századnak még anyakönyve se volt, – ebből azonban nem következtethető hogy ugyan az említett század végével szállották volna, meg; – mert a Román atyafiaknak a mult századbeli anya könyvek hiánya csak nem általán tapasztalható minden igénytelen községekben. –
- 2^{of} Elnevezéséről a' monda, valamint a hiányos adatok folytán igen keveset vagy általában mitsem tudhatni – A nép szájon forgo monda szerint az első megszállói az ugynevezett Soós lapossán nagy kiterjedésű lápos és süppedékes nadassai végett neveztek volna Sommálynak, – miután egy colonus társok két ökreivel a lápon átakarván hatolni ökreivel együtt a lápba süllyedt és elveszett: hogy menyí igaz a mondából? azt bajos meghatározni, – de hogy a lápos ingoványok csak ez előtt 26 évvel is léteztek arra élő felesleges tanuk vannak: – kik bátran állítják, – hogy azon a [101b] helyen hol jelenleg szép tiszta buzát aratott, – ez előtt 30 évvel hajókázható nádas állott; – és belőlle vad récze tojást szedegetett nagy menyiségben; – ezen átalakulás azonban, – az az előtt mintegy 26 évvel bevégzett. Beretyo szabályozásának tulajdonitható: – ezen Beretyo szabályozás azonban nem az egész folyo mentiben hanem csak Sommály, Bályok, és Almás hattáiraiban történt azon korban: hogy pár száz évvel ez az egész táj rengeteg erdőség lehetett csekély irtások kivételével, – bizonyítja a Beretyo partján kimosott, – s mint egy másfél ölnyi melységben a Sommályi hatarbán fekvő, – több erős tölgyek sudara; – melyek hogy akkor föld színén lehettek kidőlve, – fekvésekből, – és a föld réteg lerakódásaiból alaposan felismerhető, – egy év 10^{él} ezelőtt egy sommalyi lakos egy ilyen dőlt és a Beretyo által kimosott orias tölgy sudarából egész házat épített, – a még megmaradt reszeiből pedig hidak és pallók készültek.
- 3^{of} Hatarrészeiből csak a Soos mező bir magyar elnevezéssel arról nevezetes hogy iható vize nincs a rajta ásott egy pár kutban sargás színű asvány tartalmaz viz tálatato; – 8-10 évvel ezelőtt egy uradalmi haszon berlő fördöt is nyitott egy ilyen kut szomszédságában, – azt par évig használtak is néhányan, – de hogy minő eredményel arról tudomásom nints; – se pedig az itteni lako-

Sommály

soknak; – mert bennök megvan azon atalános közömbösség, mely Román Atyánkfiat nagy részben jellemzi; – hogy a fördő felnem karoltatott, gyaníthatólag annak tulajdonítható mert vize valószínűleg vegy tani működés alá nem vétetett, vagy ha igen, – úgy valószínűleg hatálytalannak bizonyult be. [102a] Vannak ezen kívül a Hizsu csel Máre (Nagy hegy) vagy 200 kapa alj szőlővel; – Bukmér. Kaszáló és szántó földekkel; – Koszte paszte paro Bukmeruluj szinte kaszáló és szántó földekkel minden nevezetességek nélkül; – hogy a Kurucz világban ezen helynek is meglehetett a maga jelentősége, – gyanítható abból; – hogy a szomszédos, Bályok és Dedai határban maig is fennál két erőteljes vadkörtefa; – mely alatt a monda szerint II^{ik} Rakóczy György tabor karával pihent mely mais Rákóczy fájának nevezetik.

Egyébb jelentékeny Topographiai nevek Sommály határában nem léteznek melyekről köztudomásból, hagyományból, vagy más emlékekből valami nevezetes volna kitehető, – de hogy anyira esemény dus hazánk terén, ezen helynek is meg lehetett a maga szerepe, – az magából következtethető, – csak hogy azt az utokornak tudomása elől elrejtette a mindent megemésztő idő.

Summaly Augustus 8ⁿ 1864

Kövesdy
mk Jző

[103a] [Szilágynagyfalu, Somlyóújlak,
Kerestelek, Maladé, Somlyócsehi]

188-864 a Somlyoi Járás főszolgabiroi hivataltól
k.i.

Tekintetes Megyei Hatoság!

A Tekintetes megyei hatoságnak f. hó 12^{én} 490 k. i. sz. alatti felhívására van szerencsém következendöket jelenteni.

Szakasznak 5 községe u: m:

- a. Szilágy Nagyfalu
- b. Somlyó ujlak
- c. Kerestelek
- d. Maladé

e. Somlyó Csehi, melyek között a két első, magyar ev: reformatus hitvallásu, az utobbi 3 pedig görög egyesült népességü. –

A Pesti Frigyes ur által közzé tett kérdö pontok számainak. –

1re az a alatti helység Szilágy elnevezését kapta az ugynevezett Szilágyság vidékétöl melyben fekszik a b alatti a „Somlyo” nevezetet somlyó várossától melynek közelébe esik, meg különböztetésül más hason nevü helységektöl, mint az ötnök politicai felosztás szerinti fekvése magyarhonnak azon része mely „partium” név alatt esmeretes – Kraszna megye Somlyó Kémeri Járás. – a 2re mind az öt községnek neve csak azon néven, esmeretes, a román ajkuaknál: Nasfaleu Ujlák, Kristelek, Maladia, és Csehi neveken. –

a 3re Régebben sem volt más elnevezésük. –

a 4re az a és b alattiak ösi eredetüek eredete nem tudatik az utobbi 3 körülbelöl a 16^{ik} században.

[103b] az 5re az a és b. re nem tudatik a c és d Somlyó ujlak földes urához tartozván innen az e alatt önkénytes szabad telepedés utján. –

6re a név eredetéről mit sem lehet tudni. –

7re a községek határában előforduló topografiai elnevezések: mezö, forduló, szántó, kaszáló, legelő, pusztá, erdő, határ, tanya, csárda, major, kert, szöllö hegy (közönségesen csak „hegy”) árok, irtás, tisztás, domb, hegyösvény, forrás, kut, tó, folyó, patak, rét, völgy, – a hogy t: i: ezen tárgyak neveztetnek. – Ilyenekhez azonban semmi nevezetesség kötve nincsen. –

Nagyfalu község Bagos helység felé nyuló határán van, egy emelkedettebb hely éppen a Bagosra vivö ut mellett melynek elnevezése „Barát rét” a Hagyomány szerint elnevezését egy ottan álló szerzetes klastromtól nyerte,

melyet Bátori István fejedelem már akkor Lengyel király dulatott szét, egy a szerzetes tagok által elkövetett előkellő hölgy rablásért. –

Ugyan csak a Nagyfalusi határon, Somlyó határa vége táján de még a somlyoi határba veszi kezdetét egy „togát” el nevezésű már most kaszállonak használt hely, mely nagyfalu felé az ország ut bal felén vonul le, az úgy nevezett Bánfy tanyáig. – E hely a Bathori fejedelmi család halastava volt hajdan melynek természetes gátját a két felől elvonuló domb a völgyet elrekesztőleg pedig mostan is látható mesterséges gátok képezik. –

Somlyó ujlak alatt is van egy ilyen szerkezetű tó hely, mely jelenleg is így nevezetik, de nyomait csak egy fenmaradott gát jeleli. Ez az ujlakon fen állott apácza zárdáé volt. –

Meg említendő még Somlyó Csehinek az úgy nevezett Csehi tó, mintegy 10 ölnyi mélységű, erről [104a] nevezetes az hogy partjának egy 4 □ ölnyi darabja a szél hajtásának engedve, hol az egyik hol a másik széléhez ragad. –

Mint a legnevezetesebb emlék a szakaszban áll fenn – Somlyó ujlak községének ev. ref: temploma goth stilbe építve, melyről azomban semmi felírás vagy más felvilágosító nyom hátra nem maradván csak annyi bizonyos hogy apácza templom volt, de a zárdának még emléke sem maradt fenn. Elrendezését bizonyítja, a templomnak kettős fala, a melyek hézagába az apáczák álló helyeik volta ½ ölnyi távolságra egymástól, szűk nyílások engedének nekik betekintést a templom belsejébe. –

Ezt bizonyítja továbbá azon körülmény is, hogy 863^{ban} a templom körül kökerítést csináltatván a mostani egyház az ásások alkalmával egy női vázra bukkant, melynek arczán találtatott a fátyol is, s melyet az alol irt maga is látott. –

Hogy jutott ez apácza tulajdon a jelenlegi egyházi község birtokába nem tudatik, a mi annál csodálatosabb mivel, e felől maga a kolosvári superintendia is telyes tudatlanságba van. –

a 7te Szilágy nagyfalu határos Szilágy somlyó várossával, Bagos, Detrehen, Zovány és also Kaznacs községeivel. –

Somlyó ujlak: Somlyó Csehi, Maladé, Kerestelek és Kárásztelek községeivel. –

Malade: Doh, Somlyó ujlak, Kárásztelek és Györtelek községeivel. –

Somlyó Csehi: Somlyó várossa, Zovány, Kerestelek, és Somlyó ujlak községeivel. –

Sz. Somlyon 1864 Mártius 31^{én}

Angyan János
Fszbiro

[105a]

Hely nevek

Sz: Somlyó Várossából Kraszna Vármegyéből

1. Szilágysomlyó fekszik Kraszna Vármegyében a városról elnevezett somlyói járásban. – Kraszna Vármegye a magyarok egyik vezére Tuhutum ide jövele, 's elfoglalásakor Ménmarót Bihari Bolgár fejedelem birtokához tartozott a meszesi hegyekig, – 's a vidék közép szolnok megyét is ide értve Béla Király névtelen Jegyzője szerint elneveztetett a magyarok által latin nyelven Silvaniának, – minthogy sok erdőség volt a vidéken, – magyar nyelven pedig Szilágynak nevezetik jelenlegis a meszesen belőll fekvő tartomány, későbbben Tuhutum által elfoglaltatván neveztetett a Silvaniáról Transylvániának, – a régibb oklevelek szerint pártes ultra sylvanie – Transilvaniae, – a megyét keresztül folja egy kis ded folyó víz neve Kraszna, mely eredetét veszi a meszes nevű nagy hegyekben 's több patakok egybe folyása után Kraszna Horváthi helységnél már Kraszna nevet nyer e szó szláv nyelven annyit tesz, mint szép, kies; – 's nem is éppen helytelenül neveztetik a megye Krasznának, mert az egésznek fekvése igen regényes, és változatosságánál fogva szép, és kies, –
- 2: Somlyónak ez, az egy neve volt hajdan is, és jelenlegis, oláh nyelven nevezik Simlionak.
- 3: Jelenleg Somlyónak a régibb oklevelekben valamint a városnak Báthori István Erdélyi fejedelem, 's később Lengyel királytól nyert czimeres-petsétjén is Somlionak iratik. –
4. Somlyóról régibb oklevél nincs előttünk tudva, mint csakis [105b] az 1354^{ik} évben Medgyes Simon, és testvére Anna Báthori Lászlóné közötti osztályos egyesség, melyre Lajos Király is azon évben bele egyezését adta (consensus regius) azon level szerint Medgyes Simon – ki fia Moricznak (kinek atya volt Simon, Erdélynek 1335^{ben} vice vajdája) leány negyedbe adja testvérjének Annának Báthori Lászlónénak castrum Somlio az ahhoz tartozó helységekkel, és birtokokkal együtt (ezen Báthori László testvérjével Györgyel a Szathmár, és Szabolcs megyei jószágokban meg osztozott 1373^{ba}, 's a László maradékaiból lett a Somlyai Báthori ág, – a György maradékaiból (pedig az Etsedi ág) a Somlyai ágban Lászlónak Medgyes Annától egyik fia neveztetett Szaniszlónak, – 's ennek fia volt István, kinek neve az Erdélyi vice vajdák között 1422^k évben elő fordul mint Bátor Szaniszlófi István (Stephanus Szaniszlófi de Báthor) 's ennek utodai a Somlyai mellék név mellett felveték a Szaniszlófi nevetis; – miként atyok tette, 's a következet időkben anyira használták e nevet, hogy némelyek csak Szaniszlófinak írták magokat.

– Cástrum Somlio nem más lehetett mint a' város feletti nagy hegynek egyik külön ki emelkedő, 's a' várossal közvetlen egybe kötésben lévő kerekded csucsán fen állott régi vár, melynek alap falai mais láthatók; – az alatta fekvő kőzség a 15-től 17^{ik} századbeli levelekben Somlio alja, és Somlyó possessio néven is említetik, – egy 1545- és 1553^{iki} levélben Somlio már oppidumnak iratik, 's ugyan abban említetik castellum Somlio is, mely a' már említett, 's a hegy csucsán állott castrumtól különböző 's a' város közepén amazzal egyenes irányban lévő kisdud vár volt, melynek két csonka bástyái ma is fen állanak, – Somlio név tehát a' Kerekhegy csucsán fen állott várra vonatkozóan valószínű, hogy azon hegy neveztetett Somlionak, talán az ottan valamikor létezhetett sok somfáktól, ámbátor mostan már efféle fák ottan nem találtnak, – különben is az egész hegy [106a] a váron alóll jelenleg nagyobb részein szőlőkkel van be ültetve s a' többi részeis mivelet alatt lévén, somfák nem is létezhetnének. Hogy a' Somlio név eredetileg a' hegy csúcsra vonatkozhatott azon körülménynél fogva is valószínű, – mivel hogy Veszprém vármegyében is létezik egy hasonló kerek csucsú hegy, mely Somlónak neveztetik, 's a kettő között sok tekintetben nagy a' hasonlatosság. –

5. Népesítését illetőleg Somlio már a régi korban hogy lakott hely volt, több kerülmények tanusítják, – ugyanis fekszik egy nagy hegynek dél felőli tövében, keresztül folja a Kraszna vize, 's a' város alsó vége bé rug egy szorulatba, melyet az említett nagy hegy, 's az ezzel át ellenben fekvő, 's mindőszebb folyó hegy lánczolatot képeznek, hol a' dél és nap nyugot felőll jövő utak két völgyületben egybe folynak, következés képpen bár milj régi időben is stratégiai szempontbolis figyelmet érdemelt; – 's a városon felyül el terülő tér s a' város határában lévő több völgyület és termékenysége pedig minden időben emberi lakásul, nem kis vonzó erővel birt. – 's hogy valósággal lakott hely volt, tanusítják a már említett csucson épült váron több ölel felül emelkedő, 's nagy keselyüsnek nevezet hegy csucson látható, 's egymással egybe köttetésben állott három föld várak nyomai, 's az árok helyén talált több romai régiségek, különösön egy romai ezüst pénz, melynek egyik oldalán lévő szarvas marha a' pecunia el nevezés korára mutatt; – továbbá a városnak egyik szűk, és a magura hegy völgyületében lévő uczájában, egy telek felső oldalán 1798: talált régi romai emlék arany pénzek, és egyebek, mellyek közzül nevezetesebbek a Maximiánus s, Constantius, Constantinus, Valentinianus, Valeus, és Gratianus romai császárok nevével díszlő 15 darabb arany emlék pénzek; – egyike 23 latnál nehezebb, – egy darabb arany drága kővekel körül rakva írás nélkül, – 's egy arany láncz arrol le csüngő drága kővekkal és 51: darabb eszközökkel, mint p: o: ásó, kapa, eke, böltső s.a.t. az öszves régiségeknek sulja 4 font 14 lat 3 quint, és 1 nehezék, [106b] mellyek a bétsi cs: királyi ritkaságok gyűjteményében megszemlélhetők meg.

– Mind ezekből tehát alaposan következtethető, hogy a' magyarok bejövetelekor Somlyó mint lakott hely találtatván általok elfoglaltatott, 's be telepítettett, aminthogy a' városnak régibb lakossai mind magyarok is voltak, 's csak a' mult században kezdettek oláhok is bételepedni, és e században zsidókis, a magyarok, jelenleg teszik a' lakosságnak két harmad részét; – a' többiek Erdélyből ide származott oláhság lélek száma ezren felyül rug, a' zsidóság pedig, mely ez előtt 3: tizeddel csak négy családból állott, főleg 1849^{től} fogva már 300 lélekre szaporodott. –

6. Eredetéről sem nyomtatott emlék, sem hagyomány nem létez 's csak anyi tudatík, mint a 4. és 5: kérdésekre adott feleletekben meg iratott.

7. A' városban, 's a határban lévő elnevezések a' következők:

I: a' városban némely régibb utzák nevei.

a/ Sárhíd utza a' városnak egyik fő utzája, valószínűleg a' régibb időkből volt sáros voltáért.

b/ Katona utza a város közepén lévő várhoz közzel; napnyugotra nyuló utza, a vár katonái hihetőleg azon utzába laktak, 's ettől elnevezéseis.

c/ Elve utza a várost keresztül folyó Kraszna vize dél felőli részén, 's a hidtól kezdődik délnyugotra haladva. – több városokban a' hasonlilag víz körüli részek elvéknek neveztetnek – valószínűleg elve név anyit tesz, mint elő rész. –

d/ Élvei szer az előbbi utzán felyül egy kis ded utza, melyre csak egy sor házakból van ki járás, – a szer neve itten egy értelmü a' soral; – a' szer és sor Somlyón egy értelmük. –

e/ Bökény utca, a' város feletti magura nevü nagy hegynek két hegy lábai közzé fel nyuló szük utza, az esök alkalmával lefolyó patak, és a két felőli hegyek oldalán, – e név talán a' Bök szótól veszi eredetét, a' menyiben a két hegy lábak alsó végei böknek mondhatók.

[107a] f csorgo utza – hasonlilag két hegy lábak közti uczáská; a lefolyó patak a' hegyek felső részén csorgót képez, innen az utza neve, – ezen utzában találtattak amár leirt romai régiségek.

g./ Jerusálem utza, mindenkben az előbbi kettőhöz hasonló, – azomban sokkal regényesebb, és kiesebb – valószínűleg illetén fekvéséről nyerte nevétis. –

h/ Boszorkány sor a' Jerusálem utzától nap keletre egy völgyületben, a' hegy oldalba vágott pintzék sora, – hihetőleg az azon pintzékbe lakni szokot öreg aszonyoktól vette eredetét, és el nevezését; – azomban valamely boszorkányi esetről sem adat, sem monda. –

i/ Vasanya utza ugyan csak a magura hegynek egy laposa, alsó részén lévő utza 's fekete szőlő hegy, a' név eredete bizonytalan. –

k/ Ingovány utca, és szőlő hegy, az előbbinek kelet felőli szomszédságában, a földnek ingó, és folyó természetétől vette elneveztetését. –

1./ vár a' város közepén lévő, 's a várhegy tetején fen állott várral egyenes irányban épült régi kettős vár romjai. – a belső kisdud várnak éjszak keleti, és kelet déli két csonka bástyái mais fen állanak 's az alap falak nyomai is láthatók, a bástyák közti fala hosszasága 20-20 – ölet tévén az egész vár bel területe 400: □: ölet foglalt magában. – és ez azon vár melyről (tudásunk szerint) egy 1545^{iki} levélben tetetik leg első említés, – mint kastélyrol, 's mely későbbben egy 1670^{ik} évben kelt okmány szerint Báthori István fejedelemnek volt magány kastélya, – miután a' Báthori család Somlyai ága nagyon el szaporodott volt, valószínűleg annak valamelyik tagja a' 15^{ik} vagy 16^{ik} században építtette. – ezen kisdud várat körül veszi egy nagyobb vár, melynek falai a belső vár falaitól, a' déli oldalon 20: a' többi három oldalon pedig 8: 8: öl távolságra állanak, – a' négy szögletben ki rugó emeleten épületek voltak, – 's az éjszaknyugotti szögtől nem távol, a belső vár bástyájától alig három ölnyre [107b] egy hasonlólag emeletes épülettel, mely alat van a szekérrel be jarható főkapu; – a falakban jelenlegis meglévő csigák bizonyítása szerint le járó hiddal; – mely a' várat körül övedző 's egy részben mais látható sánczon által utatt adott a' várba. –

Ezen vár kapu felett egy köbe vésett Báthori czimer, és 1597. év szám arra mutat, hogy ezen külső vár Báthori Zsigmond fejedelem korában építtetett; hogy pedig országos költségek 's ingyen munkával (gratuitus labor) készült, mutatják a vár falak, melyek szakaszonként külön természetű kövekből állanak, a szerint amint a helységek által magok határaikrol hordattak egybe, a kettős vár az Erdélyi fejedelmek alatt főleg a 17^{ik} században Erdélynek egyik véd bástyája, – véghelye – volt, 's állandoul ugy nevezett Praesidiatáns katonák által őriztetett, – 1660: a' Törökök II Rákoczi Györgyött Gyalu és Fenes közötti ütközetben le gyözvén, Somlyó felé vet utjában az egész várost, – az említett kettős várat 's ahegy csucsán volt váratis, – ugy a' R: Cath Templomot, mely akkor egy kis erődött képezett, – el pusztították, le rombolták, – következő Apafi fejedelem alatt helyre állíttatott, 's az 1665^{ik} novemb 8^{an} hozott 2: articulus szerint Praesidianus katonák által őriztetett, 's ezek tartásáról gondoskodott az ország mint országos praesidium Erdélynek a fel: ausztriai ház részéről Lótháringiai Herczeg Károlyal 1687^{be} octobr 27^{en} kötött egyezkedés által a' császári katonaság be szállásolására jelöltetvén ki, ezek által védetett, mígnem a Rákoczi Ferencz korabeli foradalomban a' császáriaktól elfoglalván, elvétetvén a' forradalmiak vették birtokukba, – azonban Rákoczi utolsó idejében a' császáriak által meg ostromlatott, és elpusztíttatott, – 's bár annak ki javítása iránt 1711 – 1716 – és 1719^{be} a' kormány részéről, Kraszna, közép Szolnok és Doboka megyékhez rendelések tétettek lé-

gyen is, sőt Kraszna megye általis 1734^{ben} annak kijavitása kéretett, mind e napig a vár romba hever, 's csak a kelet déli szögépület, 's a [108a] 's a nagy kapu feletti épület javittattak volt ki, 's sütő, élés, mag, és raktárakká alakítottak által, 's mint ilyenek használtattak a katonaság részére, a jelen korban azomban a' katonaság élelmezése más uton történvén azon épületek haszon bérbe adattak, a vár kapu feletti nagy épület pedig 1861be, gonosz ember által az abban volt széna felgyujtatván leégett.

II A határba I Magura a Város felett északról felemelkedő ~~éjszakra~~ nagy kiterjedésű hegy, három fő, 's több alacsonyabb hegy csucskokkal – a' magura nevet sokan magaura szótól származtatják, nem hogy szabad polgári birtok, már Báthori István fejedelem az I alatt említett 1571 évről kelt sententiánális levelében szabad magurának nevezi; – 's több századokon keresztül a' város, S. Csehi, S. Ujlak, – Györgytelke, és Badatson körül fekvő Helységek által szabad joggal biratik, használtatik a város felügyelete alatt. – mind amellet a magura név szláv eredetű; – amint valosín az, hogy Magyar 's Erdély országokban sótt Haliczban is több hegy láncolatoknak leg magosabb csucsei magurának neveztetnek.

2. Nagy- és Kis Keselyüs a leirt Magurahegynek közbülső legnagyobb, és ehez nem nagy távolságban nyugotra eső magos csucsei, – az azokban találtatott keselyü sasoktól elnevezve. – aminthogy sasok még jelenlegis lakják. – a' nagy keselyüsön három földvárak sánczainak nyomai láthatók; – az egyik földvár a legmagasabb csucsan éppen a városfelett; – nyulik éjszakfelé. – hosza 100: öll mindenütt a hegy gerinczen, – mező csucs, és hegy él, két felöli oldalai terméskösziklakkal rakva, kelet felöll a tetőtől lefelé 15: ölnyi távolságban 4: öl szélességű sánczal. 's ezzel egy vonalban nyugot felöll hasonlól a tetőtől 15 ölnyire 4: öl szélességű sánczal, – ettől pedig lefelé 6: öl távolságban egy második 5: ölnyi szélességű sánczal el látva; – ezen földvárral kapcsolatban éjszak felé kezdődik a' két föld vár – mintegy 80: öl hoszu, a tetőn laposas, és [108b] 's 20: ölnyi szélességű, mind két felöll a hegy oldalak emberi kéz által ki egyengetve simák 's 10: ölnyi távolságban az előbb említett sánczokkal ellátva, meg jegyezve, Hogy a' nyugotfelöli alsó sáncz a föld vár végénél egybe szalad; – s' az éjszaki reszen mind egyes sáncz veszi körül az egészet; – a hegy mind lejjebb hajolván it kezdődik a 3: földvár az előbbivel kapcsolatban, hosza mintegy 110: öl, szélessége a legnagyobb a közép táján, 's mintegy 30: öl, – leg kisebb szélessége 20: öl, laposas, és téres, az egész egyes sánczal körül véve, ezen föld vár attol mesze terjed a' kilátás, Manmarot Bihari fejedelem volt tartományainak nagy része belátható,

ugyanis el láthatni tiszta időben az Erdélyt el választó meszes hegység, a' Bihar megyét elvlasztó Réz nevü erdőkig, és hegyekig, a' Debrezeni cser erdőig, – Nagy Károlyig, – a' Beregi, Nagy Bányai, és Máramarosi hegyekig, 's a' Beszterczei havasokig. –

Ezen Keselyüsről egy népmonda létezik, miszerint a' Törökök a' magyarok által üldöztetve, temérdek rablot kincseiket itten ásták volna el, – a' szekereket le öldösték, marháikat fel emésztették, 's az elásot kincseket földel be takarván, azt fel szántották, 's be vetették, hogy a' magyarok későbbben a' szántáss, vetés alatt kincseket még csak neis gyanithassanak. – és ezen monda nem éppen hihetetlen, mert a Történelem szerént csak ugyan igaz, hogy a' Törökök Kraszna, K Szolnok, és Bihar megyék, ugy Doboka, Kolos, és Belső Szolnok vármegyéknekis szomszédos részeit meg hodoltatván, ezekben több rablásokat, pusztításokat követtek el, 's 1664ⁿ a N: váradi Törökök egy portyázás alkalmával egész Kajántóig (Kolosvártól egy orányira) behatolván, mindent el pusztítottak, és sok ezer keresztént fogjul ejtettek, – kiknek üldözésére Kolosvári Kapitány Ében István Vér Györgyött magyar se reggel küldvén ki, ez a' Törököket üldözőbe vette, 's a' Zilahi hegyek tövénél el érvén, a keresztén foglyok nagyobb részét ki szabadította, való színü tehát, és a mondával is egybe talál hogy ezen üldözött Törökök a rablot holmikát az előttök már esmeretes Keselyüs tetön elásták, elrejtették **[109a]** mind a' melletti a' gyakori ásatások leg kissebb eredményre sem vezettek, 's nem találtattak egyebek, mint némely romai maradványok, és igen sok fekete színü cserép darabok, kis unyi vastagságuk, melyek többnyire ki sincsenek égettetve.

3. Pogány vár kapu, a leirt 3. föld várártól éjszak felé van egy laposas tér, és ennek végeinél jár el a magurán keresztül vivő szekér ut, ezen szekér uton nyugot felé haladva csak hamar két domb közötti szorulatba juthatni, – és ez neveztetik pogány vár kapunak annál fogva, mivel ezen szoros mintegy kapuja a Somlyóra járó utnak; – mert a' nyugot, és éjszak felől jövő minden utak ezen szoroshoz vezetnek, 's ez az egyetlen ut, mellyen a' magurán által Somlyóra eljuthatni. – Ezen szorulatnál két felül némi sánczok láthatók, az egyik dél felé addig halad, míg egy nagy meredekségnél meg szakad, a' másik csak is keletfelé halad, még meglehető távolságban egy szorulatnál a' városba lejáró szekér uttal egyesül. – Pogány vár kapu név, a' Törököktől, vagy még a' régi pogány világból maradt fent. –

4^{et} Ör hegy, a' Magurának egyik kissebb csucsa a' nagy Keselyüstől kelet dél felé, 's ennél sokkal alacsonyabb, – gömbölyü tetővel, merő kö sziklából rakva. – e csucrol meglepő a' kilátás a' meszes, és

Réz erdőkig, az Erdélyfelől jöhetett ellenség mesze földre be volt látható, nevét vette bizonyosan az öröktől, kik ottan állottak, lehetnek a' 3: föld várak elő örei, 's it örködhettek a' zavaros időkben a' városiakis. –

5: Vár hegy, jelenleg szőlő hegy, nevét vette a hegy tetőn volt várrol, melyről a 4. kérdésre adott feleletben tétetett említés, mint castrum Sómlio. – ezen vár hihetőleg még az Erdélyi nemzeti fejedelmek korában is fen állott 's 1660ⁿ pusztított el a' Törökökáltal; és ezt az valósítja az, hogy a' vár alatti szőlőkben gyakran találtatott ezüst pénzek mind az Erdélyi fejedelmek korabeliek, 's talátnak Sigmond lengyel király ezüst garassai feles **[109b]** számmal, mellyek Báthori István lengyel király uralkodása idejében Somlyó, mint ős várában forgalomban lehettek, egyéb aránt ezen várrol valamely külön adott a' város levéltárába nem talátnak, sajátságos hogy ezen vartol lejáró régebb időbeli, és mais használatban lévő egyetlen ut egyenesen a' R: Cath: Ima házhoz vezet, melyről hátrább bővebb említés fog tétetni. –

6. Poszt a' Város alsó végén; két hegyek, és a' Kraszna vize közötti szorulat, hol a' dél, és nyugotrol jövő utak egyesülnek. – nevét onnét vette, mivel Erdélynek a' Felséges Ausztriai ház alá jutása utáni régebb időkben a' katonaságnak itten volt elő őirse, – Postja .

7. Homolygo. – az előbbi szorulattal nap nyugot fele haladó uton egy hasonló szorulat, a' hegyek és Kraszna vize között, – valószínűleg a' magura egyik hegy lábától le hömpölyöghető hótól; – egyéb aránt a hegy láb tövét a' Kraszna vize mossa, 's a' hegy lábón egy keskeny ut vezetett által, – mely a' megye által (mint hogy veszélyes volt az át járás) időnként, és leg közelebről is a hegybe vágás által anyira tágassított, hogy már az ország ut kellő szélességet bir. –

8. Vadkert, felső, és alsó, – a' várostól délre eső lapályos tér – nagyon régi időkben a' várurak vadás kertjei lehettek. – jelenleg a felső vad kert köz legelő, az alsó része pedig részint vásár tér, részint köz legelő, és téglavető hely.

9. Sárkányjuk oldal a felső vad kert dél felőli szomszédságában emelkedő szép sima oldal, mintegy közép tájon egy por köből ki emelkedő, 's meglehetősen nagyságu sziklával, melynek alatta egy tágas juk talátnak, 's ez volt a' sárkány lakhelye, melyről nevét is vette. – Ugyanis a monda azt tartja, hogy e' jukban lakot volna hajdanában egy sárkány mely a' vad kerten, és az oldalon legelő marhákat, sőt az át járó embereket is megölte, 's ezek között a' fejedelem leányatis; – nagy **[110a]** rémulésbe volt tehát a' város, 's minden modokkal igyekeztek volna a' sárkányt el pusztítani, míg végre egy alkalommal le jővén a' vad kertre, az 5^{ik} szám alatti vár hegyről ágyuval le lövetett 's megöletett, ezen hegy oldal még csak a' mult század közepén is nagy

szoldok fákkal diszlet, 's valószínűleg a' mesés lyukban valamely nagy kígyó tartozkodot 's az tet károk a' lakosoknak. –

10. Pupos az előbbi hegygel kapcsolatban napnyugotfelé egy igen kisdud heggyű csucs, 's ismert pup, – pupos, ennek déli oldala szőlő hegy, többi oldalai cserés, fiatalos kis erdő, 's részint köz legelő. –

11. Vajó kert a pupos alatt kezdődő, 's délnek haladó völgyben bekerített nagy rét, és kaszáló, a' vajó név értelmezését nem bírjuk, – ezen kert csak a' mult század végén fogatott bé akkori Főkormányzó néhai Grf. Bánfy György részéről –

12: Soós patak. a vajó kertre délkelet felől lejáró patak, azonban nem anyira ezen patak, mint inkább a pupos hegy nap nyugotti tövében egy lapályban fakadó forrás érdemelhetné a sós nevezetett, mely forásnak vize által meg nedvesült föld, miután ki száradt, fehér szint nyer, 's igen vékony kérgesedése megérleltetvén, tiszta sós izü, – Ezen forással hasonló forás létezik a' 11^{ik} szám alatti vajó kertben is, melynek vize a' közelebi időkben épített fürdő házakban, nem anyira ásványos voltáért, mint mosakodás kedvéért, – a' városiak által használtatik.

13. Sötéttvölgy a vajó kertetől délre egy völgyület és oldal; – szántó és kaszálóknak használható határ része, egy század előtt erdőség, 's talán ettől sötétt elnevezéseis.

14, Eperjes mál az előbivel kapcsolatban egy hegy lánczolat, kelet felé, a tetőn szőlő hegy, az alantabbi rész, szántó, 's kaszáló földek. – a hajdanában ottan teremhetett sok eper től, vagy hihetőbben attol nyerte nevét, mivel a szőlőkben termet bor eper izü. – a mál név értelmezendő, – anyi igaz, hogy az olyan szőlő [110b] hegyek, melyek alantabb feküsznek, és nem nagyon meredek, szoktak málnak neveztetni, ilyenek Somlyó határában is többek léteznek, um. a leirt Eperjes mál, nagy mál, ször mál, és ezen elnevezés más helyeken is a szőlő hegyeknél nagyon szokásos hasonlólak divatozik Rókamál név, a' róka bőrének a hasához közelebb eső része, és aháta, az az a testük alsóbb része, mint a szőlő hegyeken is az alantabbi oldalak, eszerént a' mál értelme anyi lenne mint alantabbi oldal, de minő nyelven – mert a mál szót az oláhok is használják, – így p: o: létezik Kraszna vármegyében a' meszes nevü hegy alsó részén egy oláh helység, melynek magyar neve Ballaháza oláh nyelven pedig Mál, vannak kik eszót, és nevet a sanscrit nyelvből eredetnek hiszik. – ohajtandó volna tisztába tenni.

15. Szoldokos határ rész egy oldalon ez előtt fél századdal szoldok fás erdő volt, 's innen a kiirtás után is neve fen maradt.

16: Köles domb határ rész egy oldalon, hihető hajdanában köles vetéssel használtatott

17. Berek oldal – a várossal egybe rugó kertes oldal, hajdon berek, amult század végen dinnyés kertek voltak.

18: Nyároska a' városnak egy lunkás oldalon uj kori települése, a déli oldalon határ rész régi időktől fogva használt szántó földek, nevé-nél fogva a régibb időkben nyárfát teremhetett. –

19. Közép völgy határ rész két fordulok között 's innen el nevezése közép völgy két oldalak között. –

20. Kollát – a' közép völgytől a setét völgyig elterülő köz helyek, – cserés gazok, – hajdonában erdőség, mely a szomszéd Helység határá-val egybe rug; – 's hihetőleg a' szomszédtól elválasztó voltánál fogva kollát neve.

21: Szállás folytonos használatban lévő határ rész, egy völgyület két oldalakkal, – régebben szállások voltak ottan az az lakások, amit bizonyitanak az ottan levő szilva fa csoportokis; de külömben is köz tudomás hogy a' várostól leg távolabb [111a] eső határ rész lévén, 's többire kaszálók az ottan termet szénát a' tanyákon tartott marhákkal fogyasztatták el. –

22. Magyarok irtása, magyarok szállása, az előbbivel egy kapcsolatban határ rész, többire kaszálók, 's irtások.

23. Balogh utca a' magyarok irtásában, egy szép kerek kiseded csucs, hihetőleg Balogh utzája, vagyis inkább Balogutja.

24. Csorgóhatár rész, egybe rug a' magyarok irtásával, egy oldal az ottani forás és csorgotol el nevezve.

25. Móricz mál, egy lunkás meredekes hegy oldal, határ rész, a csorgó nevü határ résznek csak keleti oldala, egy hegy láb, és völgyület, elnevezését valószínűleg azon vár urtól vette, ki Somlyót a' 14^{ik} század elején birta, a' 4^{ik} kérdésre adott felelet szerint Mauritius de Medgyes; – a' hajdani várnak majorság földjei a' Moricz málig terjedvén, a' moriczmál nevü határ rész (mely alig egy század előtt irtatott ki) mint erdő, az át ellenben, és véle egy kapcsolatban lévő, 's részint mais erdő, 's részint kiirtott Bük nevü határ részrel együtt egy nagy erdőséget képezvén a' Moriczmál völgyecskeje kies, és regényes fekvésénél fogva s az ebben lévő igen jó vizü forásáért azon hajdoni vár urnak kedves vadász, 's kellemes mullató helyül szolgálhatott. –

26. Bük oldal, határ rész, miként elébb leiratott részint erdő, részint szántó földek, – hajdon bükfás erdő lehetett. –

27. Urrét az előbbivel öszve rugó Erdő, arégi időben urasági Erdő lehetett, de később el pusztulván e század elején ujbol meg tilalmaztatott s jelenleg a város tulajdona.

28. Csermeget az előbi erdő alatti gazos hely, köz legelő; nevét a' cserés erdőtől vette, melynek megette van.

29. Bacsó lapályos határ rész, – a várossal egybe rugó dus rétes kaszálók. – Bacsó név a' Szilágyban sajátságos el nevezés, de értelme nem tudatik, Somlyon egy nyári igen jó izü körtének is ezen neve van. [111b] Batsó körtve, ugyan ezen körtvét Zilahon már Matsó körtvének nevezik. – a' Somlyai öregektől meg lehetett hallani, midőn a' fiu gyermeket így szolították te Szilágyi Batsó.

30. Nagy rét a' Batsóval kaptcsolatban nagy téres kaszáló rét. –

31. Tér a' városon felyül, a Kraszna vize tere, – határ rész – szántó földek. –

32. Nagymál a' Tér feletti oldalos határ rész a' tetőn szöllő hegy, alantabb szántó földek lásd a 14 pont.

33. Gangos szöllő hegy a' magura déli oldalán egy külön vált hegy láb, magosságától vehette nevét. –

34. Kölik szöllő hegy a' magura déli oldalán a' kápolnás alján. –

35: Kápolnás az előbbi felett éjszakra hajolva, szöllők, és ujjabb korbelti irtások; – egy ön álló hegy orom, nagyon meredek oldalokkal, 's egyetlen egy uttal, mely a' nagy Keselyüsre vezet; – az orom tető mintegy 200: öl hoszu ságban, és 50: ölnyi szélességben terjed fel felé, hol rögtöni meredekségben végződik, – valamely kápolnának, vagy épületnek leg kissebb nyomai sem láthatók, azomban közvetlen egybe köttetése lévén a' nagy keselyüssel, és az ottani földvárakkal, – ezen nagy magosságban lévő igen regényes téres hely áldozatt be mutatásara gyűlhelyül szolgálhatott valamely pogány nemzetnek, mert külömbenis, a' meg támadhatások ellen, elége védet, és biztos hely. –

36. Pallósut, a' kápolnástól, a keselyüsre, egy igen keskeny élen, 's csakis nagy munkával fent tartható út vezet, és ez nevezetik Pallós utnak a' keskeny utrol, külömben az alsó része szöllő hegy.

37. Szörmál, a' pallos uton alóll a' magura hegy alsó déli oldalán fekvő szöllő hegy lásd a' 14^k pontot.

[112a] 38: Solyom kö, a' nagy keselyüs déli oldalán, az ör hegy, és vár hegy között, 's a csorgó ucza felett, – mintegy közepén a' magurának, magányosan kiálló magos termés kősziklák; ezekről a' monda azt tartja, hogy solyom madarak tartózkodó helyei voltak, és Somlyó a' Töröknek évenként bizonyos számu solyomokat tartozot adni.

39. Csepegő, a' Bökény ucza feletti nap keleti, és déli oldalak, szöllő hegyek a' magura oldalán. –

40. Meszes hegy a' magura déli oldalán, a város alsó része feletti nagy kiterjedésü szöllő hegy, a tetőtől az aljig, – leg jobb bort teremnek, – feljárásai csak gyalog járhatók, 's abor csak mesterséggel; – t: i: gyalog szánon, és emberek által hozathatik le, valamint a trágya fel hordása is puttonban aleggáradtságosabb munka. –

41. Juhász hegy, a' meszes hegytől nap nyugotra fordulva a' magura derekán felyül lévő szőlő hegy. –
42. Köszegés, az előbbtől nyugatra, 's a' magura aljáig tejedő szőlő hegy, igen jó bort terem az aljában kő bányák voltak.
43. Pokrócz hegy; a' városon kívül nyugotra szőlő hegy, a' magura déli, és nyugotti hegy lábain.
44. Körös hegy, és Körös völgy, szőlő hegy, és cserés hely, hihetőleg a hajdan ottan létezet körös fákért. –
45. Szent hegy – a' nagy magurától a' Kraszna vize és a 6: p: alatti szorulat által elválasztott külön hegy lánczolatnak, déli, és keleti része, szőlő hegyek, a szorulatnál hirtelen emelkedő meredekséggel, valószínűleg valamely ájtatos embertől vette nevét. –
46. Jaj hegy, az előbbi hegy lánczolatnak éjszak felé ki rugó egyik lába, melynek csak keleti [112b] oldalán vannak szőlők, a' nagy meredekségü gyalog uton nem anyira a fel menők, mint le jövők feljajdulás nélkül alig haladhatnak.
47. Fehér hegy, ugyan azon, 's hoszan haladó hegy lánczolatnak, egy harmadik hegylába, szőlő hegyek fejr színü földjéről, 's köveiről el nevezve. –
48. Liget, kis és nagy, az eddigi hegy lánczolatnak nyugot dél felé folytatása a határ szélíg, szőlő hegyek, sokkal alantabb fekvők mint a' többiek – végre
49. nem mint hely név, hanem csakis régészeti szempontból meg emlitendő, az 5: sor szám alatt leirt várhegy alsó részén, a' mult 1863^{ik} évben ki ásatott kiseded imaház, melynek alap falai még fen állanak keletről nap nyugotra volt építve – belső világa 26: láb hoszu, és 14: láb széles. – a' hegy tetőn volt várból, az egyetlen régi, és jelenlegi használt ut egyenesen ezen kis Imaházhoz vezet; – valószínű tehát, hogy a' vár már létezet a' 12: században, és a' várbelieknek, ugy a' mindgyárt alatta fekvő városi lakosoknak és számokra építettett ezen kiseded Imaház; – a' hegy enyi kis térben ki egyengettetvén, az Imaház építési modora a 12^{ik} századra mutatt. Ezen kiseded Imaházal kereszt irányban, délről napnyugotra, ugyan azon hegy láb végében van épülve a' jelenleg használt R: Cath. Imaház, mely Báthori István vajda által építettett, – Góth modorban – némelyek szerint építette ezen Imaházat Szaniszlófi Báthori István 1443^{ba} ki Erdélynek vice vajdája volt 1422^{be} mások szerint pedig, 's amint a' Szentély elő fala bolt ivén látható S. B. és 1532: évszám is mutatják – építette azon Báthori István, ki 1529. 1533. vajdája volt Erdélynek. – azoban a kis ded ima ház is fen állott, 's a' nagyobb ima házzal egy [113a] erdőtt képeztek, – ugyanis ennek déli főbejárójánál, a ki

Szilágysomlyó

szögletek véd oszlopaitól ki indulva falak nyultak a' szentély felé, 's eszerént a' régi zavaros időkben meglehetősen helyül 's erőd gyanánt szolgáltak a' lakosságnak; – de a' Törökök által 1660 (mídon a fedélzet egyik gerendáján olvasható irás bizonyítja) el pusztítottak; – a' mellék falak, és kisdud imaház földig le rontattak 's a' nagyobb ima ház is igen meg rongáltatott, fedele le égettetett, 's csak 1660: let be végezve helyre állíttatása, amint ezt is az említett felírás második verse bizonyítja: – ezen két versében In CIneres MI sIt sIt saCra teCta haeC tVro CoLonIs. – aLtera sed rede Vert teCta IVVante Deo. –

[115a]

Hely Nevek Totfalu Községből Kraszna megyéből

1. Kraszna megye Krasznai Járás Csiseri Szakas
2. A községnek neve Magyarul Totfalu Románul Sirb.
3. Ezen községnek eleitől fogva ez volt a neve más névvel soha sem birt
4. Ezen község eleitől fogva ezen névvel említett 's említettik mais
5. Maga magából népesedett annyira mint most van
6. Semmit sem lehet tudni sem iratokból sem más hagyományokból ezen név eredetétől
7. Ezen Totfalu Községén keresztül foly egy Patak a mely az ugy nevezett Pescaria Hegy oldalból ered, melly onnan neveztetett Pescarianak hogy ottan a régib időben az Uraságnak halas Tava volt 's ottan lak Ház is volt de az egész halas toval edgyütt el Pusztult, a Patak mai neve mostan tsak vále Sirbulujnak mondatik de az hegy az honnan a forás ered mais Pescarianak hivatik

1^{ör} A községből ki menve Felső Bán felé job kézfelől. Gyalu Sirbuluj – ez egészben szanto föld oldalos hely

2^{ör} Ugyan itt az uton alol bal Kézfelől Toltis ez is szanto föld

3^{ör} Koszte Kornetuluj – ezis szanto föld.

4er Sesu. ezis szanto föld.

5^{ör} La Jirtásu – ezis szanto föld

6^{ör} Osoj Goronyet Pasu Kazamár. Községi köz Legelő Dombos árkos gazos hely

7er Arlure ez urasági allodialis Erdő

[115b] 8^{ör} Ityáva: ez kaszáló Dombos hely

9er Kitsera ezis kaszáló Dombos hely

Ezen Totfalu községe határai szomszédosok Nap fel költe felől Balla háza határ részeivel. Dél felől Tusza községe határ részeivel. Nap nyugot felől Felső Szék határ részeivel. Eszakrol Felső Bán határ részeivel. –

Melly fent le irt Totfalu egész határán levő föld helyek nevei hogy az iteni öregek fel adások szerént iratott légyen lé azon meg jegyzéssel, hogy iten az egész határon semmi némü tanya szállás és nádas hely nem létezik azt bizonyitom Totfaluban aprilis 13^{kán} 1864^{dik} Esztendőben

Nagy Lajos mp

Községi Jegyző

[117a]

Helynevek Tusza községből –

1^{or} Tusza romanul Tusa, tartozik Kraszna Megyében – a Csizéri szakaszban – fekszik Totfalu, Ballaháza, Csucsá, feketető, és Paptelke határjai közt. –

2^{or} A községnek csakis a fent irt nevei léteztek és léteznek mint magyar mint román nyelven – ’s ez nevei esmeretesekek. –

3^{or} A községnek más elnevezése nem volt – ’s más félekép se iratott, – nevét hogy kapta nem tudatik. –

4^{ef} Hogy a község mikor említett leg korábban, – az nem tudatik. –

5^{ör} Hogy honnét népesített, – az sem tudatik. –

6^{or} A ’ köz tudomásból ugy a hagyomány bol – hely nevezéseket az alatt irtakat lehet tudni, – de irot vagy nyomtatott emlékből semmit. –

7^{ef} Helynevek a község határán: –

a). Vale Boului nevü erdő, – nevezetessége semmi, – nevét hogy kapta nem tudatik. –

b). Toplicza nevü erdő, – itt nevezetes Nagy Izbuk forás melyből kártyos vastagságu víz ömlik (az az egy helyről bugyburékol) ’s ez befoly a helység alsó végén a Beretyópatakba –

c). Ponor nevü düllő – mind kaszáló – nevezetessége hogy ottan meszet lehet készíteni, – ’s nevét vette a düllő közepén letező egy méj barlangtol. –

[117b] d). Maguricse nevü erdő – nevezetessége semmi, – nevét hogy kapta nem tudatik. –

e). Vále Dobrojuului nevü düllő – erdő és kaszáló – nevezetessége semmi – nevét hogy kapta nem tudható. –

f). Az ostyána düllő – mind kaszáló, – nevezetessége hogy benne létezik egy forás Birkes nevü – ’s ez ép Beretyo folyonak kezdette – a mely Tuszán foly keresztül, – ezen kívül három kút név szerint Bruszturoje, – Fantana Boki, és Fantana Pétri lui Marín – ezekből is ered egy patak mely a düllőn keresztül egész Feketetoig foly és ottan a Körös folyoba ömlik. –

Hogy a községben ugy a község határán levő helynevezéseket a leg jobb tudásunk szerint elő adtuk bizonyítjuk.

Tuszan Julius 12^{en} 864

Általam

Papp László

Körjegyző

× Opre Gligor ^{biró} 45 éves

× Czirle Vaszilika – 48 éves

× Opre Vaszilika – 60 éves

× Iván Nucz – 80 ”

× Opre Gyurka – 75 ”

[119a]

Hely nevek Vaja Községből Kraszna megyéből

1., A megyének kerületnek járásnak, széknek neve, hová a helység tartozik?

ad 1re

Vaja község tartozik Kraszna megyéhez – finánciális tekintetben NVáradi kerülethez Krasznai járáshoz és Pertseni szakaszhoz.

2., A községnek hány féle neve él most, melyik neve bir csak helybeli elterjedéssel, melyik ismeretes ország szerte?

A községnek tsak egy neve él. helybeli elterjedéssel is csak Vaja bir – ország szerte Vaja neve ismeretes.

3., Volt é hajdon a községnek más elnevezése, a vagy tán tsak különféleképp iratott a mostani hely név?

Nem volt mert ember emlékezet ota Vajának nevezték

4., A' község mikor említettik leg korábban?

Historiai adatok hiányából nem tudatik.

5., Honnan népesítettett?

Mint hogy az egész kitsi község 16 házból álván – román ajku nép lakja, Erdélyből s Kraszna és [119b] Közép szolnok megyék szomszédos Helységeiből

6, mit lehet tudni köztudomásból hagyományból irott vagy nyomtatott emlékekből a név eredetéről, értelméről, mind egyik nyelvü helynévre nézve?

Mint az 5^{ke}re

7., A község határában előfordulo többi topographiai nevek.

I Kaszte Voje düllö

azért neveztetik román nyelven így
mivel a község nyugoti végen egy ol-
dalon fekszik.

II Varasel düllö

azért mivel a Zilah várossa határa mel-
lett nyulik el.

III Perovás düllö

Azért mert egy kis patak foly keresztül
rajta s perovás románul, magyarul pa-
takotska.

IV Poka hegy düllö

azért mert mint nyugotnak fekvő dom-
bos hely naplement tájba sok pokhálo-
val vonatik be.

V Puszta düllö

azért mert régentén a falu ott volt s
végképpen elpusztult.

[121a]

Helynevek. Varsolcz községből Krasznamegyéből

1. A megyének, kerületnek, járásnak, széknek neve, hová a helység tartozik.?

ad 1re

Varsolcz község tartozik Krasznamegyéhez – finacialis tekintetben. nváradi kerülethez – Krasznaí járáshoz és perecseni szakaszhoz –

2, A községnek hányféle neve él most, melyik neve bír csak helybeli elterjedéssel, melyik ismeretes ország szerte – ?

A községnek csak egy neve él – helybeli elterjedéssel is csak Varsolcz, bír – országszerte Varsolcz neve ismeretes –

3. Volt-e hajdan a községnek más elnevezése – vagy tán csak különféle képp íratott a mostani helynév?

Nem volt, mert ember emlékezet óta Varsolcznak nevezték, másképpen nem íratott helyneve. –

4, A község mikor említették legkorábban –

A község legkorábban említették 1235-ben – 's 1242 ben midőn a mogulok vezére Batu magyarországból seregét kivonva – Moldván keresztül Ásiába visszatért – a község több vénei hagyományból állítják, hogy Varsolcz községen vónultak volna a mogulok – keresztül iszonyuan pusztitva és rabolva –

5, Honnan népesítettett – ?

Állítják, hogy Erdély országból került volna egy Varsolcz nevű ember – **[121b]** ki eredetére nézve szász volt – ez népesítette Varsolczot, 's tette le

alap kövét a községnek, miért is örök maradandó emlékeül nevérol neveztek el a községet is – többek véleménye abban állapodik, hogy a község Erdély országban lakó Szász népből – népesített volt – azonban e részben hiteles adat nem mutatható fel –

6, Mit lehet tudni köztudomásból hagyományból, írott, vagy nyomtatott emlékekből a név eredetéről, értelméről, mindegyik nyelvű helynévre nézve?

mínt az 5^{ikre}

7, A község határában előforduló többi topographiai nevek. –

I. Verőfény dűlő.

azért neveztetik így, mert a feljövő napnak első sugarai oda sűtnek –

II. Eszak oldal dűlő –

mert inkább ejszakra fekszik. –

III Csalános oldal dűlő –

mert hajdan sok csalán termett rajta –

IV. Medvés hágó – dűlő

mert igen meredek, 's esőzések alkalmával fekete földé annyira ragacsos – hogy a felmenetel nagy erő megfeszítésbe kerül –

V. Domb dűlő

mert emelkedett helyen fekszik.

VI Tővíses oldal dűlő –

írtás hely, hol hajdan csere, és igen **[122a]** sók tővís tenyészett –

VII. Két víz köze dűlő.

mert két víz közt fekszik – a kraszna és kiliczka patak között –

VIII Vizes. dűlő

mert természetí fekvése lapályos – és csak kevés esőzés mellett – az egész dűlő vízzel van el borítva –

IX. Zálogmező.

azért neveztetik így, mert hajdan bizonyos szomszéd községből egy bika itt tartozkodott bitangságban – és kérdőre vonatván a község a bika holléte felett – oda nyilatkozott; hogy a bikanak hollétét nem tudja – későbbi nyomozások után kiderült, hogy azt a község eltitkolta, törvény útján a bika becsára befizetésében – elmarasztaltatott – de mint-hogy a község a megítélt pénz összeget kifizetni vonakodott, a Zalog mező bíróilag lefoglaltatván – mindaddig – mint-egy zálogos. hely – ki nem adaték, míg a bika ára le fizettetett –

X. Papp rét

azért neveztetik így, mért 1242,ben mídön a tatárok, magyar honon keresztül Erdélybe – illetőleg e kis Szilágy-ságba érkeztek, mindenütt pusztitva haladtak – e hir hallatára bizonyos Papp János nevű varsolczi birtokos több társaival egyetemben – elszánták magukat – hogy az akkor igen dus gazdag rétet – a pusztitástól meg ovdják – a tatárok oda érkezvén **[122b]** lovaikkal e rétet meg akarák étetni 's ott több napokig tanyázní – azonban Papp János és társainak sikerült őket – onnan kiverní – 's az nevezik Papp rétnék –

XI. Galagonyás dűlő

mert e helyen – igen sok galagonya csemete buján tenyészett –

XII Gárdon dűlő

mert e helyen, melynek szomszédságában van a Kraszna víze – egy malom lévén – hogy a malom gátja megóvasék a gyakori rongálástól kerítéssel hosszában bekerítettett – kerítés romá-

nul „Gárd”nak nevezetik ’s később megmagyarosítva lágyabb hangzás végett – bekerítettéséről – Gárdonnak nevezetett el. –

XIII Hosszu hegy –

szőlőhely azért nevezetik hosszúnak mert hosszában nagy kiterjedésű,

XIV Kerek hegy.

mert a nevezett hely egy oval forma térséget foglal magában.

XV. Baglyos. dülő

mert hajdan az idősbek állítása szerint e helyen ős nagy erdő lévén, a fák odvaiban sok bagoly fészek találtatott –

XVI Kápolna dülő

mert hajdan a tatár futáskor **[123a]** megmenekülvén az ország – a pusztító mogul fajtól és IV Béla király Vegliából haza érkezvén – parancsára az elpusztult községek új lakosokkal telepítettek meg, a lerombolt házak felépítettek – mint állítják Varsolcz községben legelső épület volt egy kisdud kápolna – melynek romjai még mai napig is, láthatok – e kápolnárol vette tehát a hatarrész is nevezetét –

[125a]

Hely nevek Öszveírása Zovány Községből – Kraszna Megyében.

- 1 Zovány – falu – község fekszik Kraszna megyének Sz: Somlyói fszbírói kerületében a' Kémeri Járásban – az úgy nevezett Szilágyságnak déli részén – egy a' Berettyó vize völgyén mintegy egy ezer öl szélességű lapályon – melyet egy felől a' Réz hegységéből le folyó dombos erdőségek más felől egy gyönyörű szőlőkkel bé ültetett hegy sor szegnek bé. – Lakossai mind ref: magyarok lévén, – neve csak a' szomszédságban lakó oláhok kiejtése szerint módosították Zovann-nak – de egyébként minden nyelven egy aránt csak Zovány név alatt jön.
2. 3. A' helységnek más el nevezéséről sem írásban sem hagyományánál fogva említés nints – némely helyt Zovánnak íratik azonban régi levelekben.
- 4 A' helységre nézve hagyomány – és a' helyi körülmények – jelek után ítélve azon vélemény áll, hogy az előbb a' határnak északi Dombos részébe ugy nevezett aranyos oldalon feküdt – mostani lapályos helye a' Berettyó vize forrásából alakult és táplált nagyszerű tó foglalta el a' vele szomszédos – és egy völgyben fekvő községek határaival együtt – míg nem a' Réz hegység Markaszék falu határán – hihetőleg föld ingás következtében [125b] meghasadván – itt folyást vett magának a' víz – 's lassanként le takarodván – a' leg termékenyebb tér fejlődött ki – ekkor a' község is előbbi sovány helyét elhagyván – mostani helyére költözött által – honnan vette állítólag a' helység maga nevezetét is. – Igazoltnak látszik az az állítás a' hely fekvéséből – a' föld alakjából – t. i. a' mostani térség szélein a' hegyek oldalában víz kanyarodások – mosások nyomai látszanak. porond rétegek nagy kiterjedésben – más felől a' régi helység környékén – bár több századokkal ez előtt történhetett az át költözés – szántó földek nyomai látszanak nem csak a' tisztas kaszállókon – hanem az erdőkben is – továbbá szőlő tőkék – vesszők – a' hegyek oldalain mind ezek az akkori sokkal gyérebb népesség által oly távolban nem műveltetett volna, ha a' helység mostani helyén lett volna – így épület anyagok – sőt pénz darabok – arany gyűrűk is találtattak. – A' helység neve régibb oklevelek közt emlittetik Báthori Gábor erdelyi fejedelemnek 1611 novembr 12^{en} Váradon kiadott adomány levelében – mely által a' helységnek felét Kertzeghi Péter tanácsossának ajándékozta – a' mostani benn lakó nemes birtokosok elődjének – így Bethlen Gábornak 1614 kiadott fejedelmi parancsában – hol iraték, miként Koczka 'Sofia Báthori Istvánné – udvari gyalogjaival elfoglalván a' kertzeghi [126a] Kertzeghi Péter birtokát – meghagyatik a'

Kraszna megyei Ispánoknak, hogy tegyék vissza a' panaszlót bírtokába. – Ezen oklevelekben Zován – nevén említettik a' helység. –

5. A' nepesség egészben – mint fentebb írva volt Magyar – ebből lehet következtetni – ambár hiteles adat nints reá – hogy Székely telepítvény hihetőleg volt földes úrai 's fejedelmei a' Somlyón székelt Bathoriak korából, mert Bara Kováts Király törös család neveken vannak leg számosabban – a' nép jellemére is hasonlít a' Székelyhez – igen szorgalmas – munkás – ügyes népfaj – földjeit jó művelí – udvarát cserepes kő épületekkel látja el – 's vetélkedve egymással halad a' vagyonosodásban előre – bár szellemileg is tenné már ezt! – mire modja is lenne. Továbbá mű szavai is vannak székely táj kiejtésűek mint hú (tölsér) ejtel (pint) esztováta (szövészék) stb.

7. A' község határában következő nevezetesebb hely nevek fordulnak elő – útczái közt a' szokásos kis és nagy utczákon kívül van Sige egy rövid hidra járó útczácska – Búrgundia ezen nevek eredetéről semmi gyanítható ok – hagyomány nints – szálló hegyei Hangás viszhangjáról – Foglár gazból fogott – Ros hegy – Örömhegy első birtokossa Báró Bánffy György jól tanálhatta magát benne – mál állítólag szláv szó – mi hegyet jelent – mál far [126b] hegynek a' vége – Özfek most bokros hely lehet hajdan özek tanyája volt – Nyárcsere – cserés kaszálló – Büdöskút egy ott tanáltató még meg nem vizsgált forrásról kénes keserű sót tartalmazó vízzel – Bám-oldal – magos dombsor – táv bamuló hely – Serédi bércz – egy ily nevű ősi nemes család névről – Garda – szép erdőség – hideg völgy galagonyás erdők – Gátszugja Szarvadiszer – a' régi szer szó mi értelemben használódott nem tudhatni. Görvegy hegyes szántó követses földel – itt állítólag régen helység volt – cserhát, cservölgy erdők – Sós v Sosoldal – úsztató a' Berettyó vize mellett – Nyáras – Katonák rétje – azon időből vette nevét hihetőleg – mikor még kivált a' török időszakban a' katona lovak nem a' mostani szokásos tartásban részesültek, hanem füven tartattak – Gyümölcskert szántó egy egész határ részben – hagyomány szerint a' régi földes urak a' Somlyói Bathoriak Gyümölcsösse volt – A' több apró – szokásos elnevezésű helyek figyelmet nem érdemelnek.

Kelt Zovanyon Majus hó 18^{an} 1864.

Kiss Károly ms
jegyző

Helységnévmutató

Az alábbiakban a mai magyar és román nyelvű megfelelőik alapján adjuk meg a kötetben közölt város- és faluneveket. A mutatóba nem vettük fel az 1864 óta változatlan hivatalos formában előforduló helységnéveket.

Kővár vidéke

Arieșu de Pădure → Erdőaranyos
Băbeni → Aranymező
Bârsăuța → Kisberszó
Berchez → Sárosmagyarberkesz
Berchezoaia → Berkeszpataka
Berința → Berence
Bizușa-Băi → Büdöspataka
Blása → Blozsa, Csernefalva
Bloaja → Blozsa
Balázsszeg → Blozsa
Boiu Mare → Nagybuny
Bojuc → Nagybuny
Bozânta Mare → Óbozinta
Bozânta Mică → Kisbozinta
Brebenești → Brébfalva
Buciumi → Törökfalva
Bucsonfalva → Butyásza
Buteasa → Butyásza
Cărbunari → Garbonác
Cărpiniș → Gyertyános
Cătălina → Koltókatalin
Cavnic → Kapnikbánya
Cernești → Csernefalva
Cioamani → Csokmány
Ciocotiuș → Csokotes
Ciolt → Csolt
Ciula → Csula
Colțau → Koltó
Colțirea → Kolcér
Copalnic → Szurdokkápolnok
Copalnic-Mănăștur → Kápolnokmonostor
Coruia → Karullya
Covaș → Kovás
Cozla → Kozla
Cuciulac → Kucsulát
Culcea → Kölcse
Curtuiușu Mare → Nagykörtvélyes

Curtuiușu Mic → Kiskörtvélyes
Csókás → Csokotes
Dănești Chioarului → Dánfalva
Dióspatak → Dióspataka
Dolheni → Illondapataka
Durușa → Durusa
Erdőszállás → Szelnice
Fânațe → Fonác
Făurești → Kováskápolnok
Ferice → Ferice
Fersig → Fehérszék
Finteușu Mare → Nagyfentős
Finteușu Mic → Kisfentős
Frânceni Boiului → Frinkfalva
Groape → Groppa
Gyulaszeg → Csula
Gyükeres → Gyökeres
Haragos → Preluka
Hávord → Hovrilla
Hideaga → Pusztahidegkút
Hosszúrév → Resztolcs
Hovrila → Hovrilla
Iadăra → Jeder
Illondapatak → Illondapataka
Jávorfalu → Stezsér
Jávoros → Zsugásztra
Jóháza → Kisbuny
Jugăstreni → Zsugásztra
Karuly → Karullya
Kecskés → Kozla
Kisborszó → Kisberszó
Kishegy → Magura
Kismező → Pojnica
Kocsoládfalva → Kucsulát
Kővárálja → Varaju
Kővárberence → Berence
Kővárfonác → Fonác
Kővárfüred → Garbonác

Helységnévmutató

Kővárgara → Gaura
Kővárgyertyános → Gyertyános
Kővárhosszúfalva → Hosszúfalva
Kővárkölcse → Kölcse
Kővárremete → Remete
Kővársolymos → Kissolymos
Lacház → Lackonya
Lăpușel → Hagymáslápos
Lăschia → Lackonya
Lemniu → Lemény
Letca → Letka
Létka → Letka
Lucăcești → Lukácsfalva
Lumnișu → Szakatura
Magosfalva → Magosfalva
Măgura → Magura
Magyarberkesz → Sárosmagyarberkesz
Măleni → Mályán
Mesteacăn → Kisnyires
Mireșu Mare → Nagynyires
Mogoșești → Magosfalva
Nyárfás → Plopiș
Perii Vadului → Révkörtvélyes
Piroșa → Pirossa
Piroșd → Pirossa
Plopiș → Plopiș
Poienița → Pojnica
Porkerec → Purkurec
Posta → Pusztafentős
Preluca Veche → Preluka
Pribilești → Pribékfalva
Prislop → Kisbuny
Purcăreț → Purkurec
Răstoci → Resztolcs
Remetea Chioarului → Remete
Remeți pe Someș → Gyökeres
Révkápolnok → Vád
Românești → Románfalva
Rózsapatak → Rusor
Runk → Somkútpataka
Rușor → Rusor
Săcălășeni → Szakállosfalva
Sălnița → Szelnice
Săpău → Szappanpataka
Șasa → Sásza
Săsar → Szaszar

Sasfalva → Sásza
Satulung → Hosszúfalva
Șoimușeni → Kissolymos
Șomcuta Mare → Nagysomkút
Stejera → Stezsér
Szakadás → Szakatura
Szakállasfalva → Szakállosfalva
Szalmapatak → Románfalva
Szamosfericse → Fericse
Szamoshévíz → Toplica
Szamoslukácsi → Lukácsfalva
Szamostölgyes → Tölgyes
Toplița → Toplica
Törökfalva → Törökfalva
Trestia → Kötelesmező
Tulghieș → Tölgyes
Vad → Vád
Valea Chioarului → Gaura
Vălenii Șomcutei → Somkútpataka
Vălișoara → Dióspataka
Vărai → Varaju
Vima Mică → Drágavilma
Zazár → Szaszar

Kraszna vármegye

Aleuș → Elyüs
Almașul Mare → Almás
Alsóvalkó → Magyarvalkó
Bădăcin → Badacson
Badon → Bádón
Baksa → Oláhbaksa
Ban → Felsőbán
Bănișor → Alsóbán
Bilghez → Bűrgezd
Bocșa → Oláhbaksa
Boghiș → Bagos
Boianu Crasnei → Boján
Bolyan → Boján
Borla → Balla
Bozieș → Borzás
Bülgezd → Bűrgezd
Camăr → Kémer
Câmpia → Hosszúmező
Carastelec → Kárásztelek
Cehei → Somlyócsehi
Cerișa → Cserese

Helységnévmutató

- Cizer → Csizér
Cosniciu de Jos → Alsókaznacs
Cosniciu de Sus → Felsőkaznacs
Crasna → Kraszna
Criștelec → Kerestelek
Drighiu → Detrehem
Érkisszöllős → Kispacal (egyesült Nagypacal [Közép-Szolnok vm., ma: Érszöllős, Viișoara] településsel)
Făgetu → Magyarpatak
Felsővalkó → Oláhvalkó
Fizeș → Füzés
Füzespátelek → Páptelke
Giurtelecu Șimleului → Győrtelek
Guruslău → Magyaroroszló
Gyümölcsényes → Gyümölcsényes
Halmășd → Halmosd
Horoatu Crasnei → Krasznahorvát
Hurez → Bagolyfalu
Huseni → Hosszúaszó
Iaz → Jáz
Ilișua → Ilosva
Ip → Ipp
Kozmaalmás → Almás
Krasznafüzes → Füzés
Krasznahídvég → Hídvég
Krasznahosszúaszó → Hosszúaszó
Krasznajáz → Jáz
Krasznarécse → Récse
Krasznatótfalu → Tótfalu
Lazuri → Újvágás
Leșmir → Leesmér
Lompirt → Lompért
Măeriște → Hídvég
Mal → Ballaháza
Mălădia → Maladé
Marca → Márkaszék
Marin → Márton
Meseșenii de Jos → Magyarkecel
Meseșenii de Sus → Oláhkecel
Nagyfalu → Szilágynagyfalu
Nușfalău → Szilágynagyfalu
Pățalul Mic → Kispacal (egyesült Nagypacal [Közép-Szolnok vm., ma: Érszöllős, Viișoara] településsel)
Pățalușu → Kispacal (egyesült Nagypacal [Közép-Szolnok vm., ma: Érszöllős, Viișoara] településsel)
Peceiu → Pecsely
Pericei → Percsen
Petenia → Petenye
Pleșca → Palicka
Plopiș → Gyümölcsényes
Ponița → Boronamező
Porț → Porc
Preoteasa → Páptelke
Pria → Perje
Ratin → Ráton
Recea → Récse
Selymesilosva → Ilosva
Șeredeu → Sereden
Șîg → Felsőszék
Șimleu Silvaniei → Szilágyosmlyó
Șîrbi → Tótfalu
Somály → Sommály
Somlyógyőrtelek → Győrtelek
Somlyómező → Hosszúmező
Stărciu → Bogdánháza
Sub Cetate → Váralja
Șumal → Sommály
Szilágybadacsony → Badacson
Szilágybagos → Bagos
Szilágyballa → Balla
Szilágyborzás → Borzás
Szilágycseres → Cserese
Szilágylompért → Lompért
Szilágypercsen → Percsen
Szilágyzovány → Zovány
Tusa → Tusza
Tuszatelke → Tusza
Uileacu Șimleului → Somlyóújlak
Valea Ungurului → Magyarpatak
Vaja → Haraklány (egyesült Haraklány [Közép-Szolnok vm., rom. Hereclean] településsel)
Valcău de Jos → Magyarvalkó
Valcău de Sus → Oláhvalkó
Valea Târnei → Hármaspatak
Valkóváralja → Váralja
Vârșoț → Varsolc
Zăuan → Zovány

Helynévmutató

A mutatóban szereplő nevek írásában a mai helyesírás szabályai szerint jártunk el. Csak ott nem változtattunk az eredeti írásmódon, ahol többféle értelmezés közül kellett volna választanunk: ilyen esetekben etimológiai állásfoglalásra nem vállalkoztunk.

A mutatóban dőlt szedéssel szereplő szavak a nevek belsejében és végén található névrészekre, névelemekre utalnak. E részekben csak a magyar helynevek szerepelnek.

- Adorjántelek 195
Ag 126
Agyagos 153
Albirtó 126
Aliusiu 180, 181
alja L. *Alsó-falu* ~, *Berek* ~, *Cser*~, *Csere* ~, *Kert* ~, *Köves-hágó* ~, *Len-csés* ~, *Liget* ~, *Malom* ~, *Meszes* ~, *Nagy-hegy* ~, *Réz* ~, *Rigó-hegy* ~, *Somlio* ~, *Szilas* ~, *Vajda* ~, *Vár*~
Almás **149–151**, 153, 198, 199, 229
Alsóbán **154–155**, 162, 170, 199, 212
Alsó-Csupos 223
Alsó-falu *alja* 74
Alsó-forduló 18, 61, 101, 102, 191
Alsó-hegy 204
Alsókaznacs 191, 199, 232
Alsó-mező 74, 127, 219
Alsó-rét 177
Alsó-Sziglet 101
Alsó-tölgyes 50
Alsó-Vadkert 239
Alszeg-erdő 225
Alszeg-erdő alatti tábla 225
Álunís 62
Alunyetu 11
Alusor 179
Amia Zenopte 47
Apusu 43
Aranó 210
Aranymező **9**
Aranyos 119, 195, 198
Aranyos-oldal 253
Aranyos-patak 63
Aresztie 150
Arijesu de Podure 34
Arini 86
Arinyi 41
Aristie 180
Aristrie Linge Lunka 155
Arisztri 217
Arlure 245
Arsíca la teucse 91
Aspra 135
Aszkunsza 16
aszó L. *Hosszú*~, *Farkas*~
Ázsia 249
Babeni 9
Babuca 197
Bacsinye 214
Bacsó 242
Badacson 176, 199, 237
Bádon **163–164**, 199
Baglyos 167, 250
Bagolyfalu 199
Bagos **156**, 157, 158, 159, 186, 199, 212, 225, 231, 232
Bagosi Barát-rét 157
Bagosi szakasz 178, 179, 180, 182, 199
Bagosi szolgabírói szakasz 156
Baksa 199
Baksa L. *Oláh*~
Balla **160–161**, 199, 214
Balla-domb 223
Ballaháza 155, **162**, 170, 199, 240, 245, 246
Balla-rét 180
Báll pataka 32
Balog-irtás 191
Balog meritője 74
Balog utca 241
Balog útja 241
Báltá Arié 86
Balta Bologuluj 74
Balta cse sze Klenyíne 79
Balta in Misloka Campuluj 79
Balta Karní 132
Balta Kurní 132
Bálta láte nemesite 118
Báltá luj árien 86
Balta luj Lukács 79
Balta Neagre 25, 125
Balta Nózsi 76
Balta Nyagre 136
Bálta nyáagri 86
Bálta nyarásuluj 51
Báltá Nnyágru 86
Balta Poduluj 76
Báltá retunde 51
Balta Szercsászta 79
Balta Sztínzsaruluj 76
Balta Truntyuluj 118
Balta Vizseri 34
Bálte Benia 63
Bályok 149, 151, 229, 230
Bám-oldal 254

Helynévmutató

- Bánffyak táblája 186
 Bánffy-tanya 232
 Banu Sus 170
 Bánya 56
bánya L. *Felső~*, *Kapnik~*,
Nagy~, *Zazar~*
 Bánya-víz 198
 Banyisor 154
 Baraciuni 180
 Barátklastrom 156
 Barát-rét 156, 157, 231
 Barla 160
 Baromlaki Réz 191
 Bartóka 210
 Batinya 190
 Batrina 65
 Batrina forráskútja 65
 Bécs 234
 Belikai 65
 Bélor 26
 Belső-Mogyorod 225
 Belsőség 186, 212, 225
 Belső-Szolnok vármegye
 238
 Belső telkek 152
 Benedek-oldal 223
 Berásza 115
bérc L. *Hernyós~*, *Kálló~*,
Kárpát~ek, *Köves~*,
Magos~, *Meszesi~ek*,
Papné~, *Sarló~*,
Serédi~.
 Beregi hegyek 238
 Berek alja 203
 Berekjő 156, 157, 158,
 159, 179, 180, 200
Berekjő L. *Berettyó*
 Berek-oldal 241
 Berenc 144
 Berence 10, 69, 70, 136
 Berencei folyó 136
 Berettyó 150, 151, 174,
 191, 200, 229, 246, 253,
 254
Berettyó L. *Berekjő*
 Berettyó-patak 246
 Berintia 10
 Berk 176, 217
 Berkesz 12, 119, 126
 Berkeszi járás 11, 74, 126
 Berkesz járás 79, 132
 Berkeszpataka 11–12, 15,
 26, 45, 53, 119
 Berkeszpataki pusztá 11
 Berkesz réve 126
 Berku 222
 Berósza 114
 Bersava 62
 Bersentiu 62
 Berso 105
 Berszeu 142
 Berszó 45, 52, 67, 68, 88,
 89, 104, 141, 142
Berszó L. *Kis~*
 Besztercei havasok 238
 Bevezüle 42
 Bgyirdusa Cse máre 98
 Bgyizsdusa 55
 Bigecs 167, 225
 Bigecs alatti tábla 225
 Bihar megye 151, 152,
 153, 159, 183, 200, 206,
 238
 Bika-rét 191
 Bilibonca 24
 Birikjő 200
 Birkes 246
 Bírlescu 125
 Birszeu 142
 Blása 21
 Blózsa 41, 56, 81, 109
 Blózsai-patak 13, 21, 24
 Blózsai praedium 124
 Blózsai-sziklák 21
 Blózsai szirtek 60
 Blózsai-víz 21, 23, 144
 Blózsa vize 19
 Bodon 187
 Bodon-kút 209
 Bodzás 157
 Bodzia 157
 Bogdánháza 199
 Bogdanyelu 72
 Bogyásza 176
 Boiu máre 93
 Boján 165, 199
 Boján pataka 165
 Bojánu 165
 Bojuc 93
 Bolovanu nyegri 75
 Boloványi Lemniuluj 84
 Bontau 82
 Bormezéu 87
 Bor-mező 87
 Borona-mező 199
 Borza-domb 223
 Borzás 74, 156, 157, 199
 Boszorkány sor 235
Bozinta L. *Kis~*, *Ó~*
 Bozinta mare 106
 Bozinta mica 63
 Bozintá mike 63
 Bozo-rét 127
 Bökény utca 235, 242
 Braniscsá 128
 Branista 80
 Branista fatuluj 125
 Branista luj Filip 125
 Branistea luj Timbus 125
 Brányistya 9, 22, 49, 52,
 85, 88
 Brányistya din zsosz 9
 Brányistya peste apa 9
 Breben 13
 Brébfalva 13, 20, 114
 Brédulécú 222
 Brinduseru 24
 Bruszturoje 246
 Bubaje 119
 Buciumi 14, 141
 Bucsumi si Izvoru 40
 Bucsumul Bot 75
 Bucsumu luj Bot 14, 112,
 136
 Budálale 22

Helynévmutató

- Budisteni 18
 Bukmér 230
 Buksenilor 64
 Bulbucu 145
 Bulbuk 93
 Bulbuku 93
 Bungelita 112
Buny L. *Kis~*, *Nagy~*
 Burda 32
 Burgezd 166
 Burgundia 254
 Buteasa 14
 Butyásza **14–16**, 64, 75, 93, 112, 136, 137
 Butyászai vár 68
 Buza dumbravi 82
 Buza Grumasuluj 125
 Büdös-kút 204, 254
 Büdöspataka **17**
 Bükk 150, 167, 241
bükk L. *Kerek~*, *Láncsa~*
 Bükk-hát-oldal 195
 Bükki-tábla 225
 Bükk-oldal 241
 Bülgezd 166, 199
 Búrgezd **166–167**
 Cácová 36
 Calea Berinci 18
 Calea prizlopuluj 141
 Calea vaduluj 125
 Calindrele 108
 Capu virvuluj 11
 Cararea lunkuluj 108
 Carina dela Beszerika 178
 Cáriná dela Pojáná 178
 Carpenu 71
 Casa luj Márkes 43
 Castellum Somlio 234
 Castrum Somlio 233, 239
 Cernesci 19
 Certediu 145
 Cetate 71
 Cetre Lepus 134
 Cetre pedure 134
 Chircse-patak 149
 Chomora dupe ploptyi 72
 Chomora in gura Ulicí 72
 Ciernesci 21
 Cigány-domb 160
 Ciganyistya 70
 Cigány-metszés 189
 Cikla 27
 Ciklo 33
 Ciklu 98
 Cioroiu 180
 Cipleu 53, 78
 Cíternyolc 191
 Ciuha 125
 Cizeriu 168
 Cólácsi Bélcsi 30
 Colnicu 24
 Coltiria 73
 Copacul lu démjan 125
 Cósere 123
 Costa ei parasce 125
 Costa finacilor 125
 Costa illii 24
 Costa lucí 91
 Costa luj Georgie 24
 Costa moraristyiloru 18
 Costa Petri 18
 Costa pirzsolite 90
 Costa rotilor 24
 Costice 18
 Costila 24
 Costile dupe riu 125
 Costile in pruni 125
 Curatzele 47
 Curtya 11
 Custura 32
Csaholy L. *Oláh~*
 Csalános-oldal 250
 Csarnok 219
 Csecetel 158
 Csehi 166, 231
 Csehi L. *Somlyó~*
 Csehi-tó 232
 Csekenye 153
 Cse mike 98
 Csepegő 242
cser L. *Közép~*
 Cseralja 219
 Cserbaja 38
 Cserboja 96
 Csere 203
csere L. *Felső~*, *Pap~*
 Csere alja 223, 227
 Cseredő 191
 Csere-erdő 223, 227
 Cserefark 191
 Cserén-patak 219
csererdő L. *Debreceni ~*
 Csereese 191, 199
 Cseret 184
 Cseretile 11
 Cseretiszta 191
 Cserhalom 119
 Cser-hát 254
 Csermeget 241
 Cserna 72
 Csernefalu 41
 Csernefalva 13, 18, **19–20**, 21, 25, 41, 56, 61, 81, 91, 109, 112, 113, 125, 143, 144
 Csernesci 21
 Cser-völgy 254
 Csetece 38
 Csetecel 182
 Csetecsuje 63
 Csibér 169
 Csíket 164
 Csíkszék 195
 Csipkés-oldal 160, 209
 Csizér 155, 162, **168**, 170, 199, 216
 Csizéri szakasz 154, 162, 170, 172, 199, 245, 246
 Csizéri szolgabírói szakasz 165, 168
 Csizér pataka 168
 Csocotisu 23
 Csokmány **22**
 Csokmányi-kút 22
 Csokotes **23–25**, 41, 81

Helynévmutató

- Csolt 15, **26–28**
 Csolti-domb 127
 Csoltisor 27
 Csonka 150
 Csonkás 132, 217
 Csontos-oldal 167
 Csorgaue 31
 Csorgó 241
Csorgó L. Kis~, *Nagy~*
 Csorgó gaza 227
 Csorgó-hegy 209
 Csorgó-kút 189
 Csorgó utca 235, 242
 Csucsá 246
 Csula **29**
 Csungí Haleu 26
 Csupor 204
Csupos L. Alsó~, *Felső~*
 Csurgeu sub Kaszte 83
 Dacia 165, 168, 222
 Dánfalva **30**, 36, 86, 114
 De áltál 177
 De a supra albí 91
 De a supra cai ce late 91
 De a supra sdeabuluj 91
 Debreceni csererdő 238
 Déda 149, 151, 153, 230
 Dédács 206, 224
 Degmar 127
 Dembu kurat 181
 Denésti 30
 Derinti 47
 Derintia 43
 Désakna 98
 Deselés pataka 191
 Deszkás 162
 Detrethem **169**, 199, 232
 Dilmele 104
 Dimbu 110
 Dimbu Bolotok 154
 Dimbu Bonyi 170
 Dimbu cel cu mestecini 112
 Dimbu cílú máre 30
 Dimbu ei firuce cu sacatura lesuluj 112
 Dimbu hotaruluj 24
 Dimbu kukuluj 15
 Dimbul a luj Dumitrec 112
 Dimbu lázuluj 116
 Dimbu luj Bogdan 43
 Dimbu luj Farkas 41
 Dimbu luj indrejesu 91
 Dimbu luj micare 125
 Dimbu luj morinyi 116
 Dimbu luj nalt 91
 Dímbu luj Opris 123
 Dimbu luj Toderel 78
 Dimbu Mori 61, 155
 Dimbu nyegru 217
 Dimbu Popi 14
 Dimbu Raduluj 177
 Dimburi 131
 Dimburile 131
 Dimbu rusilor 112
 Dimbu sociloreu calnicile 112
 Dimbu ursuluj 61
 Dimbu zahanuluj 90
 Din fordulasiu 108
 Dinu sus isvare din mileri 108
 Diókert 160
 Diós 215
 Diós-határ 158
 Dióspataka **31**, 38
 Dirika 203
 Diszér 152, 153
 Doboka megye 202, 236
 Doboka vármegye 238
 Doh 184, 185, **196–197**, 199, 232
 Dohu 196
 Dolhení 54
 Domb 250
domb L. Balla~, *Borza~*, *Cigány~*, *Csolti~*, *Hegyes~*, *Kerek~*, *Klastrom~*, *Kopasz~*, *Köles~*, *Mogyorós~*,
Nagyfalusi barátklasterom ~ja, *Nagyhazug~*, *Opris ~ja*, *Pap~*, *Pince~*, *Pinta~*, *Rád ~ja*, *Sáfrány~*, *Szél~*, *Telek~*, *Üllő~*, *Varga~*
 Dombrava 215
 Dómná 71
 Domoszló 184, 196, 197
 Dosz 142, 215
 Doszu 18, 31, 46, 100, 123, 131, 142, 186
 Doszu Dumbravici 169
 Doszu ei iane 112
 Doszu garduluj 41
 Doszuj 131
 Doszú luj cipou 145
 Doszu maguri 112
 Doszu mare 54
 Doszu pogoruluj 32
 Dószu respatócsi 196
 Doszurile 40
 Doszu Szátuluj 165
 Doszu széjci 41
 Doszu Sztinzseretuluj 75
 Doszu Teuculuj 95
 Doszu Tyiholculuj 49
 Doszu voji 136
 Drágavilma **32**, 112
 Drighiu 169
 Drikuj 78
 Droáholá 131
 Dudás 219
 Dumbárk 214
 Dumbráva 43, 49, 53, 60, 70, 85, 100, 106, 121, 125, 131, 137, 140, 141, 169, 179, 181, 214
 Dumbráva szu Letár 65
 Dumbráville 15
 Dumbraviora 18
 Dumbraviti 47
 Dumbravitia 43, 180
 Dumbreszäre 34
 Dupa Gyál 70, 71

Helynévmutató

- Dupa lunce 81
 Dupa magurice 80
 Dupa Siuri 105
 Dupa Szatu 120
 Dupe Aricsel 73
 Dupe ariesul 63
 Dupe Cale 24
 Dupe calea 24
 Dupe calea masej 91
 Dupe costa 125
 Dupe costan 125
 Dupe giltanu 24
 Dupe gurucei 125
 Dupe gyál 40, 164
 Dupe hísu 119
 Dupe Hizsu 41
 Dupe Koaste 41
 Dupe riu 134
 Dupe Runk 82
 Dupe Set 24
 Dupe Szátú 30
 Dupe Temeteu 73
 Dupe virvu 91
 Dupe Zaharie 125
 Durusa 33, 95
dűlő L. *Irtás*~, *Kápolna*~,
Tabla feletti~, *Vizes*~
 Egres-oldal 189
 Egrespatak 211, 215
 Egyházfele 203
 Éh-mező 206
 Elő-hágó 195
 Élvei szer 235
 Elve utca 235
 Elyüs 180–181, 199
 Eperjes-mál 240
erdeje L. *Falu*~, *Lecsmér*
 ~
 Erdély 64, 119, 160, 174,
 187, 207, 209, 214, 233,
 235, 236, 238, 239, 243,
 247, 250
 Erdélyhon 191
 Erdélyország 32, 195, 226,
 237, 249
erdő L. *Alszeg*~ *alatti táb-*
la, *Alszeg*~, *Csere*~,
Kerek~, *Két*~, *Koltó*~,
Kornyasza~,
Magaricsa~, *Meszes*~,
Nagy~, *Nagy-Réz*~,
Nagy-Ruzsa~, *Polyás*~,
Pusztá-Réz~, *Réz*~
 Erdőaranyos 34–35, 50,
 67
 Erdődi vár 68
erdőség L. *Meszes-*
Gerbenesi~, *Meszesi*~
 Eresztvény 195
 Ereszvény 204, 227
 Érje 187, 190
 Észak-oldal 250
 Eszek 227
 Eszternyo pataka 191
 Fácá 131
 Fácá Alakuluj 9
 Faca Doszi 217
 Facá é armata 145
 Faca fintini 141
 Faca jederi 91
 Faca jediri 112
 Faca Lazurilor 70
 Faca luj Cigan Juon 112
 Faca marculuj 91
 Facá mare 145
 Fácá Máre 55
 Fácá mázsáru luji 217
 Faca Mika 182
 Fácá miresuluj 100
 Fácá Ungyuluj 93
 Faca urszuluj 96
 Faca voivoduluj 91
 Fáce 163
 Face de sub vie 169
 Face Máre 182
 Fáce Stezseruluj 130
falu L. *Alsó*~ *alja*, *Ba-*
goly~, *Cserne*~, *Fekete*~,
Hosszú~, *Lénárd*~, *Ma-*
gos~, *Nagy*~, *Oláhtót*~,
Surgye~, *Szakállos*~,
Szilágnagy~, *Új*~
 Falu erdeje 36
 Faluföld 191
falva L. *Bréb*~, *Cserne*~,
Dán~, *Frink*~, *Gardán*~,
Gurzó~, *Gyurka*~, *Hosz-*
szú~, *Lukács*~, *Magos*~,
Pribék~, *Román*~, *Sán-*
dor~, *Szakállos*~, *Tö-*
rök~
 Fantana Boki 246
 Fantana i Floare 40
 Fantana Pétri luj Marín
 246
 Fántána Recse 172
 Far 227
far L. *Hötely*~, *Mál*~
 Farkasaszó 30
 Farkasasszony 114
 Farkas-hegy 152
 Farkas-hegy-oldal 152
 Fasecel 196
 Fatia furiloru 32
 Fátia Viilor 181
 Fauresti 61
 Fázetu 67
 Fazscelel 182
 Fazset 27
 Feciile 15
 Fehér-hegy 243
 Fehér-kút 187
 Fehérszék 30, 36–37, 52,
 86, 103, 114
 Fehérszéki út 97
 Fejérszék 97
 Feketefalu 132
 Feketető 246
 Felegregy 215
 Felkútláb 167
 Felsőbán 154, 155, 162,
 170–171, 172, 199, 212,
 245
 Felsőbánya 51
 Felső-csere 195

Helynévmutató

- Felső-Csupos 223
 Felső-forduló 18, 61, 97, 191
 Felsőkaznacs 191, 199
 Felsőkecel 215
 Felső-mező 210
 Felső-rét 207
 Felsőszék 170, **172–173**, 199, 245
 Felső-tölgyes 50
 Felső-Vadkert 239
 Fenatic 40
 Fenes 236
 Fénkő 191
Fentős L. Kis~, Nagy~, Puszta~
 Feredyeo 59
 Ferekut 187
 Fericse **38–39**, 49, 95, 99
 Fersigű 36
 Fertő 190
 Feset 154
 Fetányi 104
 Fezsecel 104
 Fezset 107
 Ficigo 22
 Figura alatti tábla 225
 Finácse 115
 Finteusiu máre 105
 Fintina Aszkunszelor 83
 Fintina Demmenesze 84
 Fintina Kozli 107
 Fintina kureturi 83
 Fintina lui Dascal 104
 Fintinalujgabor 22
 Fintina luj Indrejes 31
 Fintina Metyes 100
 Fintina Pintyi 49
 Fintina Popi 83
 Fintina prelucsiloruj 78
 Fintina rece 24
 Fintina Seszuluj 120
 Fintina Szátuluj 138
 Fintina Szatuluj 139
 Fintina Szeketuriloru 116
 Fintina Tomi 65
 Fintinele mare 116
 Fintjeusul mik 67
 Firsóre 43
 Fodorfark 223
 Fog 219
fogás L. Kis~, Nagy~
 Foglár 195, 254
folyó L. Berencei ~
folyóvíz L. Kapniki ~
 Fonác 20, **40–41**, 81
 Fontina Domnyí 76
 Fontina lupuluj 90
 Fontina Petri 76
 Fontina pintyi 99
 Fontina Recse 69
 Fontina Telharaszka 59
 Fontina Urszuluj Groptyí 59
 Fordulasu loculuj 81
forduló L. Alsó~, Felső~, Hötely~, Pincegaz~, Seredenke~
 Forradalom pataka 54
 Forrás 191
forrás L. Kraszna~
forráskút L. Batrina ~ja
 Földpince 195
főszolgabírói járás L. Krasznai ~, Somlyó-Kémeri ~, Szilágysomlyai ~
 Fő utca 27
 Fövényes-kotyrok 126
 Fránceni 42
 Freszinyéj láz 27
 Freszinyés 141
 Frilose 154
 Frinkfalva **42**
 Frunci 178
 Funaca 88
 Funacelye 59, 76
 Fundatura 29, 72, 82, 110
 Fundatura pongi din jos 96
 Fundaturi 108
 Fundaturilye 59
 Fundeture 154
 Fundu Cosasiului 43
 Fundu dohuluj 196, 197
 Fundu Rupturi 115
 Fundusu Besestyilor 17
 Fundu tilii 81
 Fundu veji 130
 Funtina buna 33
 Funtiná Nyánculuj 38
 Funtina peretyi 38
 Funtina pintyi 38
 Funtina recse 33
 Funtina si Berkezé 18
 Furdalásu Hotaruluj 108
 Furka vej hotruluj 24
 Futina pintyi 95
 Fűzes 170, 172, **174**, 175, 199, 212
 Fűz-patak 127
 Gabonác 58, 70
 Gainari micu 125
 Gainaru mare 125
 Galagonyás 250, 254
 Galambos-oldal 167
 Gangos 242
 Garabó 223
 Garbonác **43–44**, 69
 Garbonariului 47
 Garbonotz 43
 Garda 254
 Gardán 30, 86
 Gardánfalva 97, 102
 Gárdon 250
 Gát szugja 254
 Gaura 33, **45–46**, 53, 95, 96
 Gaura bátrina 95
 Gaza 227
 Gazos-tábla 225
 Genyite 152
 Gerebse 215
 Gírla 132
 Giumaltiu 178
 Giumelciisiu 178

Helynévmutató

- Giumelciu 178
 Giurtelecu 176
 Glimej 36
 Glimeje 155
 Glodu mare 54
 Glodur 214
 Gloduri 125
 Golisává 99
 Gólya-kert 227
 Goron 110
 Goronás 83
 Goroszló 209
*Goroszló L. Magyar~
 gödör L. Nagy~*
 Gömör megye 183
 Görbeláb 203
 Görvegy 254
 Grama 214
 Grâu lupului 125
 Gredina lui Teodor 43
 Gredina Vaszilikanyilor
 76
 Grindu negru 63
 Groápa 113
 Groppa 91, 112, **113**
 Groptyi 49
 Grosi 15
 Grosi ursuluj 179, 180
 Gruéc 162
 Gruju Pojuluj 64
 Grumoci 61
 Gunviste 118
 Gura opci nilort 112
 Gurá Veji 64
 Gura zdabuluj 90
 Gurujec 78
 Gurzófalva 215
 Gutin 56
 Gyálu 36, 125, 236
 Gyalu Birlestilor 64
 Gyálu Borászuluj 217
 Gyálu Bouluj 165
 Gyalu Caprei 62
 Gyálu Ceteti 135
 Gyálu ciárini 180
 Gyalu Csori 169
 Gyalu din Zsosz 169
 Gyálu Dombrávi 217
 Gyalu dumoje 182
 Gyálu Glodisorilor 49
 Gyalu Gloduluj 49
 Gyalu grosuluj 41
 Gyálu Grószú 212
 Gyálu határuľuj 49
 Gyálu laculuj 135
 Gyalu la hageu 62
 Gyalu Lákuluj 49
 Gyáluláz 217
 Gyálu Lázuluj 32
 Gyalu luj Kokosu 54
 Gyálu lupuluj 162
 Gyálu Manasztteri 100
 Gyálu Máre 99, 100
 Gyálu naltu 135
 Gyálu Paruluj 137
 Gyálu Pojenyi 49
 Gyalu Popenilor 64
 Gyalu Popi 11
 Gyálu rosuluj 215
 Gyalu Sirbuluj 245
 Gyalu Skrut 55
 Gyálu svirdíni 135
 Gyálu Szkurt 98, 99
 Gyalu Sztálpuluj 172
 Gyalu Temesuli 49
 Gyalu turi 182
 Gyalu Urszuluj 33
 Gyálu Zsurzuluj 64
 Gyelnice 49, 217
 Gyelucu 15
 Gyepű 74
 Gyertyános 10, 43, **47–48**,
 191, 195, 225
 Gyezumile 116
 Gyezuristye 29
 Gyi gyopa gyál 217
 Gyile dopu Gyál 217
 Gyökeres (Gyükeres) 38,
 49, 95, 97, 99, 100
 Györgytelke 237
 Györtelek **176–177**, 199,
 232
 Gyurkafalva 47
 Gyümölcésenes 159, **178–**
179, 181, 199
 Gyümölcésenes (patak)
 157
 Gyümölcésenes vize 159
 Gyümölcskert 254
 Habegyik 101
 Had-mező 168
*hágó L. Elő~, Köves~ al-
 ja, Köves~, Medvés~,
 Szék~*
 Hagymáslápos **50–51**
 Hajnal-hegy 210
 Halas teaue 61
 Hálásteu 32
 Halastó 160, 189, 219
 Halic 237
 Halmagiú 182
 Halmasd 182
 Halmas-patak 157
 Hálmász 182
 Halmosd 169, **182**, 183,
 199
halom L. Török~
 Hamvas 188
 Hangás 196, 254
 Hármaspatak 182, **183**,
 199
 Háromkereszt-oldal 195
 Három-rét 207
 Hasá 96
*hát L. Bükk~oldal, Cser-
 ~*
 Határ-oldal 191
 Hátszeg 174
havasok L. Besztercei ~
 Hebdaen 24
 Hebegyik 31
 Hedua 9
*hegy L. Alsó~, Csorgó~,
 Farkas~, Farkas~
 oldal, Fehér~, Hajnal~,*

Helynévmutató

<i>Hosszú~</i> , <i>Jaj~</i> , <i>Juhász~</i>	Horajca 104	In Csonkás 119
<i>~</i> , <i>Kakas ~e</i> , <i>Kerek~</i> ,	Horgas 191	In diece 81
<i>Kincses~</i> , <i>Kis~</i> , <i>Körös~</i>	Horgas-rét 207	In faca marculuj 91
<i>~</i> , <i>Kutya~</i> , <i>Lázár~</i> ,	Horgos 191	In Fázsetye 70
<i>Láz~</i> , <i>Leány~</i> , <i>Magura~</i> ,	Horinií 128	In fundature 24
<i>Meszes~</i> , <i>Nagy~</i> ,	<i>Horvát(i) L. Kraszna~</i>	In fundu rotiloru 24
<i>Nagy~ alja</i> , <i>Oláh~</i> , <i>Ór~</i> ,	Hosszú 157, 167, 191, 203,	Ingovány utca 235
<i>Öröm~</i> , <i>Poka~</i> ,	210	In Grape 65
<i>Pokróc~</i> , <i>Pusztá~</i> , <i>Rigó~</i> ,	Hosszúaszó 156, 186 , 199,	In gura veji Lupuluj 119
<i>Rigó~ alja</i> , <i>Ros~</i> ,	225	In Gyalu 90
<i>Szent~</i> , <i>Szová~</i> , <i>Szőlő~</i>	Hosszúfalu 88	In Gyalu mare 39
<i>~oldal</i> , <i>Új~</i> , <i>Vár~</i>	Hosszúfalva 36, 52 , 67, 88,	In halasteaue 24
<i>hegyek L. Beregi ~</i> , <i>Máramarosi ~</i> ,	114	Iniszvare 78
<i>Meszesi ~</i> ,	Hosszú-hegy 250	In Jásztuluj 119
<i>Nagybányai ~</i> , <i>Zilahi ~</i>	Hosszúmező 187 , 199	In Jertasu 119
Hegy 223	Hosszú-tábla 225	In Kalea Csuli 107
Hegy-domb 74	Hoszu-földek 207	In Karpiny 70
Hegy-oldal 209	Hotarul Derinti 43	In kolaku belci 119
<i>hegység L. Meszes~</i> , <i>Réz~</i>	Hotroapele 10	In Kolecsel 73
	Hovrilla 15, 53	In Kuraturí 59
Hernyós-bérc 227	Hötely-fár 191	In kuretura urszuluj 119
Hézaszeg 126	Hötely-forduló 191	In loze 24
Hideaga 118	Hötely pataka 191	In lunca din dosu 61
Hideg-kút 196, 204	Hucusu Poinitzi 43	In lune soliterea 81
Hidegkút 50, 52	Hulpaje 63	In lunka 119
Hideg-völgy 254	Hurdugaje 67	In marmancele 80
Hidiga 184	Husdugae 67	In mesteceni 24, 108
Hídvég 176, 184–185 , 197,	Huta 183	In míleri 132
199	Hutsu Curaturílor 70	In Picsoru 71
Hirátja 191	Hútsú lúj Ávrám 115	In poinice 81
Hiresnye 154	Iertásu Bontyi 29	In pojáne 119
Hirestye 170	Iharkút 191	In prisace 24
Hirtope 145	Ileturi 125	In pyetroseseu 81
Hirtopi 135	Ilisua 188	In secaturice 108
Hizsa 11	<i>Illonda L. Nagy~</i>	In sesz 119
Hizsu csel Máre 230	Illondapataka 54	In Sesz 119
Hizsu Padurea cse mare	Ilosva 176, 184, 187, 188–	In Solomonyásza 119
39	190 , 199	In Szocset 95
Hodobástyina 174	Ináccsele 196	In Tabla Dimbu
Holgyele 11	In arini 108	Akasztajelor 107
Holgyele luj Indrejes 31	In aríny 59	In Táblá Dumbrezi 65
Holgyile Lungi 26	In báltá sztinzsaruluj 119	In Tabla Fintinyelelor 107
Holt-Szamos 101	In Braniste 143	In Tabla Kali Csuli 107
Homolygó 239	In Brányistye 36	In Tábla Purekej 65
Hont megye 183	In cloturi 108	In Tábla Purekój 65

Helynévmutató

- In Tábla Zsorzsuluj 65
 In Terbaj 119
 Intre ape 119
 Intre arini 24
 Intre brányistyí 119
 Intre caveri linga Caraca
 ineuluj 24
 Intre isvare 24
 Intre Krénzs 76
 Intre Mori 184
 Intre poduri 119
 Intre riuri 125
 Intre vai 125
 Intre valcele 24, 80
 Intre Valcsáve 170
 Intre vej 34
 In tufe 108
 In tyertyulere 81
 In Vakarec 14
 In valea lui ifrimu 24
 In valea luj cosaru 24
 In Válea Uliuluj 19
 In válya Csonkasuluj 119
 In Válye Garduluj 70
 In Varatyics 58
 In Vervu dye a Supra Locu
 Tare 69
 In virvu obcínilor 24
 In vojná 119
 In zavoj 81
 In Zavoje 125
 In zavoju luj Békes 24
 In zdáburi 108
 In Zeton 119
 In zevoj pinge boistye 119
 Ipp 158, **191–194**, 198,
 199, 206, 224
irtás L. *Balog~*, *Magya-*
rok ~a, *Székely ~a*, *Székely~*
 Irtás-dűlő 163
 Irtese 177
 Ispán-kút 158
 Istenkassa 195
 Iszek 223
 Ityáva 245
 Izbuk 158
 Izvor 64
 Izvoru luj Costan 108
 Izvoru luj Dávid 108
 Jáderá 30
 Jáderá 87
 Jaj-hegy 243
járás L. *Berkesz ~*, *Berkeszi ~*, *Kápolnokmonostori ~*, *Kémeri ~*, *Kissolymosi ~*, *Krasznai főszolgabírói ~*, *Krasznai ~*, *Krasznaperecsenyi ~*, *Nagybunyi ~*, *Nagynyiresi ~*, *Nagynyiresi szolgabírói ~*, *Nagysomkút szolgabírói ~*, *Nagysomkúti ~*, *Nagysomkúti szolgabírói ~*, *Nyiresi szolgabírói ~*, *Solymosi ~*, *Somlyói ~*, *Somlyó-Kémeri főszolgabírói ~*, *Somlyó-Kémeri ~*, *Szilágyosomlyai főszolgabírói ~*, *Szilágyosomlyói ~*, *Vádi ~*
 Jáz 157, 159, **179–180**, 199
 Jáz vize 159
 Jeder 36, **55**, 95, 97, 98,
 129
 Jederi-patak 140
 Jepria 85
 Jepuraszka 76
 Jernatyeku 9
 Jertasu luj Timbus 125
 Jeruzsálem utca 235
 Jezurele 222
 Juhász-hegy 243
 Kajántó 238
 Kajkána 104
 Kakas hegye 54
 Kalabos 227
 Kalapos 227
 Kalár-oldal 198
 Kalea Din zos 116
 Kalea Kozli 107
 Kalea noae 119
 Kalea Sztrimbe 41
 Kale gálbáné 168
 Kále Gálbina 162
 Kalicka-patak 215
 Kâlin 172
 Kalló 225
 Kálló-bérc 191
 Kalostelek 195, 196
 Kálvária-oldal 195
 Kánátá 181
 Kanta 207
Kapacsis L. *Kis~*, *Nagy~*,
 Széki~
Kapálnok L. *Kovács~*, *Kovács~*, *Rév~*, *Szurdok~*
 Kapálnokmonostor 19, 80,
 90, 143, 144
 Kapálnokmonostori
 alkerület 80
 Kapatul Szekaturi 130
 Kapnik 81, 109
 Kapnikbánya **56**, 60, 109,
 144
 Kapniki folyóvíz 19
 Kapniki-patak 24, 56, 124
 Kapniki-víz 144
 Kápolna 60
 Kápolna-dűlő 250
 Kápolnás 242
Kápolnok L. *Kovács~*, *Kovács~*, *Rév~*, *Szurdok~*
 Kápolnokmonostor 23, 40,
 60, 108, 111, 112, 124,
 136
 Kápolnokmonostori járás
 60
 Kápu Kimpoluj 38
 Kapus 203
 Karare Ptyetrosze 58
 Kárásztelek 177, 184, **195–**
 196, 197, 198, 199, 232
 Kárpát-bérc 215

Helynévmutató

- Kárpátok 210, 215
 Karullya 43, **58–59**, 69, 76, 132
 Karullyai-patak 75
 Kaszállók 191
 Kaszáló 195
 Kaszta Grinduluj 78
 Kasztá gyiji 138
 Kasztá Lazuriloru 84
 Kaszta sztini 38
 Kaszta vej 83
 Kaszta viilor 83
 Kaszte 217
 Kásztea Csorgeuluj 110
 Kasztea Rosie 29
 Kasztea Runkuluj In Tabla Purekaj 65
 Kaszte Budají 101
 Kaszte Cornuluj 177
 Kaszte Cse Betrine 100
 Kaszte káldé 165
 Kaszte konyilor 215
 Kaszte recse 165
 Kaszte Voje 248
 Katalin 74, 132
Katalin L. Koltó~
 Katonák rétje 254
 Katona utca 235
 Katrics 210
 Katrin 204
 Kavarján 207
 Kaznacs pataka 191
 Kazta Grinduluj 78
Kecel L. Felső~, Magyar~, Oláh~, Román~
 Kecske pataka 54
 Kékes 58
Kékes L. Oláh~
 Kelenc 49, 95
 Kelence 38, 49, 99, 203
 Kelenisa mare 73
 Kelenyisa 134
 Kelinyisa 106
 Kémer 151, 191, 195, 196, 197, **198**, 199, 206
Kémeri L. Somlyó~ (főszolgabírói) járás
 Kémeri járás 166, 191, 206, 224, 229, 253
 Kémeri-patak 149, 150
 Kémeri szakasz 149, 152, 198
 Kémeri szolgabírói szakasz 195, 196
 Kémeri-Útgaz 195
 Kenderföld 203
 Kenyite 152
 Kerbuneristye 73
kerek L. Som~, Szilva~
 Kerek-bükk 188
 Kerek-domb 191
 Kerek-erdő 223
 Kerek-hegy 234, 250
 Keremiá Cipleusu 11
 Kerestelek 196, 199, **231–232**
 Kereszt utca 27
 Kert 89
kert L. Dió~, Gólya~, Kőház~, Major~, Széna~, Vajó~, Zabos~
 Kert alja 207
 Kertes-rét 191
 Keselyűs 238
Keselyűs L. Kis~, Nagy~
 Keselyűs-tető 238
 Két-erdő 191
 Kétvíz köze 250
 Kicsera 182, 245
 Kicsiteo 102
 Kicsi-tó 102
 Kilicka 250
 Kilie 123
 Kimpu de zsos 106
 Kimpulung 150
 Kimpú Podriluj 36
 Kimpurile luj David 108
 Kincses-hegy 188
 Kinpu din joszu 67
 Kinyeptyelle 49
 Kisberszó **62**
 Kisbozinta 50, **63**
 Kisbuny 45, 53, **64–66**, 93
 Kis-Csorgó 189
 Kis-Fenkő 191
 Kisfentős 34, 52, **67–68**
 Kis-fogás 191
 Kis-hegy 189, 203, 225
 Kis-Kapacsis 191
 Kis-Keselyűs 237
 Kiskörtvélyes 43, 58, **69–70**, 75, 76, 136
 Kis-Liget 243
 Kis-mező 191
 Kisnyires 45, 65, **71**, 97
 Kispacal 149, **152–153**, 200
 Kis-Salló 203
 Kissolymos **72**
 Kissolymosi járás 9, 22, 82, 85, 107, 142
 Kis-talló 225
 Kis-Új 195
 Kis utca 254
 Kis-Vatola 191
 Klastrom-domb 157
 Klicior 78
 Klimpa 150
 Koás 144
 Koasta luj siminel 41
 Koasta Mare 24
 Koasztaluj Nisztor 11
 Koasztá mori 116
 Koaszté Kornétuluj 172
 Koca 54
 Kócé 167
 Kodobirc 154
 Kodru 98, 99
 Kofoja 91
 Kógná 36
 Kókálesi 54
 Kokoroiu 73
 Koláku bélcí 101
 Kolcér 50, **73**, 88
 Kólcu hirázuluj 212

Helynévmutató

- Kolicka 210
 Kólicka 215
 Kollát 241
 Kolnicsele 11
 Kolozs megye 202
 Kolozsvár 232, 238
 Kolozs vármegye 238
 Koltó 50, 52, 74, 119, 132
 Koltó-erdő 52
 Koltókatalin **74**
 Komnyilá 14
 Konya-rét 153
 Kopacsely 217
Kopálnok L. *Kovács~, Szurdok~*
Kopálnokmonostor L. *Kápolnokmonostor*
 Kopasz 150
 Kopasz-domb 223
 Kopaszi-patak 150
 Kopestel 154
 Koreture 169
 Korha 97, 140
 Kornescu 110
 Kornokája 49
 Kornu Szprijji 138, 139
 Kornyasza-erdő 129
 Kornyet 98
 Korobán 126
 Koserile 14
 Kosna 154
 Kosprund 85
 Kóstea faguluj 71
 Koste mori cu Vale Posti 67
 Kosztá jepureluj 179
 Koszta Olaruluj 59
 Koszte gyii 97
 Koszte Kalde 169
 Koszte Kokosuluj 118
 Koszte Kornetuluj 245
 Kószte Mohileloru 67
 Koszte mori ku vale Costi 67
 Koszte paszte paro Bukmeruluj 230
- Kosztis 82
 Kosztyászka 76
 Kovácskapálnok (Kovács-kápolnok) 81, 112
 Kovácskápolnok (Kováskápolnok) 61
 Kovás 19, 58, 69, **75–77**, 119
 Kováskapálnok (Kovács-kápolnok) 41, 53, 109
 Kováskápolnok **61**
Kováskápolnok L. *Kovácskapálnok, Kovácskápolnok, Kováskapálnok, Kováskopálnok*
 Kováskopálnok (Kovács-kápolnok) 47
 Kozla **78**
 Kőd 38, 39
 Kőház-kert 191
 Kölce 58, 75, **79**, 119, 132
 Köles-domb 240
 Kölik 242
 Kőpatak 20
 Körös 246
 Körös-hegy 186, 243
 Körös-völgy 243
 Körtvélyes 95, 99, 129
Körtvélyes L. *Kis~, Nagy~, Rév~*
 Kőszegés 243
 Kötelesmező 41, **80–81**, 109
 Kővágás 190
 Kővár 11, 15, 77, 126
 Kővári vár 11, 75
 Kővár vidéke 49, 196
 Kövecses 191
 Kövér 152
 Köves-bérc 204
 Köves-hágó 191
 Köves-hágó alja 191
 Közép-cser 225
- Közép-Szolnok megye 45, 97, 153, 200, 233, 236, 238, 247
 Középszolnokpacalusa 152, 153
 Közép-Szolnok vármegye 152
 Közép utca 27
 Közép-völgy 241
 Közös 191
 Kranga 102
 Kraszna 160, 177, 184, 187, 199, 200, 203, 207, 209, 210, 212, 214, 233, 234, 235, 239, 242, 243, 250
 Kraszna (mezőváros) 199, **202–203**, 211, 212, 225
 Kraszna-forrás 204
 Krasznahorvát 199, 203, **204–205**, 211
 Krasznahorvátii 233
 Krasznai főszolgabírói járás 165, 168, 202, 216, 222
 Krasznai járás 154, 163, 170, 186, 204, 210, 212, 215, 217, 218, 223, 225, 226, 245, 247, 249
 Krasznapacalusa 152
 Kraszna-patak 204
 Krasznaperecsenyi járás 199
 Kristelek 231
 Krisztiana 76
 Krohoszu cu valeda fintinalitoru 112
 Krucsa luj Király 64
 Krucsá luj Király 64
 Krucsá luj Kráju 93
 Krutsá luj Kráj 65
 Kucsulát **82**
 Kufundosza 29
 Kukujeta 116
 Kupeon 55

Helynévmutató

Kuratura Olye 70	La cornu Sétri 25	La Jeruga 59
Kuratura Oszuluj 76	La cruce in lunca 105	La Jezunii 76
Kuraturi 104	Lá Crúcse 30	La Jirtásu 245
Kuraturilye Szaszcsi 69	Lacus 180	La Kále csel máre 170
Kuretura Filimonyaszka 11	La Cseternya 58	La Karare Morí 58
Kuretura Szevoaje 11	Lá Csonkás 117	La Karburanyistyíle 59
Kuretüre 73, 119	Lá Csorój 119	La Karea Fersiguluj 105
Kurmatura 96	La Deszuri 95, 96	Lá karpiny 119
Kurta-nyíl 203	La Dimbu Akasztáolor 107	La Kasza luj Markís 58
Kuruttyoló 191	La fataciuni 24	Lá Kipu 121
<i>kút L. Bodon~</i> , <i>Büdös~</i> ,	La Fericse si Brinduseni 41	La Kokos 55
<i>Csokmányi~</i> , <i>Csorgó~</i> ,	La feristeu 25	La Koltzu Jarduluj in
<i>Fehér~</i> , <i>Fel-láb</i> , <i>Hi-</i>	Lá fintinyele 107	Vervu 70
<i>deg~</i> , <i>Hideg~</i> , <i>Ihar~</i> ,	La fontina in tyistyis 91	Lá Kornyeri 170
<i>Ispán~</i> , <i>Nagysom~</i> ,	La Fontinelye 70	La Kornyet 70
<i>Pál~</i> , <i>Pusztahideg~</i> ,	La Fundetüre 170	La Koszte 170
<i>Som~</i> , <i>Som~</i> , <i>Som~</i>	La fundetüre 95	Lá Kövár 11
<i>oldal</i> , <i>Som~pataka</i> ,	La Gardu Carinyi 73	Lákulupului 116
<i>Szélesni~</i>	La Gaura Preutyaszí 58	Lá Kuratura 16
Kút pataka 54	La Gauriny 59	Lá kurátorile luj Pétru 15
Kutya-hegy 176	La Gauríny 59	Lá Kureturiu 117
Külső-Mogyorod 225	Lá Goron 114	Lákuri 46
Külső utca 27	La Gorony 39	Lá kurpen 119
La Acelu 15	Lá Górvá 86	La Kurpenyá 130
La Akasztasē 130	La gredini 41	La Lább dupa Sztanyígi 69
La apa fontiní 112	La Gredyín 59	La Lázu Illyi 69
Lá aríny 119	La Grope 92	Lá Lesze 119
La Balta Nyagre 58	La Gruiu 61	La Leurustyu 95
La Bérne 123	La gura albí 90	La luisen 67
Lá Bert 170	La gura asticí 91	La Luptyistye 130
Lá beuta 119	La gura poilaruluj 125	La Makirlá 95
La Bogdenyelu 72	Lá gyál 119	La Malaveluluj 170
La branista birli 125	La gyalu grinciutí 91	Lá mázsár 168
La Bruszturi 58	La gyerusistye 103	La Menesztire 100
Lá bucsum 119	La gyie 91	Lá ménesztire 168
Lábu dela Tegle 49	La háleu 42	Lá Merisoru 175
Lábú dúpó Szátú 86	La hejtásu domnuluj 125	Lá merizetoare 119
Lábú lá Crúcse 86	La hemeiu 91	La mestecsin 95
Lá Bules 121	Lá hisu 98	La meszes 168
Lábu Súb Girdáni 86	La Hizui 134	La Mesztecsiny alias
La celina 105	La hubdiece 80	Pripori 95
La Cigány 176	La Iványászka 77	La Mezse 185
Lackonya 18, 20, 41, 143	La izvore 16	Lá mílere 11
La Coaste 105	La Jáz 58	La mnyileru 81
Laconya 144	La Jazu 105	Lá mohile 119

Helynévmutató

- Lá Mohile 119
 La mora conculuj 24
 La mosinoj 112
 Lánca 223
 Lánca-bükk 210
 Lá Nyegyeye 65, 174
 La Oborsije 70
 La ográda kultseruluj 119
 Lá Okol 165
 Lá ostyáné 168
 La palteni 112
 La paltinisu 125
 La Pánk 71
 La pareu mori 125
 La peatra 91
 Lá Peátre 11
 La Pere csel Máre Zsurtáje 170
 La pereu luj gyílc 103
 Lá Péréu 88
 La pere vomuluj 170
 Lá Pérrí 89
 La Pescere 71
 La Pestyire 93
 La pétra iederi 80
 La petra sepata 81
 La petrice 91
 La picosoru csel aszpru 95
 La picosoru lupuluj 98
 Laplaszty 88
 Lá plopty 102
 La Ploptyi Riuluj 130
 La Plostyina 140
 Lá Podu 165
 La podu berseuluj 105
 La Podurí 59
 La pogyerieie 125
 La ponora 18
 Laporulu 80
 Lápos 50, 51, 58, 69, 75, 79, 119, 132, 134, 137, 144
Lápos L. Hagymás~, Magyar~
laposa L. Sós ~
 Láposi-víz 111
 Lápos-víz 11, 50, 119
 Lápos vize 12, 14, 16, 19, 24, 58, 59, 60, 64, 65, 76, 132, 136
 La pregusi 91
 La ptyatra Galbine 69
 La Ptyatre galbina 75
 La Ptyetris 130
 Lapytile de Ptyatre 69
 Lá puntye 119
 Lá Puszta 15
 La Puszta 185
 La Pusztá Bertyezozj 11
 La ripu 108
 La ritu morariuluj 120
 La Riu 16
 La Roncse 170
 Lá ruszka 119
 La sacaturi 81
 Lá Sánc 93
 Lá seszu Brécsi 119
 La Sglamen 43
 La stanín valea paltinuluj 112
 La Stanisce 80
 La Stíngeni 112
 La Stubéc 59
 Lá Styírla 102
 La szeketura 54
 Lá Szeptura cse máre 15
 Lá széketuré 168
 La Szereture 119
 Laszna 45
 La Sztanyízsely 70
 La Sztojka Tura Moki 77
 La Telharaszka 59
 La Temeto 176
 La Teu 54
 La teu in gyalu 91
 La tisa 108
 La toca 91
 La toptyile 18
 Latoroaszá 10
 Latzkonya 10
 La Tyei 95
 La tyilii 80
 La Uris 15
 Lá Urma in Piátrá 65
 La Urmosza de Ketye Szát 76
 Lá vále Maluluj 170
 Lá vályá popi 119
 La Válye Gyisore 58
 La Valye Píntyí 58
 La Valye Szkurte 136
 La Varatyics 58
 La Vervu luj Bogdán 58
 La Vervu Szlípodí 76
 La Vie 154, 212
 La Virvu Runkuluj 82
 Lá virvu vii 119
 Lázár-hegy 208
 Láz-hegy 208
 Lazu 24, 104, 141
 Lazu codranescu 125
 Lázu Csuráruuluj 132
 Lazu hotki 71
 Lázu kúkúlúj 114
 Lazu marcescu 125
 Lazu mare 125
 Lazu medanluj 125
 Lazu Pogyerea 18
 Lázur 79
 Lazuri 71, 83, 174, 182
 Lázurile 121
 Lazurile la Teu 62
 La Zsúra Vladíkuluj 77
 Leacu ín putitu 91
 Leány-hegy 152
 Leacsmer 191, 199, 206, 224
 Leacsmer erdeje 191
 Lemény 45, 83–84, 138
 Lemneiu 83
 Lénárdfalú 50
Lencsés L. Ó~, Új~
 Lencsés alja 127
 Lengyelország 61, 219
 Leordaru 61
 Lepusel 50

Helynévmutató

- Lépuselu 50
 Leschia 18
 Lesentu 189
 Letka **85**
 Leturoasza 141
 Leurda 24, 75
 Leurdye 58
 Leurgis 78
 Leurustyú 95
 Libinyicsesty 184
 Liget 190, 207, 227
Liget L. Kis-~, Nagy-~
 Liget alja 227
 Lipáj 169
 Locu Serate 184
 Lompért 176, 184, 199,
207–208
 Lonka 74, 127, 152
 Losnitia 62
 Lotelie 81
 Lucácésti 86
 Luca din gios de satu 108
 Lukácsfalva 30, 36, **86–87**,
 97, 103
 Lukamis 190
 Lunca 60, 125
 Lunca din susu a urszoiu
 61
 Lunca gloduluj 108
 Lunca lui Stefanucu 24
 Luncitoreu Molitur 143
 Luncsile 131
 Lunka 18, 40, 45, 52, 53,
 75, 82, 85, 121, 139, 141,
 150, 151, 184, 204, 214,
 217, 224
 Lúnka Nyile 177
 Luptiste 47
 Luptyistya 22
 Luskutie 47
 Lüki 152
 Maal 29
 Macirleu 125
 Macska-mező 91
 Madaras-nád 207
 Magaricsa-erdő 121
 Magdolna 210
 Magos-bérc 191
 Magosfalva 52
 Magosfalva 36, 52, **88–89**,
 114
 Magossa 56
 Magura (erdő) 90, 222
 Magura (határrész) 14, 25,
 95, 112
 Magura (hegy) 124, 235,
 237, 238, 239, 242, 243
 Magura (település) 19, 20,
90–91, 112
 Magura-hegy 176, 234,
 237
 Magureni 90
 Maguricia 24
 Maguricsa 121
 Maguricse 162, 246
 Magyarecel 215
 Magyaroroszló 199, **209**
 Magyarhon 191, 231, 250
 Magyarkecel 199, 203,
210–211, 215
 Magyarláros 13, 136
 Magyarlárosi-víz 32
 Magyarok irtása 241
 Magyarország 45, 64, 160,
 169, 178, 179, 180, 187,
 207, 209, 214, 224, 226,
 237, 249
 Magyarós 210
 Magyarpatak **181**, 200
 Magyarvalkó 156, **158**,
 174, 200, 212, 225
 Major-kert 219
 Makirlo 96
 Mál 203, 240, 254
 Maladé 176, 184, 196,
 197, 199, **231–232**
 Maladia 231
 Maleni 92
*mál L. Eperjes-~, Móric-~,
 Nagy-~, Róka-~, Szőr-~*
 Mál-far 254
 Malom alja 74
 Malom-tér 204
 Málu 131, 150, 162
 Mályán **92**
 Manastiu 60
 Máramaros 45
 Máramarosi hegyek 238
 Máramaros megye 45
 Máramarossziget 51
 Mardicáva 132
 Margitta 153
 Marius 36, 115
 Márkaszék 191, 199, 224,
 253
 Markus 191
 Marmoros 56
 Máron 155, 170, 199,
212–213
 Martallya 50
 Martolci-patak 225
 Marutiu 29
 Máu verde 45
 Másár 154
 Mazorenyistye 79
 Mázsár 204
 Medvés-hágó 250
 Megurice 71
 Meguricsa 71
 Méguricse 222
*megye L. Bihar ~, Doboka
 ~, Gömör ~, Hont ~,
 Kolozs ~, Közép-Szolnok
 ~, Nógrád ~, Szabolcs ~,
 Szatmár ~*
 Mercsus 82
 Meri 108
 Meri domnesti 125
 Merizoj 10
 Mesteacanu 71
 Mestecsini 78
 Mestecsniloru Gevuc 18
 Mestekenelu 78
 Mészárszék 54
 Meszes 158, 159, 160,
 165, 168, 187, 207, 209,
 210, 214, 215, 233, 240

Helynévmutató

- Meszes alja 163, 202
 Meszes-erdő 238
 Meszes-Gerbenesi erdőség 202
 Meszes-hegy 242, 243
 Meszes-hegység 238
 Meszesi-bérc 204
 Meszesi erdőség 203
 Meszesi hegyek 233
 Meszigu 11
 Mesztacinu 97
 Mesztacsinyi 14
 Mesztacsinyi Bojuluj 14
 Mesztencsin 215
 Mesztetsinyi sub vie 41
metszés L. Cigány~
 Mezarotka 18
 Mezerator 150
mező L. Alsó~, *Arany~*,
Bor~, *Borona~*, *Éh~*,
Felső~, *Had~*, *Hosz-*
szú~, *Kis~*, *Köteles~*,
Macska~, *Nagy~*,
Nyires~, *Sír~*, *Sós~*,
Ünő~, *Vár~*, *Zalog~*
 Mezse 185
 Micsiege 102
 Míkolca 127
 Míleri 108
 Misernitia 54
 Misloku kimpuluj 79
 Mlatsile 25
 Mnilerile 24
 Mocsár 118, 203
 Mocsira 18, 104
 Mocsirica 101
 Mocsoricsa 49
Mogyorod L. Belső~, *Kül-*
ső~
 Mogyorós-domb 160
 Mogyorós-oldal 195
 Moharicsósza 128
 Mohile 47, 63
 Mohilka 43
 Moine 125
 Moinile pe isvor 24
 Mojad 184
 Moldva 249
 Monasterium 60
 Monostor 60, 136
 Mora pustie 125
 Móré-oldal 198
 Morgó 152, 210
 Móric-mál 241
 Mormentu Turkuluj 169
 Muncsel 137, 158
 Nagyaradi kerület 247
 Nagybajom 149, 153
 Nagybánya 34, 51, 56, 88,
 97
 Nagybányai hegyek 238
 Nagybuny 64, **93–94**
 Nagybunyi járás 14, 17,
 32, 42, 54, 62, 92, 93,
 121, 123, 128, 131, 135
 Nagy-Csorgó 189
 Nagy-erdő 9, 36, 127, 187,
 204
 Nagyfa 160
 Nagyfalu 156, 157, 169,
 182, 186, 200, 225, 232
Nagyfalu L. Szilágy~
 Nagyfalusi barátklastrom
 dombja 157
 Nagyfentős 52, 67, 68,
105
 Nagy-fogás 191
 Nagy-gödör 203
 Nagyhazug-domb 191
 Nagy-hegy 126, 167, 203,
 206, 210, 219, 225, 230
 Nagy-hegy alja 126
 Nagyillonda 54
 Nagy-Izbuk 246
 Nagy-Kapacsis 191
 Nagykároly 184, 238
 Nagy-Keselyús 234, 237,
 238, 242
 Nagykörtvélyes 33, 38, 49,
 55, **95–96**, 97, 99, 129
 Nagy-lejtő 191
 Nagy-Liget 243
 Nagy-Magura 243
 Nagy-mál 240, 242
 Nagy-mező 207
 Nagynyáros 50
 Nagynyires 36, 38, 49, 86,
 95, **97–103**
 Nagynyiresi járás 30, 36,
 86
 Nagynyiresi szolgabírói
 járás 33, 38, 49, 95, 97,
 114, 129, 140
 Nagy-oldal 167
 Nagypacal 149, 152, 153
 Nagy-rét 191, 203, 219,
 227, 242
 Nagy-Réz 159
 Nagy-Réz-erdő 158, 174,
 182, 191
 Nagy-Ruzsa-erdő 153
 Nagysomkút 10, 13, 14,
 17, 18, 19, 22, 23, 26, 29,
 30, 34, 36, 40, 49, 53, 56,
 63, 71, 72, 78, 80, 82, 83,
 85, 86, 88, 90, 93, 97,
104, 106, 107, 108, 110,
 111, 114, 116, 117, 120,
 121, 124, 129, 131, 138,
 142, 143
 Nagysomkúti járás 67
 Nagysomkúti szolgabírói
 járás 67
 Nagysomkút szolgabírói
 járás 34, 45, 50
 Nagyszeben 167
 Nagy-tér 203
 Nagy-Új 195
 Nagy út 144
 Nagy utca 254
 Nagyvárad 169, 238
 Nagyváradi kerület 163,
 165, 168, 216, 218, 222,
 226, 249
 Nagy-Vatola 191

Helynévmutató

- Naprád 38
 Nasfaleu 231
 Netráriu 116
 Nógrád megye 183
 Nyáras 254
 Nyárcsere 254
 Nyáros 49
Nyáros L. *Nagy*~
 Nyároska 241
nyíl L. *Kurta*~
 Nyírcsere 191
 Nyíres 49, 55
 Nyíresalj 196
 Nyíresi szolgabírói járás
 52, 55, 88, 130
Nyíres L. *Kis*~, *Nagy*~
 Nyíres-mező 127
 Nyíresu 75
 Oaraiu 142
 Obcina luj craciunu 112
 Občina luj craciunu 112
 Obcina romínasce 91
 Obcsina 41
 Óbozinta 50, **106**
 Obrezsa 72
 Ogorele 118
 Oláhbaksa **214**
 Oláhcsaholy 149
 Oláh-hegy 191
 Oláhkecel 199, 211, **215**
 Oláhkékes 43, 132
 Oláh-patak 217
 Oláhtótfalu 114
 Oláhvalkó 156, **158–159**,
 200
oldal L. *Aranyos*~, *Bám*~,
Benedek~, *Berek*~,
Bükk-hát~, *Bükk*~,
Csalános~, *Csipkés*~,
Csontos~, *Egres*~,
Észak~, *Farkas-hegy*~,
Galambos~,
Háromkereszt~, *Határ*~
 ~, *Hegyes*~, *Kalár*~,
Kálvária~, *Mogyorós*~,
Móré~, *Nagy*~, *Rákó-*
cz~, *Réce*~, *Sárkány-*
lyuk~, *Somfás*~, *Som-*
kút~, *Somos*~, *Sós*~,
Szőlő-hegy~, *Temető*~,
Tövises~, *Tövis*~,
Turóc~
 Ó-Lencsés 127
 Opcina 135
 Opidum Kapník 56
oppidum L. *Somlio* ~
 Opris dombja 123
 Osoj Goronyet Pasu
 Kazamár 245
 Ostyána 246
 Oszijor 131
 Oszoj 31, 162
 Oszujelete In Táblá
 Berketzoi 65
 Otyec 118
 Ovestinine 164
 Őr-hegy 238
 Öröm-hegy 254
 Özfek 254
 Pacalfű 152
Pacal L. *Kis*~, *Nagy*~
 Pacalusa 152, 153
Pacalusa L.
Középszolnok~,
Kraszna~
 Padurea cse Mare 39
 Padurea kulcsá 79
 Padurea Plopusuluj 108
 Padurea szatuluj 132
 Padure cse mare 39
 Padure máre 187
 Padure pe Gyál 217
 Padure Satuluj 185
 Paduricse 178
 Pa Gyaluc 59
 Pa Gyal Lyakuri 137
 Pakulár-ház 190
 Palántye 214
 Pala Pareu Flossoje 136
 Palicka 200, **216**
 Palicka pataka 216
 Pálkút 127
 Pallós út 242
 Pál mezeje 195
 Paltinisu 108
 Pamuntu Szek 59
 Pánk 71
 Pap-csere 227
 Pap-domb 203
 Papné-bérc 191
 Papp-rét 250
 Pap-szőlő 50
 Paptelke 158, 172, **174**,
 200, 246
 Paranc 79
 Partium 191, 231
 Páskuj 223
 Pás sub gyie 217
 Pasupadure 214
 Patak 154
pataka L. *Aranyos*~, *Be-*
rettyó~, *Blózsai*~,
Chircse~, *Cserén*~,
Egres~, *Füz*~, *Halmas-*
 ~, *Hármas*~, *Jederi*~,
Kalicka~, *Kapniki*~,
Karullyai~, *Kémeri*~,
Kopaszi~, *Kő*~,
Kraszna~, *Magyar*~,
Martolci~, *Oláh*~,
Seredenke~, *Sós*~,
Stezseri~, *Szár*~, *Zi-*
lahi~
pataka L. *Báll* ~, *Berkesz*~,
Boján ~, *Büdös*~, *Csizér*
 ~, *Deselés* ~, *Diós*~,
Eszternyo ~, *Forrada-*
lom ~, *Hötely* ~,
Illonda~, *Kaznacs* ~,
Kecske ~, *Kút* ~, *Palicka*
 ~, *Percse* ~, *Perje* ~,
Somkút~, *Szalma*~,
Szaponya~, *Torony* ~,
Tögy ~, *Tyiholc* ~
 Patakos-tábla 225

Helynévmutató

- Pa vale 154
Pavalla 217
Pe arsurí 145
Péatra álba 26
Peatra aszpra 45
Peatra korbuj 11, 116
Peatra Kozli 31
Pe bodiuri 125
Pe brácsá 119
Pe Carpínü 62
Pe Certediu 54
Pe ciresu 125
Pe colnian 91
Pecsely 154, 155, 200,
203, **217**
Pe deluce 80
Pe dímbu Domnyisenilor
119
Pe dímburi 108
Pe dímburí 125
Pe dosz 119
Pedura 43
Peduré Dombroviti 47
Pedure máre 36
Pedúricsa 86
Pe face 91
Pe fece 119
Pe gaidos 80
Pe Gyál 33
Pe Gyálu 15, 100, 130,
222
Pe Gyálu la Pestere 42
Pe Gyálu Máre 38, 99
Pe Gyálu Máre la Golisáva
99
Pe gyelnica 82
Pe Híituri 119
Pe Hízsu 42
Pe inace 108
Pe isvoru cu corni 81
Pe kimp 49
Pe Kimpu 31
Pe kusztora 14
Pela arie 112
Pela paltini 108
Pe lazú 112
Pe Lazú 91
Pe leorde 81
Pe Lunca 18
Pe magura 81
Pe moine 81
Pe morinye 130
Pe moynye 119
Penyíngáre 22
Pe obcina 112
Pe obcine 112
Pe Oszoj 137
Pe paduri 61
Pepe 150
Pe pereu ruszeszk 81
Pepi 172
Pe Pitsoru Lupuluj 55
Pe poduri 119
Pe Pojána la Riu 14
Pe príhodu 62
Pe puszta 54
Percse pataka 191
Perecsen 200, 203, **218–**
221, 225
Perecseni szakasz 163,
188, 199, 218, 226, 247,
249
Pereo luj Moris 100
Pereu 88, 114
Pereu Albeloru 116
Pereu Bulbukuluj 116
Pereu Gurifeci 64
Pereu Izvoáreloru 116
Pereu Nikolestyilor 29
Pereu Otyojuluj 116
Pereu recasej 91
Pereu Roborisiliu 64
Pereu Styubejelor 138
Pereu Zenozi 116
Perilor vej in poena
Dealuluj 143
Pérí luj istrát 125
Pe Rituri 140
Pe rituri 55
Perje 200, **222**
Perje pataka 222
Pe rocdacini 80
Perovás 248
Pescaria 245
Pe secatura 81
Pe Sglamenu 128
Pe socsi 80
Peste drumu 125
Peste Pod 184
Peste virvu 108
Pestire 78
Pestírele 92
Pestyira 83
Pesub buza maguri 112
Pe subersta runculuj 80
Pe submagurice 80
Pé Suvár 222
Peténye 200
Petenye 211, **223**
Péterága 189
Pe teuri 125
Petra cu virvu poenilor
la olalte 112
Pétra Soimuluj 123
Petrezselymes 203
Petrisu 141
Petrósa 18
Petrosza 29
Pe valea dosuluj 80
Pe vályá 11
Pe válya gejinyi 119
Pe válye 98, 119
Pe Válye hotaruluj 136
Pé virvu 119
Pe virvu eí costei parasce
125
Pe virvu periloru 11
Pe virvu Sétri 24
Pe zavoju mori 81
Pe Zelince 39
Piatra scrisza 57
Piátra sorise 32
Picigaja linga obcini 112
Picioru branísti 80
Picióru Kosmí 125

Helynévmutató

- Pícioru Suvaru 24
 Picioru zsuzenescu 125
 Picoru masci 112
 Picsoru Ceteceli 11
 Picsoru karuluj 11
 Picsoru luj Román 110
 Picsoru pojeni 11
 Picsoru Ruszuluj 11
 Pietri 64
 Píkló 214
 Pince-domb 207
 Pincegaz 223
 Pincegaz-forduló 223
 Pinta-domb 191
 Pintyilie 176
 Pirossa **107**
 Pitonkás 127
 Plés 150
 Plesa 142
 Plescuca 99
 Plese 176
 Plesiu 179
 Pleskuce 95
 Pleszka 216
 Plészka 216
 Plop 79, 187
 Plopis 56, 81, **108–109**
 Plopisú 135
 Ploptér 52
 Plopti 86, 118
 Ploptisu 89
 Ploptyisu 15
 Ploptyisu hodobána 38
 Plostyine 55
 Poderei 24
 Podireile 40
 Podu Beszericsi 216
 Podu Bojánuluj 216
 Podu depeatre 125
 Podu Fântini 172
 Podu gatinuluj 90
 Podu luj ignat 24
 Podu miculuj 29
 Poduri 139
 Poena 125
 Poena atise 125
 Poena Flori 125
 Poena luj giuluj 24
 Poena luj Mihály 125
 Poena lupuluj 81
 Poeni 125
 Poenica Socilor 24
 Poenile 71
 Poeniloru 143
 Pogányvár-kapu 238
 Pogyerere 15
 Pogyeri 164
 Pogyiná 216
 Poiníca 91
 Poinica Popi 125
 Poinica retunde 112
 Poinica zsibuluj cu
 sacatura 112
 Pojáná 118
 Pojána 41, 62, 120, 123,
 128
 Pojáná 83
 Pojana cseruluj 110
 Pojáná din szusz 11
 Pojána din zsos 11
 Pojana ei Nyegye 25
 Pojáná Kingye 78
 Pojána Krisztoji 38
 Pojana luj Orbán 25
 Pojana luj Timoszé 40
 Pojána Lunga 110
 Pojána Turkuluj 82
 Pojan Kingyi 116
 Pojanuluj Gyiszpod 38
 Pojenica 24
 Pojenike 18
 Pojenile 14, 41
 Pojényile 185
 Pojenyile 49
 Pojnica **110**
 Poka-hegy 248
 Pokróc-hegy 243
 Políciare 24
 Politsoara 41
 Polyás-erdő 219
 Ponare 61
 Ponicutía 42
 Ponitia 42
 Ponitia feteloru 145
 Ponor 246
 Ponoru 125
 Porc 191, 200, 206, **224**
 Porci-Réz 191
 Porci-tető 224
 Porond 74
*porond L. Szilágyi-~, Tó-
 hāti-~*
 Portiu 224
 Posér 212
 Poszt 239
 Potyogó 223
*praedium L. Blózsai ~,
 Szilva ~*
 Preana 108
 Prelucs 142
 Preluka 20, 65, 75, 91,
 111–112, 113, 136
 Prelukai-sziklák 21
 Preutasa 174
 Pribékfalva 30, 36, 88,
 114–115
 Prie 222
 Prihodu 14
 Pripor 38, 142
 Pripori 95, 142
 Prisaca 141
 Prisaka 82
 Priseci 125
 Prisnyelu 142
 Priszaka 116
 Priszlop 64
 Prisznyel 142
 Priznyel 31, 38
 Priznyelu vrámnyitserá 39
 Priznyuluj 38
 Progya 191
 Prundárj 73
 Prundu 121
 Prundu Butsuluj 114
 Prunduc 73

Helynévmutató

- Prundu din Sus 49
 Prundu din suszi 30
 Prundu Gevrilesi 115
 Prundu luj Avrám 73
 Prundu Poduluj 49
 Prundu Tohátuluj 101
 Pruni 125
 Ptyetrisu 15
 Ptyicsoru Capuluj 136
 Ptyicsoru Gabonásuluj 137
 Ptyicsoru Korbuluj 137
 Ptyicsoru Landyerászku 137
 Ptyicsoru luj Gyerman 76
 Ptyicsoru Miskeoaja 49
 Ptyicsoru Mosuluj 137
 Ptyicsoru Urszuluj 137
 Pujú felsinuluj 82
 Puna la Aria luj Mnyiron 136
 Puna la velcsea Ciuluj 95
 Pundor 18
 Puntea didiculuj 81
 Puntea Vidikuluj 41
 Púpos 240
 Pürecoja 71
 Purkarec 138
 Purkurec **116**
 Pusta 117
 Puszta 184, 204, 209, 210, 215, 227, 248
 Puszta Berkezoj 11
 Pusztafentős 67, **117**, 119
 Puszta-hegy 227
 Pusztahidegkút 50, 67, 68, 88, **118**
puszta L. *Berkeszpataki* ~
 Puszta-Réz-erdő 159
 Pusztele 196
 Putánu 180
 Puturosa 17
 Rachisia 43
 Raciste 61
 Rácovitia 179
 Rád dombja 191
 Rákóczi fája 230
 Rákóczi-oldal 160
 Ráton 186, 200, **225**
 Ravasz-vár 119, 127
 Réce-fő 195
 Réce-oldal 195
 Récese 200, 211, 218, **226–228**
 Redunda 103
 Reketyés 153
 Reketyés-tó 74
 Remete 53, 75, 79, **119**, 132
 Remetsoare pesteriu 119
 Rendtövis 191
 Restoka 82
 Resztake 119
 Resztóka 121
 Resztolcs 83, 107, **120**, 138
 Resztotsilye cu arini 136
 Rét 210
rét L. *Alsó--*, *Bagosi Barát--*, *Balla--*, *Barát--*, *Bika--*, *Bozo--*, *Felső--*, *Három--*, *Horgas--*, *Katonák ~je*, *Kertes--*, *Konya--*, *Nagy--*, *Papp--*, *Úr--*
 Retitisa 36, 88
 Retyityisa 104
 Revina 178
 Révkapálnok 10, 18, 80, 90, 108, 111, 143
 Révkápolnak 40
 Révkápolnok 23, 124
 Révkörtvélyes **121–122**
rév L. *Berkesz ~e*
 Réz 158, 159, 179, 238
Réz L. *Baromlaki ~*, *Nagy--*, *Nagy--erdő*, *Porci--*, *Pusztá--erdő*, *Széplaki ~*
 Réz alja 182
 Réz-erdő 158, 159, 175, 179, 181, 182, 183, 191, 224, 239
 Réz-hegység 253
 Rigó-hegy 191
 Rigó-hegy alja 191
 Ripa 142
 Rit 139
 Ritka 187, 207
 Ritu 71
 Rítú célu máre 86
 Ritu Diaculuj 185
 Ritu Domnyeszku 11
 Ritu Onutzu luj Todor 125
 Ríturi 26
 Riturile din Sos 177
 Riturile din zsos 177
 Ritu Satuluj 184
 Riu 15
 Riu Blozsi 124
 Riu Curtuiusiu 121
 Riu Cseteci 75
 Riuiusoru 124
 Riussor 124
 Riu Szék 86
 Rogoz 178, 181
 Rókalyuk 191, 219
 Róka-mál 240
 Róma 165, 168, 222
 Romana Bocsa 214
 Romanesci 123
 Románfalva 112, **123**
 Románkecel 215
 Roncsa 154, 170
 Rontásu 137
 Ros-hegy 254
 Rotile 24
 Rózsás 203
 Rubin 172, 174
 Runk 129
 Runku 71, 85
 Runtaselu 112
 Runtasu 112
 Ruptur 127
 Ruptura 86, 101
 Rupturi 125
 Rupturile 18
 Rusor 20, 112, **124–125**, 144

Helynévmutató

- Ruzsa 150, 151
 Ruzsi 180
 Ruzsinoasa 49
 Ruzsinosza 110
 Sacatura dinu susu 108
 Sacatura feruluj 24
 Sacaturile cele muri 108
 Săfrány-domb 191
 Săgu de Sus 172
 Salamonyásza 75
Salló L. Kis~
 Sáltiá 123
 Sănc 93
 Sándorfalva 47
 Sârbi 172
 Sărhíd utca 235
 Sărkánylyuk-oldal 239
 Sarló-bérc 191
 Sarmaság 176, 184
 Sárosmagyarberkesz 12, **126–127**
 Sasa maluluj 32
 Sásos-tó 191
 Sásza **128**
 Scăunu 179
 Secadasiu 62
 Secatura 131, 178
 Secaturi 47
 Secaturile in virvu lapusenescu 61
 Secetura luj oncicu 24
 Seceturile 24
 Sechorile 43
 Seci 108
 Secriele 24
 Securi 24
 Secsu 40
 Selnică 135
 Sereden 200, 215, 223
 Seredenke 223
 Seredenke-forduló 223
 Seredenke-patak 223
 Serédi-bérc 254
 Sesu 40, 154, 245
 Sesu din Zos 34
- Sésu Pintyi 92
 Sesz 164, 177, 184, 215
 Seszu 76, 85, 104, 151, 217
 Seszu Birli 214
 Seszuc 58
 Seszucu 16, 131
 Seszu cu malu 136
 Seszu din Szuszu 120
 Seszu din Zsoszu 120
 Seszu Hirtii 62
 Seszu kete Lemnyiu 85
 Seszu sekete Lozna 85
 Setét-völgy 241
 Setritia 25
 Sgyólcú 30
 Siássa 128
 Sige 254
 Silvania 233
 Simlio 233
 Sindele 18
 Siojet Fáca 26
 Sirb 245
 Sir-mező 149
 Siumkuta máre 104
 Si zsompa 81
 Smidá 30
 Socetu 179
 Socsetile 91
Solymos L. Kis~
 Solymosi járás 29, 71, 72, 78, 83, 107, 110, 116, 120, 138
 Sólyom-kő 242
Somály L. Sommály
 Somberek 216
 Sombos 167
 Somfás-oldal 177
 Som-kerek 219
 Som-kút 129
 Somkút 27, 52, 129, 142
 Som-kút-oldal 152
 Somkútpataka 95, 96, **129**
 Somlio 234
 Somlio alja 234
- Somlio oppidum 234
 Somló 234
 Somlyó 186, 218, 231, 232, 233, 235, 236, 238, 239, 240, 241, 242, 254
Somlyó L. Szilágy~
 Somlyócsehi 199, **231–232**, 237
 Somlyógyörtelek 176, 184
 Somlyói járás 231, 233
 Somlyó-Kémeri főszolgabírói járás 178, 179, 180, 182
 Somlyó-Kémeri járás 199, 231
 Somlyó possessio 234
 Somlyóújlak 176, 184, 200, **231–232**, 237
 Sommály 149, 151, 200, 206, **229–230**
 Somos 191
 Somos alatti tábla 225
 Somos-oldal 177
 Sorhigza 149
sor L. Boszorkány~
 Sós laposa 229
 Sós-mező 45, 229
 Sosoldal 254
 Sós-oldal 254
 Sós-patak 240
 Sovány 191, 203, 204
 Sovár 93
 Sötét-tér 158
 Sötét-völgy 240
 Spine lá Kolniku luj Dán 55
 Spinyet 177
 Spinyi viilor 154
 Staniste 18
 Stéfarnyáse 154
 Stezsér **130**
 Stezséri-patak 55
 Stubeiu 125
 Styája 162
 Styubej 119

Helynévmutató

- Sub albinea 81
 Sub Beszerike 119
 Sub brinduseru 24
 Subcetate 174
 Sub Coste 42
 Sub Cseterne 120
 Sub dialu 18
 Sub Gribanu 222
 Sub gyal 40
 Sub gyál 'si dupe gyál 41
 Sub Kaszte 115, 222
 Sub Koaszte 119
 Sub locu moculuj 81
 Sub Loza 70
 Sub peatra Kovásuluj 119
 Sub pétraríu 128
 Sub Piátré 222
 Sub priznyel 31
 Sub satra 24
 Sub stírbá 86
 Sub Szát 115
 Sub Vie 177
 Sujor 60
 Summály 229
 Supt Kolibgyi 33
 Sura luj Gavriła 71
 Surgyefalu 109
 Suvály 186
 Sűrű 167
 Sz. Váralja 51
 Szabad Magura 237
 Szabolcs megye 233
 Szakadás 191
 Szakállosfalu 45, 132
 Szakállosfalva 58, 79, 119,
 132–133
szakasz L. *Bagosi* ~,
 Bagosi szolgabírói,
 Csizéri (szolgabírói) ~,
 Kémeri (szolgabírói) ~,
 Perecseni ~, *Zoványi* ~
 Szakatura 15, 29, **131**
 Száldabus 49
 Száldob 227
 Száldobagy 151
 Száldobusi prédiu 49
 Szállás 207, 241
 Szalmapataka 123
 Szamos 17, 22, 30, 49, 86,
 88, 89, 101, 114, 119,
 121, 131, 197
 Szamose 185
Szamos L. *Holt*~
Szamos L. *Holt-Szamos*
 Szapanypataka 34
 Szaponyapataka 67
 Száraz-patak 191, 203
 Szarvadi-szer 254
 Szaszar 50, **134**
 Szaszar vize 106
 Szatmár 51, 184, 197
 Szatmár megye 45, 50, 56,
 58, 132, 233
 Szatmártelek 196
 Szaton 203
 Szátu Pétri 93
 Százforintos 152
 Szekedásu 25
 Székely-irtás 191
 Székely irtása 191
 Szeketuri 18, 55
 Szeketurile 41
 Székhágó 223
 Széki-Kapacsis 191
 Szél-domb 207
 Szeles 74
 Szélesní-kút 203
 Szelistye 72, 106
 Szelistyele 72
 Szelnice **135**
 Szelnicia 112
 Szélszeg 86, 97, 102
 Szénakert 204
 Szénaság 190
 Szent-hegy 243
 Szent Ilona 152
 Szentmihály 223
 Széplak 206, 224
 Széplaki-Réz 191
szer L. *Élvei* ~, *Szarvadi*~
 Sziget 74
 Sziget szája 74
sziklák Blózsai~,
 Prelukai~
 Szilágy 216, 233, 242
 Szilágyi-porond 74
 Szilágynagyfalu 166,
 231–232
 Szilágyság 166, 178, 179,
 180, 182, 206, 218, 231,
 250, 253
 Szilágysomlyai főszolgabi-
 rói járás 198
 Szilágysomlyó 160, 165,
 166, 168, 176, 199, 200,
 201, 216, 218, 219, 222,
 225, 232, **233–244**
 Szilágysomlyói főszolga-
 bírói kerület 166, 253
 Szilágysomlyói járás 149,
 152
 Szilágysomlyó kerület
 207, 209
 Szilágy vize 101
 Szilas 227
 Szilas alja 227
 Szilva-kerek 219
 Szilva praedium 225
 Szinzseri 131
szirtek L. *Blózsai* ~
 Szkarica 27
 Szocsett 95
 Szocsi 25
 Szódob 207
 Szokoicele 24
 Szoldobagy 149, 151
 Szoldokos 240
szolgabírói járás L. *Nagy-*
 nyiresi ~, *Nagysomkút(i)*
 ~, *Nyiresi* ~
szolgabírói szakasz L.
 Bagosi ~, *Csizéri* ~,
 Kémeri ~
 Szomose 196
 Szovárhely 149, 151

Helynévmutató

- Szovárkó 203
 Szókés 223
szőlő L. *Pap*~
 Szőlő-hegy-oldal 195
 Szőr-mál 240, 242
 Sztanu petricseli 116
 Sztánu popi 116
 Sztanu sindureszti 116
 Sztezer 95, 129
 Sztezser 95, 129
 Sztina 64, 65
 Sztina Blezsenyászká 38
 Sztina mare 38
 Sztoba 172
 Sztrimba 11
 Szúb Szátú 36
szug L. *Gát* ~*ja*
 Szunyogd 149
 Szupt Kolibgyi 33
 Szurdok 206
 Szurdokkapálnok
 (Szurdokkápolnok) 112, 144
 Szurdokkápolnok **136–137**
Szurdokkápolnok L.
Szurdokkápolnok,
Szurdokkápolnok
 Szurdokkápolnok
 (Szurdokkápolnok) 69, 75, 136, 137
 Szurduk 15
 Szurupelye a
 Fraszinyestyilor 58
 Szuszeny 10
 Szvesia Kuriturilor 130
tábla L. *Alszeg-erdő alatti* ~, *Bigecs alatti* ~, *Bükki-* ~, *Figura alatti* ~, *Gazos*~-, *Hosszú*~-, *Patakos*~-, *Somos alatti* ~
 Táblá aszkun szelor 83
 Táblá Bolotrokuluj 132
 Táblá Boloványilor 84
 Táblá Chomora 72
 Táblá Dimbucele 72
 Tabla din Seszu 9
 Tabla Doszurile 116
 Táblá Faca Recsi 72
 Tábla feletti dülő 186
 Tábla Gírlá 132
 Táblá Goronasuluj 83
 Tabla goronyilor 9
 Tabla Gyezaristyi 116
 Tábla Irtásuluj 132
 Tabla Jertás 116
 Táblá jertásuluj 84
 Táblá krucsi 114
 Táblá kureturi 132
 Táblá Kureturilor 83
 Táblá Lazului 138
 Táblá Lazuluj 84
 Táblá Lazurelului 84
 Táblá Luncsi 138
 Tabla oszuluj 116
 Tábla Pe gyál 116
 Tabla Petricse 116
 Táblá podurilor 138
 Tabla Pogyeje 116
 Tábla Ponyica 116
 Tábla Purékai 64
 Táblá rituluj 138
 Táblá Ruzsinosza 72
 Tabla sinduraszka 116
 Tabla Spria 116
 Táblá Suajuluj 83
 Tabla Szeketorile din zsoszu 116
 Táblá Undiu Lupuluj 72
 Tábla Ungyu Urmuluj 132
 Tabla Vádurilor 9
talló L. *Kis*~-, *Zab*~
 Talniciáre 81
tanya L. *Bánffy*~
 Tasnád 153, 184
 Tatár-tó 198
 Tatárvár 204
 Tau birleseu 125
 Téglá 11
 Tejetura 141
 Tejeturile 196
telek L. *Adorján*~-, *Győr*~-, *Kalos*~-, *Kárász*~-, *Keres*~-, *Kris*~-, *Somlyógyőr*~-, *Szatmár*~
 Telek-domb 191
telkek L. *Belső* ~
 Temeteu 125
 Temeteu zsidovescu 125
 Temető-oldal 196
 Templom utca 156
 Teotiu luj Moris 100
 Tepnosse din diosu 18
 Tepnosse din susu 18
 Tér 188, 242
tér L. *Malom*~-, *Nagy*~-, *Sötét*~
 Terbete 210, 215
tető L. *Keselyűs*~-, *Porci*~
 Teu 11
 Teu felszimuluj 85
 Tiertu luj cosíiu 125
 Tiertu petri 125
 Tinosza 76
 Tippány 203
tó L. *Csehi*~-, *Fekete*~-, *Kicsi*~-, *Reketyés*~-, *Sásos*~-, *Tatár*~
 Tó árka 127
 Togát 232
 Tohát 101
 Tóhát 97
 Tóháti-porond 101
 Tóhely 209
 Toltis 245
 Tolvaj 150
 Tomaja 45
 Tomány 114
 Tomány 89
 Tománya 88, 114
 Toplica 84, **138, 139, 246**
 Toprica 45
 Toptyile 31
 Tordavilma 32
 Torony pataka 32

Helynévmutató

- Tótfalu 162, 172, 200, **245**, 246
- Tou Kukuluj 169
- Tögy 191
- Tögy pataka 191
- Tökés 58
- Tölgyes 36, 97, **140**, 204, 208
- tölgyes* L. *Alsó*~, *Felső*~
- Törökfalva 45, 95, 96, 129, **141**
- Török-föld 157
- Török-halom 169
- Tövis 195
- Tövises-oldal 250
- Tövisköz 189
- Tövis-oldal 198
- Transylvánia 233
- Tresztia 80
- Truntyu 118
- Túlavízen 203
- Turda 215
- Ture 182
- Ture Halmosdi 181
- Turóc-oldal 223
- Tusa 246
- Tusza 162, 172, 200, 245, **246**
- Tyiholc 49, 99, 100
- Tyiholc pataka 49
- Tyiholcu csel tineru 49
- Tynosice 143
- Tyinoszu 120
- Tynasze 150, 151
- Uaraiu 142
- Ujávjiilor 69
- Újfalva 132
- Új-hegy 191
- Új* L. *Kis*~, *Nagy*~
- Újlak 196, 232
- Újlák 231
- Újlak L. *Somlyó*~
- Új-Lencsés 127
- Újvágás 158, **174**, 200
- Umbarriu 61
- Umbroriu 61
- Undiu destiri 29
- Ungy 114
- Ungyi Korbuluj 76
- Ungyi Poduluj 76
- Ungyíteu 79
- Ungyító 73
- Ungyu Belenoji 132
- Ungyu bici 88
- Ungyu Kaluluj 102
- Ungyu luj botos 50
- Ungyu luj Tóldi 49
- Ungyu Mihuluj 106
- Ungyu Popi 63, 106
- Ungyu turkuluj 50
- Urenosza Unguraszka 75
- Úr-rét 241
- Úszató 254
- utca* L. *Balog*~, *Bökény*~, *Csorgó*~, *Elve*~, *Fő*~, *Ingovány*~, *Jeruzsálem*~, *Katona*~, *Kereszt*~, *Kis*~, *Közép*~, *Külső*~, *Nagy*~, *Sárhíd*~, *Temp-lom*~, *Vár*~, *Vasanya*~
- út* L. *Balog*~*ja*, *Fehérszéki*~, *Nagy*~, *Pallós*~
- Üllő-domb 223
- Ünő-mező 41
- Vád 10, 18, 20, 23, 80, 90, 108, 111, **143–144**
- Vadalmás 189
- Vádi járás 10, 13, 18, 19, 21, 23, 40, 56, 57, 60, 80, 90, 108, 111, 124, 143
- Vadkert* L. *Alsó*~, *Felső*~
- Vádobájsi 50
- Vadobajszai 50
- vágás* L. *Kő*~, *Új*~
- Vája 200
- Vaja **247–248**
- Vajda 74
- Vajda alja 74
- Vajó-kert 240
- Valajekubuli 31
- Vala re 111
- Valare 31
- Valcica luj partíniá 123
- Válcává Beszericsi 212
- Válcáva Capri 177
- Valcsává cse re 38
- Valcsáva Vásziliki 38
- Vále 154, 217
- Valea alba 108
- Valea arinuluj 111, 112
- Váleá Ászlunsa 29
- Valea baluluj 32
- Valea batrine 125
- Valea Bebejszke 41
- Válea Birloazsoloru 10
- Valea Blidirici 13
- Valea branisti 112
- Valea Brebeniloru 13
- Valea brindusi 125
- Valea bulbuculuj 128
- Váleá Buteszi 16
- Valea caluluj 145
- Valea Caprei 54
- Valea Chircese 149
- Valea cirligeci 91
- Valea Corniloru 128
- Váleá Cosaruluj 80
- Valea cosaruluj fundu lunci mare 80
- Valea cosaruluj in lunca mare 80
- Valea cosaruluj la deluce 80
- Valea costisuluj 24
- Valea curetelor cu za vaele lingo lalte 112
- Valea Csoltuluj 15, 141
- Valea Csonkásuluj 79, 132
- Valea dezumíloru 32
- Valea Dimbuliuluj 72
- Valea Domnuluj 110
- Valea dosuluj 18
- Valea Fasetuluj 79
- Valea Fauruluj 41

Helynévmutató

- Valea fintiní 54
 Valea frászinuluj 13
 Valea garduluj 124
 Valea gloduluj 135
 Valea határeloru 60
 Valea hindeuluj 91, 112
 Valea hotaruluj 18, 24
 Válea Kárpunarestyi 15
 Valea Kasuci 79
 Valea Kaszti Csorgeuluj 110
 Valea Kirti 110
 Válea Kobászle 10
 Valea kolcsi 132
 Valea Kolniculuj 110
 Válea Komoriceloru 10
 Válea Kurszi 10
 Valea Kurtujusuluj 141
 Valea lazuluj 125
 Valea luj Dragote 72
 Válea luj Komán 10
 Váleá luj mácsok 131
 Valea Lupuculuj 18
 Váleá mácelunzsi 15
 Valea Mare 10, 34, 83
 Valea marmancelniloru 80
 Valea marniceniloru 81
 Valea maseri 24
 Valea Meltasuluj 110
 Válea Merizsiloru 10
 Valea míhaese 24
 Válea Negri 10
 Valea opri 145
 Válea Paduceiloru 10
 Valea parúluj 123
 Valea pecurariuluj 34
 Valea Pestiri 83
 Valea Pestyiri 83
 Valea Pojeniloru 13
 Valea presecsi 41
 Válea Rákisi 10
 Valea re 125
 Valearea 32
 Valea re lingua tabli 112
 Valea rescoulá 54
 Valea Rituseliloru 72
 Válea Rosie 10
 Valea Satuluj 91, 112
 Valea seceturilor 91
 Valea Stirkuluj 10
 Valea Száka 29, 121
 Valea szake 72, 94, 120, 121
 Valea széjci 41
 Valea Szkurta 138
 Valea tokacsiloru 108
 Valea tornej 32
 Valea Tyejuluj 110
 Valea uliuluj 24
 Váleá Unguruluj 15
 Valea untuluj 45
 Valea Urszuluj 18, 92
 Válea Várátsiloru 10
 Valea vinetici 71
 Vále Banuluj 170
 Vále borkutuluj 134
 Vale Bouluj 246
 Vale cetur huctu negri 61
 Vale Corbuluj 177
 Vale cse máre 179
 Vále Dobrojuluj 246
 Vale Jáázuluj 180
 Vale Kárásztelekuluj 177
 Vale Maluluj 162, 170
 Vále nyágre 187
 Vale Pestyilor 172
 Vale Sárbilir 172
 Vale satuluj 172
 Vale Siguluj 170
 Vále Sirbuluj 245
 Vale Szapuj 67
 Vále tírnye 183
 Vále Unguruluj 181
 Valia Goronyiloru 18
 Valia hotaruluj 80
 Valia rosie 61
 Valia Tomi 18
 Valicio rece 181
Valkó L. Magyar~, Oláh~
 Valkói vár 174
 Valkou Romanescu 158
 Valkou ungurescu 158
 Valkó vára 158, 174
 Välle Pójényilor 49
 Vályá 142
 Vályá anni 36
 Vályá Bozínci 137
 Vályá Denyeszi 11
 Vályá Drakuluj 39
 Vályá Gepiila máre 117
 Vályá Hotaruluj 136
 Vályá Karulya 43
 Vályá Keszilor 76
 Vályá Lopii 67
 Vályá luj Dénes 65
 Vályá luj Uris 64, 65
 Vályá Mare 47
 Vályá mori 64
 Vályá Naduluj 82
 Vályá negri 47
 Vályá oi 75
 Vályá Plesuluj 136
 Vályá pojenyilor 39
 Vályá popi 11
 Vályá porcului 43
 Vályá posti 67, 117
 Vályá roszi 11
 Vályá szátuluj 38
 Vályá Sztinyi 38
 Vályá Tyinosze 38
 Vályá vii 11
 Vályea Cse máre 95
 Vályea Drakuluj 38
 Válye a luj Dobráj 70
 Válye Cíóri 137
 Válye Felhároji 136
 Válye Gajinaruluj 69
 Válye Grasduluj 69
 Válye Grozi 69, 77
 Válye hotaruluj 75
 Válye Imbruluj 58
 Válye Karpinuluj 77
 Válye Karullya 69
 Válye Kíndri 70
 Válye Kodrisoruluj 76
 Válye lui Mihaiu 43
 Válye luj Szláv 77
 Válye Merilor 136

Helynévmutató

- Válye merilor 69
 Valye Mnyileri 69
 Valye napyilor 69, 137
 Valye Oí 75
 Válye Ojí 136
 Valye Paduceilor 136
 Válye Plesuluj 69
 Valye Pojenyi 76
 Válye Porkuluj 58, 69
 Válye Rogozuluj 59
 Valye Stýneloru 43
 Válye száké 168
 Valye Szkrofi 75
 Valye Szkurte 69
 Valye Sztojcsi 77
 Valye Urmeszilor 69
 Valye Vanci puna Kuratori 75
 Vámásaájá 10
 Vápa 204
 Vár 236
vár L. Butyászai ~, Erdődi ~, Kővári ~, Ravasz~, Tatár~, Valkó ~a, Valkói ~
 Várad 253
 Varaiu 142
 Varaju 45, **142**,
 Váralja 38, 95, 158, **174–175**, 200
 Varalyu 142
 Varasel 248
 Varateci 47
 Varatyik 150
 Varga-domb 204, 219
 Vargítai 50
 Vár-hegy 12, 239, 243
 Várhodja 206
 Várhold 206
vármegye L. Belső-Szolnok ~, Doboka ~, Kolozs ~, Közép-Szolnok ~, Veszprém ~
 Vár-mező 215
 Várolya 33, 38
 Varsolc 200, 203, 210, **249–252**
- Vár utca 158
 Varvu Petri 179
 Vasanya utca 235
 Vasgitás 50
Vatola L. Kis~, Nagy~
 Vedurel 177
 Veglia 250
 Végsága 34
 Vේjle mortiloru 119
 Vejle ursojuluj 80
 Velcsele 78, 139
 Veleni 129
 Venyisu 104
 Vérástyini 11
 Verőfény 190, 250
 Vérvölgy 153, 227
 Vervu Buboje 75
 Vervu Hotarerilor 69
 Vervu hotaruluj 77
 Vervu Kokosuluj la locu Juonu Lukí 69
 Vervu Kolnicsilor 137
 Vervu Kurszilor 70
 Vervu Lesuluj 76
 Vervu Muncselu 69
 Vervu Muncseluluj 136
 Vervu Oszouluj 69
 Vervu Prentyeszi 137
 Vervu Teuluj 76
 Veszprém vármegye 234
 Vetastina 107
 Vii 92
 Viia Funye 41
 Viima mica 32
 Vii Pusztij 185
 Virvu buciumuluj 108
 Virvu calii 24
 Virvu Doszuluj 62
 Virvu Dumbredi 43
 Virvu Dumbrevei 43
 Virvu dumbrevi 125
 Virvu funtinerilor 112
 Virvu gurujeculuj 84
 Virvu Gyaluluj 96
 Virvu Gyiilor la Makort 33
- Virvu Hireszkuluj 64
 Virvu in gyalu 91
 Virvu Kureturi 31
 Virvu la locului Joanului Todor 47
 Virvu luj Petrán 11
 Virvu luncsi 53
 Virvu magurici 80
 Virvu maguri linga Satu 112
 Virvu mestecsínilor 53
 Virvu paltinuluj 112
 Virvu pétri 33
 Virvu petrilor linga cararea dímei 112
 Virvu picigei 112
 Virvu Pirosdanuluj 11
 Virvu poeni 108
 Virvu seceturi 125
 Virvu siasuluj 71
 Virvus Sorbuluj 43
 Virvu Sztánuluj 64
 Virvu Toporuluj 65
 Virvu tyiselor 142
 Virvu Tyisilor 142
 Virvu Zsorzuluj 93
 Viuca 11
víz L. Bánya~, Blózsai~, Kapniki~, Láposi~, Lápos~, Magyarláposi~
vize L. Blózsa ~, Gyümölcsénes ~, Jáz ~, Lápos ~, Szaszar ~, Szilágy ~
 Vizes-dűlő 250
 Vízrejáró 204
 Vladica 64
 Vladoje 154
 Vojna 75
 Vojvogyásza 52
völgy L. Cser~, Hideg~, Körös~, Közép~, Setét~, Sötét~, Vér~
 Vrámnysa 38
 Vrednicsóre 47

Helynévmutató

Vrenicsóré 47	Zepodííle 41	Zoványi szakasz 199
Vurvu Zepodyi 69	Zepogyia 116	Zugo 120
Zabos-kert 50	Zére 187	Zsámsza popi 24
Zab-talló 209	Zevoj 45	Zsdabu gyálu grosuluj 61
Zálnok 184, 185, 197	Zevojelu 22	Zsibó 120
Zálog-mező 250	Zevoju ku leurda 41	Zsidárnya 183
Zalozságu 91	Zilah 218, 242, 248	Zsilice 204
Zatony 49	Zilahi hegyek 259	Zsombos 167
Zázar 50	Zilahi-patak 237	Zsors 64
Zazarbánya 134	Zilva 204	Zsoszeny 10
Zazariu, 134	Zován 254	Zsugásztra 145
Zdeabu 125	Zovann 253	Zsugasztralu cu Doszu
Zenánia 36	Zovány 149, 152, 166,	Vojí Domossa 136
Zepode 123, 135	191, 196, 198, 200, 232,	Zsurtaje 170
Zepodia 15, 29, 110	253–254	

Személynévmutató

- Akim Tivadar jegyző 33, 39, 96
Alb család 27, 45
Alb Todor esküdt 11
Alexa Toma 162
Anderkán Juon főbíró 107
Angyan János főszolgabíró 232
Anka család 27
Anka Jozsip esküdt 28
Anka Simon jegyző 28, 46, 53
Anka Todor esküdt 28
Apafi Mihály fejedelem 60, 227, 236
Appán János jegyző 165, 168, 216, 222
Argyleán család 27
Atyim család 53
Atyim nevű béres 53
Atyim Tódor főbíró 53
Atyim Vaszalika esküdt 16
Atyim Veszelike falu örege 96
Avraín Todor bíró 79
Avram László 35
Avram Nedeley 106
Ávrám nevű egyén 115
Avram Petre választmányi tag 110
Babenius proconsul 9
Babits Imre jegyző 169, 182, 183
Babosz nevű ember 40
Balás 64
Bálint család 45
Bálinth Jakab névírő 89, 115
Bálinth Jakub jegyző 103
Bálint János 209
Balog nevezetű egyén 74
Bánffyak, báró 212
Bánffy Albert báró 195
Bánffy család (grófi, bárói) 169, 182, 186, 191
Bánffy György báró 254
Bánffy György gróf 240
Bánkes Vonutz főbíró 55
Bara család 254
Bartha Mihály 74
Báthoryak 202, 219, 254
Báthory család 219, 232
Báthory család somlyai ága 236
Báthory Gábor erdélyi fejedelem 253
Báthory György 233
Báthory István fejedelem, lengyel király 219, 232, 233, 236, 237, 239, 243
Báthory László 233
Báthory nemzetség 219
Báthory Szaniszló 233
Báthory Szaniszlófi István 233
Báthory Zsigmond fejedelem 11, 160, 209, 236
Báthory Zsófia 195
Batu kán 249
Becki György 176
Béla király névtelen jegyzője 233
Belbe István 68
Belbe Simon tanító 68
Belbe Vaszalika kántor 68
Bencze János 74
Benifalván Ilie falu örege 33
Benifalván Toma Mínta 33
Bertalan nemzetség 156
Bese nevezetű nemes ember 17
Bethlen Gábor 253
Bideskuty Antal 158
Bilcz család 61
Birle család 27
Birle Juon Iuj Szimion esküdt 65, 66
Birle Mihály községi előljáró 140
Birle Todor bíró 66
Birtalan László esküdt 159
Blága család 45, 53
Blága Juon 103
Blága Juon egyházi gondnok 101
Boboj Togyer 175
Bogmán család 27
Bogye Onutz bíró 159
Bontos Avram főbíró 109
Bontos család 108
Borbély Ilyia esküdt 66
Boris Juon 41
Boris nevű ember 40
Boris Stefán főbíró 41
Borose Togyer vadász 55
Borzási Boldizsár 157
Borzási család 157
Borzási Gáspár 157
Borzási Menyhért 157
Borz Gyurka 173
Borz Irimie 173
Botha László szolgabíró 20
Both Ursz esküdt 131
Both Vaszalike főbíró 131
Botka László szolgabíró 56
Brán Szimion 88
Brázdó Flóra főbíró 197

Személynévmutató

- Brendusán Nutz bíró 162
 Brezse Indre 162
 Brindusán Juon esküdt 107
 Briszk Mítru 159
 Briszk Simon esküdt 159
 Buda család 101
 Buda Pál jegyző, névaláíró 11, 119
 Buja Onutz 88
 Buje Alexe 130
 Buje Lup falu örege 115
 Buje Pétre főbíró 130
 Bukur Gábor körjegyző 175
 Bunyi Pali 52
 Burgye Grigor 39
 Buttyán család 49
 Chifor Alexa esküdt 16
 Chircse család 149
 Christe Gábor jegyző 42, 92, 123, 128, 135
 Constantius római császár 234
 Criste Gábor jegyző 32, 54, 62, 145
 Czirle Onutz 175
 Czirle Vaszilika 246
 Czirle Villa 173
 Czitrán György főbíró 49
 Csegei György 39
 Cserei Farkas 202
 Csocsán János jegyző 9, 82, 85, 142
 Csokán Todor 120
 Csokmáná leány 22
 Csokotisan Niculae 47
 Csolti család 27
 Csolti Kosztán főbíró 28
 Csolti Todor à Mihály kisbíró 28
 Csurtye Gligore esküdt 31
 Dale Juon főbíró 141
 Dáncs Gavrila választmányi tag 81
 Dáncs Juon főbíró 81
 Dáncs nevű kolonnista 80
 Dáncs Pleucz választmányi tag 81
 Dáncs Ursz választmányi tag 81
 Dán Maftyei választmányi tag 129
 Dán Tódor 30
 Deák Mózes esküdt 225
 Denuti Pavel főbíró 68
 Derintian Juon 44
 Derintian Vaseleka 44
 Derka Lika főbíró 63
 Domokos István főbíró 161
 Dosza Juon főbíró 9
 Dragomir család 124
 Drobos Juille 44
 Dudás nevű ember 219
 Durus Alexa 33
 Durus Jon a Tódor 33
 Durus Mihály főbíró 33
 Durus Mojsza 33
 Durus Veszeli falu örege 33
 Durus Veszeli esküdt 33
 Ében István kolozsvári kapitány 238
 ecedi Báthoryak 233
 Fabian György 35
 Fabian Petre 35
 Farkas felszabadult úrbéres 18
 Fazakas Ferenc választmányi tag 51
 Fazakas Péter esküdt 159
 Felsőbányai István lelkész 156
 Filep Miklós jegyző 41
 Filíp György bíró 119
 Florián Atyim választmányi tag 113
 Florián család 111
 Frank József (kör)jegyző, néviro 34, 35, 50, 51, 63, 67, 68, 106, 117
 Frigy Ferenc jegyző 189, 190
 Gálfi Mihály 202
 Gálfi Zsuzsánna 202
 Gavrila nevű egyén 115
 Gecze család 27, 45
 Géczy 166, 167
 Gencsi család 184
 Gentso Dávid választmányi tag 29
 Gergely Indrej esküdt 25
 Gergely Szontyia falu örege 25
 Gergely Vaszilia bíró 25
 Getze János jegyző 71, 83, 84, 120, 138, 139
 Gila nevű rabló 32
 Gile Gábor főbíró 186
 Gile Nutz esküdt 186
 Ginduvádi Simeon választmányi tag 51
 Gitz Nutz választmányi tag 129
 Gliga Todor néviro 16
 Gomus család 27
 Gozse Juszie 44
 Gráma nevű egyén 214
 Gratianus római császár 234
 Grosos Veszeli főbíró 89
 Gura család 45
 Gurucza Tógyer 209
 Gyisa Pántja választmányi tag 63
 Györfy család, báró 202
 György Fliszia választmányi tag 113
 György Lup választmányi tag 113
 Gyulay József jegyző, néviro 161, 209
 Hagymási Kristóf 50
 Hídi nevű ember 157
 Horvát Gábor 204

Személynévmutató

- Horváth család 45
 Horváth Imre jegyző 203
 Horváth János főbíró 105
 Horvát Mihály 127
 Horvát Miklós 204
 Hoszu család 45
 Hoszu Juon főbíró 120
 Hubnek Antal járásfőnök 97
 Huszti József főbíró 196
 Ibli András kerületi jegyző 103
 Ignath Gyurka 162
 Ihupla nevű rabló 32
 Ilyés Jozsep választmányi tag 116
 Illye család 45
 Illyés Anane főbíró 83
 Indre család 27
 Indrelán Gyorgye választmányi tag 29
 Indrelán Juon előljáró 29
 Irimus Gábor jegyző, névíró 66
 Iván Nucz 246
 Jakabb Péter 189
 Jóna Sámuel jegyző 196, 197
 Jonúa Jun kisbíró 37
 Juhász 64
 Juhász József jegyző 79
 Júnárj Vaszalika főbíró 46
 Kállay főispán 219
 Kálnoky nevű birtokos 215
 Kardos nemes 67
 Károly lotharingiai herceg 236
 Keresi Juon kurátor 186
 Kertzeghi Péter tanácsos 253
 Kertzegi család 191
 Kertzegi nemzetség 182, 183
 Kifor Zaharie főbíró 94
 Kimpán Gyorgye főbíró 22
 Kincses Ferenc 188
 Kingye Juon esküdt 78
 Kintses János esküdt 159
 Kintses József bíró 159
 Király család 254
 Király nevű vitéz 64
 Kiss Károly jegyző 167, 254
 Kiss Lajos jegyző 211, 215
 Kiss László jegyző 31, 78
 Kiss Todor főbíró 142
 Kis Todor esküdt 66
 Kliczai Pétre főbíró 96
 Knagler Pál jegyző 59, 77, 137
 Kocz család 53
 Koczka Zsófia Báthory Istvánné 253
 Kodrán család 196
 Kodre Vaselike 44
 Kolosvári Dániel 127
 Kolosvári György 127
 Koncsárd Lajos 74
 Kondor Vaszilika főbíró 35
 Kontz Gavrilla községi tag 70
 Kordos János lelkész 68
 Kortz Todor 79
 Kosma Gyorgye 44
 Koszta Filip 88
 Koszta Vaszali főbíró 88
 Koszta Vászilika 64
 Koszte család 27
 Koszte Filip falu örege 89
 Koszte Veszelize falu örege 89
 Kosztin család 45, 143
 Kosztin Jakob főbíró 144
 Kosztin Vaszalike falu örege 46
 Kotjetzi Joan 35
 Kováts család 10, 254
 Kóze Grige választmányi tag 87
 Kóze Simiön kisbíró 87
 Kóze Vaszilike főbíró 87
 Kozlan Gevrile főbíró 31
 Kozma család 45
 Kozma Mihály körjegyző 52, 88
 Kozmutza Jákob 13
 Kozmutza János 91
 Köves Ag bíró 206
 Kövesdy jegyző 224, 230
 Kragler Pál jegyző 70
 Krisztian Jákob 87
 Kufoján Mihály falu örege 13
 Kuk család 169
 Kuku nevű ember 114
 Lajos király 233
 Lakatos család, báró 202
 Lázár Alexa főbíró 116
 Lázár Flore esküdt 213
 Lázár György 39
 Lázár János jegyző 22, 29, 72, 110
 Lázár János választmányi tag 116
 Lázár Sándor jegyző 107, 116
 Lengyel Nikuláj választmányi tag 119
 Less család 61
 Less Vaszalika főbíró 61
 Lukács Mihály 86
 Lukáts Juon kisbíró 22
 Lukáts Pál bíró 159
 Lupsa család 45
 Mada nemzetség 174
 Magos család 45
 Magos János községi előljáró 103
 Magos nevezetű egyén 88
 Májér Márkus főbíró 104
 Major Gergely jegyző 129

Személynévmutató

- Makszin Maftyej
választmányi tag 63
- Máncs nevű kolonnista
80
- Marinkás család 53
- Marinkás Gyorgye esküdt
94
- Marin Mihály 173
- Mark család 143
- Márk Luputz falu örege
25
- Márk nemes 67
- Márkus alispán 201
- Márkus Flórián alispán
156, 200
- Marosán Vaszilika községi
előljáró 110
- Marosán Veszelié 33
- Matok Károly körjegyző
151, 153
- Mátyás István esküdt 161
- Mátyás király 100
- Mátyus Károly főbíró 225
- Mauritius de Medgyes
241
- Maximiánus római császár
234
- Máxin család 27
- Máxin Kelemen 11
- Medán család 90
- Medán Péter falu örege 91
- Medgyes Anna (Báthory
Lászlóné) 233
- Medgyes Móric 233
- Medgyes Simon 233
- Ménmarót bihari bolgár
fejedelem 233, 237
- Merinkás család 53
- Merinkás Tódor kisbíró
53
- Metěj nevű gazda 128
- Metz László jegyző, néviro
30, 37, 87, 89, 115
- Metye Nicolae falu örege
96
- Mihálka néviro 13, 25,
113
- Mihucz Stéfán főbíró 106
- Mihus Georgika esküdt 94
- Mihutz Ilia választmányi
tag 72
- Mikle család 53
- Mikle Theodor 44, 48
- Moga Nonya esküdt 94
- Mogya Onucz 175
- Molnár nevű lakos 206
- Morosan András falu
örege 115
- Morosan család 45
- Mosa György esküdt 133
- Nagy Lajos jegyző 155,
171, 245
- Nagy Mihály bíró 159
- Nagy nemes 67
- Nagy nemzetség 156
- Nan Onutz esküdt 138,
139
- Negyes György 52
- Negyes Timófi 52
- Nekita Danile
választmányi tag 113
- Nekita Prikop bíró 113
- Nemes család 45
- Nemes János jegyző 205,
217, 223
- Nemes Mihálka 10
- Nikita család 111
- Nonos Vaszilike esküdt
213
- Nossan Gyorgye kisbíró
71
- Nyágota Juon főbíró 82
- Nyamtz Dumitre 44
- Nyegya nevű fogadósnő
65
- Okolicsán Vaszilika 79
- Onáts Juon bíró 137
- Onise család 90
- Ónye Filimon 37
- Ónye Júri választmányi tag
37
- Opre Gligor bíró 246
- Opre Gyurka 246
- Opre Vaszilika 246
- Opris nevű tulajdonos 123
- Opris Nutz főbíró 175
- Oreán Juon kisbíró 11
- Oreán Kosztán esküdt 11
- Oreán Nutz 11
- Orosz család 196
- Ozúl kun vezér 119
- Páál Sámuel jegyző 194
- Pántya Vonutz esküdt 186
- Pap család 27, 60, 100
- Pap Dumitru falu örege
133
- Pap Gavris főbíró 138,
139
- Pap Grigor főbíró 85
- Pap György egyházi
gondnok 101
- Pap Juon 120
- Pap Juon főbíró 9
- Pap Kosztán választmányi
tag 51
- Pap Nutz bíró 133
- Pap Pantye 48
- Papp család 109
- Papp János birtokos 250
- Papp János jegyző, néviro
16, 17, 94, 122, 131, 181
- Papp Júon választmányi
tag 30
- Papp László körjegyző
162, 173, 246
- Papp Logyin választmányi
tag 119
- Papp Masin esküdt 78
- Pap Szimeon falu örege
103
- Pap Todor egyházi
gondnok 101
- Partínia nevű ember 123
- Paska család 45
- Páska felszabadult úrbéres
18

Személynévmutató

- Páska Griga 49
Páska Juon 49
Paska Mihály e Pintye 49
Pesty Frigyes 156, 174,
201, 231
Petenyé László birtokos
223
Peter András esküdt 83
Peter Latzi főbíró 84
Péter nevezetű ember 93
Petrehus Gevrille 47
Petrika Notz esküdt 94
Petrus Jozzip községi tag
70
Petrus Juon bíró 70
Pintye 99
Pintye (Pintea) nevű rabló,
tolvaj 54, 59
Pintye nevű ember 176
Pintye Péter jegyző 104,
105, 141
Ponde Demjan 48
Ponde Prikop 48
Pop Tanaszie 44
Pop Todor főbíró 85
Porumb Gyorgye községi
előjáró 72
Porumb Petre
választmányi tag 72
Pratz Telentye főbíró 13
Pucz család 108
Rácz György körjegyző
177
Rád család 45
Rád Náth Luli 175
Rad nevű egyén 132
Rákóczi 68
Rákócziak 206
Rákóczi fejedelem 60,
160
Rákóczi Ferenc 236
Rákóczi György fejedelem
12
Rákóczi Juliánna 202
Rácz Görgy körjegyző 185
- Rácz György főbíró 142
Raus Gyorgye esküdt 78
Ravaszh Onutz 79
Román család 90
Roman felszabadult
úrbéres 18
Roman Iftyenye 47
Román nevű lelkész 123
Román Todor főbíró 18
Roman Vaszelika 120
Roman Veszlie 41
Rothstern Áron 127
Ruszán család 27
Rusz család 90, 108
Rusz Logyín főbíró 91
Salamon király 119
Sámell Mihály jegyző,
névleíró 159
Sándor család 27
Sándor Gliga főbíró 212
Sándor Koszte esküdt 213
Sándor Onutz 175
Sandor Tanasie 47
Sarisu 48
Sárközi István főbíró 51
Seresiu András
választmányi tag 63
Setyer család 45
Silention Pintya 92
Silimon Vaszalika bíró 11
Simon nemes 67
Skamparutz Dumitru
esküdt 16
Soltutza nevű ember 38
somlyai Báthoryak 219,
233
somlyói Báthoryak 254
Soós Ferenc református
pap 51
Sovre nevű kolonnista 80
Sötét nemzetiség 158
Sötét Nikolae 159
Stán Szimeon főbíró 115
Stéfán Popp Belbe 63
Stephanus Szaniszlófi de
Báthor 233
- Szabó család 45
Szabó Farkas főkurátor
138
Szabo Flora 175
Szabo Juon esküdt 139
Szabó Tódor főbíró 30
Szaniszlófi 233
Szaniszlófi Báthory István
243
Szava Juon főbíró 78
Száva Stefán 64
Száve Pável 37
Székely grófi család 202
Széles József főbíró 127
Szelezsán Szimeon 35
Szentmarjay György 219
Szentmarjay László 219
Szfara család 45
Szilágyi József jegyző 187,
208, 214
Szilágyi nevezetű egyén
74
Szilinte Gávris esküdt 122
Szilinte Gávris főbíró 122
Szíma család 45
Szirka Togyer 175
Szmeiről vitéz 65
Sztán Gregorinye 35
Sztán György kisbíró 119
Sztupár Juon főbíró 52
Szurduk Juon községi
előjáró 129
Szusze Juon esküdt 66
Takács József jegyző 74,
127, 133
Tamás család 27
Tar Károly bíró 74
Tekeri Miksa István gróf
34
Teleki grófi család 98
Teleki Imre gróf 52
Teleki István gróf 50
Teleki Mihály 74
Teleki Miksa gróf 50, 55,
67
Teleki Sándor gróf 67

Személynévmutató

Temuján család 45	Ungur Vászelié bíró 77	Wéber Benjámín jegyző
49, 55, 103, 130, 140
Timbus család 124	Utze Kosztan főbíró 39	Wéber Gruja falu örege
103
Timbus Vasilie főbíró 125	Vaádi Péter volt szolgabíró
10, 18, 23, 40, 80, 90,
108, 111, 124, 143	Wesselényi család, báró
202
Titkos Ferenc jegyző,
néviro 186, 213, 225	Vajda család 27, 45	Zahán Alexe falu örege
125
Töhötöm L. Tuhutom	Valentinianus római
császár 234	Záhán család 90
Traján imperator 60	Valeus 234	Záh János a Grigor esküdt
84
Triff család 53	Valkói család 158	Záh János kisbíró 84
Triff Gyiroszín főbíró 59	Vantza Onutz főbíró 16	Zápolya Ferenc 197
Triff Györgye	Varga nemzetség 219	Zápolya János 202
választmányi tag 110	Varsolcz nevű ember 249	Zojjomi Dávid 12
Triff Illie 130	Vaszucz Györgye esküdt
81	Zsigmond lengyel király
239
Triff Indreu 44	Vay család 202	Zsínk Júon kisbíró 30
Triff Onisiu 44	Végh József jegyző 198	Zsurzse család 53
Trif Juon 79	Vegyinas Onutz 175	Zsurzse Ursz esküdt 131
Triptse Juon főbíró 17	Veres Miklós főbíró 203	Zsurzso Pask esküdt 122
Tuhutom a magyarok
egyik vezére 233	Vér György 238	II. Rákóczi Ferenc 202
Tunsz Nikulae bíró 173	Vince Gábor esküdt 159	II. Rákóczi György 230,
236
Tunsz Vaszilika 173	Vinte Juon Melinte falu
örege 25	IV. Béla király 250
Tyekisan Grigore 47	Virtolomi Pável 79	
Tyine Pétru 30	Vojsza család 27	
Tyiulla Togyert esküdt
213		
Ungur Ilie esküdt 159		

Tárgymutató

- adománylevél 156, 253
alispáni hivatal 188
anyakönyv 186, 206, 212, 229
apácák 232
apácatemplom 232
apácázárda 232
aranybánya 56
aranybányászat 9
ausztriai ház 239
bacsókörtö 242
bánya 56, 57
barátok 156
Berettyó-szabályozás 229
bibliotéka 202
cigány ajkúak 50
cigánykunyhó 176
cigányok 50, 189
címer 233, 236
communicatio eucharistia 180
consensus regius 233
csata 93, 119, 127, 227
csontverem 228
disunita templom 10
disunitusok 10
donationalis levél 60
egyesült görög katolikus templom 67
egyesült román templom 34
ejtel 'pint' 254
emlékoszlop 57
erdélyi fejedelem 11, 12, 60, 236, 239
erdélyi országos múzeum 202
esketési jegyzőkönyv 169
esztováta 'szövőszék' 254
evangélikus református templom 232
ezüsbánya 56
ezüstgaras 239
ezüstpénz 239
fogadó 196
földpince 195
földsánc 206
földvár 158, 175, 237, 238, 239
fűrészmalom 58
gót betűk 227
gót stílus 232, 243
görög egyesült vallásúak 10, 29, 30, 36, 72, 77, 86, 110, 231
görög hitű szerzetesek 60
görög katolikus keresztelési anyakönyv 229
görög katolikus község 182
görög katolikusok 97, 212
görög katolikus románok 168
görög katolikus román temetőkert 101
görög katolikus templom 178
görög katolikus vallásúak 107, 165, 174, 216, 222
görög nem egyesült vallás 18
görög nem egyesült vallásúak 77, 129
hadi halmok 182
hamuzsírégetés 183
harang 188, 189, 227
határjárási okmány 210
híd 132, 152, 172, 184, 229, 245, 246, 254
Historia universalis 19
huta 183
hű 'töltésér' 254
imaház 239, 243, 244
iskola 12, 51, 126
izraeliták 33, 38, 50, 55, 67, 95, 97, 101, 152, 169, 212
kapnikbányai királyi bányászat 14
kápólna 60, 215, 242, 250
kastély 52, 236
katolikusok 195
katolikus templom 202
kincs 238
király 93
klastrom 100, 156, 157, 168, 231
kolozsvári kapitány 238
kolozsvári superintendencia 232
kőbánya 243
kőfaragók 77
kőművesek 77
köszén 19
köszéntelep 149
kőtemplom 10
kővár 26, 45, 53, 158
kun vezér 119
kurucok 93, 174
kuruc világ 230
labancok 93
latin felirat 57
lengyelek 61
lengyel király 232, 233
lisztelő malom 51, 76, 81, 124, 144
lisztes malom 58
macsókörtö 242
magyar ajkúak 50, 126, 149, 191, 195, 225

Tárgymutató

- magyar hadsereg 71
magyarok 104, 126, 149,
157, 191, 210, 233, 235,
241, 253
magyarok bejövetele 235
malom 21, 24, 40, 41, 64,
68, 90, 109, 111, 120,
179, 184, 204, 216, 222,
250
malomgát 179
mészbánya 179
mészégető 77
mohácsi vész 202
mogulok 249
mongolok 249
nagyváradi török basa 169
oláh ajkúak 149, 215
oláh községek 152, 202
oláhok 235, 240, 253
oláhság 235
ónbánya 56
országos vásár 12
pecsét 126, 167, 233
pecsétnyomó 50, 68, 166
piac 97
reformátor ajkúak 52
református magyarok 166,
206
reformátusok 50, 156, 202,
225
református templom 51
református torony 188
református vár 12
rézbánya 56
rom 60
rómaiak 9, 60
római aranypénz 234
római ezüstpénz 234
római katolikus imaház
243
római katolikusok 202
római katolikus templom
236
római régiségek 234
román ajkúak 21, 33, 38,
49, 50, 52, 55, 88, 95, 97,
114, 140, 152, 158, 162,
174, 212, 231, 247
román ajkú község 182
román falvak 32, 42, 54,
60, 62, 92, 123, 128, 135,
145
román felekezetűek 88,
114
román görög katolikus 42,
186
román községek 93
román lakosok 11, 19
románok 13, 14, 34, 50,
63, 67, 77, 84, 104, 105,
107, 117, 126, 138, 141,
152, 157, 169, 178, 179,
181, 191, 202, 210, 216,
229
románság 67
román templom 34, 50
román nyelv 13
sánc 71, 93, 175, 204, 236,
237, 238
sán cromok 205
sárkány 239
serfőző ház 42
sókamara 98
szádok fa (Tilia) 228
szanszkrit nyelv 240
szász nép 249
székelyek 254
székely tájnyelv 254
székely telepítvény 254
szitaló malom 21
szokmány 19
tatárfutás 218, 250
tatár idők 180
tatárjárás 11, 195, 196,
198, 207
tatárok 50, 57, 93, 156,
168, 204, 223, 250
tégláégetők 77
téglavető hely 239
temető 149, 154, 176, 196
templom 12, 77, 132, 156,
197, 219, 224
templomrom 74
tót ajkúak 182, 183
tótok 181, 202
tömlőc 11
török adószedő 169, 224
török harcok 217
török határ 224
török időszak 254
törökök 157, 168, 236,
238, 239, 242, 244
török uralom 224
török világ 224
unitáriusok 202
unitárius templom 202
vadaskert 74, 239
vám- és strázsaház 224
vándorcigányok 160
ványoló 24
vár 65, 77, 126, 158, 167,
174, 175, 176, 205, 219,
234, 235, 236, 239, 241,
243
várrom 12, 182, 236, 237
vársánc 182
vízimalom 154, 170
zárda 232
zsidók 67, 104, 105, 126,
141, 149, 152, 202, 235
zsidóság 235
1848/1849-es forradalom
71

Helységnévmutató

Kővár vidéke térképéhez

Aranymező B6	Jeder A4	Nagysomkút B4
Berence D3	Kapnikbánya E2	Óbozinta B2
Berkeszpataka C4	Kápolnokmonostor D4	Pirossa A6
Blozsa E2	Karullya C3	Plopis D3
Brébfalva E4	Kisberszó D6	Pojnica A6
Bojuc C5	Kisbozinta B2	Preluka D4
Butyásza C4	Kisbuny C5	Pribékfalva A3
Büdöspataka C6	Kisfentős B3	Purkurec B5
Csernefalva D4	Kiskörtvélyes C3	Pusztafentős B3
Csokmány A6	Kisnyires C5	Pusztahidegkút B3
Csokotes E3	Kissolyos A6	Remete C3
Csolt B4	Kolcér A3	Resztolcs C5
Csula B6	Koltó B3	Révkörtvélyes C6
Dánfalva A3	Koltókatalin B3	Románfalva D5
Dióspataka B5	Kovás C3	Rusor D4
Drágavilma D5	Kováskápolnok D3	Sárossomkút B4
Durusa B5	Kozla A6	Sásza D5
Erdőaranyos B3	Kölcse C3	Somkútpataka B4
Fehérszék A3	Kötelesmező E3	Stejsér B5
Fericse A5	Kucsulát B6	Szakatura C6
Fonác D3	Lackonya D3	Szakállosfalva C3
Frinkfalva C5	Lemény B6	Szappanpataka B3
Garbonác C3	Letka B6	Szaszar B2
Gaura B5	Lukácsfalva A3	Szelnice D5
Groppa D4	Magosfalva A3	Szurdokkápolnok C4
Gyertyános D3	Magura D4	Toplica B6
Gyökeres A4	Mályán D6	Tölgyes A4
Hagymásláros B3	Nagybuny C5	Törökfalva B4
Hosszúfalva B3	Nagyfentős B3	Vád D4
Hovrilla B4	Nagykörtvélyes B5	Varaju B5
Illondapataka D6	Nagynyires A4	Zsugásztra D5

Helységnévmutató

Kraszna vármegye térképéhez

Almás B1	Halmosd B3	Oláhvalkó C3
Alsóbán D3	Hármaspatak B3	Palicka D4
Alsókaznacs B3	Hídvég C1	Paptelke C4
Badacson D2	Hosszúaszó D3	Pecsely D3
Bádon E2	Hosszúmező D2	Perecsen D2
Bagolyfalu D4	Ilosva D2	Perje D4
Bagos C3	Ipp B2	Petenye D3
Balla D2	Jáz C3	Porc B2
Ballaháza D4	Kárásztelek C2	Ráton D3
Bogdánháza D4	Kémer B2	Récse E3
Boján D4	Kerestelek C2	Sereden E3
Boronamező D4	Kispacal A1	Somlyócsehi C2
Borzás C3	Kraszna D3	Somlyóújlak C2
Bürgezd C2	Krasznahorvát D3	Sommály B2
Cserese B3	Lecsmér B2	Szilágynagyfalu C3
Csizér D4	Lompért D2	Szilágysomlyó D2
Detrehem C3	Magyargoroszló E2	Tótfalu D4
Doh C1	Magyarkecel E3	Tusza C4
Elyüs B3	Magyarpatak B4	Újvágás C4
Felsőbán D4	Magyarvalkó C3	Vaja E2
Felsőkaznacs B3	Maladé C2	Váralja C3
Felsőszék C4	Márkaszék B3	Varsolc D3
Füzes C4	Máron D3	Zovány C2
Győrtelek C2	Oláhbaksa D2	
Gyümölcsénes C3	Oláhkecel E3	

Tartalom

Előszó	5	Kápolnokmonostor	60
Kővár vidéke		Kováskápolnok	61
Aranymező	9	Kisberszó	62
Berence	10	Kisbozinta	63
Berkeszpataka	11	Kisbuny	64
Brébfalva	13	Kisfentős	67
Butyásza	14	Kiskörtvélyes	69
Büdöspataka	17	Kisnyires	71
Lackonya	18	Kissolymos	72
Csernefalva	19	Kolcér	73
Csokmány	22	Koltókatalin	74
Csokotes	23	Kovás	75
Csolt	26	Kozla	78
Csula	29	Kölcse	79
Dánfalva	30	Kötelesmező	80
Dióspataka	31	Kucsulát	82
Drágavilma	32	Lemény	83
Durusa	33	Letka	85
Erdőaranyos	34	Lukácsfalva	86
Fehérszék	36	Magosfalva	88
Fericse	38	Magura	90
Fonác	40	Mályán	92
Frinkfalva	42	Nagybuny	93
Garbonác	43	Nagykörtvélyes	95
Gaura	45	Nagynyires	97
Gyertyános	47	Nagysomkút	104
Gyökeres	49	Nagyfentős	105
Hagymáslápos	50	Óbozinta	106
Hosszúfalva	52	Pirossa	107
Hovrilla	53	Plopis	108
Illondapataka	54	Pojnica	110
Jeder	55	Preluka, Groppa	111
Kapnikbánya	56	Pribékfalva	114
Karullya	58	Purkurec	116
		Pusztafentős	117

Tartalom

Pusztahidegkút	118	Füzes, Újvágás, Paptelke, Váralja	174
Remete	119	Győrtelek	176
Resztoles	120	Gyümölcsénes	178
Révkörtvélyes	121	Jáz	179
Románfalva	123	Elyüs	180
Rusor	124	Magyarpaták	181
Sárosmagyarberkesz	126	Halmosd	182
Sásza	128	Hármaspaták	183
Somkútpataka	129	Hídvég	184
Stezsér	130	Hosszúaszó	186
Szakatura	131	Hosszúmező	187
Szakállosfalva	132	Ilosva	188
Szaszar	134	Ipp	191
Szelnice	135	Kárásztelek	195
Szurdokkápólnok	136	Doh	196
Toplica	138	Kémer	198
Tölgyes	140	Kraszna megyének kormányzati szempontbóli elnevezéseinek összeírása	199
Törökfalva	141	[A Kraszna megyei első alispán kísérőlevele]	201
Varaju	142	Kraszna	202
Vád	143	Krasznahorvát	204
Zsugásztra	145	Lecsmér	206
Kraszna vármegye		Lompért	207
Almás	149	Magyargoroszló	209
Kispacal	152	Magyarkecel	210
Alsóbán	154	Máron	212
Bagos	156	Oláhbaksa	214
Borzás	157	Oláhkecel	215
Magyarvalkó, Oláhvalkó	158	Palicka	216
Balla	160	Pecsely	217
Ballaháza	162	Perecsen	218
Bádon	163	Perje	222
Boján	165	Petenye	223
Bürgezd	166	Porc	224
Csizér	168	Ráton	225
Detrehem	169	Récse	226
Felsőbán	170		
Felsőszék	172		

Tartalom

Sommály	229	Helynévmutató	259
Szilágynagyfalu, Somlyóújlak, Kerestelek, Maladé, Somlyócsehi	231	Személynévmutató	285
Szilágysomlyó	233	Tárgymutató	291
Tótfalu	245	Helységnévmutató Kővár vidéke térképéhez	293
Tusza	246	Helységnévmutató Kraszna vármegye térképéhez	294
Vaja	247	Kővár vidéke települései 1864-ben. Térképmelléklet	
Varsolc	249	Kraszna vármegye települései 1864-ben. Térképmelléklet	
Zovány	253		
Helységnévmutató	255		

Internet: https://mnhp.unideb.hu/kiadvanyok_pesty.php

<https://dupress.unideb.hu/>

Kiadta a Debreceni Egyetemi Kiadó,
az 1795-ben alapított Magyar Könyvkiadók és Könyvterjesztők Egyesülésének tagja
Felelős kiadó: Karácsony Gyöngyi főigazgató
Technikai szerkesztő: Kis Tamás
Készült a Kapitális Nyomdaipari és Kereskedelmi Bt. nyomdájában 2023-ban

KŐVÁR VIDÉKE TELEPÜLÉSEI 1864-BEN

0 5 10 km

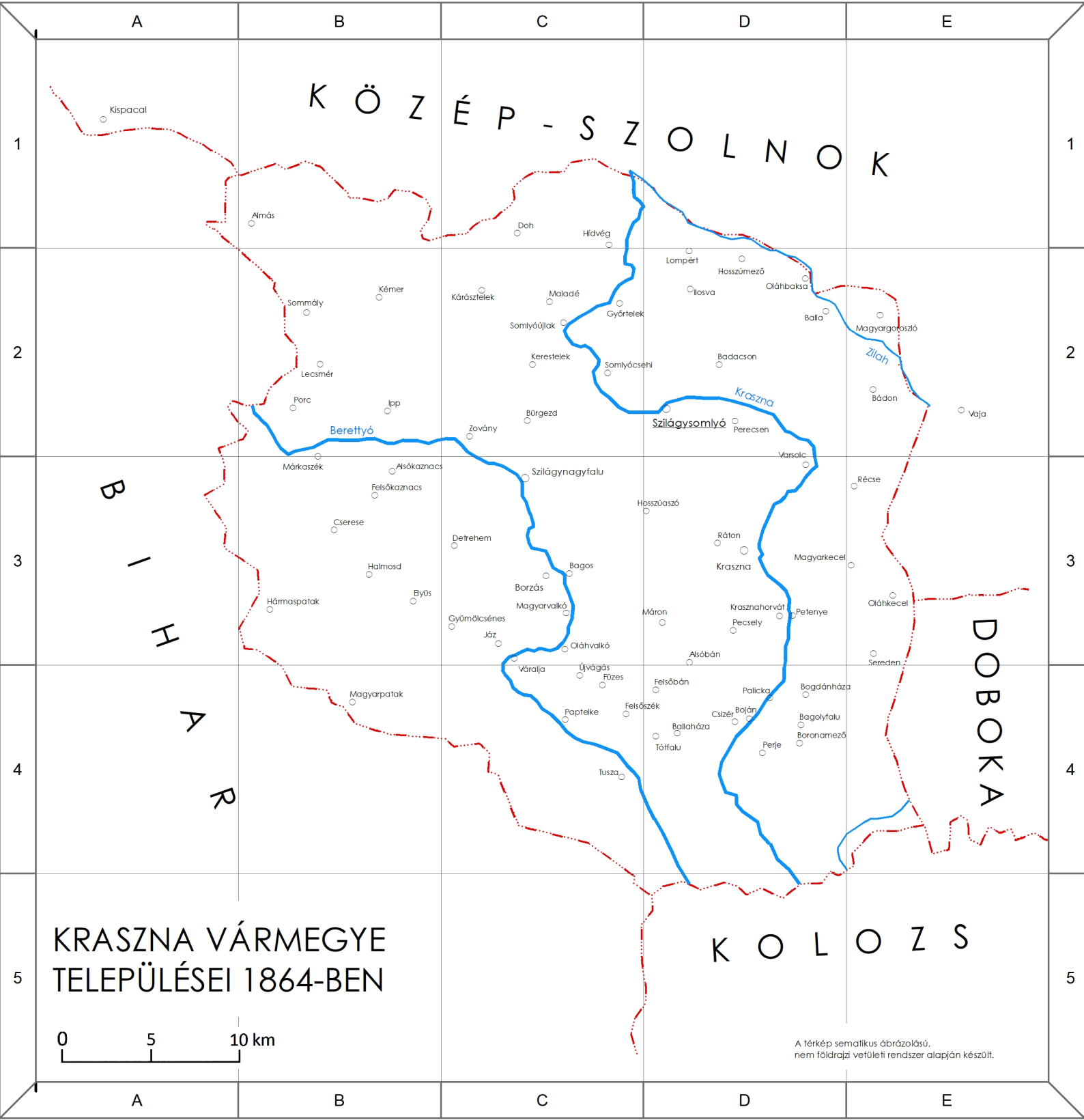
MÁRAMAROS

S Z A T M Á R

K Ö Z É P - S Z O L N O K

B E L S Ő - S Z O L N O K

A térkép szemléletes ábrázolású,
nem földrajzi vetületi rendszer alapján készült.

K Ö Z É P - S Z O L N O K

B I H A R

D O B O K A

K O L O Z S

KRASZNA VÁRMEGYE
TELEPÜLÉSEI 1864-BEN

0 5 10 km

A térkép szemléletes ábrázolású,
nem földrajzi vetületi rendszer alapján készült.

Kispacal

Almás

Doh

Hídvég

Lompért

Hosszúmező

Oláhbaksa

Somlyó

Kémer

Kárásztelek

Maladé

Győrtelek

Ilosva

Balla

Magyargószló

Somlyóújlak

Keresztelek

Somlyócsehi

Badacson

Zilah

Bádon

Vaja

Lecsmér

Porc

Ipp

Zavány

Bürgezd

Kraszna

Szilágysomlyó

Perecsen

Varsolc

Márkaszék

Alsókozmacs

Szilágynagyfalu

Hosszúaszó

Récse

B

Felsőkozmacs

Cserese

Detrehem

Ráton

Magyarkecel

I

Halmosd

Boros

Kraszna

Magyarkecel

H

Hámaspatak

Bjös

Borzás

Máron

Krasznahorvát

Petenye

A

Hámaspatak

Bjös

Borzás

Máron

Krasznahorvát

Petenye

R

Magyarpatak

Gyömölcsényes

Jáz

Alsóbán

Oláhkecel

Sereden

Váralja

Újvágás

Rüzes

Felsőbán

Bogdánháza

Bogolyfalu

Paptelke

Felsőszék

Bollaháza

Tótfalu

Palicka

Boronamező

Tusza

Felsőszék

Bollaháza

Tótfalu

Palicka

Boronamező

K

O

L

O

Z

S

A

B

C

D

E

5

KŐVÁR
VIDÉKE

KRASZNA
VÁRMEGYE

